

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 0.

pátek 13.6.2008

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 19. – 20.4. 2008

Pražská přehlídka dětských recitátorů proběhla v Domě dětí a mládeže Prahy 8 ve dnech 19. a 20. dubna. Díky mimořádné péči organizátorky Jany Machalíkové patřila tradičně k nejlépe připraveným přehlídkám v republice. Podrobnější údaje vyjímáme právě z jejího hodnocení akce:

„Naší každoroční snahou je, aby už organizátoři obvodních kol pojali přehlídku v nesoutěžním duchu, aby proběhla v atmosféře vzájemného naslouchání mluvenému slovu bez udělování diplomů s určením pořadí. Cílem krajského kola je potom nabídnout dětem možnost recitovat před publikem, které je vnímavé a spoluvytváří atmosféru vzájemného sdělování. Záměrně nebyla tato přehlídka prezentovaná jako postupová přehlídka na Dětskou scénu ale jako samostatná přehlídka Pražské poetické setkání. Nesoutěžní atmosféra byla podpořena dílnami, v nichž se děti jednotlivých kategorií měli možnost seznámit a společně rozmluvit. Dílny byly letos vedeny recitátorkami, které už přerostly věk dětských recitačních přehlídek a jsou studentkami ZUŠ Biskupská, v sobotu Barborou Černochovou a Anetou Bučkovou a v neděli Barborou Černochovou a Martou Zitovou. Po loňském úspěchu s obálkami měl i letos každý recitátor svou schránku, kam mu mohl kdokoli z diváků vhodit vzkaz, připomínku, postřeh či jakoukoli zprávu vztahující se k jeho vystoupení...“

Na letošní recitační přehlídku Pražské poetické setkání postoupilo celkem 81 recitátorů ze čtrnácti pražských obvodů. Sobotní vystoupení (1. a 4. kategorie) posuzovali Jiřina Lhotská, Iva Lubinová a Lucie Klárová, nedělní vystoupení (2. a 3. kategorie) pak Jiřina Lhotská, Radek Marušák a Jakub Hulák.

Většina výkonů první kategorie byla sympatická nadšením a radostí z vyprávění, nejčastějším problémem bylo nezvládnutí rytmu. Zmínku si zaslouží i dramaturgie – na jednu stranu se objevily zajímavé texty, na druhou stranu některé básničky, především od Jiřího Žáčka, by se hodily spíše pro mladší děti a recitátorům nenabídlý příliš prostoru pro to, aby předvedli všechny své schopnosti. Ukázalo se také, že děti ne vždy svým textům plně porozuměly, to často vedlo k problémům s pointou, ale i s vytvořením pevné vnitřní představy. Ocenění za různé konkrétní kvality interpretace textu získali **Alexandr Chrápek** (Věra Provazníková: O perníkové chaloupce), **Josef Kaňka** (I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta), **Matyáš Šimice** (Jiří Žáček: Nemaluj čerta na zeď), **Dominik Hubrt** (Josef Kainar: Hokejista), **Marie Piecháčková** (František Hrubín: Chytrá Šaharazád).

Dramaturgicky zajímavá byla druhá kategorie, i když vystoupení recitátorů často nedosahovala úrovně krajské přehlídky. Ocenění si ale po právu zasloužili **Tereza Svěráková** (E. Lear: Moc-ne-moc-ná a-be-ce-da), **Anna Daňková** (A. Vít: O divadelním skřítku Breptovi), **Lenka Čechová** (E. Frynta: Jeleni), **Vanesa Helebrantová** (I. M. Jirous, Ptala se Františky Marta) a **Petr Odvalil** (Miloš Kratochvíl: Koho čert neunes). Na celostátní přehlídku postoupily **Sára Rybková** s velmi zaujatým a komunikujícím přednesem básně A. A. Milne Schováná a **Kristína Ježková** s poutavou interpretací textu Františka Nepila Já, Baryk a má vrána, k níž si dokázala najít velmi osobní a neotřelý postoj.

Nebývá to běžné, že by vrcholem přehlídky bylo vystoupení recitátorů třetí kategorie. Tentokrát měl ovšem divák často pocit, že zabloudil rovnou na celostátní přehlídku. Rozhodování o oceněních a postupech tak nebylo vůbec jednoduché a lektori museli brát v potaz nejen samotnou kvalitu interpretace, ale i dramaturgická kritéria. Ocenění za interpretaci obou textů získala **Terezie Jelínková** (D. Mrázková: Nádherne úterý..., I. M. Jirous: Když uléhají beránci). Ocenění za vyrovnaný výkon v obou textech dostali **Jindřich Svoboda** (P. Nikl: Pohádka o X, J. Suchý: Divná věc) a **Jakub Kolařík** (M. Macourek: Housenka, J. Skácel: Uspávanka s hloupými kocoury a paní myši). Ocenění za technické zvládnutí textu Z. Jirotky Teta Kateřina a Milouš získala Eliška Toperczerová, ocenění za interpretaci textu M. Ebena O balonu dostal Vojtěch Petrnoušek. Dlužno dodat, že je škoda, že o vystoupení všech pěti oceněných zůstane celostátní přehlídka ochuzena, regule ovšem umožňují postup nejvýše dvou recitátorů. Tohoto nejvyššího ocenění se nakonec dočkaly **Marie Magdalena Kochová** za dramaturgicky zajímavé a precizně vystavěné vystoupení v textech BUBI-BLUES Alexandry Berkové a Značky a zámlky z Rutova poetického slovníku a **Klaudie Osičková** s výrazově pestrou a technicky suverénní interpretací Výjevu ze života antilop J. Préverta a Popletené pohádky P. Nikla. Jako náhradník byl k postupu doporučen sugestivní vypravěč **Valentin Ivanov** s textem R. Fulghuma Vše co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce a básni F. Šrámka Milové boty.

Čtvrtá kategorie nabídla vedle zajímavých a kvalitních výkonů naopak i recitátory, kteří sice hluboce rozuměli textu, ale chyběla jim zkušenost a znalost technických prostředků. Bohužel jsme slyšeli i texty jen naučené nazpaměť a odříkané bez pochopení a vnitřního náboje. Jednoznačně kladné však můžeme hodnotit dramaturgii. **Tereza Kroupová** si vybrala dva zajímavé texty, Bellevue od Petra Šabacha a Pořádek od Mariana Pally. Především první jmenovaný byl plný interpretačních záležitostí, na které recitátorka občas nestačila.

Velkým kladem **Heleny Kriglové** byla její schopnost vnitřního prožitku, který přesvědčivě uplatnila v interpretaci obou svých textů (J. Kainar: Naschvál, L. Aškenazy: Svatba). Rezervy byly ve výstavbě textů. **Kateřina Židáčková** předvedla vedle všestranně ne příliš povedeného textu Z. Šmída velmi přesnou a trefnou interpretaci básně E. Jandla V parku.

Marek Schwarz zaujal přednesem prózy J. Thurbera Jednorozec na zahradě. Přesně odhadl poetiku textu a velmi dobře s ním pracoval. U druhého textu (Jonáš Zbořil: Na počítání (a pár ostatních věcí) jsem hrozně levej) ocenila porota interpretaci, nikoli však výběr.

Martin Hejný si připravil dva velmi odlišné texty, čímž mohl ukázat celou šíři svých výrazových prostředků. Próza L. Nekudy Pojednání o Šemíkovi mu byla zřetelně bližší, Martin přesně pochopil humor a výstavbu textu, pracoval s dílčími pointami a při jeho přednesu se všichni bavili. Báseň V. Vysockého Balada o krátkém štěstí sice kladla překážky v podobě své pravidelné formy i různých obrazných vyjádření, ale porota ocenila ochotu a odvahu pustit se do „protiúkolů“. Podobně odlišné texty si připravila i **Lenka Švorcová**. Na jednu stranu bravurně zvládla úryvek ze Šrámkova Stříbrného větru, přičemž porota ocenila především přesnou výstavbu textu a to, že v jejím podání zněl klasický jazyk velmi přirozeně a současně, na druhou stranu ukázala, že si umí poradit i se současnou poezií (J. Burian: Dítka, Zubař). Tereza Kroupová, Helena Kriglová, Kateřina Židáčková a Marek Schwarz získali za své výkony ocenění. K postupu na celostátní přehlídku byli doporučeni Martin Hejný a Lenka Švorcová.

Jakub Hulák s použitím materiálů Ivy Lubinové (1. a 4. kategorie) a Jany Machalíkové

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA OTVÍRÁNÍ 2008 5. A 6. 4. 2008

V karlínském Spektu po celé dva dny konání přehlídky panovala velice příjemná atmosféra, děti ze souborů pozorně sledovaly vystoupení jiných skupin, mezi diváky byli rodiče i hosté se zájmem o dětské divadlo. Pod vedením studentů KVD DAMU probíhaly v čase diskusí důlny pro děti a organizátoři se nenápadně, stále a skvěle starali o to, aby všechno klapalo. Nejsilnějším zdrojem zmíněné atmosféry byla představení samotná, úroveň většiny z nich byla dobrá – a lze říci i vyrovnaná. Tři z dvanácti inscenací byly odměněny cenou poroty a pět inscenací bylo doporučeno do širšího výběru k postupu na celostátní přehlídku. Jediným zklamáním bylo zrušené představení Zdravý nemocný, paradoxně pro skutečné onemocnění člena souboru (ZUŠ Biskupská, Praha 1). Pokud bych měla zobecnit podnět k zamýšlení pro vedoucí souborů, pak toto: Poměrně častým jevem byla snaha navázat přímý kontakt hráčů s diváky – například v podobě otázek, vstupů do hlediště a oslovení konkrétního diváka, vhození předmětu... Avšak ani v jednom případě toto „zpestření“ nebylo organickou částí výstavy inscenace, naopak působilo podbízivě nebo rušivě. Zprávu o jednotlivých inscenacích začnu tedy problematictějšími. I když budu poukazovat na příležitosti ke zlepšení či nedostatky těchto inscenací, stále platí, že přehlídka měla dobrou úroveň a ani o jednom z představení nelze říci, že by na ni nepatřilo.

Přehlídku zahajoval příběh Záhada buvolí kosti (ZŠ Klánovice), jehož autorem je vedoucí souboru Michal Černý. Vytvořit podmínky pro hru dvaceti dvou dětí na jevišti je úkol gigantický a možná toto bylo i jednou z příčin, proč došlo k rozdrobení původně nastoleného detektivního žánru v směsici detektivky, parodie, hry s pěveckými vstupy apod. Děj je zasazen do prostředí psího království, avšak v kostýmu a znaku postav veden nedůsledně – podobně jako celková scénografie. Propříště by souboru svědčilo zabývat se útvary s menším objemem textu, které hráčům umožní odstoupit od deklamativního způsobu mluvy a poskytnout prostor pro přirozené chování a jednání v situacích. Přes zmíněné obtíže je patrné, že práce v souboru spojuje děti v partu, kterou práce baví.

Začínající skupina (**TY-JÁ-TR, Natruc, Praha 7**, vedoucí Martin Tafat a Jakub Baran) nabídla krátký výstup čarodějnic, které podávají zprávu o zlořádech doby. Démonická hudba v úvodu, svit svíčky, kostýmy a rekvizity naznačují atmosféru, navozují očekávání. Avšak poukázání na lidské chyby, apel, kterým by inscenace **Tvrde přistání** mohla být, se zatím odehrává jen ve slovech. Ale je to první počín souboru a myslím, že mladí vedoucí jsou si nedotaženosti vědomi a práce této skupiny se bude vyvíjet.

Hudba napovídající dobu a výrazné rapory dvou barev na scéně jasně a přímo uvádějí diváka do počátku severské balady **O královně Dagmar** (soubor **HELE, ZUŠ Praha 4**, vedoucí Hana Doulová). Vzhledem k rozsáhlosti veršovaného textu se soubor omezil na zpracování příchodu české princezny do Dánska, její svatby a smrti. Tato zkratka ubírá prostor pro tvorbu situací, ve kterých by bylo možno zobrazit příčiny dalšího vývoje děje – tedy zdůvodnit chování postav v části hry o smrti královny. K obtížné orientaci v ději přispívá zdvojení titulní postavy, které je v určité části opuštěno (bez významotvorného důvodu) a posléze nastoleno znovu. Přestože vedoucí souboru se dle svého vyjádření snažila naučit děti vytvářet a sdělovat vztahy, byly to právě vztahy a motivace, které v představení chyběly. Ukončení inscenace náhlou proměnou ve vyučovací hodinu se jeví jako zbytečné a rušivé.

Příjemné a přirozené bylo chování dětí na jevišti v představení **Broučci (ZŠ Kladská, Praha 2)**. Vedoucí Kateřině Bajerové se podařilo vést dramaturgii i soubor v souladu s lyrickou atmosférou Karafiátových předloh, aniž projev dětí sklouzl k sentimentu. V jednoduchých minisituacích byly naznačeny vztahy k postavám, které jakoby vycházely zvnitřku hráčů. Řeč dětí je na velmi dobré úrovni. A právě pro tyto klady, pro toto nakročení je škoda, že si soubor zkomplikoval hru použitím marionet. Vznikly tu dva nepropojené světy – to, co vyzařovalo z dětí, se nepřenese do jejich zacházení s loutkou. Z diváckého hlediska bych se ještě přimlouvala za obměny paravánu v pozadí scény a za využití světla a tmy – když už jde o svatojánský.

Úkázkou poučeného vedení malých dětí ke kultivovanému pohybu, vnímání partnerů, souhře a respektování řádu hry bylo vystoupení **Dětského studia Divadla Ponec** (vedoucí Lenka Tretiagová). Inscenace **Poslední trpaslík** (literární předloha Zdeněk Šmíd) divákům nabídla příběh člověka toužícího po bohatství, jeho setkání s trpaslíky, poskytnutí pomoci a posléze po provinění ztrátu možnosti dalšího kontaktu s nimi. Představení je založené na pohybu. V Karlině probíhalo v sále se špatnou akustikou a ojedinelá, avšak k ozřejmění vývoje děje nutná slova, se mnohdy v tomto prostoru ztratila. Příběh nese téma a soubor je si toho vědom. Proto by bylo dobré momenty vedoucí k tématu akcentovat.

Magickoú atmosféru se podařilo vyvolat hned na počátku představení souboru ze **ZUŠ Na Popelce**, a to prostřednictvím proměn tmavé látky a hudby. Tyto prostředky spolu s kostýmy postav snadno přenesly diváka do prostředí **Africké pohádky** (L. M. Pařízek, Mrtvá pýcha) a v určitých fázích hry, kdy neplnily pouze ilustrační funkci, opětovně zafungovaly. Jde o příběh dívky nadané zvláštními schopnostmi a její cesty od pokorného přijetí a užívání těchto schopností ve prospěch kmene až k jejich zneužití a tragickému konci. Proměna „dobré ve zlou“ má svůj důvod a s rozkrýváním tohoto momentu se při četbě vynořují závažná témata. Dále příběh nabízí spoustu situací. Představení bylo zajímavé a vedoucí Iva Kašparová ukázala velký kus dobré práce s dětmi. V inscenaci zacházela s prostředky, které dělají divadlo divadlem, ale bohužel to bylo právě množství lineárně plynoucích situací, co zamlžilo motivy a nesdělilo téma. Souboru bylo doporučeno ze situací vybírat a divadelně akcentovat ty, které slouží sdělení. Osobně si kladu otázku, zda hráči (vzhledem k věku) jsou pro sdělení tohoto příběhu zkušenostně a mentálně zralí.

Velkého sousta v podobě Čapkovy pohádky **O princezně solimánské** se pod vedením Radky Tesárkové chopil soubor **TY-JÁ-TR, Za oponou, DDM Praha 7**. Zvolený styl vyprávěného divadla sloužil předloze a děti, ač malé, si v určitých pasážích hry jazyka vědomě užívaly. Pouze tam, kde promluvy byly delší, sklouzl představitel postavy k deklamování bez vztahu k obsahu. Vtipná a zajímavá byla divadelní podoba princeznina chřadnutí a uzdravení. Inscenátoři oproti literární předloze vytvořili vlastní podobu expozice, což je jistě možné, ale v tomto případě nadbytečné a matoucí, protože vznikají nejasnosti kolem příčiny princezniny nemoci. S tím souvisejí otazníky nad způsobem uzdravení. Bez jakékoli vazby na předchozí děj (i na Čapkův vtip, že drvoštěp dělá poutivě a fortelně to, čemu rozumí) je také záminka ke kácení stromů. V pojetí souboru stromy drvoštěpa „namíchnou“ a on je za to porazí. Protože konec inscenace soubor dotvořil teprve nedávno, je zde šance na projasnění a rozhodně by stálo za to se příčinným vývojem dění zabývat.

Pět následujících inscenací bylo porotou (Dominika Špalková, Zuzana Jirsová, Miloš Maxa) doporučeno do širšího výběru na Dětskou scénu 2008.

ZUŠ Biskupská, Praha 1 pod vedením Ivany Sobkové nabídla dvě inscenace, pro které bylo společné propojení mladších žáků s žákyňmi již divadelně velmi zkušenými a užívání těl hráčů k zobrazení předmětů, jevů či zvířat.

Autorem drobné a milé inscenace **Noční mýry** jsou členové skupiny kuk!. Divák sleduje učitelky (?), vychovatelky (?), které vcházejí do kontaktu s jednotlivými dětmi – tu otázku, tu poznámku. Blíže neurčené prostředí se v myslí diváka proměňuje možná ve školu v přírodě. Neurčitost postav a místa však organicky zapadá do ladění inscenace. Každé z dětí je něčím příznačné – činností, obavou. Po převlečení do pyžámek jsou na scéně jen ti malí a jejich sny. Postupně se vyjevuje, že na počátku letmo zmíněné zlozvyky, strachy, záliby ve snech narůstají a berou na sebe strašidelnou podobu. Noční mýry jsou tu. Autoři divákům přichystali anekdoticko hororové zakončení, které by bylo škoda prozradit. K dolažení bylo doporučeno například zpestřit a poutčivěji provádět pantomimické činnosti po probuzení. Klavír, který dotváří atmosféru a doprovází noční dění, by možná bylo dobré využít i během převlékání místo písně Jiřího Schmitzera.

Výběr pohádek z různých koutů zeměkoule je východiskem pro inscenaci **Cesta kolem světa** souboru kuk! + KUK! (vedoucí Ivana Sobková). Na cestu ze země do země se vydávají vždy dvě party. Různé cestovní prostředky jsou tvořeny těly hráčů, tyčemi, látkou, kufrem...a nápaditě obměňovány. Tyto fáze jsou doprovázeny zpěvem a v celkové kompozici slouží jako propojovací refrén a rytmičující prvek. Akcentovaný konkurenční vztah skupin, rytmus, svížnost i zajímavá podoba „plavidel“ však poněkud zastíňují vyznění příběhů samotných. U jednotlivých pohádek by bylo ještě potřeba se zaměřit na vyhrání a sdělnost klíčových situací a dotažení konců. Práce na této inscenaci je ve své počáteční fázi a soubor i vedoucí jsou jistě schopni ji vést dál.

Obtížnou látku pro dramaturgii – román/bajku Holubí mambo od C. D. Paynea si zvolil soubor **Cetka a spol. ze ZUŠ v Brandýse nad Labem** (vedoucí Iřina Ulrychová). Hlavní hrdinové, laboratorní holubi, jsou vedeni v představě, že jsou lidé. Po nechtěném opuštění vědeckého ústavu se v průběhu děje těžko sžívají s nutnostmi života, nechtějí si připustit svou pravou podstatu, setkávají se s lidmi a nastávají problémy. Skutečnost, že jde o podivné holuby, je v inscenaci **HOLUBI s. r. o.** přímočaře a vtipně exponována prostřednictvím scény a kostýmů. V průběhu děje by bylo dobré opakovaně zvýraznit a více vyhrát momenty upevňující v divákoví vědomí, že zobrazené bytosti jsou ptáci, a posílit tak absurditu dané chvíle. Tento metaforický příběh je bohatý na epizody a situace, v zájmu plynutí a spádu inscenace je potřeba krátit, stříhat a vyvednout pasáže, které sdělují, o čem soubor hraje – tedy téma. I hra **HOLUBI s. r. o.** měla premiéru teprve nedávno a je zřejmé, že ke konečné podobě soubor v tuto chvíli teprve spěje. Jde však o odvážný a zajímavý výběr literární předlohy a zároveň o vhozenou rukavici co do jevištní realizace.

Soubor **VY-PRO-MI-PO ze ZŠ Nadešovská, Zličín** si pod vedením Dany Svobodové a za dramaturgické spolupráce Vojtěcha Svobody vybral pro inscenaci **Jak uplatili Hadleyburg** předlohu Marka Twaina. Jde o příběh obyvatel vzorného městečka, pyšných na svou bezúhonnost, a o zvnějšku přicházejícím pokušení, kterému postupně propadají. Diváci jsou v úvodu pozváni do tohoto města hrdým proslavem a písní, dále pohledem do školy, kde učitelka vykládá a hráči její výklad dokumentují situací ilustrující čistotu obyvatele. Prvky expozice je potřeba ujasnit ve vztahu k dalšímu vývoji děje i k samotnému závěru. Jde o vyprávění nebo je divák svědkem momentálního vývoje? Kdo je pokusitel? Souvisí tato postava nějak se situací, o které se děti učily? Dále pak: Proč ženy z Hadleyburgu propadají pokušení dříve než jejich muži? Přes uvedené otazníky má inscenace nakročeno ke svižnému anekdotickému obrazu, ze kterého se Twainův kriticko úsměvný pohled nevytrácí. Z rozhovoru s vedoucími je patrná snaha a otevřenost k dalšímu hledání, i tato inscenace je „čerstvá“ a stojí za dolažení.

Posledním představením přehlídky a zároveň inscenací, která má za sebou nejvíce repríz, byla Werichova pohádka **O rybáři a jeho ženě** v podání dvou chlapců ze **ZUŠ Harmonie, Praha 6** (vedoucí Vladimír Jopek). Protagonisté jsou pohybově vybavení a právě pohyb je zde fungujícím prostředkem a zároveň dobrým partnerem Werichovu slovu. Pro diváky zajímavé a technicky zvládnuté je plynulé přeplování z pozice role do vypravěčského partu. Pěkný nápad využít nafukovací balónek ke ztvárnění zlaté ryby by stál za rozvedení, variování, aby vedle pohybu a slov hráčů i on napomohl gradaci příběhu. Kluci vystupují s velkým nasazením – a zde je potřeba hlídat, aby v důsledku snahy o zábavnost nevstupovali do tenze, která se pak promítá v pohybu i hlase. Předloha má osm podobných situací, osm stupňů. Pro toto divadelní pojetí (s ohledem na prostředky, počet a věk hráčů) bylo porotou doporučeno některé z kroků vypustit – tedy krátit. A s ohledem na Jana Wericha zcela vypustit nefunkční a podbízivý „dvorečkový“ začátek, který snižuje kvalitu jinak dobrého a zajímavého představení.

Letošní pražská přehlídka mě příjemně překvapila a potvrdila, že mnozí z těch, kteří se s dětmi pouštějí do práce na divadelním tvaru, jsou stateční, ochotní rozvíjet se a hledat východiska v rozmanitých oblastech literatury.

Zuzana Jirsová

KRAJSKÁ PŘEHLEDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V KOLÍNĚ 19.4. 2008

Krajská přehlídka dětských recitátorů Středočeského kraje proběhla v sobotu 19. dubna, už podruhé v Kolíně. Zatímco v minulém roce využili organizátoři z DDM Kolín ke konání přehlídky luxusní sál Základní umělecké školy, letos se spokojili s méně útulnými vlastními prostory. To jim ale umožnilo rozdělit recitátory do dvou sálů, kde probíhala paralelně vystoupení mladších a starších kategorií recitátorů. Tím se vyvarovali zbytečné nervozity účastníků z nekonečného maratónu, jakým byla přehlídka v loňském roce. Další prostory DDM navíc nabídly účastníkům zázemí pro trávení přestávek a oběma lektorským sborům klid pro jejich práci.

1.kategorie

Vystoupení 19 recitátorů v první kategorii bylo letos pro celou porotu ve složení Helena Malehová, Lada Austová a Martina Longinová velmi potěšující, a to hned z několika důvodů. Dramaturgicky byla tato kategorie velmi pestrá, objevovaly se sice texty již osvědčené a známé, ale zato od našich kvalitních básníků jako Skácela, Černíka, Středý, Kratochvíla, Kainara, Šruta a nikdy nechybějícího Žáčka, ale také prozaiků Hurníka, Macourka nebo Nepila. Bylo s podivem, jak některé děti v tomto věku dovedly text náležitě vystavět, pracovat s veršem, vlastním výkladem a dokonce i s pointou. Mnoho interpretací bylo též oprostěno od zpěvavých intonací a přílišného akcentování slov, jak tomu u nejmladších často bývá. Děti byly velice kontaktní a byla z nich cítit radost ze sdělování. Na škodu některých výkonů bylo rychlejší tempo, které bylo jistě důsledkem trémy, a také některé výslovnostní nedostatky. O poměrně vysoké úrovni této kategorie svědčí i to, že se porota rozhodla udělit dvě ceny poroty, **Haně Pleštilové** a **Tereze Chlumské**, a také pět čestných uznání.

2.kategorie

Ve druhé kategorii, v níž se zúčastnilo 22 recitátorů, se už mezi interprety objevovaly větší rozdíly. To bylo zřejmé již ve výběru textů. Zde se porota shodla na tom, že mnozí recitátoři zůstali svou volbou textu spíše v 1. kategorii a mohli objevit zajímavější texty pro svůj věk. Zároveň tu byli recitátoři, kteří už sáhli po náročnějším textu např. Nerudy, Fischerové, Pavelkové, Drijverové, Jirouse, ale ještě na něj svou interpretaci nedosáhli. Dramaturgie by se tedy dala označit jako velmi nevyrovnaná, taktéž i výkony. Přesto se tu objevili výrazní, zajímaví a naděšní přednášeči. Porota poslala do národní přehlídky v Trutnově **Terezu Večerkovou** se Žáčkou prázou **Slavný den brouka Pytlíka**, kterou dokázala interpretovat s lehkostí, vtipem a bezprostředním kontaktem. Udržela vyprávěčskou linii obohacenou o vlastní čitelný výklad, nepřehrávala postavy, povedlo se jí dobře pracovat s dynamikou i pointou. Další postupující je **Kristýna Havlová** s básní **Pran Tralalinský** od Juliana Tuwima. Tato introvertní recitátorka velmi citlivě a přesně nakládala s ne příliš jednoduchými verši a přesahy, jemně si pohrávala při hře se slovy a při tom udržela celek. Výkonu jen trochu chyběla technika – hlasitost, přesnější výslovnost. Dále byla udělena jedna cena poroty bez postupu **Barboře Svobodové** za interpretaci Macourkova **Chameleóna** a čtyři čestná uznání.

3.kategorie

Ve třetí kategorii vystoupilo 17 recitátorů. Málomluvný z nich ale zaujal osobitou interpretací, názorem či sdělením tématu. Nebylo to ani možné, protože už samotný výběr textů většinou nic takového nenabízel. Je až překvapivé, kolik se v jedné kategorii krajské přehlídky objevilo textů vysloveně nekvalitních a banálních (Aleš Misai, Zdeněk Svěrák, Jacqueline Wilsonová, Pavel Cmiřal, Jaroslav Kožíšek, Miroslav Kapek, Jan Schneider, popř. i autoři, jejichž jméno nebylo uvedeno). Jednoznačným „favoritem“ se stal **Michal Rys** ze ZŠ Třebotov, který dokázal s neobyčejným potěšením, s citem pro situaci i pro detail interpretovat jeden z „pižduchovských“ textů Václava Havla **Zálesák**. Svou představivostí naplnil vyprávění konkrétními a živými obrazy, díky nimž text nepůsobil jako banální komunální satira, i když by tak dnes snadno mohl vyznít. V básni Ivo Štuky **Vzduchoplavecká vzpomínka** se recitátor představil ve vážnější poloze. S podobným zaujetím jako v případě prvního textu se mu podařilo zachytit nostalgickou atmosféru vzpomínky na první vzduchoplavce a neokázalým způsobem sdělit silné téma. Vyrovnanými výkony v obou krátkých textech se představil druhý postupující, **Přemysl Šimák**. I přes zřejmou menší zkušenost s přednesem zaujal především civilním a přirozeným projevem, aniž by se nechal zlákat k prvoplánovému pitvoření u kokaťací slepice v Žáčkově textu **Skákání do řeči** nebo k patosu u Aškenazyho **Křiku**.

4.kategorie

Ve čtvrté kategorii sice převažovaly kvalitní texty, velká řada vystoupení byla ale poznamenána naprosto neadekvátní zatěžkaností. Přesto se objevilo několik pozoruhodných výkonů, takže rozhodování o doporučeních k postupu nebylo vůbec jednoduché. Nakonec lektorský sbor ve složení Zlata Houšková, Martina Delišová a Jakub Hulák vybral **Adělu Heitenbalovou** vzhledem k její zaujaté a technicky zdařilé interpretaci obou textů. Ta je v obou případech založená na osobní výpovědi a sdělení silného tématu. Přesvědčivěji působí v textu Jana Kratochvíla **Hlemýžď** než v Nerudově **Baladě májové**, v níž zatím nezvládá přesněji budovat text směrem k závěrečné pointě. Dalším postupujícím je **Jiří Sedlák**, který v obou textech zaujal velmi bezprostředním přirozeným projevem. V úryvku z prózy **Tři muži ve člunu** navíc dokázal trefně vystihnout postavu svérázného strýce i ironický tón celého textu. Hlavní rezervou byl zatím málo výrazný závěr. Problémem interpretace básně Jiřího Suchého **První láska** je především nedodržování veršů. Na překážku sdělení je v obou textů nedbalá výslovnost. Cenu poroty za neobyčejně autentickou a citlivou interpretaci textu **Skleněná stěna** Olgy Hejné získal Jakub Tuček.

Jakub Hulák a Martina Longinová (1. a 2. kategorie)

DĚTSKÁ SCÉNA STOCHOV 12. – 13. 4. 2008

Ve dnech 12. a 13. dubna 2008 proběhla ve Stochově Středočeská postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Diváci viděli celkem deset představení.

První den zahajoval soubor **Roztočená Vrtule** ze Slaného s inscenací **Pohádky pro nehebné děti** (ved. Kateřina Rezková). Šlo o montáž z poetických textů J. Préverta, jejímž propojujícím článkem se stal chlapec Paleček, který se ztratil rodičům v zoologické zahradě. Setkává se zde se zvířaty zavřenými za plotem, a ta mu vyprávějí své osudy, a jak do nich zasáhli lidé. Jejich příběhy v Palečkovi evokují vlastní zkušenosti s rodiči, s jejich malou citlivostí k světu dítěte a jeho potřeb... až se nakonec rozhodne přidat se ke zvířatům za plotem a demonstrovat tak viditelně svoji spřízněnost s nimi. Tomuto záměru byly pak Prévertovy texty podřízeny, což vedlo k jejich určitému významovému zjednodušení. Palečkovy vzpomínky na analogické situace, které zažil s rodiči, byly dotvářeny členy souboru. Ale postavit vedle sebe autorství Préverta s autorstvím dětí je obtížné – vynikne kontrast textu básníka (byť okleštěného) a textu dítěte (byť upřímně míněného). Přesto si myslím, že šlo o cenný a poctivý pokus vyrovnat se s nelehkou předlohou, najít si v ní vlastní téma a pokusit se ho sdělit. Výsledný tvar je rozkročen mezi přednesem a divadlem. Vyprávění zvířat zůstalo především ve slovech, která jsou interpretována zaujatě a soustředěně. Bylo by však třeba ještě více pracovat s prostorem a dotvořit ekvivalentní jevištní akci, která by pomohla epický text vskutku zdívatelnit. Ve scénografii hraje ústřední roli drátěný plot natažený přes celé jeviště a zadní plátno, na které jsou promítány obrazy zvířat, příp. i některé ilustrace z Prévertovy knihy. Projekce však působí spíše popisně, i zde by to zřejmě chtělo hledat metaforičtější podobu této vizuální složky.

Jednoduché, přehledné a příjemné představení **Anna a já jdeme nakupovat 2. a 3. ročníku LDO ZUŠ Rakovník** (ved. Eva Ochrymčuková) odpovídalo aktuálním možnostem čtveřice dívek ve věku přibližně 10 až 11 let. Drobná historka z knihy Astrid Lindgrenové **Děti z Bullerbynu** o nakupování, které poněkud zkomplikovala dětská zapomnitelivost, neměla větší ambice než nabídnout dívkám příležitost k přirozenému hernímu projevu ve vztahu k partnerovi na jevišti i v hledišti. To se povedlo zejména ve druhé části inscenace, kdy už se dívky zbavily počátečních rozpaků a jistě strnulosti a viditelně si začaly užívat společnou hru. Určité rezervy zůstaly v celkovém temporytmu: opakované návraty působily poněkud stereotypně a také závěr byl možná zbytečně natažený.

Třetím sobotním představením byly **Zá hádky** souboru **Tři boty ze ZŠ Třebotov** (ved. Jana Barnová a Václava Makovcová). Zá hádky měly podtitul „...když někdo něčemu poněkud nerozumí“..., a to se možná některým divákům přihodilo – nejen pro určitou tajemnost textů Petra Nikla, ale také proto, že na velkém jevišti nebylo vždy dětem dobře rozumět, a tak se část sdělení k divákům bohužel nedonesla. To, co jsme opět obdivovali, bylo, jak se malé děti díky citlivé práci vedoucích cítí na jevišti přirozeně a bezpečně, jak živě a spontánně působí, jak se vzájemně vnímají a svobodně si hrají. Niklové poetice nejvíce odpovídala první polovina inscenace, evokující jevištními prostředky zvláštní, neběžnou atmosféru světa jeho veršů, z níž se může zrodit nekonečně dlouhý had, co „zlaté kadi“ a kde žába může zjistit, že má kočič... Ve druhé části ale atmosféra i temporytmus dostávaly sestupnou tendenci, a ne vždy se dařilo pro jednotlivé „zá hádky“ nacházet odpovídající jevištní obrazy. Je ovšem třeba ocenit hledačství obou vedoucích, to, že nezůstávají jen u ověřených literárních předloh a kladou před sebe i děti dramaturgicky náročnější úkoly.

Čarodějnice mezi námi se nazývala inscenace souboru **Pecky ze ZUŠ Pečky** (ved. Luboš Zajíc). Skupina se inspirovala knihou Roalda Dahla o čarodějnicích, které nenávidí děti a hledají způsob, jak se jich zbavit. Na tomto základě vymysleli vlastní příběh, který sleduje, kde všude se v našem běžném životě vyskytují „čarodějnice“, které nám ho otravují. Dostali tak příležitost vyslovit se k věcem, které jim vadí na chování dospělých k dětem. Škoda že byl tento záměr oslaben nedomyšlenou prací se situacemi a motivy, které neměly logický vývoj a završením. Stejně tak herní projev dětí byl jen nahozný, scházela mu přirozenost i výrazová proměnlivost, stejně tak jako dostatečná míra nasazení.

Odbornými problémy trpěla i další inscenace **Tvoření světa**, v podání **VI. B. ZŠ Pečky** (ved. Eva Zajícová). Představení, které jsme viděli, bylo výsledkem práce v hodinách zaměřených na osobnostně sociální rozvoj. Tématem bylo „hledání ráje“ – co si kdo představuje pod tímto pojmem, a to v širokém rozpětí od stvoření světa po současnost. Ale zajímavé téma zůstalo bohužel nenaplněno. Situace, které měly demonstrovat jednotlivé představy, byly viděny zjednodušeně a prvoplánově zábavně. Hrající děti nebyly dostatečně vybavené. Zdálo se, že se na jevišti necítí bezpečně, chyběl i vzájemný kontakt, a to jak mezi sebou, tak s diváky.

Sobotní odpoledne se uzavřelo drobným recitačním představením **Braši, u nás straší!** dramatického kroužku **ZŠ Hudlice** (ved. Vlasta Humlová). Jednoduché pásmo z veršů Pavla Šruta se stalo pro děti ze 2. třídy příležitostí rozehrát hru na strašení mezi partou holek a kluků. Bylo zřejmé, že téma je jim blízké. Jejich mluvní projev byl živý a výrazný, gesta však mnohdy zbytečně ilustrativní. V akci v prostoru dětem nepomohla příliš hudba, zbytečně patetická ve vztahu k dětské hravosti. Celkově však děti působily příjemným a přirozeným dojmem. Jde o dobrý první krok začínajícího souboru.

Nedělní dopoledne odstartovaly **Myšky a koucouři** dramatického kroužku **DDM Benešov** (ved. Bára Čmelíková). I v tomto případě šlo o malé děti a pásmo veršů postavené na kontrastu dívčího a klukovského elementu a vzájemném škádlení. Projev dětí byl ale nejistý. Přednes veršů měl klasické rysy školského „vlnkování“, říkání více po rytmu než po smyslu slov. Málo zde bylo využito spontánní dětské hry a hravosti, které by dětem umožnilo cítit se na jevišti samozřejměji.

Ambiciózním představením byla **Malá čarodějnice** v podání **2. až 4. roč. LDO ZUŠ Rakovník** (ved. Jiřina Krtíčková). Známy příběh Otfrieda Preusslera o malé čarodějnici, která touží být přijata mezi velké čarodějnice, ale jen do té doby, než pochopí, že být „dobrou“ čarodějnici není totéž jako být dobrým člověkem, doplatilo poněkud na přemíru slov. Ve hře bylo málo skutečně dramatického jednání, o věcech se více mluvilo, než že by se na jevišti děly. Málo byl využíván prostor jako významotvorný činitel. Zastavená scéna neumožňovala příliš akci a podílela se tak na jisté staticitě inscenace. Většina dětí byla dobře vybavena dovednostmi pro hru, zejm. v oblasti mluvního projevu. Škoda jen, že spontánní dětská hravost byla potlačena ve snaze o nápodobu dospělého hereckého projevu, pro který ještě část souboru nedozrála.

Čtveřice starších dětí z **LDO ZUŠ Nové Strašecí** (ved. Martina Tothová) představila další variaci na vděčné kocourkovské téma pod názvem **AUACH!** Za pomoci masek sehráli několik krátkých příběhů o nepoučitelné lidské hlouposti. Výslednému tvaru ale chybělo větší zaujetí a nasazení hráčů, vázl kontakt s diváky i mezi sebou, a to zejm. ve vyprávěčských partiích. Masky sice hráče do jisté míry osvobodzovaly, díky ní postavy více ožívaly, ale i tak bylo jejich jednání příliš utlumené, málo klaunské ve vztahu ke klaunské podobě masky.

Přehlídku zakončilo **Honzovo putování** souboru **Paraplíčko Labyrint Kladno**. V programu bylo označeno jako „pásmo veršované s loutkami“. Text byl dílem jedné ze členek souboru. I když je třeba ocenit autorský přístup, verše bohužel měly problémy (vážnoucí rytmus, přízvuky, násilnost rýmů, častá klíže aj.). Jednotlivé básničky nebyly obsahově provázané a sloužily vlastně jako příležitost k představení určité loutkové postavy a zvládnutí základních loutkářských dovedností. Vzhledem k úbytku loutkářských dětských souborů je sympatické, že se kladenský soubor této oblasti dětského divadla systematicky věnuje. Škoda jen, že tak nečiní na kvalitních literárních předlohách s ambicí sdílet určité téma.

Na přímý postup nenavrhli lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Luděk Richter a Irina Ulrychová žádný ze souborů. Do širšího výběru doporučil dvě inscenace: Pohádky pro nehotné děti (Roztočená Vrtule Slaný) a Záhady (Tři boty Třebotv).

Irina Ulrychová

JIHOČESKÝ KRAJ

JIHOČESKÁ KRAJSKÁ RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA VE STRAKONICÍCH 10. – 11. 4. 2008

Dům dětí a mládeže ve Strakonicih již třetí rok za sebou hostil děti Jihočeského kraje na krajské přehlídce dětského přednesu Dětská scéna.

Stále platí, že v Jihočeském kraji je přehlídka „putovní“ (po dvou letech se střídá v několika městech kraje – letos z technických důvodů dostali strakoničtí jeden rok navíc). Přiznám se, že žádná pozitivita takového neustálého střídání nevidím, naopak. Po dvou minulých přehlídkách si strakoničtí organizátoři i přednášející s doprovodem začínají zvykat na to, že součástí přehlídky je i rozborový seminář, stále ale chybí dílny pro děti (na rozmluvení a navazání kontaktu), které jsou dnes už součástí většiny regionálních přehlídek. A vzhledem k tomu, že zpátky do Strakonice se přehlídka vrátí až za několik let, začnou pořadatelé vlastně od začátku.

Ani v ostatních městech nemají organizátoři (většinou domy dětí) větší zkušenosti s tímto typem přehlídek, a tak se stejný problém opakuje. Pravda je, že kraj má velice špatnou dopravní obslužnost, a je škoda, že z tohoto důvodu se DS už nekoná tradičně v Jindřichově Hradci, kde měla dobré zázemí, a organizátoři se snaží vyřešit tento problém právě „putováním“.

Pořadatelům ve Strakonicih je ale nutno přiznat snahu o vstřícnou a nekonfrontační atmosféru přehlídky, která proběhla ve dvou dnech. A díky grantu, o který organizátoři požádali, mohli se letos vítězové rozjíždět domů i s hodnotnými odměnami. Úroveň přehlídky byla „tradiční“. Několik málo výrazných interpretů, většina výkonů zaměnitelná. Ve srovnání s Prahou a s Karlovarským krajem, přehlídkami, kterých jsem se také zúčastnila, musím přiznat, že ta jihočeská za nimi pokulhává.

Na DS do Trutnova postupují **Natálie Postlová** a **Zuzana Roubová** ze druhé kategorie, **Jan Mrázek** a **Vít Malota** ze třetí a **Kristýna Hulcová** z kategorie čtvrté.

Jiřina Lhotská

BECHYŇSKÉ JARO 4. – 6. 4. 2008

Také letos se ředitel kulturního domu v Bechyni Š. Ondřích se spolupracovníky snažili, aby se na krajské přehlídce Bechyňské jaro všichni cítili příjemně. 4.-5. dubna se sem sjelo 8 divadelních souborů, které se představily v 11 inscenacích. Kromě vystupování mohly děti, jako tradičně, trávit čas řadou různých aktivit. Nechybělo ani vyhlášení všech nejlepších zcela zjevných souborů a také lektorů, kterými letos byly Marie Poesová, Jiřina Lhotská a Jindřiška Bumerlová.

Inscenace letošního Bechyňského jara s sebou přinesly silná témata – především téma odcizenosti člověka ve společnosti i mezi nejbližšími, nutnost komunikace mezi lidmi.

Taková témata se např. objevila ve všech představeních **Lannovky České Budějovice**. V inscenaci **Jinak je s tebou ámen** (režie Pavel Petrovský) se řeší problémy vydírání, dále vztahy v rodině, která nefunguje. Podle vedoucího souboru hráli „o překonaném strachu“, což však nebylo vždy patrné, protože motivace jednání postav nebyly vždy jasné. Určitý problém však představovala samotná předloha, která nedávala příliš prostoru pro vytváření dramatických situací.

Také další inscenace – **Vítr a drak** –, kterou opět režíroval Pavel Petrovský, i přes to, že se odehrává v exotickém prostředí Číny, vypovídá pomocí podobností o nutnosti domluvy mezi lidmi, protože jinak hrozí zkáza. Inscenace představovala vyprávěné divadlo. Přestože byl text pro věk dětí poněkud obtížnější, dokázaly jej velmi dobře zvládnout. K celkovému příjemnému vyznění přispěla i dobře volená hudba.

Také **Lannovka České Budějovice II.** (režie Vendula Kecová) se představila zajímavou inscenací **Žít, nebo žít...?** Jedná se o autorský text. Děj je zasazen do budoucnosti (rok 2100). Skupina mladých lidí spolu komunikuje pouze virtuálními prostředky. Jediná bytost, se kterou mají kontakt, je robot. Na základě informací o dřívějším životě lidstva se rozhodnou opravdu se spolu setkat. Poprvé poznávají autentický pocit blízkosti druhého člověka a svobodu volby partnera. V závěru musí každý člen nově vzniklého společenství volit mezi životem v jistotě, komfortu, ale izolaci a životem s svobodným, ale v nejistém světě. Představení je silné v zachycení izolovaného světa a postupném uvolňování a spolupřizívání v realitě. Poněkud nepřesvědčivý však byl závěr, kdy se ústřední dvojice odmítá vrátit.

Dalším tématem, které se v různých formách objevilo, byl vztah mužů (chlapců) a žen (dívek), a to v konkrétní i symboličtější rovině. **Dramatický kroužek ZŠ Bechyně** (vedoucí F. Oplatek) se tomuto tématu věnoval v obou svých inscenacích, kterými byly **Televizní hra a Kohout Světapán**. Vydařenější byla druhá inscenace, kdy děti měly prostor jednat, obrazy byly divadelní a dobře fungovaly. Také v **Pohádkách Jana Wericha**, které zahrál **Dramaták ZŠ TGM Vimperk** (vedoucí souboru I. Karasová a K. Weise) se téma odráží. Nejlépe zvládnuté bylo Fimfárum, kdy byly zachovány pohádkové prvky, ale jednalo se o současné lidi a jejich vztahy.

V pohádkách **Ježibaby z Babína** (DDS Petrovice, režie D. Kolínová) a **Jak šlo vejce na vandr** (Dramík České Budějovice, režie Krátká, Harazimová) se tradičně objevuje motiv hledání štěstí. Pohádku si vybral i J. Kubíček pro část souboru **DDS Petrovice**. Připravil inscenaci **O princezně solimánské**. Zdařila se stylizace, zjednodušení výrazu.

Střetnutí světa dětí a dospělých se objevilo v inscenaci **Případ svěřte Davidovi** (**Růžek České Budějovice**, režie A. Vitáčeková). Zde byly dramaturgicky dobře zvládnuty obě linie příběhu – „válka Růží“, na kterou si hrají dvě skupiny dětí,

a vyšetřování vraždy lichváře, které je jedna dívka z party svědkem. Téma domluvy a stanovení priorit se pak odráží ve společném úsilí obou skupin dívky pomoci a usvědčit vraha. Představení nepostrádá napětí a dobře se pracuje se zkratkou. Scéna je přehledně členěná a umožňuje dynamické změny prostředí. Problémem často bývá začlenění postavy zvířete do inscenace – zde je postava psa pro příběh důležitá a je zachycena jednoduchými výrazovými prostředky – atributem „objektem“ a „vnitřním hlasem“, který vyjadřuje pocity psa. Organicky funguje i zvukový plán inscenace.

A o čem se na „popovídání o viděném“ s lektory a vedoucími souborů mluvilo? O tom, že některá témata byla tradiční. Především se však zdůrazňovala odpovědnost vedoucího souboru při výběru textu. Argument „děti si to samy vybraly“ není tím stěžejním, pokud si vybraly text, který se např. hodí pro dospělé herce i diváky, jako se to např. stalo žákům S **Dr.M.Tyrše z Hrdějovic**, kteří zahráli scénku **V seznamce**. Hlediska a kritéria výběru přitom zůstávají stejná – vhodnost textu po věk a schopnosti dětí, aktuálnost témat, tedy jestli to zajímá děti – herce i diváky, zda v sobě text obsahuje dostatek možností pro vytváření dramatických situací, zda je dostatečně divadelní, zda nejde proti zákonitostem žánru, jak se často stává u „zmodernizovaných“ pohádek, zda může děti obohatit herecky i osobnostně.

Co se týče další teorie, hovořilo se letos také o nutnosti více motivovat jednání postav a zaměřit se na zvládnutí závěru her, aby vyústění příběhů bylo pro diváky logickým završením celkového tématu, tedy „o čem se hrálo“, a nebylo třeba to divákům sdělovat slovně. Závěr by měl být také jasný.

Více se letos používala reprodukovávaná hudba, což někdy omezovalo srozumitelnost hereckých výkonů. Tradičním tématem diskusí byla také vhodnost délky replik i celého představení. Cekově se při srovnání s loňským „Jarem“ konstatovalo, že se projevuje posun k silným tématům (což ostatně bylo i vloni), ale omezuje se didaktičnost a prvoplánové morali-zování.

A jak to nakonec dopadlo? Čestná uznání si odnesl DDS Petrovice za inscenaci **O princezně solimánské**. Pro režiséra J. Kubíčka to je velmi slibná premiéra. Dále **Lannovka České Budějovice III.** Pavla Petrovského za inscenaci **Vitr a drak, Dramatický kroužek ZŠ Bechyně** F. Oplatka za inscenaci **Kohout Světapán a DS Vimperk I.** Karasové a K. Weise za inscenaci pohádek Jana Wericha **Fimfárum**. K postupu do celostátního kola Dětské scény byly doporučeny dvě inscenace – **Případ svěťte Davidovi v podání Růžku České Budějovice** – vedoucí A. Vitáček – a **Lannovka ČB II.** – vedoucí Vendula Kecová. Blahopřejeme.

Jindřiška Bumerlová

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE 19. 4.- 2008

Pořadatelem přehlídky v Plzni je již několik let Centrum volného času Pallovka v Plzni. Díky soustavě městských a okresních domů dětí a center volného času má tato přehlídka v Plzeňském kraji rozsáhlou síť okresních a dokonce i okřskových kol, a tak je vytvořen dostatečně široký základ pro výběr do krajského kola.

Letošní krajské kolo se odehrálo 19. 4. 2008 opět v členitých prostorách Centra volného času Pallovka. Přehlídka letos přivítala přes 80 dětí ve všech čtyřech kategoriích. Každá kategorie měla svůj prostor, svou porotu (tříčlenné poroty byly tvořeny jak učiteli ZUŠ, tak herci DJKT či lidmi, kteří se věnují amatérskému divadlu, ale také mladými učiteli z plzeňských gymnázií). Právě toto oddělení jednotlivých kategorií vnímám stále jako problém. Recitátoři a ani jejich vedoucí se navzájem nemohou potkat. Chybí tak bezesporu cenný prostor pro vzájemnou inspiraci i možnou motivaci mezi samotnými recitátory.

Na druhé straně je třeba ocenit pořadatelskou péči. Sama paní ředitelka CVČ všechny účastníky přivítala a na konci rozdala ceny. Letos se díky podpoře z Krajského úřadu Plzeňského kraje dostalo na drobnou sympatickou upomínku pro každého účastníka. Z organizačního hlediska je třeba ocenit, že byl vytvořen časový prostor pro diskuse o viděném a slyšeném, byť to bylo opět jen po jednotlivých kategoriích. Hodně zdařilé bylo opět i zapojení studentů od Dany Jandové, kteří úspěšně vedli recitátorské rozcvičky v úvodu přehlídky a své svě- řence přehlídkou i dále provázeli.

A co se recitovalo? Výběr textů šel tradičně. Nebylo nic, co by autora těchto řádků (byl porotcem ve čtvrté kategorii) skutečně zasáhlo, podobně to viděli i kolegové v dalších katego- riích, z nichž se jako nejzajímavější ukázala kategorie třetí. Z výsledků se také opět potvrdilo, kdo se přednesu věnuje a jak intenzivně. Tradičně úspěšné byly krajské ZUŠ (Plzeň, Klatovy, Domažlice, Staňkov), kde se na rozdíl od základních škol jedná o práci cílenou a dlouhodobou. Uvidíme jak se projeví nové pojetí vzdělávání, chtělo by se těšit.

V závěru uvedme, koho porotci doporučili k postupu na Dětskou scénu, případně využili možnosti dalšího ocenění:

V první kategorii byly oceněny dvě dívky, a to **Michaela Ondruszová** (ZŠ Nýřany) a **Pavla Hrušková** (ZŠ Tachov). Ve druhé kategorii postoupili **Tomáš Fejtek** (ZUŠ Staňkov) a **Mag- daléna Bóhmová** (21. ZŠ Plzeň), **Jiří Kubiček** (ZŠ Klatovy) byl doporučen jako náhradník. Ve třetí kategorii postoupila **Tereza Kliková** (ZUŠ K. Steinera, 20. ZŠ Plzeň) a **Jana Brychtová** (ZŠ Hornická, Tachov), také v této kategorii porotci určili náhradnici, a to **Hanu Styblovou** (Gymnázium Sušice). Ve čtvrté kategorii postoupila **Klára Šmídová** (ZŠ TGM Sušice) a **Anna Rauschová** (Gymnázium Luďka Píka, Plzeň), náhradnicí se v této kategorii stala **Kateřina Špetová** (Gymnázium Stříbro).

zez Plzně Roman Černík

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA KARLOVARSKÉHO KRAJE OSTROV NA OHŘÍ 18.4. 2008

O průběhu recitační přehlídky v Ostrovu nad Ohří podávají zprávu lektori- Jiřina Lhotská (za I. a II. kategorii) a Jiří Pokorný (za III. a IV. kategorii). A jak to tedy viděli?

Z karlovarské přehlídky odjždím vždy s příjemným pocitem. Především atmosféra v Domě kultury v Ostrově nad Ohří už od začátku dává najevo, že se zde nebude odehrávat žádné soupeření kdo s koho, ale že se jedná o svátek všech zúčastněných, kteří již v tuto chvíli jsou hodni pochvaly a poděkování. A přes přirozenou trému je na dětech vidět, že se zde cítí dobře. Recitovat přicházejí až po předchozím seznámení, rozmluvení a „osahání“ prostoru z dílen, které pro ně připravují a vedou místní odrostlí „dramatici.“

Většina recitátorů I. a II. kategorie prokázala schopnost přesvědčivě interpretovat vybraný text a sdělit i svůj vztah k vyprávěnému. Součástí přehlídky byly rozborové semináře, kterých se zúčastnili všichni přednášející s doprovodem a lektori, kde se debatovalo v příjemném, soustředěném a nekonfliktním posezení třeba i o tom, jakým problémem je v přednesu důsledné dodržování interpunkce, trhání myšlenek, čímž je ovlivněna srozumitelnost sdělení.

Do Trutnova lektori doporučili z II. kategorie **Báru Hrdinovou** s textem M.Macourka Makarony jdou na procházku a **Dominiku Wenzelovou** s básní J.Tuwina O Řehoři lháři a jeho tetě.

Po letech jsem měl, jako lektor, opět možnost zúčastnit se této přehlídky. Možná, že v zákulisí při přípravě a realizaci mohl být fofr a horko, ale my účastníci, ať už recitátoři, jejich doprovod, lektori, jsme zažili klid, pohodu. Samozřejmě, že času není nikdy mnoho, proto část povídání s recitátory třetí a čtvrté kategorie a jejich doprovodem jsme absolvovali až po vyhlášení výsledků.

Ale od začátku. Zajímavé předlohy, nemyslím v originalitě výběru autora (ať verše, próza – Ephraim Kishon – Červená Karkulka jako horor, Hector Hugh Munro – Saki – Nevhodná Pohádka, William Saroyan – Bateria, Vilém Závada – Pták, J. Prévert – Tím hůř, atd.), především u těch, kteří byli ocenění.

Pokud jde o interpretaci jednotlivých textů, byla vcelku vyrovnaná. Přednášeči ve třetí kategorii byli mnohem výraznější než v kategorii čtvrté. O tom svědčí také navržené postupy a ocenění.

Ve třetí kategorii obsadil Ostrov prakticky všechno co mohl. Postup do Trutnova **Nazareno Klug** a **Jakub Velička**, čestné uznání pak **Aranyossyová Markéta**. K nim se s čestným uznáním a zajímavým výkonem připojil **Miroslav Sabadin** ze 4. ZŠ z Chebu (je škoda, že s tímto recitátorem nikdo soustavně nepracuje – informace z povídání o slyšeném).

Čtvrtá kategorie byla výrazně slabší než předchozí. Čestné uznání si z Ostrova odváží tým ze ZUŠ K. Vary – **Kristýna Šajtošová** a **Jonáš Tůma**. Do Trutnova nebyl nikdo navržen.

Bylo zajímavé pozorovat, jak se výrazně profilují někteří interpreti a zároveň si typovat odkud jsou. Karlovarská a Ostrovská „škola“ vévodí dalším skupinám jednak v zají- mavém výběru textů i vlastní interpretaci, ale také ve znalosti a schopnosti jednotlivých interpretů diskutovat o vybraných autorech a textem. To svědčí o mnohem hlubším zájmu a soustavné práci, než bývá často obvyklé. Ale jediné tak lze očekávat, že se zvýší zájem o poezii a prózu a zároveň zkvalitní samotná interpretace textů na přehlídkách a soutěžích a nejen tam. Je dobře vidět a slyšet, že se to alespoň někde děje.

Bylo příjemné pobýt a naslouchat (i vidět), na krajské přehlídce v Ostrově nad Ohří.

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS STŘÍBRO 11. – 13.4. 2008

Ve dnech 11. – 13. 4. 2008 se již potřetí sjely do města Stříbra západočeské dětské divadelní soubory, aby ve zdejších kině Slávie nabídly publiku své nové inscenace na Dětském divadelním Tartasu. Hlavním pořadatelem tohoto festivalu dětského divadla je plzeňské centrum JOHAN, které pořádá Dětský Divadelní Tartas (DDT 08) jako postupovou regionální přehlídku pro Plzeňský a Karlovarský kraj. Proto se také na jevišti stříbrské Slávie představily soubory nejen z Plzně, ale také z Velhartic, Dlouhé Vsi u Sušice, Františkových Lázní, Aše a Ostrova. Celkem do Stříbra dorazilo více než sto dvacet dětských herců od těch nejmladších dětí z prvního stupně až po deváťáky.

Přehlídka začala již tradičně Velikým Tartasem po historické části města, kdy průvod masek tvořený účastníky přehlídky v kostýmech inspirovaných pověstmi dal najevo městu Stříbru, že přehlídka už je tu zas a bylo by škoda ji nevidět. Před radnicí dal Dětskému divadelnímu Tartasu své požehnání sám starosta města Stříbra a přehlídka mohla začít.

V rámci festivalu shlédli jeho účastníci i zájemci z řad místních obyvatel dvanáct inscenací od jedenácti souborů z Plzeňského a Karlovarského kraje. Paleta shlédnutých představení byla pestrá – od loutkových inscenací přes „dramatácké“, obrazové, výtvarné a divadelní a přes komedii dell’arte k inscenaci ryze taneční, muzikálové.

V mezičase mezi představeními byly rozborové semináře s lektory pro vedoucí souborů a tvořivé dílny se studenty Ateliéru dramatické výchovy FPE ZČU pro jejich členy. Dílen bylo tentokrát osm (i celkový počet dětí byl letos vysoký – ?120? ksJ). Do dílen se děti přihlašovaly napříč soubory, aby měly možnost potkat ostatní účastníky i jinak než na jevišti. Toto poznání měli účastníci možnost ještě prohloubit při společném Tartasení na sobotním společenském večeru. Před slavnostním zakončením přehlídky proběhla prezentace dílen před plénem.

Celková nálada přehlídky byla velmi příjemná neboť členové souborů ukázali, že dokáží být nejen herci a tvůrci, ale i vstřícným a pozorným publikem. Tím bylo potlačeno ovzduší soutěže a naopak posílena atmosféra inspirativního a vzájemně se obohacujícího setkání.

Inscenace doporučená k přímému postupu: **Omyl**

Soubor **Sedum divů světa z Plzně** přijel na festival DDT s inscenací Omyl, která vznikla podle stejnojmenné povídky anglické autorky Evy Ibbotsonové.

Soubor tuto povídku převedl na divadelní prkna pomocí vhodně zvolených, jednoduchých, leč divadelně nosných a dobře dekódovatelných znaků. Z jediného obrazového rámu a několika židlí budují herci na jevišti veškerá potřebná prostředí. Celou inscenaci provází nadsázka, lehkost a vtip. Ve chvíli, kdy se vyjeví téma inscenace, je mnohý divák potěšen, když ne jeho naléhavostí, tedy jeho aktuálností (s úsměvným úhlem pohledu). Přestože je toto téma brané s nadhledem a ironií, není tato nikterak urážlivá a divák si ji tedy může bez rozpaků vychutnat.

Kladem inscenace je tedy bezesporu její téma, zvolené prostředky, vyváženost formy a obsahu. Dotáhnout by si ještě zasloužila herecká práce na inscenaci, možná více směrem ke grotesce. To by vyžadovalo zejména zpřesnění jednotlivých hereckých akcí a výraznější frázování scén.

Inscenace doporučené do širšího výběru (bez udání pořadí): **Nevhodná pohádka**

Soubor **Saky Paky z Velhartic** zdramatizoval Sakiho Nevhodnou pohádku. Předloha je dětem jistě blízká a otevírá témata, jež jsou pro ně aktuální. Tématem inscenace je relativnost hodného a nevhodného chování. Soubor předlohu zinscenoval za použití prostředků epického divadla. Rámcem příběhu je cesta vlakem, která zabírá zhruba stejný prostor, jako samotná pohádka. Účinně však podporuje téma předlohy.

Délka představení i užití prostředky odpovídají věku a zkušenostem souboru. Vyprávění, je vyvažováno jednáním v dramatických situacích, jež jsou většinou přehledné a sdělné. Rekvizity (jsou jim pouze židle, noviny, deštník a malá trampolína) dětem pomáhají v divadelním vyjádření a učí je pracovat s divadelním znakem. Možnosti akční scénografie nejsou zatím využívány plně, ale způsob práce s výtvarnou složkou představení se ubírá správným směrem.

Inscenace je divácky nenáročná a představuje ověřený způsob práce s dětmi i s předlohou. Bez velkých experimentátorských ambicí soubor odvedl kvalitní práci odpovídající možnostem jeho členů i přiměřeným pedagogickým cílům vedoucích.

Apokryf

Soubor **Traple z Plzně** se představil Apokryfem. Předlohou se souboru stal biblický příběh narození Ježíše Krista. Nejzajímavější na této inscenaci je, že její tvůrci očividně chtějí pracovat na všeobecně známém příběhu se vši vážností a poctivostí, jež s sebou tato předloha nese. Daří se jim přesvědčivě předat poselství lásky a naděje z čistě lidského pohledu, bez jakéhokoli zatěžkáni křesťanskou ideologií. Dramatizace je zaměřena zejména na osobní vztah Marie s Josefem a na vrstevnatou postavu krále Heroda.

Soubor adolescentů se nebojí civilního herectví, jež je uvěřitelné a účinné v divácích vyvolává emoce. Výkon představitele krále Heroda chvillemi balancuje na hranici únosné expresivity, což v případě této postavy výrazněji nenarušuje celkový dojem z upřímného a křehkého představení. Scénografie je nevýrazná, až na scénu stylizované pouti do Jeruzaléma, jež je prostá a působivá. Kostýmy jsou pohledné, ale jejich očividně propracované převlékání nedává zřejmý smysl.

Představení není jen vánočním příběhem, ale i nadčasovou výpovědí o upřímných lidských citech, což je v případě dětského divadla vzácný a chvályhodný jev.

Dar ohnivého ptáka

Odpolední a podvečerní sobotní blok letošního Dětského divadelního Tartasu zahájilo dvojí uvedení (sál musel být speciálně upraven pro toto náročné představení) indiánské báje Dar ohnivého ptáka souboru **Hop Hop z Ostrova**. Ostrovský soubor pod vedením Ireny Konývkové patří již dlouho dobu mezi nejlepší české dětské divadelní soubory a dá se říci, že ani letos nezklamal, jejich představení bylo působivé, pohybové, výtvarné.

Jednoduchý příběh o cestě za oheň vychází z indiánské báje severoamerických indiánů. Pravě poetiku inspirovanou světem indiánského kmene také navozuje v tradičně velmi estetizované podobě i výtvarné řešení nové ostrovské inscenace, jednoduché režné oděvy světlé barvy podsvícené osvětlením s modrými filtry, evokuje zimu a sever (může dojít dokonce k představě, že je to příběh Eskymáků). Také další prostředky, metaforické obrazy (boj s příšerou, cesta přes hory), jsou v podání Hop Hopu již, dá se říci, pro soubor stylové. Nesilněji působí inscenace v rytmu a obraze a blíží se tak rituálu. Lze sice diskutovat o použití “etno” nástrojů (degereedoo, afro buben), ale například taneční projev hoča představujícího oheň stejně jako taneční obraz plaček jsou opravdu dobře zvládnuté a působivé.

V semináři po představení se největší diskuse vedla o použitém jazyku, kterým mluví postavy. Indiáni jsou představeni jako ti, kteří mluví jen v podstatných jménech a infinitivech sloves, je to hodně prvoplánové a celkově to degraduje vyznění inscenace. Také dramaturgie celého kusu, jako by se nemohla rozhodnout, zda vyprávět příběh o statečné dívce, co kmeni získala oheň, nebo nabídnout divákům setkání se stylizovaným indiánským rituálem. Inscenace se tak rozpadá na dvě nestejnorodé složky a v některých momentech jdou jednotlivé obrazy a kroky proti sobě a přispívají k dojmu jisté formálnosti představení.

Představení je však z mnoha stran zajímavou inspirací pro cestu za jevištním tvarem s důrazem na všechny divadelní složky a také velmi slušnou dovednostní výbavu dětských aktérů. Představení bylo lektorským sborem doporučeno do výběru pro Dětskou scénu 2008.

Lektorský sbor Dětského divadelního Tartasu Eva Ichová, Roman Černík, Tomáš Machek .

LIBERECKÝ KRAJ

DĚTŠTÍ RECITÁTOŘI V LIBERCI 26.4. 2008

Krajské kolo přehlídky dětské recitace se konalo v sobotu 26. dubna 2008 v Experimentálním studiu Lidových sadů v Liberci.

Většinou není moc čas pátrat po tom, proč kdo z okresních kol nedorazil, a tak jsme se spokojili se šestatřiceti přítomnými recitátory. Beztak nám v komorním prostředí „É-čka“ tradičně nestačil čas na rozbor a tak jsme se ještě po uzavření sálku přesouvali do předsálí a některé rady udíleli doslova v kuloáru.

1. kategorie

V první kategorii se nám rodí výrazná recitátorská osobnost **Barbora Filipi**, která od počátku sděluje svůj textu s energií a přesvědčivostí, baví se textem i samotnou komunikací s divákem. (J.Susa: Červená Karkulka)

Ve 2. kategorii, ale vlastně i ve všech ostatních se zbytečně znova a znova zbytečně trápíme se špatně vybranými texty včetně obligátního Seifertova Prvního dopisu mamince. Ale nechce se mi zde pouštět se do nějaké jeremiády. V Liberci máme krásnou knihovnu. V ní je dětské oddělení a Hanka Langrová, která nabízí recitátorům i jejich dospělým pomocníkům miniporadnu pro volbu textu. Kdo tam vstoupí, neprohloupí.

Z jiného soudku je technická vybavenost dětí, která je někdy i na hraně srozumitelnosti a slyšitelnosti. (A to není prostor Experimentálního studia nijak výrazně zvukově záludný.)

2. kategorie

Největší recitátorský zážitek nám ve 2. kategorii připravil **Dominik Bubák** s hravým, ale na přednes velmi obtížným, textem Emanuela Frynty: Jelikož a Tudíž. Velmi dobře totiž textu rozumí, ví, jak funguje a dokáže se tím i při přednesu bavit. Spolu s ním postupuje **Kateřina Janoušková** díky svému velmi přirozenému projevu (Mileny Lukešové : Psí víno).

3. kategorie

Ve 3. kategorii se **Věra Erbanová** představila texty V. Hraběte Déšť a prózou Ilji Hurníka Pianisté mýtičtí. Projevila schopnost sdělovat význam a osobní dojem z textu a to bez vnějškových prostředků a s kvalitní výslovností. Notoricky známých textů /většinou opisovaných z čítanek/ se v principu bojím. Často zůstává jejich interpretace povrchně důvěřivá v kvalitě samotného textu. Takový osud postihl i Stránku ze sešitu J. Préverta. Když ale recitátor textu rozumí a nadto dovede vytvořit atmosféru a vtáhnout do ní posluchače, pak je radost znovu naslouchat. S radostí jsme naslouchali **Anežce Buriánkové**, která si jako druhý text vybrala Vzpomínku na prázdniny P. Štrobala.

4. kategorie

Ve čtvrté kategorii dominovala jednoznačně zralým projevem a velmi citlivou interpretací poezie **Stephi Van Vleet**. (V. Hrabě: Hlava dívky). Šikovným dramaturgickým výběrem je i druhý text (M. Viewegh: Jak se tatínek zbláznil), i když je svou délkou na hranici možností udržet pozornost diváka a provést ho celým dramatickým obloukem.

Na národní přehlídku byl po určitém váhání vybrán i **Martin Pažout**, který má nepochybně vypravěčské dispozice – krásný hlas, schopnost přirozené interpretace a sdělení, cit

pro temporytmus, schopnost vystihnout atmosféru. Oba prozaické texty mu „seděly“ (F. Nepil: Tetička rejdař a P.Šabach: Opilé banány). Ono porotcovské váhání se týkalo technické úrovně projevu – artikulace. V roli porotce je těžké po několikaminutové zkušenosti s recitátorem zhodnotit, kolik vůle má k tomu, aby se dennodenně potýkal se správnou a zřetelnou výslovností, až se aktivní pohyb mluvidel stane něčím úplně přirozeným. Váhali jsme a rozhodli jsme se. Porotce totiž musí být schopen kriticky vnímat a hodnotit, poradit, nasměrovat, motivovat, ale i věřit v rozvoj vašich dovedností, milí recitátoři. Věříme vám, důvěřujeme vám a těšíme se na další setkávání s vámi a s krásnými texty.

Za porotu (Michaela Homolová, Azalka Horáčková) v Liberci zapsal Lukáš Horáček.

DĚTSKÁ SCÉNA 19. 4. 2008

Na přehlídce vystoupilo téměř 130 dětí, a to v devíti souborech doporučených z okresních kol. Z okresu Liberec dva soubory, z okresu Turnov tři soubory, z okresu Jablonec nad Nisou (přehlídka v Desné) čtyři soubory.

1. Strčprstskrzkrk / soubor DDM Ulita Tanvald pod vedením Vladky Slavíkové

Zubátá story (autor: Alexandr Guha)

Přínosem tohoto zpracování zdravotního tématu bylo jistě jak poučení o zásadách zubní hygieny, tak i možnost zaměstnat na jevišti třicet členů souboru. V představení bylo „nahozeno“ plno dobrých nápadů, ale ztratili se v mumraji ostatního dění. Aktéři též neměli ujasněný postoj, zda předváděné myslí a chtějí hrát vážně, nebo zda si z toho chtějí dělat legraci...

2. KUKI-KUKI / soubor ZUŠ Železný Brod pod vedením Milany Vilušinské

Odvracená strana Vánoc (autor: Milana Vilušinská a soubor)

Kultivované zpracované téma „konzumních Vánoc“ a „varování před neuváženými půjčkami“ bylo rozhodně přínosné zejména pro členy souboru. Sedm malých dívek dobře zvládlo zpěv, prostor i jednoduše a čitelně řešené předávání rolí. Místy však nebyly dost jasné změny situací. I konec zůstal zatím poněkud nedotčený.

3. Dramatický kroužek při ZŠ Liberecká v Jablonci nad Nisou pod vedením Petry Čermákové

O rybáři a staré botě (autor: Jiří Žáček)

Soubor zpracoval text J. Žáčka jako anekdotu (s jevištně dobře dovedenou pointou). Vedoucí zvolila kombinaci vypravěče, hudebního doprovodu, hraní v roli a hry s předmětem. Bohužel základní jednoduchý vtip textu, že bota je nahluchlá, vzal soubor jen prvoplánově a nerozvíjel ho.

4. MYŠ-MAŽ / soubor ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

Od podzimu do jara (autor: Alena Tomášová - výběr poezie různých autorů)

Vedoucí vytvořila s kolektivem nejmenších dětí ZUŠ pěkné, vkusné, estetické pásmo. Nápaditě propojila jednotlivé básničky pohybovým vyjádřením. U těchto dětí je však zapotřebí ještě zlepšovat výslovnost a rytmus řeči. Největším problémem byla malá srozumitelnost a nepřirozená intonace ve skupinovém přednesu.

5. PiHa / soubor DDM Větrník Liberec pod vedením Hany Langrové

Jablko pro tu nejkrásnější (podle starých řeckých bájí a jiných pramenů – soubor PiHa)

V klasickém tématu z řeckých bájí soubor velmi dobře využívá různého věku a různé velikosti dětí, dobrými nápady oživuje inscenaci. Pohrává si s antickou látkou vtipně a přiměřeně schopnostem souboru. Stylizované kostymování vkusně doplňuje celý projev. Slabinou zůstává mluvní stránka – některé děti mluví příliš rychle a špatně artikulují až k nesrozumitelnosti. Soubor získal Cenu poroty za zdařilé zpracování klasického tématu.

6. Divadelníci DDM Vikýř z Jablonce nad Nisou pod vedením Aleny Telenské

O sudičkách a Růžence (autor: Charles Perrault)

Hříčka v podání šesti děvčátek byla velmi zdařilou ukázkou, jak lze propojit vyprávěné divadlo se s loutkářskými akcemi. V představení hraném za a před paravánem se objevily překvapivě jednoduché stylizované obrazy vytvořené rukama či práce se znakové působícími rekvizitami, které významně a velmi působivě posunovaly děj. Za zmínku stojí i velmi funkční zapojení vypravěčů do hry. To všechno přispělo k obohacení známé předlohy i k velmi pěknému diváckému zážitku. Porota doporučuje do širšího výběru na republikovou přehlídku „Loutkařská Chrudim 2008“:

7. Není to ani to / ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

SAKI (autor: Hector Hugh Munro – SAKI)

Náročná předloha se ukázala být velice šťastnou volbou pro soubor složený z patnácti až šestnáctiletých dětí. Nejenže velmi dobře porozuměly textu, jeho humoru a nadsázce, ale při představení bylo zřejmé, že se jim baví i na jevišti. Humor Sakiho povídek a svou radost ze hry s těmito texty dokázaly předat i divákům. Vynalézavý inscenační prostor kolem paravánu-pultíku a nápadité zapojení hry s rekvizitami bylo ku prospěchu představení a vadily snad jen neujasněné zapojení a příchody vypravěče z portálu v první povídce a poněkud násilné aktualizace („za trest nesmíš na počítač, ke svačince... tady máte Bobíky“). Bylo to zdařilé představení plné humoru, lehkosti, nápadů, hrané s velkým nasazením a s chutí. Porota navrhuje do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

8. Pampalin / soubor literárně dramatického oboru ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

Teta to plete (autor: Ivona Břežinová)

Podle našeho názoru nepřilíš nápaditá literární předloha s variacemi na známé lidové pohádky o Koblížkovi, Šípkové Růžence a Vlkovi a kůzlátkách se stala základem dramatizace pro soubor dvanáctiletých dětí. Vedoucí souboru spolu s dětmi ji však dokázala obohatit o mnoho dalších nápadů a rovin. Metaforický princip inscenace „teta, která plete svetry, plete také pohádky“ rozehrály ději kolem tety-vypravěčky a paravánu-věšáku na prádlo podle zásad řízené dramatické hry: postupně vstupovaly do rolí, využívaly přitom znakových kostýmních prvků a v nemalé míře také propojení se hrou s loutkami. Tak se jim podařilo předlohu zpřehlednit a hlavně dodat k ní hodně svého: humor, nadsázku, nápaditou práci s loutkou i svou muzikální vyváženost.

Porota navrhuje do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

9. Divadlo Vydýcháno / soubor ZUŠ Liberec pod vedením Libuše Hájkové

Jak Franta na čerchmanty vyžrál (autor: Olina Straková na motivy lidové pohádky)

Soubor si letos vybral lidovou pohádku Čert a Káča. Upravená dramatizace O. Strnadové se stala základem pokusu zvládnout po dvou epických předlohách i klasickou stavbu dramatické předlohy prostředky dramatické hry a elementárního herectví. V živém, muzikálním a výtvarně barevném představení se to podařilo – nejpůsobivěji snad v kolektivních scénách o posvícení a v pekle. Inscenace staví na vysoké úrovni mluvních a pohybových dovedností žáků vyšších ročníků I. cyklu ZUŠ, opírá se o divadelní vidění a režijní schopnosti vedoucí souboru a nemalou roli v ní hraje i výtvarný a zvukový plán: kostýmy, rekvizity a hudební doprovod (dudy). Představení znovu potvrdilo, že vedoucí souboru L. Hájková dokáže své divadelní znalosti v práci dětmi velice dobře využít, ať už se jedná o jejich vybavenost divadelními dovednostmi, výběr textu a jeho scénické zpracování, volbu kostýmů, rekvizit a hudebního doprovodu. Na působivém výtvarném řešení i hudebním doprovodu spolupracovaly s LDO i výtvarný a hudební obor školy. Porota navrhuje k přímému postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna.

(Porota pracovala ve složení: Krista Bláhová, Azalka Horáčková a Jiří Bláha)

Azalka Horáčková

ÚSTECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V CHOMUTOVĚ 19. 4. 2008

Krajské kolo v Chomutově již několikrát ročník organizuje pan Josef Griml. Ten se snaží organizačně vše dobře zajistit. Je schopen sehnat mnoho sponzorů, a tak i s malým rozpočtem se mu daří zajistit adekvátní prostory pro přednes jednotlivých kategorií v krásném prostředí Střediska knihovnických služeb, stejně tak i občerstvení pro účastníky a porotu i hodnotné ceny pro postupující. Méně vstřícné se chová odbor školství krajského úřadu, který např. nutí organizátora, aby proti propozicím přehlídky uděloval první, druhé a třetí místo. A svou nekompetenci potvrdí ještě tím, že odborným porotcům přidělí honorář Kč 60,- za hodinu. Pan Griml se tak obrací na nadšence, kteří jsou i za tento nízký honorář ochotni už poněkuditě zasednout v porotě. Setkala jsem se zde dokonce s porotkyní 1. kategorie, která všem dětem koupila ze svého čokolády, možná za ně dala více, než dostala porotného. Ano, porotci dělají svou práci moc rádi, ale... bohužel někteří nemají povědomí o tom, jaká je úroveň přednesu v jiných krajích nebo v kole celostátním. A tak se např. ve 2. kategorii stalo, že porotce požadoval po recitátorech, aby nejprve řekli: „Já jsem Anička Nováková z Chomutova a budu přednášet...“ a pak teprve začali. Je tedy nutné, aby v každé kategorii byl jako v letošním roce v lektorském sboru nejméně jeden odborník, který se v posledních třech letech aspoň jednou zúčastnil přehlídky vyššího stupně, jak ostatně doporučují propozice

přehlídky v kapitole V.

O průběhu vystoupení nejmenších recitátorů (1.kategorie) bohužel nemáme žádné informace.

2. kategorie

Ve druhé kategorii se představilo celkem 16 recitátorů. Na národní přehlídku Dětská scéna 2008 v Trutnově vybrala porota ve II. kategorii dvě recitátorky: **Natálii Radimovou** (M. Macourek – Tučňák) a **Barboru Nedvědovou** (M.Macourek – Rosnička). Každá z nich přistoupila k interpretaci Macourkových textů osobitě, s pochopením tématu a s nadsázkou. Macourkovy texty si vybralo i několik dalších recitátorů. Porota ocenila ještě tři další přednášející čestným uznáním. Dramaturgicky objevná byla v této kategorii báseň od Jaroslava Seiferta – Motýli.

Lucie Velíčková

3. kategorie

Ve třetí kategorii recitovalo celkem 19 dětí, polovina z nich byla požádána lektorským sborem o přednes druhých textů.

Dramaturgický výběr textů až na výjimky odpovídal věku recitátorů, často frekventovanými autory byli J.Žáček a I. Wernisch. Mezi neotřelé autory patřili např. V. Renč, M. Nesvadbová, K. Vevková. Objevily se i práce H. Pawlovské a L. Aškenazyho.

Necelá polovina recitátorů nedokázala svůj text dobře vystavět a vypointovat, objevovaly se i základní chyby v artikulaci a práci s dechem - především výslovnost zdvojených hlásek a souhláskových švů, důraz na předložky. Tyto recitátory provázela také nepromyšlená a náhodně volená gesta a falešný patos.

Ostatní výkony byly velmi vyrovnané a lektorský sbor udělil nakonec dva postupy do celostátního kola – do Trutnova pojedí s přímou nominací **Tereza Vágnerová** z Loun (texty: L. Ferlinghetti – Svět je báječné místo k narození a H. Pawlovská – Velice moralistický sloupek) a ze zvláštním oceněním lektorského sboru **Simona Koníčková** z Chomutova (texty: J. Žáček – Hledám tátu aj. Žáček – D´Artagnan).

Velice zajímavou dramaturgii (V. Renč – Popelka Nazaretská – úryvek, K. Vevková – Dík vodě) a kultivovaným výkonem zaujala **Natálie Bočková** z Varnsdorfu a odvezla si ocenění lektorského sboru bez postupu do celostátního kola. Čestné uznání si z Chomutova odvezly **Michaela Benešová** z Loun, **Klára Pospíšilová** z Litoměřic a **Michaela Mikulová** z Děčína.

Lektorský sbor III.kategorie pracoval ve složení Irena Konývková, Lucie Velíšková a Eva Venclíková.

E. Venclíková za pomoci I. Dvořákové

4. kategorie

Součástí našeho lektorského sboru byl herec a dlouholetý recitátor W.Prostějova a MFP Jindřich Lenc, s kterým jsme se vzájemně doplňovali a shodli jsme se na tom, že 4. kategorie byla velmi různorodá, objevily se zde výkony jak velmi slabé, tak průměrné až velmi dobré. Největším problémem byl výběr textu, bylo tu hodně literárních předloh, kterým sice obsahově recitátoři pravděpodobně rozuměli, ale nebyli schopni nám je vzhledem k věku sdělit (např. úryvek Máchova Máje, úryvek z knihy Betty Mc Donaldové, Seifertovy básně). Dalším častým problémem bylo frázování textu, jeho rozkouskávání bez ohledu na myšlenku, a to jak v poezii, tak i v próze (zde bychom jako příklady museli uvést skoro celou kategorii). Výraznou osobností kategorie byl **Jakub Daš** s vyrovnaným přednesem obou textů (S.Leacock - Kouzelník a V.Hugo - Strašný rok). Další oceněné recitátorky měly zajímavý již jen jeden text. Nejvíce na lektorský sbor zapůsobil přednes Čapkovy Svaté noci v podání **Františky Hejdukové**.

Irena a Jonáš Konývkovi

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA ÚSTECKÉHO KRAJE V DĚTSKÁ SCÉNA V CHOMUTOVĚ 9.4. 2008

Divadelní i recitační část přehlídky kolektivů byla letos v Chomutově ku prospěchu věci konečně propojena, takže všech jedenáct představení mohla vidět jediná porota, a mohla je tudíž kompetentně porovnat.

Úroveň představení nebyla, upřímně řečeno, příliš vysoká. S údivem konstatoval lektorský sbor, že se na přehlídce několikrát objevilo klišé dětského divadla sedmdesátých a osmdesátých let – nenápaditý rámec (tzv. dvoreček, hra na hru), který se neobratně snaží zdůvodňovat divadelní fikci. Ale nebylo to bohužel zdaleka jediné klišé, s nímž jsme se v Chomutově setkali. Nejde samozřejmě o to přicházet rok co rok s novými, zcela originálními, nečekanými nápady (i ten "dvoreček" má samosebou své opodstatnění), jde o to, aby vedoucí věděl, proč třeba i známých postupů požíje, co tím sleduje a zda je schopen s nimi zacházet vědomě a tvořivě.

Přehlídku zahajoval soubor **GAVABKAP žatecké ZUŠ** (ved. Alžběta Urbancová) s vlastní dramatizací pohádky **Kocour v botách**. Na souboru bylo vidět, že se s dětmi systematicky pracuje (dobrá úroveň komunikace), ale problém představení spočíval hlavně v zatím málo ujasněné dramaturgické a režijní koncepci. Hra na pohádku by byla sice dobrou cestou k zvládnutí této klasické pohádky, ale tento princip zůstal jen na půl cesty – z představení především nebylo zcela jasné, komu a proč děti příběh vyprávějí a proč zatím nedospěje k zřetelné pointě.

ZŠ při Biskupském gymnáziu v Krupce-Bohosudově přivezla do Chomutova dvě inscenace, pod nimiž byla podepsaná Jana Pucharová (pod druhým s Veronikou Rubášovou). Příběh **Začarovaný dům** byl šikovně nastolen jako ilustrované čtení, které dobře odpovídalo možnostem menších, méně zkušených dětí, i když právě tady byl mechanicky využit poněkud „opotřebovaný“, málo zdůvodněný „dvorečkový princip“. Tento princip se objevil – a opět nepříliš zdůvodněně – i v pásmu tří pohádek **Z pohádky do pohádky**. Zatímco první pohádka o kozách byla zpracována loutkářsky vcelku nápaditě, zbývající dvě (Kouzelník a myš a Domeček) sklouzly bohužel k přílišné popisnosti.

ZUŠ Anežky České z Ústí nad Labem (ved. Věra Waldsteinová) připravila dramatizaci několika epizod ze známé Kolářovy knihy **Kocour Modroočko**. Na jedné straně trpěla inscenace opět neujasněným a ne zcela zdůvodněným „dvorečkem“ (nepříliš zdůvodněný rámec schůzky dramatického kroužku) a tím, že dětem nebylo vždy umožněno na jevišti jednat a naplňovat situace, na druhé straně jsme však ocenili sympatický pokus o nepopisnou pohybovou stylizaci kočících postav a nápadité a funkční využití zvuků (autobus).

Zcela diletantskou maňáskovou inscenaci **O zlobivé opiče** přivezl do Chomutova dětský maňáskový soubor **Želvička teplického DDM** (ved. paní Urbanidesové a Lopatové), u níž základní problémy (o čem vlastně inscenace vypovídá, proč se děti v tomto souboru věnují divadlu, co tím vedoucí sledují) určily rozpačité vyznění představení.

Pro své recitační vystoupení **Kamkánek** si **ZUŠ z Litvínova-Chudeřína** (ved. Lada Gažurová) vybrala stejnojmenné kvalitní verše Mileny Lukešové, ale bohužel je doprovodila pouze ilustračními pohyby a rozehrávkami, které text jen popisně ilustrovaly, ale nic nového k němu nepřidávaly. A tak, navzdory tomu, že na jevišti vystoupily kultivované a do určité míry vybavené děti, zapůsobila inscenace poněkud rozpačitě.

Dalším recitačním vystoupením chomutovské přehlídky byl Erbenův **Zlatý kolovrat**, přesněji řečeno úryvek z něho, který předvedl Dětský recitační kolektiv **ZŠ Teplice**, Metelkovo nám. (ved. Ivana Kaucová). Bohužel šlo o dosti netvořivě sevcivnou recitaci, tzv. výrazný přednes, v němž měly děti minimální příležitost k vlastnímu uplatnění. Bylo těžké odhalit v pořadu jakýkoliv náznak vztahu deklamujících dětí k textu; a navíc trpěl přednes i technickými a dalšími nedostatky (otevřené vokály, nepřirozené intonace, falešný patos, absence kontaktu s publikem...).

Další čistě recitační vystoupení přivezl soubor **5. ročníku ZUŠ z Litvínova** (ved. Jana Loosová). Byla to Maršakova vděčná báseň **Zavazadlo**, kterou před lety výborně zpracoval se svým souborem Jaroslav Dejl z Třebíče. Dobrý nápad, který Jana Loosová se svými dětmi v úvodu nastolila, se bohužel brzo vytratil (základní vtip, na němž je postavena gradace a pointa textu, zůstal nevyužit) a inscenace postupně ztrácela na gradaci, a tak nakonec nevyšla ani pointa, která je pro celkové vyznění velmi důležitá. Sympatické je však to, že děti z litvínovské ZUŠ jsou na přednes dobře vybaveny a že ve své inscenaci nápaditě využívají i jednoduché a funkční kostýmy.

Jako problematické se ukázalo vystoupení **děčinské ZUŠ** (ved. Alena Pavlíková) **Svět Kambalakamba**, plakátové zpracování protidrogové prevence.

Jana Štrbová, donedávna učitelka ZUŠ Děčín, pracuje od letošního školního roku na **ZŠ Na Stráni v Děčíně**. Se začínajícími dětmi ze dvou druhých tříd připravila jednoduché pásmo veršů Jiřího Žáčka **Pět minut v Africe**, v němž dokázala, že navzdory tomu, že musela odejít ze ZUŠ, patří ke špičce pedagogů dramatické výchovy v republice. Na jednoduchém pásmu je zřejmé, že má J. Štrbová výborný odhad pro to, co může dětem nabídnout, k čemu je může v daném okamžiku dovést a jak to může zúročit v divadelním – byť ve zcela neokázalém, jednoduchém – tvaru. Na prezentovaném pásmu bylo zjevné, že se děti za tu krátkou dobu, kdy s Janou Štrbovou pracují, mnohem naučily. Jejich vystoupení rytmicky žije, je postaveno na jednoduchých situacích a dialogích, v nichž děti prokazují, že získaly nemalé komunikační dovednosti, že na sebe přirozeně a autenticky reagují, že se na jevišti cítí dobře. Jejich vystoupení bylo bezkonkurenčně nejlepší na chomutovské přehlídce, takže ho lektorský sbor jednomyslně navrhl k přímému postupu na Dětskou scénu do Trutnova.

Do širšího výběru na celostátní přehlídku navrhl lektorský sbor soubor **jirkovské ZUŠ Kofata**, s nímž pracuje sympaticky agilní, neskutečně činorodá Iva Šimková, která se kromě divadla a přednesu věnuje i hudbě a tanci. Na chomutovskou přehlídku přivezla jirkovská ZUŠ montáž folklorních obrázků **Svatba za humny**, na níž lektorský sbor ocenil kultivovaný a přirozený projev dětí, odvahu, s níž vedoucí jirkovským dětem předložila folklorní materiál, a chuť, s níž se ho děti chopily. Montáž je jakousi vzpomínkou na to, co při venkovské svatbě mohly děti zažít, a to vše prostřednictvím dobře vybraných a stylizovaných her, v nichž se děti cítí na jevišti zcela přirozeně. Divadelní tvar je zatím ještě poněkud disproportionální (zejména naddminežovaná pasáž hádanek) a kompozičně nedotažený, ale podstata věcí je sympatická a perspektivní.

Do lektorského sboru chomutovské krajské přehlídky byli jmenováni Vladimír Bečvář, emeritní školní inspektor, Josef Gríml, Marta Kastlová, Eva Venclíková, Jindřich Lenc, Zdeněk Hejna, Zdeňka Padýšáková z DDM Chomutov, Jakub Hulák z ARTAMY a Jaroslav Provazník. Pro příští rok by stálo za to zvážít, jestli lektorský sbor krajské přehlídky musí mít devět (!) členů, zvlášť proto, že většina z nich nezná vyšší stupeň přehlídky a v dětském divadle nebo přednesu se orientuje jen intuitivně. Je sice sympatické zaangažovat do akce co nejvíce místních pedagogů nebo herců, ale méně by možná bylo někdy více. Tím spíš, že financí na krajské přehlídky není právě nadbytek.

O přehlídku se opět postaral s obdivuhodnou vehemencí Josef Gríml a pozval na ni také inspirativní představení – pražský soubor ZUŠ Biskupská (ved. Ivana Sobková) s loňskou inscenací Němý film.

Jaroslav Provazník

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

REGIONÁLNÍ KOLO DĚTSKÉ RECITACE 21.–22. 4., 28.–29. DUBNA 2008 – DIVADLO JESLIČKY HRADEC KRÁLOVÉ

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Na Střežině, Hradec Králové). Předcházela mu kola okresní s celkovým počtem soutěžících 436 (okres Hradec Králové – 138, okres Jičín – 61, okres Náchod – 105, okres Rychnov nad Kněžnou – 37, okres Trutnov – 95).

Úroveň vystoupení dětí v I. kategorii byla velmi kolísavá – od naproste nahodilosti přes „naučené“, implantované intonace a gesta až po na svůj věk velmi osobitý způsob interpretace textů. U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou.

Osmnáct interpretů II. kategorie prošlo již sítím kol okresních, takže lze již předpokládat slušnou úroveň. Tento předpoklad se bohatě potvrdil, neboť se k naší radosti oblast těch nejlepších výkonů znatelně rozšířila. Bylo dokonce obtížné dostat regulím. Porota ze čtyř vynikajících dětí v podstatě stejné úrovně nerada a drasticky vyselektovala předepsanou dvojici. Potažmo udělila šest čestných uznání a lze konstatovat, že i tyto výkony byly vesměs nadprůměrné. Ve výběru textů preferovaly tyto děti texty fantaskní či nonsensové od Miloše Macourka /2x/ a Aloise Mikulky. S těmito texty se vypořádaly s přirozenou hravostí. Většinou dobře se vedlo i těm recitátorům, již zvolili texty ze života jejich vrstevníků, napsané v nadsázce, s nimiž se mohli ztotožnit /Poláček, Goscini – Sempé/. Nevedlo se těm, již zvolili texty Jiřího Žáčka /2x/, Stanislava Rudolfa a dalších autorů podobné úrovně. Je cítit, že potenciál těchto textů se zdá být vyčerpan a trpí floskullemi či didaktičností.

III. kategorie přinesla výkony velmi vyrovnané a na výborné úrovni. Poučená a soustředěná interpretace s jasným osobním vkladem a názorem převažovala. Oba postupující předvedli přesvědčivé výkony v obou kolech v žánrově naprosto rozdílných textech. Oba mají smysl pro nadsázku a humor. Dokáží jednat hlasem a jejich interpretace je nesmírně osobitá.

Ve IV. kategorii se porotě díky dvěma soutěžním textům pracovalo lépe. Největším a radostným překvapením bylo vystoupení mimořádně talentovaného **Daniela Krejčíka** ze Sobotky, který si troufl na dvojici velmi těžkých a zcela odlišných textů: Erbenovu **Svatební košili** a Sakiho **Nevhodnou pohádku**. Jeho výkon by byl nepochybně ozdobou Wolkerova Prostějova a jistě o něm ještě uslyšíme. Vyzdvihneme jen mimořádnou schopnost drobnokresby u textu Sakiho, smyslu pro sarkastickou nadsázku a zároveň míru v charakteristikách. Druhý postupující, **Jan Krofta**, vzešel opět nesnadnou selekcí čtveřice interpretů téměř analogické úrovně. Nakonec porota dala přednost jeho výrazné osobitosti a schopnosti až agresivního kontaktu s posluchačem.

Častým lapsem interpretů bylo nezvládnutí jednoho z textů na požadované úrovni. Příkladem za všechny takové budiž **Tomáš Petráček** z Hradce Králové, který doslova okouznil přednesem Vokolkova textu **Hora kaše**, naprosto však selhal zcela diletantským výkonem druhým /R. Křesťan: Prázdninová kompozice/. Porota přesto mohla udělit vedle dvou postupujících sedm čestných uznání, což je jistě potvrzením velmi slušné úrovně této disciplíny v kraji.

V první kategorii vystoupilo 19 recitátorů a bylo uděleno 8 čestných uznání a 2 ceny (T. Glazar, D. Kožíšek) Lektorský sbor pracoval ve složení E. Černíková, T. Podrazil, M. Lužická.

Druhá kategorie přinesla 18 soutěžících a 6 čestných uznání a 2 postupy do národního kola - T. Havel a K. Krupková

Ve třetí kategorii vystoupilo 19 recitátorů a bylo uděleno 9 čestných uznání a do národního kola postupují K. Pešek a A. Černíková. Složení poroty: T. Komárek, K. Jedličková a T. Jirka.

Čtvrtá kategorie se pochlubila 18 recitátory, z nichž 7 získalo čestné uznání, do Trutnova pojede J. Krofta a D. Krejčík. (Porota: J. Tejkl, E. Zámečníková a K. Jedličková.)

Z hodnocení předsedů porot zpracovala Jana Portyková

REGIONÁLNÍ KOLO DĚTSKÉHO DIVADLA 11. – 13.4. 2008

Shírat až zmizí rosa!

Na zahradě v Jesličkách vyrazily první mladé kopřivy... A ještě než začala přehlídka divadelních představení dětských souborů královéhradeckého regionu, neodolala jsem a z oněch mladých kopřiv připravila čaj. Možná že příznačné... Protože tak, jako se mladá kopřiva má louhovat co nejkratší dobu, „... čerstvé rostliny vyluhujeme velmi krátko /stačí pol minuty/! Čaj musí být celkom světlý, bledozltý alebo bledozelený. Takto připravený čaj je podstatně příjemnější a má aj pre oči lahodnejší vzhľad.“ (s. 11), aby měla nápoj z ní tu nejlepší sílu, neplatí tento postup pro dětské divadlo. Bohužel jako by právě letos byla většina představení na přehlídce v Hradci Králové poznamenána příliš krátkou dobou mezi nastudováním a vystoupením, tak aby vznikl ten správný extrakt. Samozřejmě to neplatilo o všech představeních přehlídky! Například úchvatné scénické řešení inscenace Jakuba Maksymova (díky bicyklu, ložisku, zeměkouli se spousty domy a raketou kroužící kolem ní) bylo tedy výluhem silně inspirujícím...

Dominika Špalková

Co jsme viděli

soubor **Ambrozia Hradec Králové**, pedagog: Lukáš Koblře

L.Koblře + soubor: **Johanka z Arku**

Ambiciózní pokus o velké divadlo. Autoři představení se nechali inspirovat stejnojmenným muzikálem, jehož text prý opustili a vyhledávali si sami informace. Jedná se o sled obrazů ze života Johanky. Celé představení začíná výjevem dvou žen z lidu. Těch, které mnohdy spouštějí a završují něčí tragický osud. I zde tyto dvě postavy procházejí představením, aby v závěru dokonaly osud Johanky. Scéna je náznaková, vytvářená z jednoduchého mobiliáře – stoly, židle. V některých obrazech bylo dobře přesněji pracovat s prostorem. Kostýmy jsou značně nesourodé – tu mají náznak stylizace historického kostýmu – Johanka, král, šašek, někteří zbrojnoši. Tu jsou některé kostýmy odbyty lehkým současnem – letní šaty některých postav atd. Výběr scénické hudby by zřejmě potřeboval spíše omezit a hledat v minimalistické oblasti. Herecká práce je nejednotná. Pochopitelně jsou zde postavy jejichž plocha je větší a rozsáhlejší – Johanka, šašek, král, ony dvě ženy z lidu, kardinál. Ostatní se střídají ve vedlejších postavách. Zde je také jeden z problémů – Johancin milý, který je exponován pouze v úvodu, a to poměrně výrazným představitel, se totiž objeví hned v následujícím obraze v roli zoldáka. Takže chvíli trvá než divák pochopí, že jde o jinou postavu. Velice pěknou studii předvádí představitelka Johanky a královského šaška. Rezervy jsou v jevištní mluvě, protože mnohdy je používáno pouhé křičení. Takže shrnuto – jedná se o ambiciózní pokus, použitelný při školním divadle v rámci prožitku dané historické události. Jako velké divadelní představení má tvar velké rezervy, ale s možností další práce a zpřesnění.

NUM.Ěra, ZŠ a MŠ Libáň, pedagog: Petr Stránský

Jiří Dědeček: **Šli červotoči do houslí**

Příjemné představeníčko z básniček Jiřího Dědečka. Celé je uvedeno motivem zloděje a potom detektiva z Růžového pantera Možná ano, ale v závěru se důsledně dodržení rámce postaví proti realizátorům a představení tak má dva konce. Jednotlivé scény jsou tu více tu méně podařené, děti jsou ale přirozené a využívají rekvizit a různých částí kostýmů k vytváření scény, postav atd. Pozor na někdy velký hluk, pozor na dvě plyšová prasátka, která jsou z jiné komedie, a tak popisné naturalistická. No a potom pozor na použití spartakiádní písně Poupat.Ta už je z úplně jiné komedie a do tohoto milého představení se vůbec nehodila.

Studio ŠD Sobotka, pedagog: Lada Blažejová

Lada Blažejová: **Vlky plky**

V autorském textu spojuje vedoucí souboru tři pohádky do jednoho lehece parodického tvaru – Červenou Karkulku, Tři prasátka a Neposlušná kůzlátka. Proč ne. Začínáme Karkulkou, kterou maminka posílá za babičkou. Karkulka v lese potkáva prasátka, ta ji v retro vyprávění přehrají příběh o svém stavění domečků a vyzrání na vlka. Poté čmucharce mizí z inscenace. Pak potkáva Karkulka kůzlátka. I ta ji v retro vyprávění sdělí svůj příběh (maminka nejde do města, ale přát babičce k svátku – proč ne). Karkulka nakonec dojde k babičce – tedy převlečenému vlkovi. A pochopitelně je sežrána. Myslivce zachraňuje z břicha nejen babičku, Karkulku ale i nejmenší kůzlátka. A končíme ponaučením. Proč ne – pokud by vše bylo v lehké nadsázce. Největší problém je nesourodost použitých materiálů a mohutná loutka vlka. Je veden třemi vodiči, dva krajní, kteří vedí tlapy, jsou navíc viditelní. Tak dojde k zmatení, když po prvním obraze Karkulky s maminkou, se představitelka maminky objeví jako vodič tlapy – divák je zmaten – kontroluje maminka Karkulku v přestrojení za vlka? Navíc loutka vlka je neforemná, neumožňuje akci a její jediný účel je snad sežrání Karkulky a potom vylezení postav z břicha. Jinak vlk spíše překáží a zpomaluje tok představení. Asi je důležité si na začátku přesně určit styl a žánr inscenace. A mnohdy méně je více.

ZŠ Praskačka, pedagog: Adriana Gajová

Popelka (podle televizní klasické inscenace)

ZŠ Libčany, pedagog: Michaela Šimáková

Jiří Žáček: **Popelka**

DK při ZŠ Náchod, Pavlišova ul., pedagog: Markéta Poláková

Hana Budínská: **Pohádka o malém ježkovi**

Tyto tři soubory spojuje místo vzniku – základní škola. Takže nadšení pedagogů, kteří po vyučování ve svém volnu s dětmi nacvičí představení. Tato představení mají velký úspěch při předvedení pro své spolužáky a rodiče. To je v pořádku a má to svůj komunitní význam. Problém nastane při jeho přenosu do naprosto nového prostředí. Odhalí to množství divadelních problémů.

V první televizní Popelce jsou děti obsazeny do rolí, navíc prototypově – Popelka je jedna z největších dívek, její botka má k malíčce popelčině botce hodně daleko, a pokud se navíc umístí na podnos, působí to trochu komicky. Popisná scéna, neobratné aranžmá, zvuková nahrávka i se zpěvem televizních hvězd, do kterého se neobratně děti strefují.

V druhé Žakově rýmované Popelce dvě dívky – maminka a dcera – celkem nezučastněné na boku jeviště čtou spojovací text. Přímé dialogy jsou ilustrativně přehrávány na scéně.

Třetí představení má šťastný dramaturgický výběr – drobná hříčka Hany Budínské o problémech malého ježka. Nabízí drobné situační výstupy. Problém představení je v použití materiálů pro ztvárnění některých zvířátek. Jinak jde o představení sympatické, které snese již vyšší nároky a požadavky.

Přes uvedené výhrady je dobře, že tato představení na krajské přehlídce byla, protože jednak umožnila dětem vystoupit na jiném místě než ve škole a děti měly možnost shlédnout představení jiných souborů. A konečně jde přece o obraz současného stavu divadla s dětmi v celé jeho šíři.

Jaroslav Dejl

Dvoučlenný soubor jednoho herce Jakuba Maksymova **NĚKDO** zahrál na krajské přehlídce v Hradci Králové půlhodinové představení **Ve dvě na hruškách**.

A společně s vedoucí Jarkou Holasovou obdržel cenu za originální autorství. Odtud se také odvinulo rozhodnutí poroty poslat tuto inscenaci na Dětskou scénu v Trutnově.

Dobře čitelné autorství patnáctiletého Jakuba Maksymova se nám zdálo být podivuhodným jevem, hodným zveřejnění na široké divadelní a pedagogické platformě, jakou je Dětská scéna. Vedoucí Jarka Holasová nechala mladému tvůrci svobodu, nechala ho, ať se vyjádří svými prostředky a tak, jak je mu blízké. Za cenu toho, že během představení vidíme samozřejmě i jisté dramaturgické nešikovnosti, ne úplně účinné řazení scén (klipů) či jejich časový průběh. Ale přesto to hlavní inscenace přináší: je to především zajímavě zpracované téma. I když vyjadřované často naivně nebo s pomocí inspirací braných ledaskde. Ale téma tu máme a působí opravdově, se vši vážností. Přináší přitom myšlenkový svět, který většinou chlapci v tomto věku nezpracovávají. Navíc – napsány byly i scény s pěknou porcí humoru. Je vidět, že tvůrci toužili účinně se divadelně vyjádřit. Pro svou inscenaci hledali nosný princip. Na scéně je také na co se dívat. Klukovsky umanutě a lehce morbidně působící výprava nás postupně přesvědčí, že je na svém místě. Reprodukovaná hudba, vybraná v souladu se žánrem inscenace, je použita správně a uměřeně. Oba herci slouží svému záměru s určitou imaginací, nevznikal tu dojem prvoplánovosti. Jakub Maksymov má plně ruce práce, jak už to u loutkoherců bez pomoci bývá. Přesto bychom si přáli, aby mnohdy docílil přesnějšího a pointovanějšího vyznění loutkových klipů. Další zajímavou kvalitou vidím v tom, že toto představení má šanci promlouvat od mladých k mladým.

DS Lentilky, ZUŠ Na Střežíně, Hradec Králové, pedagog: Eva Černíková

Kvak a žbluňk jsou kamarádi

A opravdu kamarádi byli. Děti si role dvou žabích hrdinů předávaly. Tak jsme viděli několik dvojic, kterým rozehráni jejich drobných příběhů většinou dobře šlo. Děti věděly, o čem hrají a v čem je smysl těchto příběhů. Také jemný humor, který obdivujeme v předloze, děti dokázaly leckde sympaticky předat. Jen ta vnější podoba inscenace, velká a kostýmovaná, šla proti tomu, abychom si v představení užili to pozitivní, co přinášelo a dobře na něj slyšeli.

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, pedagog: Romana Hlubučková

Rýmovačky

Představení ještě hodně malých dětí plyne mile poklidně, ilustrováno plyšáky-kočkami a kocoury, o kterých jsou všechny vybrané básničky a rýmovačky. Viděli inscenační základy –organizace na jevišti, pokusy o pěknou mluvu a hru s loutkou. Příjemně působí traktování inscenace pomocí soustředěné říkané básničky o počítání chloupků. Vždycky nás vrátí k tomu, o co tady jde: vlastní malé chloupky si tu zatím počítáme.

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, pedagog: Romana Hlubučková

Bajky

Tyto divadelně zkušenější děti jsou schopny různorodé divadelní práce. Pokoušejí se o zvládnutí činohry, hry s loutkou, skupinového přednesu, začínají si hrát s jistým nadhledem. Sympatická byla vlastní průvodní písnička, hraná jednou dívkou ze souboru na klavír (výborně!). Proti takto zpracovaným bajkám stála stínohra, žánrově se vymykající. Také řešení scény se stolem uprostřed spíš dětem překáželo a neumožnilo vtipněji rozehrát některé z bajek. Tak se těšíme, co a jak divadelně vytvoří tyto šikovné děti příští rok. Blanka Šefrnová

Zlobivá ZOO, ZUŠ Na Střežíně Hradec Králové, pedagog: Eva Černíková

Jiří Škutina: **Kde bydlí čas?**

V představení Evy Černíkové a jejího souboru ZUŠ na Střežíně se velmi zajímavě pracovalo především s tématem času. Jednak v rovině příběhu holčičky, na kterou nemá rodina čas, a proto se jej vydá hledat, tak i v dalších nahlédnutích až do filozofických a fyzikálních kořenů této „jednotky“. Inscenačně byly přesahy tématu řešeny vstupem krátkých přednášek a také scénografickým řešením v druhém plánu, kdy metronom před horizontem odměřoval čas v jeho reálné době... Texty a atmosféra zařazených písniček ještě umocňovali toto nesnadné uchopitelné téma. Nasazení a celková sepjatost dětí zároveň potvrzovala, že téma času je pro soubor tématem osobním, že se jich dotýká a zajímá je. Citlivé a obratné bylo také vedení jediné loutky – která představovala ústřední postavu holčičky. Jen celková pointa příběhu se v závěru rozpadla. Představení končilo přinesením a pojidáním pizzy partou kluků na jevišti a v tomto místě, přiznám se, jsem se ztratila a atmosféra a sdělnost inscenace pro mne stejně tak. Možná tvůrci podlehl prvnímu (i když jak bylo při rozbořech řečeno, zdaleka ne prvnímu) řešení závěrečné scény. Chápu, že nechtěli, aby pointa příběhu vyzněla sentimentálně nebo na prázdko... Ale takhle se něco zásadního vytratilo, a přitom byl jen malý kousek k vydařené inscenaci...

Třesky plesky Běchary, pedagog: Eva Kaprálová

Ljuba Štíplová a Helena Sýkorová: **Ping a pong a bonbonky**

Samotné zvolení předlohy a její převedení na jeviště na mne trochu dýchlo porывem dob minulých. Šablonovitý příběh s banální zápletkou a jejím rozuzlením, kdy si maminka se zlobivými dětmi za trest nebude hrát, vnímáme v současném kontextu výchovy přeci jen jinak... Jednotlivé příběhy ale tři děvčata rozehrávala svébytně a s chutí, misty však trochu převálcována automatismy a prázdnými školskými intonacemi. Celkově sympatické práci a pedagogickému vedení by příště slušel zajímavější a kvalitnější výběr předlohy.

Bublíny DŠ Svitavy, pedagog: Jana Mandlová, Michal Kadlec

Bublíny: **Hlavylámání**

Musím přiznat, že jsem se na vystoupení souboru Bublíny, které mne loni v Hradci i Trutnově nadchlo svým zpracováním nonsensové poezie, velmi těšila. Opravdu i teď nastoupila stejná sestava, jen o rok starší a divadelně zkušenější. Na řadu přišla práce především se zástupnou rekvizitou, tedy další krůček na cestě k divadlu. Celkově v příběhu a vývoji inscenace však tentokrát chyběla vypointovanost. Jak u jednotlivých výstupů, tak v celku inscenace. Děti se na jevišti pohybovali přirozeně, s radostí a v jednotlivostech byly znát zárodky budoucí kvalitní inscenace. Na ni bylo v Jeslíčkách však možná ještě příliš brzo. Ale máme se na co těšit, až se vše dodělá a přijde ten správný čas!

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, pedagog: Jarka Holasová

Chudý a veselý, podle Veselá chudoba (Nejstarší české pohádky)

Soubor Moje pětka z Jaroměře přivezl do Hradce atmosférou a nápady, i loutkářskou zručností nabytou inscenaci. Leč první rozehráni, uvedení do situace, nastolení vztahů, které vzbudilo očekávání, bylo (alespoň pro mne) jen jakoby úvodní expozicí, po které přišel náhlý konec inscenace. Škoda, že nebyla pevnější ruka v dramaturgii a temporytmu jednotlivých dramatických situací. Přesnější „timeing“ a pozastavení klíčových situací by čitelnosti příběhu určitě pomohli. Skvěle bylo nasazení loutkoherců a vtipné vypointování řady situací. Na „krátké ploše“ se tak (alespoň v Jeslíčkách) nestačila vyklubat kompaktní inscenace, která byla jinak v jednotlivostech výborná.

ZŠ Libčany, pedagog: Michaela Šimáková

Jiří Žáček: **Popelka** (12´)

Zkusit si zahrát divadlo ve volném čase jak žáků tak pedagogů na základní škole beru jako obdivuhodný a sympatický počín. V tomto případě to byl jeden z prvních pokusů, jak vůbec přijít na jeviště, jak se na něm pohybovat, jak vnímat partnery, jak si „osahat“ ať už vědomě či i nevědomě základní divadelní zákonitosti. Pokus, který s sebou přináší všechny atributy kouzla nechtěného, „škokrtů“ dramaturgických, hereckých a režijních, ale přesto pokus sympatický. Například zvolení dvojice vypravěčů-průvodců příběhu vyloženě pomáhal. Na druhé straně kostýmové řešení holubů, kteří spíše připomínali anděly a dávali i svou fysiognomií inscenaci až absurdní rozměr... Bylo by dobré, kdyby jak vedoucí souboru tak žáci

pokračovali a příště se odvážili (i vzhledem k věku dětí) prohloubit a získat zkušenosti dalším, možná už poučenějším pokusem na poli divadelním.

Porota na celostátní přehlídce Dětská scéna nominovala: Představení Někdo (dvoučlenný soubor jednoho herce Jakuba Maksymova), ZUŠ Jaroměř – ped. Jarka Holasová a Ve dvě na hruškách, podle španělské lid. pohádky Paní Bída.

Porota dále udělila ceny: Evě Černíkové za výběr a práci na tématu představení Kde bydlí čas, Jarce Holasové a Jakubu Maxymovi za originální autorské představení Ve dvě na hruškách a Janě Mandlové a Michalu Kadlecovi za vedení inscenace Hlavylámání a uplatnění loutkářských dovedností.

Blanka Šefrnová, Jaroslav Dejl, Dominika Špalková

Zakončení bylinkářskou terminologií asi není tak úplně na místě. Ale přesto, nedá se přeneseně najít něco z ní ve vztahu k tvorbě divadla hraného dětmi?

Posuďte sami:

„...Ak chceme liečivé rastliny zbierať, prirodzene, musíme ich najprv poznať. Ak ich poznáme, potom je dôležité, aby sme rastliny zbierali v správnom čase, na správnom mieste a správnym spôsobom.“(s.9)

„...zbierame len zdravé a čisté rastliny bez akýchkoľvek prímiesí! Zbierame v snečných dňoch, v suchom stave, keď už zmizla rosa.“(s.10)

Možná, že se jen v Hradci tentokrát sbíralo dřív než zmizela rosa...

Podle uvedených pokynů v článku si tedy alespoň uvaříme čaj (kopřiva roste pořád) a těšme se na příští rok, na čerstvou mladou divadelní sklizeň v Jeslíčkách....

Dominika Špalková, květen 2008 Šíntava, SR

Citováno z:

[Mária Treben: Zdravie z božej lekárne, rady a skúsenosti s liečivými rastlinami, Vydavateľstvo Wilhelm Ennsthaler, Styer (Rakúsko), Tretie prepracované vydanie 1981, Preklad pre vlastnú potrebu]

Pardubický kraj

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V PARDUBICÍCH 17. – 18. 4. A 28. – 29. 4 2008

1. kategorie – 17.dubna 2008 HODNOCENÍ a několik myšlenek navíc

Do krajského kola postoupilo 18 recitátorů z předcházejících postupových kol.

Kromě kratších básnických textů s pravidelnou veršovou a rýmovou strukturou – což je této kategorii vlastní a blízké- zazněly i prózy svou délkou i obsahem vhodné pro věk první kategorie. Próz bylo sedm, básnických textů jedenáct, z toho jedna montáž ze tří kratičkových textů. Čtyři básně byly od Jiřího Žáčka.

Tříčlenná porota pracovala ve složení Radka Málková, Petr Kouba a Nina Martínková. Udělila čtyři ceny a čtyři čestná uznání :

1.místo **Lucii Petrové** za přednes krácené prózy Hany Lamkové Jak se Škubánek vyklubal;

2.místo **Nikole Filipi** za přednes prózy Jiřího Kahouna Jak kaprovi zvonilo v uších;

3.místo **Anně Ročňové** za přednes básně Věry Provazníkové O Budulínkovi;

3.místo **Michalu Jirušemu** za přednes krácené prózy Františka Nepila Já Baryk a můj bažant;

čestné uznání **Šimonu Švihelovi** za přednes montáže tří básní od Jiřího Dědečka a Pavla Šruta s názvem Chobotnatí;

čestné uznání **Janu Svatošovi** za přednes básně Jana Vodňanského Dejte mi pastelku;

čestné uznání **Markétě Štejdřiové** za přednes prózy Ludvíka Středy Ranní návštěva;

čestné uznání **Vilému Brandovi** za přednes básně Jiřího Žáčka Koncert v pekle.

V hodnocení porota vyzvedla poměrně vysokou úroveň předvedených vystoupení, ale zároveň upozornila přítomné pedagogy a rodiče na několik nebezpečí:

1. Nebezpečí secvičenosti a zneužití dětské roztomilosti.

Co říci chlapci, který poctivě splní vše co po něm učitelka chtěla? Mluví nahlas, téměř až křičí. Pregnantně vyslovuje každé slovíčko, dává důrazy na všechna slova, která mu učitelka předepsala, délku pauz si v duchu odpočítává, aby nebyly ani moc krátké ani dlouhé. Prostě do puntíku splní všechna učitelčina přání. Jak to, že nedostal ani čestné uznání?

A vedle toho jiný chlapec s řadou vážných prohrůšek proti správné výslovnosti, vypráví příběh se smyslem pro situaci jako by ho viděl před očima tady a teď. Emocionálně získá publikum svou bezprostřední opravdovostí. Umístil se na třetím místě.

Nabízí se otázka jaké použít metody, aby již dávno zafixovaný text znovu předneslo dítě uvolněně, s radostí z vyprávění, s novou chutí vystoupit?

Je to kategorie, kde je dítě ještě málo zkušené a potřebuje opravdu kvalitní odborné vedení. Dospělý tu může mnoho pokazit /a pak se to těžce napravuje/, anebo s hravostí - dítěti vlastní - zdolat první překážky a dovést je do vyšší kategorie.

2. Nebezpečí falešných intonací a „kolovrátkovitosti“ ve verších s pravidelným rytmem a rýmem.

Jev, který známe a čas od času se zejména v první kategorii objeví. Odvádí pozornost od toho co dítě říká k tomu jak to říká. Je potřeba, aby se zbavilo zmechanizovaných návyků a zaměřilo se na obsah, na to co říká, rytmus a rým se prosadí samy. /I když radost z rytmizovaného až zpěvného skandování říkádel a rozpočítadel si dítě pamatuje ještě z předškolního věku a tato vzpomínka je spojena s radostným zážitkem ze zvuku, pohybu a čarování, odpoutaného od malicherného obsahu směřujícího k tajemným obrazům a představám./

3. Nebezpečí, že se nepodaří sdělit „o čem“ to je. Nebezpečí říkání prázdných slov na úkor sdělování myšlenek, vyprávění příběhu.

Jsou děti, které mají dar bohaté představivosti a dokážou ji sdělit. Jsou děti, které cvičíme v umění využívat vlastních zážitků a zkušeností a tyto vkládat pod text, který napsal někdo jiný. Prozradí to oči, kterými se dítě dívá dovnitř příběhu, dovnitř situace, a to, co vidí, vypráví.

Podařilo se to Lucii Petrové, která se umístila na prvním místě. Částečně se to podařilo i dalším dětem z první kategorie, ve čtvrtek 17.dubna roku 2008 v Domě hudby v Pardubicích.

Zapsala Nina Martínková

2. kategorie – 18. dubna 2008

Do regionálního kola postoupilo 18 recitátorů

Porota pracovala ve složení: Lída Vlášková, Radka Málková a Jana Portyková a udělila:

1. místo: **Mikuláš Suchdol** – J.Kolář: Z deníku kocoura Modroočka

2. místo: **Josef Oliva** – M.Drijverová: Sísá Kyselá

3. místo: **Matěj Nárožný** – P.Ouředník: Jak princ Čekanka doběhl na palouk...

čestné uznání:

Doubravka Jansová – E.Uspenskij: Bylo jednou jedno slůňátko

Ondřej Mach – A.Mikulka: O pokažené válce

Jaroslava Kubová – G.Ruck – Pauquetová: Co se rýmuje na rosomák?

Damiána Jansová – V.Šarov – Jak Hafík pěstoval kopretiny

Porota se shodla na poměrně vyrovnané úrovni recitátorů.

Jako problematický se jevil výběr textů – především jejich délka, kterou interpreti nebyli schopni zvládnout a přehledně a logicky text „vybudovat“.

Ve výběru převažovaly texty prozaické s četnými dialogy, ve kterých se ukázala schopnost (či neschopnost) volit adekvátní a přirozené prostředky pro dialogové jednání postav. Objevily se interpretace s falešnými hlasovými stylizacemi – některé až na hranici únosnosti v hlasové forzi.

Prekvapilo nás, kolik recitátorů mělo problém s hlasivkami a hlasovou hygienou vůbec.

Objevily se tradiční problémy doprovázející recitátory 2. kategorie – vnější, prázdné (většinou implantované) gesto, falešné intonace, kouzlení slovy bez vnitřní představy, rytmi-zace, nelogické pauzy, kvalita výslovnosti hlásek, absence koncovek.

Jana Portyková

3. kategorie

Soutěž proběhla dne 21. dubna 2008 v Domě hudby v Pardubicích.

Zúčastnilo se 20 recitátorů, kteří měli připraveny dva texty. V prvním kole recitovali všichni. Zaznělo patnáct próz a pět básní, z nichž dvě byly Stránky ze sešitu Jacquese Préverta a zbylé tři básně od Jiřího Žáčka. Do druhého kola postoupilo 11 recitátorů. Slyšeli jsme šest próz a pět básní.

Porota pracovala ve složení: Lída Vlášková, Petr Kouba a Nina Martínková. Udělila tři ceny a tři čestná uznání.

1. místo s postupem na Dětskou scénu v Trutnově **Michele Fuliérové** za přednes Macourkova Vajíčka a Válkovy básně Kdo má klíč;

2. místo s postupem na Dětskou scénu v Trutnově **Ondřeji Kocourkoví** za přednes Prévertovy Stránky ze sešitu a Vysokého Písně o kamarádovi;

3. místo **Ludmile Vlčkové** za přednes textu Jana Wericha Lev a notes a úryvek z knížky Pauly Danzingerové Ambra Černá;

čestné uznání **Petrě Pohankové** za přednes úryvku z knihy Daisy Mrázkové Auto z pralesa;

čestné uznání **Kristýně Měchurové** za přednes textů Jamese Thurbera O ztřeštěné odvážném myšákově a kočce opatrnici a Ivana Krause Zdraví-nemocní;

čestné uznání **Dagmar Drahošové** za přednes úryvku z knihy Astrid Lindgrenové Děti z Bullerbynu .

Mezi recitátory třetí kategorie se představila řada budoucích zajímavých osobností. Co se ještě neprosadilo ve výkonu, dalo se využít z vystupování, mluvy a osobního šarmu každého z nich. Je třeba si uvědomit, že je mezi nimi velké věkové rozpětí od jedenácti do třinácti let. Každé dítě je jinak vyspělé, jinak se vyvíjí myšlenkově a citově. Opouští je dětská bezprostřednost, mají potřebu pracovat vědomě s nově nabytými dovednostmi. Někteří chlapci i děvčata mutují.

V dramaturgii převažovaly prózy ze současnosti, příběhy, vyprávění, humor, něco co je známé, podobné jejich každodenním starostem. Tam kde obsah textu přesáhl jejich dosa-vadní životní zkušenosti , tam se jim samozřejmě nemohlo podařit sdělit vše plně a plasticky. Jako příklad poslouží přednes celé nezkrácené kapitoly Jak byla Olinka mrtvá z knihy Ireny Douskové Hrdý Budžes nebo Jeptiška ze Zpěvů sladké Francie. Naopak dětsky naivně působily přednesy textů se zvířecími hrdiny určené pro mladší děti. Opět se potvrdila stará známá pravda, že každý dětský věk má své téma a nic se nedá podcenit, přeskočit ani uspěchat. To co dítě potřebuje je kvalita, dobrá literatura a poučený dospělý. “Člověk pro dítě”, který chápe, vede, poslouchá a nabízí.

Často porota doporučovala věnovat pozornost celkové výstavbě sdělení . Začátku , konci a myšlenkovým celkům. Ne „čist zpměti“, od čárky k čárce. Jít „po obsahu“, nedržet se otrocky interpunkce a grafického členění napsaného, ale myšlenek vyprávění. Jak děti vyspívají, jsou schopny pracovat s výrazovými prostředky vědoměji a poučeněji. Dokáží se zbavo-vat i výslovnostních nešvarů, kterých bylo v této kategorii početně.

Mezi texty zazněly i náročné básně Seiferta a Holana, obtížné formálně i obsahově, ozvláštněné metaforou s náznaky lyrické reflexe. “Přesná jsou hodin kyvadla, // však racek času vysmívá se.” Na ně recitátorky ještě „nedosáhly”.

I přes vyřčené výtky byla úroveň dobrá, mezi vystupujícími a publikem zajiskřila pozitivní energie.

Nina Martínková

4. kategorie

Soutěž proběhla v Pardubicích v Domě hudby dne 22. dubna 2008. Účastnilo se 15 recitátorů. Do druhého kola jich postoupilo devět. Porota pracovala ve složení: Dominika Špal-ková, Petr Kouba a Nina Martínková. Uděleny byly čtyři ceny a dvě čestná uznání.

1. místo s postupem na národní přehlídku získal **David Macháček** za poměrně vyrovnaný výkon v obou kolech. Přednesl kapitolu z knihy Ivana Krause Medová léta a pohádku Aloise Mikulky O pokažené válce. Dal nám nahlédnout do klukovského světa plného humoru a komiky. V prvním vystoupení technicky dobře zvládl pasáž s dialogem dívky a chlapce, která v textu převládá mnohdy téměř bez vyprávěčských vstupů. Přesně vystihl situaci v nejistém světě dvou dospívajících různého pohlaví. David je dobrý vypravěč což se potvrdilo i v přednesu druhého textu. Situaci „vidí“ a představy „sděluje“. Text vyprávěl v jednom rychlém tempu, členěním pouze rytmickým dominantním refrémem „vrta prta ajn cvaj“. Tady by prospělo členění po událostech – po obsahových celcích.

2. místo s postupem na národní přehlídku získal **Adam Smolek** za přednes básně Jana Bedáně Sen a úryvek z kapitoly Občanský průkaz z knihy Petra Šabacha. Adam zapůsobil svým vyspělým, nekonformním přístupem k výběru textu a ztotožněním se s hlavní myšlenkou básně. V druhém textu působil nejistěji, protože ho neměl dobře zažitý. V diskusi jsme se zabývali způsobem přednesu volného verše, adresností promluvy a navázáním kontaktu s publikem.

3. místo získal **Jan Podešva** za přednes úryvku z knihy Marka Twaina Dobrodružství Huckleberryho Finna. Výborně zvládl přímé řeči v dialogu dvou chlapců a pobavil sebe i publikum. Měl by dbát více na zřetelnou výslovnost. V druhém kole si vybral kratší Prévertovu báseň Lajdák / Hlavou říká ne// A srdcem říká ano/ . Příliš spěchal a myšlenka, která mu byla určitě jasná a blízká, mu utekla.

3. místo získal **Václav Francouz** za přednes kapitoly z knihy Ivana Krause Medová léta a báseň Fráni Šrámka Raport. Jeho projev byl v obou kolech vyrovnaný, vyspělý a dospělý. Nezachází s výrazovými prostředky tak intuitivně / srovnávám s Davidem M., který měl stejný text/. Působí poučeněji. Charakteristickým rysem jeho projevu je sklon k romantickému gestu a lehkému pathosu. Ve Šrámkově Raportu působil věrohodněji smutek nad bolestí koně, než drásavá myšlenka o nesmyslnosti války. Vůbec tím nechci říci, že by tento text neměl recitovat /když nemá zkušenost s útrapami války/, ale zamyslet se nad vyváženým použitím výrazových prostředků.

Čestné uznání získala **Kateřina Slezáková** za přednes krácené prózy Zdeňka Šmída Co je slyšet, když se leze na Salatín. Perfektně zvládla dialog chlapce a dívky s humorem a ženským nadhledem. Věděli jsme „kdo, komu, co, proč a v jakých souvislostech“. Totéž se nedá říci o přednesu formálně i obsahově náročné La Fontainovy bajky, kterou si vybrala pro druhé kolo.

Čestné uznání získala **Denisa Daňková** za vyrovnaný výkon v obou kolech. Vybrala si báseň Jaroslava Pířla Třískáčka a prózu Giny Ruck-Paquetové 99 Číňanů. Zaujala, více než vyprávěním, vykreslením atmosféry, navozením příjemné nálady.

V této nejstarší kategorii se prosadily ty dospívající děti, které se nebály samostatně prosadit svůj názor a vkus. Z pěti chlapců byli oceněni čtyři. Publikum oslovili nejvíce ti recitátoři, kteří byli přirození, pravdiví a sví, a kteří zároveň dokázali poučeně pracovat s nabytými dovednostmi.

Zaznamenala Nina Martínková

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA V HOLICÍCH 11. 4. 2008

Krajská přehlídka Pardubického kraje se letos vrátila po třech letech do Holic, které jsou ochotny nabídnout organizátorům a souborům Kulturní dům se všemi svými prostory. Je sympatické, že Holice o tuto akci projevíly zájem také tím, že celou přehlídku přišel osobně zahájit starosta a všechna představení pozorně sledoval. (Vstřícný přístup Holických kon- trastuje s neochotou chrudimského divadla, kde se krajská přehlídka konala v roce 2006 a 2005, účtovat krajským pořadatelům rozumný nájem.) Doufáme jen, že se příští rok podaří organizátorům domluvit se také s místní školou, aby na představeních bylo publikum, protože se souborům nehraje zrovna dobře před téměř prázdným hledištěm, kde sedí jen tříčlenná porota a děti z ostatních souborů, které velký sál mohou jen stěží zaplnit.

V pátek 11. dubna vystoupilo v holickém Kulturním domě celkem pět souborů. Inscenace tří z nich byly poznamenány dost zásadními problémy, jedno signalizovalo nadějnou cestu za tvořivým dětským divadlem a přednesem, jedno přineslo příjemný divadelní i pedagogický zážitek.

První dvě představení holické přehlídky nabídla pohled do takové produkce souborů, která je dosti netvořivou kopií špatných dospělých ochotnických divadel nebo imitací nevku-sných troškovských pseudopohádek (a la Princezna ze mlejna).

Iva Skalická, vedoucí **dramatického kroužku ZŠ a MŠ Rudoltice**, sepsala pro svůj kolektiv neuvěřitelnou „pohádkovou taškařici“ **Čertovy nevěsty**, v které najdeme neobratné smontované stopy mj. Čerta a Káčí B. Němcové, Drdových pohádek atd. atp. – to vše poskládáno do dějové směsky, nad jejímiž nelogickými zvraty a nejasnými motivacemi zůstává rozum stát (Proč si princezna má vzít za manžela čerta? Proč po čertovi už staletí marně touží ježibaba?, Proč po svatbě s čertem zrovna tak vášnivě touží Káča, když k tomu nemá sebemenší důvod?...). Není divu, že čtyři děti, které v inscenaci hrají, jen po celou dobu vedou monology, aniž se kontaktují, aniž vytvářejí i jen náznaky situací. Zato je vedoucí neopomněla důkladně nalíčit a okostýmovat po vzoru filmových pohádek již zmíněného Zdeňka Trošky a jejich výstupy doplnit útržky zvuků a hudby z filmu (zřejmě rovněž Troškova).

Soubor litomyšlské 1. ZŠ (ved. Jitka Bobková) zahrál v Holicích chaoticky smontovanou inscenaci **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**. V neskutecně nesourodém textu (který vyšel z nevkusné knihy Vlastimila Pešky a Zuzany Kopecké) bylo možné objevit ostrůvky dávné vynikající dramatizace Milady Mašátové Jak se hledají princezny vedle špalků řídkých promluv, které jsou prošíkovány trapnými aktualizacemi a špíci (princ slibuje králi, že mu ze své cesty za princeznou napíše “esemesku”...), to vše proloženo písničkami a zpěvy (zpívanými samozřejmě s mikrofonom). Málo vybavené děti, pro něž byl tříčtvrtěhodinový a ke všemu nesourodý tvar těžko zvládnutelnou „kládou“, byly tak odsouzeny pouze deklamovat text,

místo aby slovem jednaly, přenášet tu plošné loutky, tu zcela zbytečně papundeklové smřčky a ilustrativně máchat rukama.

Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého přivezl do Holic také soubor **ZUŠ z Litomyšle** (ved. Jana Paulová), který si dal jméno Kašpárci. Do kašpárkovských kostýmů jsou také oblečeny všechny děti, které pohádku vyprávějí a v malém klasickém kukátku hrají marionetkami na drátě. Nápad respektovat to, že kouzelná pohádka je svou podstatou epika a že je pro ni vyprávění jako princip důležité, je třeba ocenit. Otazníky se ale vznášejí nad tím, proč jsou vyprávěči této pohádky právě kašpárci a proč se dokonce jeden z nich promění při osvobozování princezny za Dlouhého (nebo proč ho prostě nahradí). Stěží tady obtočí argument vedoucí, že se to dětem líbí a že s tím nemají problém jako my, „divadelní odborníci“ ... Lektorský sbor sice ocenil, že děti z litomyšlské ZUŠ dokáží vcelku zručně animovat marionetky a že režisérka nápaditě posílila nebezpečného čaroděje tím, že za něj promlouvá unisono několik dětí. Na druhé straně však nemohl pominout zásadní problémy inscenace: Především je to její neúnosný verbalismus (předlohou je audioscénář Evy Košlerové, který vedoucí údajně přebrala z časopisu Dády Patrasové, aniž věděla – jak vyplývá z jí vyplněného evidenčního listu –, že původní verzi napsal Karel Jaromír Erben [!]). A také tak to, že soubor spolu s vedoucí nenašel divadelní řešení kouzel, na nichž řešení pohádky stojí, tedy Dlouhého natahování, Širokého nafukování, Bystrozrakého pronikavé „vidění“ – a také postupné ztráty Čarodějnickovy moci. O všem tom se v inscenaci stále jen mluví a mluví, ale opravdu divadelně není pojednáno téměř nic. Že by se však dala i v marionetovém řádu vymyslet divadelně působivá řešení této kouzelné pohádky, naznačují Princezniny jednoduché, ale magické únosy – odlety ze scény nebo závěrečný ples. Před litomyšlským souborem a jeho vedoucí je tedy ještě hodně práce, a to zdaleka ne jen na zpřehledňování a pročišťování tvaru (občas inscenace sklouzne i do nevkusu), ale především na hledání divadelního jazyka, který by byl adekvátní Erbenově klasické pohádce.

V kontextu holické přehlídky zapůsobilo miniaturní recitační pásmo **Hádala se paraplaty** dětského recitačního kolektivu **Heřmaňáček DDM Ježovka z Heřmanova Městce** (ved. Jana Řezáčová) jako osvěžení. Jana Řezáčová navazuje tvořivě na poetiku svých rodičů Josefa a Jitky Řezáčových i na jejich styl práce s dětmi. I když pracuje se souborem teprve prvním rokem a pásmo vzniklo v několika posledních měsících (původně mělo jít jen o pořad pro akademii), děti ze souboru se na jevišti cítí dobře, jsou přirozené a baví je hrát si s Vodňanského nonsensovými verši. Zvolené prostředky – různobarevné deštníky – využívají vcelku nápaditě, a hlavně funkčně, takže jim tyto rekvizity dobře pomáhají v rozehrávání dialogů a k přednesu veršů. Zbytečně naddimenzovaná je úvodní pasáž, která příliš polopaticky zdůrazňuje princip hry (představení začíná tím, že děti jakoby neobratně deklamují Vodňanského básničky, než najdou ten „správný“ přístup), zatímco vlastní pásmo se skládá vlastně jen ze tří čísel. Lektorský sbor doporučil vedoucí pracovat na pásmu dál a hledat další Vodňanského texty, které by zvolený princip hry s paraplaty mohly rozhojnit. Vzhledem k tomu, že jde o sympatickou a nadějnou práci s dětmi, doporučil lektorský sbor tuto inscenaci do širšího výběru na celostátní přehlídce.

Šťastnou shodou okolností skončila letošní přehlídka dětského divadla v Holicích tím nejlepším – **Brémskými muzikanty**, které připravil **DDS Veselé zrcadlo z Gymnázia v Ústí nad Orlicí**. Když jeho vedoucí Lenka Janyšová nabídla souboru dramatizaci známé pohádky bratří Grimmů z dílny Mirka Slavíka, prokázala tím, že má odhad pro možnosti a míru vybavenosti svých dětí i cit pro kvalitní text. Dramatizace, akcentující neiluzivní přístup a vyprávěcí princip, umožňuje dětem z jejího souboru, aby byly přirozené, aby se na jevišti cítily dobře, aby si mohly dobře a s potěšením pohrát se známou pohádkou a aby navíc mohly prokázat, že disponují nemalými divadelními dovednostmi (dovednost jednat v situacích, nepopisné stylizovat různé, a to i zvířecí postavy, promyšleně pracovat s mizanscénou, vytvářet kolektivní postavu atd.). Při diskusi s vedoucí doporučil lektorský sbor zvážit, zda je zcela funkční rámec inscenace (zkouška souboru) a dále zda by nestálo za to uvažovat o přirozenější, civilnější kostýmování zvířat (zejména chlapci nepůsobí v použitých trikotech dobře). Ale jednoznačně šlo o nejlepší inscenaci holické přehlídky a přesvědčivý doklad toho, že i scénář, který vznikl v jiném souboru za jiných okolností, v jiné konstelaci, může být inscenován jinou skupinou neméně tvořivě, pokud se ho chopí citlivý a divadelně poučený vedoucí. Proto lektorský sbor doporučil Brémské muzikanty z Ústí nad Orlicí k přímému postupu na celostátní přehlídce v Trutnově.

O přehlídku v Holicích se s velkou péčí postarala Zdenka Kupřová, pracovnice oddělení kulturních služeb pardubické Krajské knihovny, a ochotně jí přitom po celou dobu sekundovaly dvě její kolegyně. Jejich přičiněním proběhla přehlídka v pohodě a přátelské atmosféře. Do lektorského sboru si přizvaly herečku Janu Rubášovou, recitátorku Janu Trojanovou a Jaroslava Provoznička.

Jaroslav Provozniček

KRAJ VYSOČINA

KRAJSKÉ KOLO DĚTSKÝCH SÓLOVÝCH RECITÁTORŮ 9. 4. 2008

1. kategorie

Malí recitátoři z celé Vysočiny (12 dětí) předvedli to nejlepší, co umějí. Těžko v tomto věku hodnotit, kdo je nejlepší. Výběr básniček byl tradiční (Žáček, Svěrák, Lukešová, Hrubín apod.) – neobjevil se žádný nový či objevný text. Děti neměly řečové vady, byly přirozené. Z celku trochu vystupovali a byli odměněni čestným uznáním poroty (a navíc i čokoládou) tito recitátoři a recitátorky:

Soňa Hanzlíková – ZŠ Zámecká, Lipnice n Sázavou – M. Lukešová: Kámen v botě

Ondřej Fukas – ZŠ Horka-Domky, Třebíč – J. Žáček: Mlsná kráva

Petr Kaňkovský – ZŠ Týnská, Třebíč – M. Kratochvíl: Vyšší ceny

Libor Vašina – ZŠ Telč, Hradecká – M. Kratochvíl: Král a pecivál

Tomáš Ryška – ZŠ Jihlava, E. Rošického – F.Hrubín: Malá pohádka o řepě

Jak je vidět, na této kategorii bylo ještě sympatické, že polovina účastníků byli kluci!

2. kategorie

Sedm recitátorek a čtyři recitátoři se představili v kategorii 4. a 5. tříd. Úroveň byla velice slušná, i když žádný výrazný výkon se neobjevil. Ano, byla to solidní práce bez větších prohrůšek dramaturgických i interpretačních. U některých dětí už byly znatelné intenzivní zájem a snaha po hledačství (Vaněčková, Baumanová, Berés, Vuong Vy Linh, Chodilová, Klimešová). Za recitátorský výkon čestné uznání a knihu získali:

Štěpán Kovář – ZŠ Polná, Poděbradova – J.Žáček: Basta fidli trumpet

Anna Baumanová – ZŠ Ledec, Komenského – J. Hiršal, J. Kolář: Oklamaná naděje

Andrea Vosiková – ZŠ Ledec, Komenského – T. Janovic: Zasadil jsem telefon

Vuong Vy Linh – ZŠ Humpolec – M. Macourek: O hrochovi, který se bál očkování

Ivana Klimešová – ZŠ Žďár nad Sázavou, Studentská – D. B. Růmí: Hokynář a papoušek

Lucie Chodilová – ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě – J. Vodňanský: Slušně vychovaná slečna velryba

Postup na Dětskou scénu 2008:

Pavla Vaněčková – ZŠ a MŠ Havlíčkův Brod – J. Žáček: D´Artagnan

Porotu zaujala přirozeným a milým výkonem. Recitátorka má také kontakt s posluchači, čistý hlas a projevuje i smysl pro humor předlohy.

Imrich Béreš – ZŠ Pavoc – J. Werich: František Nebojsa

Recitátor podal samostatný výkon. Rozsáhlý text velmi dobře zvládl, kvalitní byla i práce s hlasem, tempem, charakterizací postav. Jediný problém je snad gestem rukou přednášeče. Ale jinak sympatický projev.

Odborná porota pracovala ve složení: Radka Blatná, Stanislava Štěpánková, Jaroslav Dejl

3. kategorie

Do celorepublikového kola postupují:

Anna Doležalová – ZŠ Nádražní, Ledec nad Sázavou – Jan Skácel – Píseň o nejbližší vině, Petr Nikl – Popletená pohádka

Kamil Ahmadi – Gymnázium Třebíč – V. Vysokij – Provazochodec, E.Michorová- Prokletá zahrada

(Údaje o 3. kategorii podle výsledkové listiny doplnila redakce DDS)

4. kategorie

V trebičské 4. kategorii se představilo celkem 6 recitátorek a 4 recitátoři, což je jistě potěšující, pokud jde o poměr chlapců k dívkám, pokud jde o celkový počet, tak už tolik ne.

Zdá se, že českému jazyku a literatuře se ve školách příliš nedaří, uměleckému přednesu už vůbec ne, i přes ubezpečování, že je všechno v pořádku, což mají dokladovat výsledky našeho postavení ve srovnání s jinými zeměmi.

Na úvod musím konstatovat, že nikdo z recitátorů nebyl výjimečný ve výběru textu, a především ani v interpretaci jednotlivých předloh. Na druhé straně se neobjevil žádný recitační

výkon, který by byl podprůměrný. Výrazněji na sebe upozornila **Kateřina Zachová** z Třebíče a **Jiří Janeček** ze Štěpánova nad Svratkou. Kateřina velice zajímavě vyložila Uspávanku s bývalými anděly a modrým ptáčkem. Jen v poslední třetině jakoby podlehl příliš dětskému pojetí a tím i přednesu. Jiří Janeček, který přijel do Třebíče z malé vesničky, nemá velké zkušenosti s uměleckým přednesem a působil trochu jako z jiného světa (v tom dobrém slova smyslu). „Nečaroval, nekouzlil“ s veršem, přirozeně, opravdově a se zaujetím sdělil jednotlivé verše Josefa Hanzlíka Smutná píseň pro Lenku. Snaha o sdělení problému, který v textu našel, se vzácně snoubila s naivitou a upřímností, s jakou verše přednesl. Totéž pak učinil i s předlohou Jiřího Žáčka Levá nebo pravá, kde nezkoušenost působila až úsměvně při jeho pohybu v prostoru.

Další z chlapců, **Adam Veselka**, byl porotou oceněn za dramaturgický výběr obou textů „s pedagogickou“ tematikou (M. Horníček - Chvála pravé chvíle, P. Švabach - Romance štědrovečerní).

Čestné uznání obdržela ještě **Barbora Kunčíková** za dramaturgický výběr obou předloh (Jan Skácel - Harfa ve sněhu a Daniela Fišerová - O nejvyšším božském tajemství).

Lektorský sbor pro 3. a 4. kategorii pracoval ve složení: Hana Nemravová, Marcela Blahůšková, Jiří Pokorný)

Jaroslav Dejl (1. a 2. kategorie), Jiří Pokorný (4. kategorie)

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA TŘEBÍČ 10. DUBNA 2008

V prostorách Národního domu v Třebíči proběhla v příjemné atmosféře slunečného dne krajská přehlídka divadelních souborů Dětské scény kraje Vysočiny. Jedenáct recitačních a divadelních dětských souborů ve věku od šesti do patnácti let předvedlo výsledky své letošní práce. Uvádíme soubory v pořadí, jak vystupovaly na přehlídce.

Soubor Kašpárek, ZŠ Husova, Náměšť nad Oslavou

František Hrubín: **Červená Karkulka a O nezvedených kůzlatech**

Vedoucí souboru: Mgr. Naděžda Kratochvílová

Začínající soubor druháků a prvňáčků si užívá ve dvou notoricky známých Hrubínových pohádkách propojených postavou vlka. Sborový přednes postav, zvládnutí humoru předlohy, sice možná popisná gesta, ale v jejich provedení jsou milá a bezprostřední. Představení, které si nehraje na žádné velké umění, je upřímné a milé. Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce.

Nejmladší soubor I. cyklu **ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě**

C. Sandburg: Pohádky z bramborových řádků – dramatizace pohádky z Ertepelska –

O tom, jak se vítr obrátil a Bimbovi Špačkoví přirostl palec k nosu

Vedoucí souboru: Mgr. Klára Dvořáková

Předloha nabízí jemnou moralitu o tom, že nemáme dělat dlouhý nos, nebo budeme po zásluze potrestáni s množstvím mnohdy až absurdních situací. Pokus o tvoření gagů, nadsázky, situačního humoru. Představení je zatím tak v půli cesty, ale je zaděláno na možnost další tvořivé práce. Velké rezervy jsou zvláště v sólové řeči, zpřesnění situací, dotažení závěru.

Soubor **Hadrík ZŠ Havlíčkova, Jihlava**

Ruské pohádky: **O drzé koze**

Vedoucí souboru: Alena Hromádková a Jana Krásenská

Trináct dětí školního souboru zvládá v lehké nadsázce jednoduchou pohádku o drzé koze s lehkostí a radostí. Milé je přidělování rolí. Děti mají jako rekvizitu dřevěné delší hůlky, které v první části pomáhají udržet rytmus a tempo vyprávění, v druhé části tvoří tvar chaloupky. Zajímavě slouží i v obrazech cesty na pastvu a zpět. Problematicky se jevílo použití hudebních nástrojů k charakterizaci některých zvířat.

Soubor **Háček ZŠ Benešova, Třebíč**

Zdeňka Marečková: **Kdo si čte**

Vedoucí souboru: Zdeňka Marečková

Drobné pásmo z veršů vedoucí souboru realizují druháci a prvňáci. Vzhledem k nemoci některých členů došlo k drobným nepřesnostem. Rezervy jsou v práci s řečí. Ale jinak sympatické.

Soubor **Brebty ZŠ Sněžné**

B. Jacques, inspirováno dramatizací I. Ulrychové: **Allie/Alma**

Vedoucí: Miloslava Matoušková

Soubor šesti dívek se pokoušel se svou vedoucí o jevištní tvar dramatizace příběhu dívky Allie/Almy, ve které se vede svár jejích dobrých a špatných vlastností. Dvě vyprávěčky uvádějí jednotlivé obrazy, drobně upravují scénu, komentují. Allie/Alma ve svých horších chvílích okrádá staré dámy. Osudnou se jí stane krádež vejce, které má tragickou historii.

Soubor si postavil před sebe horu úkolů – zvládnout více méně psychologické herectví, práci s jevištním prostorem, světlem, hudbou a stínovým divadlem v retro obraze. Což by bylo sympatické, snaha zůstala na půli cesty. Soubor ze Sněžného vede řadu let paní Matoušková, jde o malou venkovskou školu, kde je práce velice těžká. O to je sympatičtější hledání témat a stavění si náročnějších úkolů.

Soubor **Hadr ZŠ Havlíčkova, Jihlava**

Scénář vytvořen na motivy knih E. Welz – 30 let na zlatém severu, R. Těsnohlídek – Paměti českého polárního lovce a zlatokopa, P. Sís – Trampoty eskymáckého náčelníka

Vedoucí souboru: Jana Krásenská a Alena Hromádková

Sympatický pokus o vytvoření encyklopedického hesla, obrazů a scének o slavném Čechovi. Skupina dětí si užívá tu více tu méně čitelně v příběhu o slavném Čechovi Welzovi. Soubor pracuje se světlem, nadsázkou, zcižováním. Bohužel trochu je to nepřehledné, i když milé a zajímavé. Je to typ představení, které pomáhá ve vyučování.

Divadelní soubor **Pod maskou ZUŠ Žďár nad Sázavou**

Bohumila Málková: **Cupitálek**

Vedoucí souboru: Jana Mířková

Recitační pásmo poezie paní Mířkové o průběhu roku. Viděli jsme dvě části – Podzim a Zimu. Velká skupina dětí, které sborovým či sólovým přednesem interpretují nejrůznějšími způsoby verše o proměně přírody, zvyčích a náladě jednotlivých ročních období. Trochu to místy nepadá při zpěvu, místy je všeho moc. Ale je pravdou, že děti mají dovednosti, že se navzájem cítí. Rozhodně je to tvar, na kterém je možno dále pracovat.

Mladší soubor I. cyklu **ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě**

Za všechno můžou rodiče, představení inspirované knihou Ch. Nostlingerové Skřítek v hlavě

Vedoucí souboru: Lada Pokorná a Klára Dvořáková

Zajímavé téma vztahu dětí a rodičů určitě nabízí pro práci s dětským divadelním souborem velice mnoho podnětů. Soubor rozehrává ve filmových střízích úvodní obrazy, ve kterých se exponují jednotlivé postavy a rodiny. Největší prostor má pak příběh Hedviky (mimořádně nejzajímavější dětský herecký výkon přehlídky). Závěr ne úplně jasně čitelný. Rezervy jsou opět v mluvě, situacích a aranžmá. Leč materiál pro další práci a hledání.

Zvláštní uznání lektorského sboru za přínos zajímavého tématu.

Soubor **Áčko ZŠ Týnská, Třebíč**

Hana Doskočilová: **Babylónská věž**

Vedoucí souboru: Jaromíra Kratochvílová

Zkušená vedoucí se začínajícím souborem starších dětí (protože jí loňští deváťáci odešli) sáhla po předloze, kterou dobře zná a dovoluje jí použít metodu, kterou dobře ovládá. Sborový přednes a sólové party některých postav. Nová parta předlohu přijala a vytváří zajímavé obrazy, pracuje s hlasem a rytmem. Za zvážení stojí barevnost použitých kostek a některé kostýmování. Přesto se podařilo vytvořit přehledný a zajímavý tvar.

Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce

Soubor **Drakroštok MŠ a ZŠ Štoky**

Zdeňka Konupková podle Františka Hrubína: **Smolíček aneb Jak to všechno bylo**

Vedoucí souboru: Zdeňka Konupková

Pět děvčat z osmičky či devítky se vyřádí v příběhu Smolíčka, jelena a jezinek. Úplně není ujasněna stylizace a míra nadsázky či použité prostředky. Někdy více jindy méně úsměvné.

A především představení neodpoví na to, jak to bylo všechno jinak.

Divadelní soubor při **ZUŠ Pelhřimov**

Kniha pohádek Kočičí král, převyprávěl Pavel Šrut: **Tři medvědi a babka Chňapka**

Vedoucí souboru: Jitka Vachková

Předloha, která vede k nadsázce a humoru. Představení má nádherný start, babka – kluk, který první repliky odrápuje, ale bohužel přejde do jakési stylizace chrapotu. Pracuje se s rytmem, prostorem, scénografie využívá těl interpretů, množstvím gagů, humoru a nadsázky. Pravda někdy na hranici vkusu. Pozor na to, že někteří z interpretů se nechají unést vstřícnou reakcí publika. Ale je to sympatické, má to švih a nápady.

Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce.

Co říci závěrem? Přehlídka neměla totální průšvih a omyl, všechna představení nabídla materiál k diskuzi a snesla kritéria krajské přehlídky. Bohužel se také neobjevilo představení, které by bylo výrazně nové, zajímavé ve všech složkách. Ale díky za slušnou úrodu.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jiří Pokorný, Hana Nemravová a Jaroslav Dejl, který také sepsal tuto zprávu.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ BRNO 15. A 16. 4. 2008

– Dětská scéna 2008 se konala ve dnech 15. a 16. dubna 2008 v SDV Labyrint, pobožce CVČ Lužanky v Brně.

Kromě pracovníků Labyrintu se na průběhu dvou denní přehlídky podílela čtveřice studentek III. ročníku Ateliéru dramatické výchovy JAMU, a to jednak organizačně, jednak úvodními rozehrávacími hrami s účastníky. Z jejich iniciativy byla obě dopoledne zarámována do nabídnuté hry „Na poštu“. Do vyvěšených obálek si účastníci mohli navzájem napsat a vložit dojmů z vystoupení, všichni se mohli podílet svým hlasem na vyhlášení ceny diváka a zájemcům byla nabídnuta literární soutěž. Účastníci na nabídnutou hru přistoupili, zde je výrok jednoho z nich: „Báseň je vlastně dopis a my jí dáváme křídla, aby dolétla k ostatním.“

Průběh přehlídky sledovali i studenti se specializací dramatická výchova z Pedagogické fakulty MU, a to jak výstupy dětí, tak průběžná jednání obou skupin lektorů. Lektorský sbor tvořili pro 0. a 1. kategorii Jindra Delongová, Emilie Špatná a Zdeňka Mlezivová, pro 2. kategorii Jana Křenková, Marcela Blahušková a Vendula Nováková, pro 3. kategorii Marie Pavlovská, Vítězslava Trávníčková, Pavlína Pacáková a pro 4. kategorii Jana Křenková, Tomáš Doležal, Pavla Slížová. Brněnské organizačního zabezpečení nesla statečně na svých bedrech Jaroslava Doležalová z SDV Labyrint.

K vlastnímu průběhu jednotlivých kategorií:

0. a 1. kategorie (8+15 recitátorů) proběhla v příjemné atmosféře, nepoznamenané napětím z umístění a dalším postupem. Příliš rychlé tempo nebo patrný vliv pedagoga při vedení dítěte byly jevy, na něž lektorský sbor v diskusi upozornil. Bylo konstatováno, že se neprojevily zásadní nedostatky v řeči. Děti si odnášely ceny za přirozený dětský projev a výborný výběr textu. (Podle záznamu Z. Mlezivové)

2. kategorie (15 recitátorů, 6 chlapců a 9 dívek) proběhla za vzájemné úctyhodné pozornosti a se snahou o co nejlepší výkon. V dramaturgii se projevuje přezívající problém, „oblíbené texty“, jež děti přijmou, protože jim byly nabídnuty pedagogem. Výsledkem jsou častá vystoupení – odříkávání, jejichž průvodním jevem je deformovaná intonace, prohršky ve frázování, monotónní tempo a místo upevňování návyků přirozené kultivované mluvy dětí v bezradnosti volí prvoplánové líbivé prostředky k „oživení“. Zůstává nevyužitá šance – navázání kontaktu s posluchačem.

Za výrazný a přitom přirozený projev byly oceněny **Zuzana Krátká** a **Eva Kyjovská**, na postup do celostátního kola navržen **Ivo Dobrovolný** (J. Kahoun: O kousek) jako dobrý vypravěč, využívající možnosti hlasu a **Hynek Šíp** (S. Silverstein, přel. S. Rubáš) za pokus o zaujetí posluchače sdělením básně s překvapivou pointou.

3. kategorie (15 účastníků, 2 chlapci a 13 dívek) proběhla rovněž v příjemném ovzduší, s výraznou převahou v počtu dívek. Za zvládnutí náročného textu byla oceněna Katrin Jongpepířová a na postup na celostátní přehlídku navrženy **Natálie Wildholmová** a **Jindřiška Fialová**, obě zaujaly jistotou projevu, komunikací s diváky a vhodně zvoleným textem. (Podle záznamu Pavlína Pacáková)

4. kategorie (16 účastníků, 11 dívek, 5 chlapců) naznačila, že mezi postoupivšími jsou jednak ti, co se dlouhodobě a s hlubším zájmem přednesu věnují, jednak ti, co se vcelku náhodně rozhodnou pro určitý konkrétní text, s nímž v nižším kole uspějí. To, že k textu nemají hlubší vztah, že jim chybí zázemí (povědomí o autoru, kontextu vybrané básně, mnohdy i vědomí o samém tématu) vede mnohdy k tomu, že se s vyzněním básně zcela míjejí. Přednesené druhé texty dokreslily pro lektory i účastníky představu o úrovni přípravy, technické vybavenosti i čtenářském vkusu. Potěšujícím jevem byla v závěru udělená cena diváka, dokazující, že mladí recitátoři se shodli s porotou a dobře se v posouzení výstupů orientovali. Ocenění poroty získala Lucie Hladká, jež sdělila velmi dobře téma dvou žánrově odlišných textů. Na postup byli navrženi **Josef Kubálek** (Jan Werich: Teta z Bruselu) s velmi dobrým technickým vybavením, zkušeností a chutí komunikovat a **Denisa Petrů** (P. Nikl: Holá pohádka), která přednesla s osobitostí a zaujetím rovněž oba promyšlené zvolené texty a získala od spoluúčastníků i cenu diváka.

Shromáždila a sepsala Jana Křenková

DĚTSKÁ SCÉNA BRNO 25. – 30.3. 2008

Pořadatelé regionální postupové přehlídky v Brně, z níž se postupovalo na Dětskou scénu 2008 v Trutnově, se letos pokusili propojit tuto přehlídku s postupovou přehlídkou na Šrámkův Písek a Náchodskou Prima sezónu. Vznikla tak pětidenní přehlídka DIVADELNÍ JARMARK. Podářilo se „přitáhnout a zapojit“ studenty PF a JAMU, kteří nejen jednotlivá představení/čka uváděli, vedli dílny, ale i moderovali diskuse a aktivně se do nich zapojovali – povídání se členy zúčastněných souborů a u souborů Dětské scény pak s vedoucími souborů.

Záměrně zdůrazňuji „povídání“, protože to proběhlo prakticky vždy bezprostředně po skončení představení (někdy i za 20 minut), a tak zkušeni vedoucí souborů pochopili, že v tak krátkém čase mezi představením a diskusí nelze provést důkladnou analýzu viděného. Nutno však také připodotknout, že důkladná analýza odehrané inscenace by byla pro některé méně zkušené vedoucí poněkud nesrozumitelná, vzhledem k jejich menší zkušenosti v oblasti divadla jako takového. Proto členové lektorského sboru v mnoha případech museli volit slova tak, aby jim vedoucí rozuměli s ohledem na jejich neznalost termínů v divadelním jazyce používaných. Lektorský sbor byl pro všechny 3 přehlídky takřka neměnný – Miloš Maxa, Jiří Pokorný. Pouze dámy se vystřídaly a zároveň byly vždy poctěny předsednictvím – Tereza Vivíjalová (Šrámkův Písek a Prima sezóna), Jana Jevická (Dětská scéna).

O přehlídkách Šrámkův Písek a Prima sezóna píše Veronika Rodríguezová v Amatérské scéně.

Prvním souborem ucházejícím se o postup na národní přehlídku Dětská scéna v Turnově, byl **Divadelní kroužek ZŠ Košinoval z Brna**, který uvedl autorskou inscenaci **CO NÁS SPOJUJE?** Ve dvacetiminutové „rozhlasové hře“, kterou vedoucí a soubor charakterizovali jako „společně napsanou vzpomínkovou hru, simulaci rádiové relace“ jsme byli svědky převyprávění konkrétního příběhu a převyprávění konkrétních situací, které se ve škole skutečně staly, včetně konkrétních skutečných charakteristik, konkrétních skutečných učitelů a žáků. Sledovali jsme děti, které se poctivě snažily reprodukovat něco, co sice ve skutečnosti bylo určitě vzrušující, ale v převyprávění, i přes snahu některých dětí o výraznou stylizaci přecházející až do afektu, nemohlo zapůsobit. Škoda, že vedoucí souboru Kristýna Pavlasová nenašla klíč, jak příběh, který se skutečně stal, interpretovat, případně nenabídla lepší předlohu.

Touto první inscenací se nastolil jeden z největších „ořechů“, které většina souborů ne úplně rozlouskla, tj. dramaturgie a samotná příprava inscenace.

Tento problém se objevil výrazně i u další inscenace **ČARODĚJ ZE ZEMĚ OZ**, kterou uvedl v muzikálově-tanečně-pěvecko-vypravěčském velkovidadelním provedení soubor ze **ZŠ Pavlovská Brno**. Vedoucí souboru Miroslav Klíč a režisérka inscenace Zuzana Skálová (scénář, režie, hudba), vycházeli z předlohy L. F. Bauma. Škoda, že vsadili spíše na efekt, nechali se strhnout dětmi, místo aby využili kvality literární předlohy. Dopustili se toho, že v jevištním prostoru dost často vládl zmatek znásobený hereckou a pěveckou nezkušeností. Divadlo neplní jen funkci poznání, ale estetickou, morální. Velice jsme ocenili, že do příběhu zapojili i dívku na vozíčku, aby se jí splnil její sen moct si společně s ostatními zahrát před rozchodem celé party na další studia. Byla však obrovská škoda, že nebyla obsazena do postavy „Dorotky“, která se ocitne „pomlácená?“ v jiném prostředí a hledá za pomoci ostatních cestu domů. To by byla skutečně dramaturgicko-režijní koncepce, umocněná skutečnou pomocí všech tomu, kdo má potíže, bez ohledu na samotný umělecký výsledek inscenace. Byla by to skutečná dramatická výchova, navíc umocněná určitým uměleckým výsledkem. Škoda.

Třetí inscenace v pořadí nás všechny v přeplněném suterénním sálku v Lužánkách více než příjemně překvapila. Soubor dětí ze **Soukromé MŠ a ZŠ Rozmarýnova Brno**, který vede Ilona Šumná, vytvořil spolu s vedoucí scénář a realizoval inscenaci **COOLPARTA**. V představení, které jsme zhlédli, fungovalo snad všechno – téma, vztahy, jednání, temporytmus, přirozený jevištní projev...samozřejmě v určité stylizaci, která byla úměrná věku a zkušenostem dětí. Je až obdivuhodné, co je paní učitelka schopna se svou skupinou dětí – „na zakázku: musíte něco udělat, a to co nejdříve“ – připravit a realizovat. Toto představení patřilo bezesporu k vrcholu přehlídky a bylo bez výhrad doporučeno k postupu „bez ztráty kytičky“.

Bohužel několik dalších inscenací se propadlo do šedivého průměru. **Soubor Šest + 1 zdarma z Gymnázia M. Lercha Brno**, který uzavíral první den přehlídky, uvedl v kolektivní režii, podle kolektivního scénáře cca šestiminutovou inscenaci z textů Jiřího Suchého. U přihlášky je sice napsaná vedoucí Eva Kutalová, ale zřejmě šlo jen o formální vedení. **ŘÍKADLA PRO MADLU A PRO KADLA** mnoho neukázala, snad jen to, že všichni účinkující mají předpoklady pro umělecký přednes, ale zřejmě potřebují někoho, kdo jim pomůže, aby např. při pokusu o voiceband nezustalo jen u pokusu.

ANDĚLÉ A ROŠTÁCI se jmenovala inscenace **Muzikálového souboru ZŠ TGM v Rajhradě**, který zahájil druhý den přehlídky. Soubor uvedl vlastní autorské dílo z dílny vedoucího souboru Jiřího Stejkory (předloha, scénář, hudba, režie) a režisérky Ludmily Holubové (scénář, režie), obou učitelů místní školy (alespoň tak jest napsáno v záhlaví inscenace). Kostýmy a scénu vyrobili žáci a rodiče školy. Použili aparaturu včetně mikroportů, kterou by jim mohl závidět lečjaký profi soubor. To vše mělo naplnit příběh s písničkami, ve kterém se údajně prolínají aktuální témata a problémy teenagerů. Nic proti tomu. Zájem o inscenaci je zřejmě velký, o čemž svědčí i plný „kalendář“ dalších repríz. Škoda jen, že vedoucí a autoři v jedné osobě, se nechali strhnout vnějškovým blástem, ale pozlátka začínaje až po „skutečnou?“ teenagerskou mluvu. Škoda jen, že nepřemýšleli více o sdělení tématu, dramaturgicky nepropojili pěveckou a mluvní část textu, nechali jednotlivé účinkující na jevištní ploše exhibovat. Na druhé straně je obdivuhodné, kolik mladých lidí dokáží „zblbnout“ pro společnou věc. Snad příště bude výsledek méně okázalý, o to více však lahodící oku i duši.

DAMA – Divadlo masek z Gymnázia M. Lercha Brno předvedlo **PŘÍBĚH**, a to opět v kolektivní režii i kolektivním scénáři (což je pro toto gymnázium, jak se z obou uvedených inscenací zdá, typické), tentokrát ale s uvedenou vedoucí Danou Karpískovou. Zajímavé masky, zajímavé pohyby. Po určité době si ale musíme příběh o nemocné dívce a vztahu okolí k ní až po její smrt dešifrovat s čím dál tím většími obtížemi, abychom zjistili, že mnohé, co čteme z masek a pohybů, je úplně jinak. Barevnost masek, která je na jedné straně důležitá, pro inscenátory až tak důležitá není, protože některé masky a jejich mimický výraz jsou použity z předchozí inscenace. Nonverbální inscenace musí být o to přesněji vybudována (navíc pokud jde o masky, které mají neměnný výraz/škleb), abychom mohli přechít inscenátorův klíč a orientovat se nejen v příběhu, ale také v pocitové, emoční stránce inscenace. Každý pohyb, otočení v prostoru, vytvoření mizanscény přináší význam. Proto musí být vše přesné a jasné. Pokud to inscenátoři pomíjejí a nepovažují to za podstatné, pak bohužel dochází ke zbytečnému matení diváků a nastolení mnoha otazníků, na které divák nenachází odpověď.

Mimoňka MŠ a ZŠ Ostrovančice – Soubor uvedl autorské představení svého vedoucího a režiséra Lubomíra Müllera **O BERUŠCE, KTERÁ ZTRATILA SEDMOU TEČKU**. Představení, které je a bude zřejmě uváděno pro malé a velké, je chvilkami opravdu svěží, zvlášť když se v hracím prostoru objeví psi grafitáci. Chvilkami je ale trochu zdouhavé, písničky a zpěv na motiv Komáři se ženili... Zkrátka inscenace si neklade žádné velké nároky a cíle, a snad proto dává autor a režisér v jedné osobě dětem volnost k tvorbě. Pomohlo by, kdyby měl aspoň někdy vedle sebe „třetí oko“, někoho mimo soubor, kdo by mu byl partnerem, konzultantem, kritikem.

OSTROV, KDE ROSTOU HOUSLE byl název recitačního vystoupení žáků **ZUŠ Fr. Jílka z Brna**, které uzavíralo druhý přehlídkový den. Pásmo složené z veršů „evropských básníků“ (jak je uvedeno v úvodní informaci), „proložené“ hudbou F. Schuberta – Forellen quintet, připravil a sevcil učitel ZUŠ Jaroslav Vojáček. Na jevišti jsme viděli cca 20 dětí ve věku cca 9–15 let, které způsobilně seděly. Když na ně přišla řada podle seznamu, který měla jedna recitátorka, postupně po jednom vstaly (až na 2 výjimky), vyzvedly si ze stojanu stylizovanou papírovou kytaru (housle byl problém vystříhnout), na které byl uveden název básně, a báseň odrecitovaly, uklonily se a sedly si. Ti ostatní (jak kdo vydržel, nevydržel) poslouchali, neposlouchali. Výběr a řazení jednotlivých textů byly nahodilé, bez utajené či zjevné dramaturgické či jiné linie. Cílem práce vedoucího souboru, jak jsme se při diskusi dozvěděli, je seznámení dětí s veršem a samotnou interpretací básně, což se většinou ne zcela podařilo. Trochu nás při diskusi zarazily určité výmluvy, že „na to děti ještě nemají, otázka času atd.“ Je škoda, že právě v ZUŠ...

Třetí přehlídkový den byl zahájen velice razantně, radostně. Soubor **ZUŠ z Veselí nad Moravou** uvedl autorské představení kostymérky, scénografky, scénářistky, režisérky a vedoucí v jedné osobě Vítězslavy Trávníčkové – **O HODNĚ SANI A ZLÉ PRINCEZNĚ** s anotací „klasické pohádky s moderními prvky a vysoce romantickým závěrem“, podle předlohy Františka Nepila. Jen hudba byla od Glenna Millera. Příběh o princezně Furieně a Drakovi je už od Františka Nepila velmi pěkně napsán. Bylo úžasné sledovat, co všechno a jak dokázala V. Trávníčková spolu s dětmi vymyslet, domyslet, ale především i zrealizovat. Připomenu například geniálně fungujícího draka, proměňující se Furienu, z počátku nenápadného malého tmavého sloužícího, který se postupně vypracovává v geniálního kata. Přirozený dětský projev, přitom stylizovaný, kupodivu funguje po téměř celou dobu představení. Inscenace byla navržena do širšího výběru celostátní přehlídky.

DaLS Blučina Hany Kratochvílové přivezl do Brna inscenaci **ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA** Lubomíra Feldeka v geniální, stále hrané úpravě Milady Mašátové. Škoda, že paní Kratochvílová, zkušená loutkařka a dlouholetá vedoucí stále se obměňujícího souboru, nevyužila své dlouholeté zkušenosti v práci s loutkou a při volbě méchačkových loutek neuplatnila mimo nošení a pohupování s loutkou také použití druhé ruky, aby tak umožnila větší oživení loutky, a tím i rozehrání situací. Bohužel všechno zůstává jen v náznamech, včetně rozhodujícího píchnutí se, totéž pak platí u „souboje“ prince s růžemi (aby udělal nějaký čin, kterým by si „zasloužil“ Růženku). Je s podivem, že vedoucí nevyřeší „spánek“ Růženky tím, že neotočí loutku tak, abychom neviděli její zářivě namalované otevřené oči, a méchačka prince pak musí prakticky před paravánem (kdy vodička prince stojí za paravánem nevidí pořádně méchačku/princeznou) velice obtížně najít obličej, aby si mohl dát políbek. Ne vždy se inscenace povede, protože právě není ten správný počet dětí, nejsou dostatečně vybavené atd. Nemělo by se ale stát, abychom tyto nedostatky nechávali na dětech a vymlouvali se na ně.

Příměstský tábor „Labyrint“ Brno uvedl **ODJEZD V 16.35**. Představení vzniklé, jak jsme se při diskusi dozvěděli, v rámci dílny během prázdninového týdne. Nově „instalovaný“ soubor si nechtěl nechat to, k čemu dospěl, jen pro sebe, a tak se přihlásil do přehlídkového klání. Bylo to dobře. Na rozdíl od divadla masek z gymnázia M. Lercha z Brna, které se divadlu masek věnuje programově a kde by se dalo předpokládat určité zvládnutí „abecedy“ nonverbálního divadla, divadla využívajícího masku (ne však v žánru komedie dell' arte), má soubor Příměstský tábor vlastně jen týdenní „zkušenost“ s tímto žánrem. O to víc lze ocenit výsledek. Je pravda, že v určitých fázích představení můžeme začít tápat a fabulovat si další dění ne zcela přesně. V každém případě jsou ale jednotlivé situace budovány zajímavě, nepostrádají atmosféru a jsme udržováni v neustálém napětí. Bude jistě zajímavé sledovat, jestli skupina, která se náhodně sešla a dopracovala se k zajímavému výslednému tvaru, spolu zůstane a vytvoří další inscenaci.

Soubor Babylon při MŠ a ZŠ JUDr. Mareše ze Znojma uvedl v Brně představení **PRINCEZNIČKA NA BÁLE**. Kratičké cca osmiminutové představeníčko malých 7–9letých dětí ukázalo, co s nimi vedoucí a režisérka Hana Kratochvílová doposud zvládla a sevcíla. Hezky udělané kulisy, nasítě vyžehlené kostýmky, pěkné tanečky, vznosná chůze, všechno, jak má být. Samozřejmě, že nezkusenosť dětí nemohla naplnit Hrubínovu a Žáčkovu předlohu po stránce mluvní a herecké. Je však potřebné ocenit, že Hana Kratochvílová vybrala a realizovala s dětmi předlohu, která svým rozsahem odpovídá současným možnostem dětí a nepředložila něco, co by děti nemohly zvládnout.

BARBORKA A CUCAVÉ BONBÓNY. Další kraťoučkou cca 10 minutovou inscenaci podle předlohy Miloše Macourka připravila a realizovala Michaela Kyjovská. Vtipná předloha o tom, co se stane, když Barborka neustále cucá bonbóny a nedbá na to, že jí zoubky začnou v puse vyskakovat obrazně i doslovně, se zdá pro inscenátory lákavá a snad i snadná. Děti budou zoubky a mezi nimi bude Barborka... V představeníčku se temporytmus postupně stává monotónním. Snad kdyby bylo všechno přesné v prostoru, včetně jednání, aby nezustalo jen ve slovním sdělení. Možná že bonbóny už nejsou ve věku těchto 9–11letých dětí jejich tématem, možná by stálo za to nabídnout jim něco náročnějšího.

O LAKOMĚ BARCE – předloha Jan Werich, soubor **Armenda, ZŠ Arménská Brno**. Vedoucí a vše kolem Hedvika Šlápotová. Výběr textu – proč ne – chytré, vtipné. Jen je potřeba textu věřit. Rozhodně se nevyplácí aktualizace (typu kriminálka Miami) za každou cenu. Pan Werich byl mistr jazyka tak jako Karel Čapek a další. Má svůj výrazný jazykový slovník, charakteristickou stavbu věty atd. Pokud na tyto základní vlastnosti textu zapomeneme a nepřineseme jinou vyšší kvalitu, je škoda vzít si tento text za předlohu, dramatizovat jej a nepřimět interprety k vnímavým slovíčkům tak, jak jsou napsaná, a tím Werichovu poetiku necítit.

Závěrečnou inscenaci podle programu bylo představení **SVATEBNÍ KOŠILE**, kterou do Brna přivezl soubor z **MŠ a ZŠ Rájce–Jestřebí**. Vedoucí – Kateřina Kolářová, Martina Kalíková, scénář podle K. J. Erbeny a režie – účinkující. Pokus o zdivadelnění, kostýmy rozličné až po maskáče včetně samopalu, atmosféru dotváří vnějškově potlumené světlo, svíčky, použitá hudba z filmu Kytice. Je škoda, že interpreti nespolupracují s někým, kdo by je „viděl“ z venku. Oni sami nemají takovou zkušenost, když jsou v podstatě společně na jevišti, aby mohli „kontrolovat“ vlastní projev, jednání v prostoru atd. Lze jistě ocenit jejich snahu o sdělení pro ně závažného tématu války a všeho kolem.

Největším problémem u mnoha inscenací byla dramaturgie, tj. výběr a vlastní zpracování předlohy, důvěra v předlohu, příprava inscenace, nastolení klíče, který pomůže divákovi společně číst, vnímat sdělené, a to jak ve slovech, pohybu, tak i v hudební stránce inscenace. Vedoucí souboru často nemají partnera, který by mu mohl při přípravě a vlastní práci na inscenaci opomíjet a společně hledat, protože děti v tomto případě sice přinášejí množství podnětů, ale nejsou zcela schopny nápadů a podněty třídit.

Mnoho vedoucích souborů pracuje pod tlakem rodičů i školy, že musí vyprodukovat představení, dokonce často několik během školního roku, takže pak na přípravu a vlastní realizaci není čas a výsledek je tímto tlakem poznamenán. V některých případech přeceňují vedoucí možnosti svých svěřenců, ať už při výběru, zpracování a minutáži představení. Je pravda, že někdy je tomu naopak a děti jakoby „vyrostly“ z problému, který inscenace řeší a přestává je to i bavit. Chybí motivace, proč na inscenaci dál pracovat.

V každém případě mohla být jak představení, tak povídání o viděném inspirací pro všechny, kdo chtěli a měli zájem. Je proto namístě poděkovat všem pořadatelům, sponzorům a vůbec všem (největší podíl odpovědnosti a práce byl na bedrech Veroniky Rodriguezové a Petry Rychecké), že se jim podařilo uskutečnit tuto nezastupitelnou možnost vytvořit prostor pro setkání uspořádáním regionální přehlídky.

Jiří Pokorný

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OLOMOUC 10. 4. 2008

Krajská přehlídka dětských recitátorů Olomouckého kraje se konala tradičně v budově ZUŠ Žerotín Olomouc pod organizační péčí Leoše Březiny z DDM Olomouc a za vydatného přispění zkušeného týmu učitelek LDO ZUŠ. Po společném zahájení se účastníci rozdělili do tří samostatných prostorů, mladší kategorie vystupovaly společně, paralelně pak probíhala vystoupení 3. a 4. kategorie.

Recitátoři 1. a 2. kategorie měli možnost slyšet se navzájem, přesto řada mladších dětí ale raději poté, co odrecitovala, volila procházku venku. Možná se někteří, abychom jim nekrivdili, byli podívat na vystoupení 3. či 4. kategorie. Náladu byla ale v komorním sále ZUŠ, kde se nejmladší děti sešly, dobrá a „slunečná“. K pohodě přispělo hned úvodní vystoupení v 1. kategorii. Recitátorka měla hezký kontakt s publikem, známejší, ale kvalitní text, bylo vidět, že ji vystupovat a říkat text baví, zůstala nám ale dlužná, pokud se týkalo sdělovaných významů. A v podobném duchu se nesla prakticky všechna vystoupení nejmladších dětí. Vybočil z něj pouze **Petr Čech** z Prostějova, který si dvě krátké básničky Vodňanského opravdu „užil“ a my všichni s ním. Verše byly podloženy konkrétními podtexty, Petr na nás přenesl své představy, pobavil nás svým humorem a byl odměněn velkým potleskem. Nad průměr vyčnívala také **Bětko Zdražilová** z Uničova, která si pro interpretaci vybrala zajímavý úryvek z knihy K. Dicamilla: Příběh o zoufálkovi.

Ve 2. kategorii bylo mnohem víc zajímavých výkonů, možná i proto, že se zde sešlo dost dětí, které se přednesu věnují systematictěji. K postupu na celostátní přehlídku vybral lektorský sbor ve složení Alena Palarčíková, Magda Veselá a Jan Faltýnek **Michaelu Moničovou** z Olomouce a **Petra Pazderu** z Prostějova. Obě děti si vybraly sice známé a v poslední době hodně užívané texty (D. Hevier: Pirát ve výsluhbě a I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta), ale zato je v bohaté mře naplnily – zaujaly publikum svými představami, vypointovovaly humorná místa. Za zmínku určitě ale stojí ještě i další výkony, např. **Jana Kunsta** z Uničova, který zaujal zajímavým výběrem textu z knížky M. Míkové Roches a Bžunda, či vystoupení **Jana Zdražila**, loňského účastníka DS v Trutnově.

Třetí kategorie, kategorie, kde se setkávají recitátoři, kteří už nevystačí s dětskou bezprostředností, ale obvykle ještě „nedosáhnou“ na texty náročnější, bývá často problematická. Na letošní olomoucké krajské přehlídce byla naopak úroveň 3. kategorie velmi solidní. Z třinácti recitátorů mohl lektorský sbor šesti navrhnout ocenění a o čtyřech z nich dokonce mohl uvažovat jako o vážných kandidátech na případný postup na celostátní přehlídku.

Nejpřesvědčivější z 3. kategorie byla pro porotu **Julie Orletová** z Gymnázia Olomouc-Hejčín, která si ke svému prospěchu vybrala dva zcela rozdílné texty: Povídka Jodok nechává pozdravovat švýcarského spisovatele Petera Bichsela (v českém překladu vyšla nedávno jeho kniha Povídaní pro děti, v níž je tato povídka přeložena jako Zachar nechává pozdravovat) je náročným, rafinovaným textem, který pro ni byl ještě tvrdým oříškem, nicméně bylo zřejmé, že jeho poetiku vnímá a hledá cesty, jak se k ní jako recitátorka propracovat. Hurníkovu Pohádku korunovou ovšem zvládla s přehledem a dokázala zprostředkovat Hurníkův humor, pohrát si s dialogy a s pointou tohoto textu, a tak ji posluchači rádi odpustili drobné technické nedostatky (např. přílišné protahování koncových slabik nebo občasně polykání konců slov). **Tereza Králová** z prostějovské ZUŠ, kterou nakonec lektorský sbor doporučil k postupu na celostátní přehlídku spolu s už zmíněnou Julií Orletovou, vtáhla posluchače do křehké atmosféry Bílé mýrky Daisy Mrázkové, méně už přesvědčila minimontáží Hevierových veršů (v překladu Jiřího Žáčka) ze známého českého výboru Nevypaluj jazyk na lva. **Klára Němečková** (rovněž z Gymnázia Olomouc-Hejčín) si vybrala také dva zcela rozdílné texty a oba zvládla na velmi dobré úrovni: Interpretovat jednu z Goldflamových crazy pohádkových próz o hrdinném tatínkovi – v tomto případě to byl příběh Tatínek a bankovní lupiči – vyžaduje notnou dávku přednáškových dovedností a smyslu pro specifický humor. A Klára dokázala, že na přednes tohoto textu má, i když v první polovině příběhu měla trochu problém s jeho výstavbou. Sympatické bylo, že neméně kultivovaně zvládla i zcela jiný typ textu – ezopskou bajku I lišce sklapne. Jakub Aseen z Gymnázia v Lipníku nad Bečvou je recitátor kultivovaný, šikovný, který dokáže posluchače vtáhnout do atmosféry textů, které si vybral. Škoda že sáhnul v obou případech po trochu zjednodušujících, až plakátových textech s nádechem sentimentu, které vydává Portál pod různými „narůžovělými“ názvy, útočícími na city (např. Příběhy pro potěchu duše, Příběhy, které léčí apod.). V tomto případě šlo o poněkud nasládlý příběh o slepém chlapi a klaunovi a o pseudofilozofickou povídku Heinze Körnera Každý může rozkvést.

Vedle těch, které jsme jmenovali, je ovšem třeba zmínit i další recitátory, jejichž přednesy potěšily. Byly to obě recitátorky z uničovské Základní umělecké školy (**Lenka Benešová**, která si vybrala zajímavé texty z nových knih Marky Míkové – Kniha Foss a Roches a Bžunda, a **Marie Osičková**, která se pokusila o to pohrát si s úvodní kapitolou z knihy Pavla Brycze Kouzelný svět Gabriely), dále **Marek Pavlík** ze Zlatých Hor, který byl díky přesvědčivému přednesu Rodariho Války zvonů oceněn čestným uznáním, a také kultivovaná **Michaela Schönová** ze ZUŠ Zábřeh, která zejména ve Skácelově Pohádce o tom, co pravda není prokázala, že umí pracovat s veršem (méně se jí dařilo v úryvku z prózy Z. Bezděkové Říkali mi Leni).

Lektorský sbor 3. kategorie pracoval ve složení Hana Kotyzová, Jaroslav Provazník a Vladislav Kracík.

Ze čtvrté kategorie postoupila jako jediná **Klára Smudová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc. Podářilo se jí přesvědčivě interpretovat text Roberta Fulghuma Popelka, vytvořit si vlastní postoj k tématu textu a vyvarovat se přitom tlumočení autorova „moudrého nadhledu“. V Noční mře 12 od Diane di Prima pak dokázala citlivě zachytit absurditu textu i jeho revoltující tón blízký jejímu věku. Problém většiny z dalších čtrnácti vystoupení spočíval už v samotném výběru textu. Objevily se zde texty nepřilíh kvalitní či neinspirativní (Markéta Procházková, Hana Politikovičová, Karel Sýs, Ivan Klíma), nevhodně vybrané pro přednes (Michal Wievegh, Richard Crha) či nepřiměřené věku (Jaroslav Seifert, Viktor Hugo). I u kvalitnějších a vhodně vybraných textů ale převážil povrchní přístup a snaha o efekt nad osobitou interpretací opírající se o hlubší pochopení textu. Kromě postupující recitátorky se tomuto podprůměru nejvíce vymykal další žák hostitelské ZUŠ David Navrátil s neobyčejně přirozenou a civilní interpretací textů Ivana Krause (Medová léta) a Jaroslava Seiferta (Věneček z myrty). Za své vystoupení byl oceněn čestným uznáním.

Alena Palarčíková (1. a 2. kat.), Jaroslav Provazník (3. kat.) Jakub Hulák (4. kat.)

DĚTSKÉ DIVADLO OLOMOUC 11.4. 2008

Krajská přehlídka dětského divadla Olomouckého kraje PODĚS 2008 proběhla 11. dubna 2008 v budově ZUŠ Žerotín Olomouc. Na její přípravě se sice podílel Dům dětí a mládeže Olomouc, o její hladký průběh ale na místě pečovali členové a pracovníci Sdružení D (Pavel Němeček, Ivana Němečková, Alena Palarčíková, Karel Kuchařík).

Jak už jsme si u olomouckých přehlídek zvykli, úroveň vystupujících souborů je velmi pestrá. Inscenace neprocházejí předvýběrem – v současné době by to asi ani nemělo smysl, protože v rámci přehlídky i tak vystoupilo pouze sedm souborů. Právě proto se zde mohlo objevit i takové představení jako **Kočka Modroočka DS Petrklíč ze ZŠ Stará Červená Voda**. Jak už to u vesnických souborů bývá, v rámci místní komunity mohou jejich vystoupení působit úplně jinak, než jak je vidíme my, diváci přehlídek – vytržené z kontextu. Jistou nepatřičnost v tomto případě zjevně pocítily i některé z hrajících dětí navlečených v bizarních zvířecích oblecích a maskách a deklamujících výpěle veršovanky Samuila Maršaka prodchnuté ideou socialistického kolektivismu. Jejich projev by navíc mohl sloužit jako učebnice prošeřků proti kultivovanému přednesu: zahrnoval rytmické stereotypy, chybné přízvuky, nepřirozené intonace, mechanické rozsekávání veršů, ilustrativní gesta... Rád bych ocenil zvláštnou činnost pana vedoucího, kdyby to jenom bylo alespoň trochu možné. Bohužel jsem ale měl pocit, že jsou děti vystaveny veřejnému zostužení, a bylo mi líto, že nemohou trávit čas něčím prospěšnějším, třeba sledováním televize.

Kocour v botách souboru ZŠ Šumperk byl spíš příkladem zatím málo poučené práce charakteristické režijními neobratnostmi, nefunkčním „dvorečkovým“ rámcem a absencí jednání postav v situaci.

S Čapkovou **Pošťáčkou pohádkou** nepřijel soubor **Kandrászek z Přerova** do Olomouce poprvé. Nastudoval ji ale letos znovu s novou skupinou dětí. Po pravdě řečeno se však inscenace od předchozího obsazení nikam neposunula. Stejně jako před několika lety trpěla věku nepřiměřeným usilováním o „realistické“ činoherní herectví a deklamací textu na úkor akce. Snad jen u poetických skřítků jsme měli šanci tu a tam zachytit záblesk přirozeného jednání v situaci.

Zbytečnou snahou o psychologizující realistický projev bylo zatíženo i **Království Černé růže** souboru **Zádrhel ze ZUŠ Zábřeh**. Dlužno říct, že poněkud zatěžkaně působí už samotná poetická předloha Karla Šiktance a že ji mnohohlasná dramatizace z pera vedoucí souboru příliš nepomohla. Vše se zbytečně vysvětluje prostřednictvím dlouhých monologů a dialogů, místo aby se hledala výstižná a působivá jevištní akce. Přesto ale pokládám inscenaci za velmi poctivý a v dobrém slova smyslu ambiciózní pokus sympatický mimo jiné snahou o sdělení silného tématu.

Kromě vedoucího přerovského Kandráska to byla i Alena Palarčíková ze **ZUŠ Žerotín Olomouc**, která „oprášila“ text starší inscenace **O Běláskovi** podle pohádky Miloše Macourka. Jak se stal kůň učitelem počtu (její tehdejší soubor s ní vystoupil na celostátní přehlídce Dětská scéna v roce 1994). Přestože svým důrazem na akci, snahou o pohybovou kultivaci a stylizaci postav jevílo představení všechny známky poučené práce zkušeného pedagoga, působil celý tvar trochu jako „narychlo spíchnutý“, v rozehrávaných ilustracích mluveného slova často málo nápaditý až popisný a v hereckém projevu občas poněkud mechanický.

Pozoruhodným pokusem o závažnou výpověď bylo představení **Chana** souboru **TUL i PAN ze ZŠ Bouzov** na motivy knihy Han Nolanové Kdybych měla zemřít, než se probudím, vyvrcholení dlouhodobého projektu na téma holocaustu. Zvolené prostředky iluzivního divadla ale většinou neumožňovaly sdělit tragické téma pravdivě a věrohodně (už vzhledem k věku hráčů). Veškeré drama se navíc odehrávalo převážně ve sloves a závěr vyzníval jako didaktická teze. Přesto bylo celou dobu cítit, jak vážné soubor své sdělení myslí. Divákům tak představení místy vyvolávalo až mrazení v zádech – tak silný to byl zážitek, i když v zásadě nedivadelní.

Jednoznačným vrcholem přehlídky bylo představení staršího souboru **ZUŠ Žerotín Olomouc** pojmenované **Aha!** podle knihy Daniely Fischerové Lenka a Nelka neboli Aha, opět v režii Aleny Palarčíkové. I přes celou řadu neuzavřených motivů a dějových i tematických linií jde o pozoruhodné dílo poutající diváka zejména uvěřitelným, v zásadě psychorealistickým hereckým projevem dětí. Pro dětské divadlo je netypická i ambiciózní, ale funkční scénografie. Soubor se jen musí ještě chvíli učit přesně respektovat rozvržený prostor. S nadějí, že vedoucí se svým souborem zpřesní práci s prostorem, a hlavně pročistí a zhuťnou rozbiňhavou kompozici celého příběhu, doporučil lektorský sbor ve složení Ivana Němečková, Luděk Richter a Jakub Hulák inscenaci Aha! k přímému postupu na celostátní přehlídku. Ocenění získala inscenace O Běláskovi.

Jakub Hulák

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHÍDKA RECITÁTORŮ DĚTSKÁ SCÉNA OSTRAVA 10. – 11. 4. 2008

Krajská přehlídka recitátorů proběhla 10. a 11. dubna 2008 v SVČ Korunka v Ostravě – Mariánských Horách. Pořadatelský tým tradičně připravil zúčastněným příjemnou atmosféru od přijetí účastníků po udržování přátelské atmosféry během dnů, a v neutuchající péči o to, aby probíhající stavební práce v budově nepříznivě nezasáhly do sváteční nálady,

jíž se ostravská přehlídka po léta vyznačuje. Příjemnou změnou pro účastníky z minulých let byl nově upravený světlý a prostornější sál, s možností větrání, rozlohou dobře vyhovující hlasovým možnostem dětí.

Lektorský sbor se tentokrát sešel ve velkém věkovém rozpětí, což je nesporná výhoda, chyběl však muž! (Adina Bálková, Eva Czechová, Hana Čempelová, Adéla Koutná, Jana Křenková, tajemnice poroty Taťána Čempelová)

O průběhu:

Vystoupení zahájilo pět malých účastníků 0. kategorie. Svátečně naladěné děti nechtěně předvedly všechny nešvary trvale přezívaných a nevymýtitelných návyků v přístupu k přednesu nejmenších. Mechanické odřikávání upevňuje podřízenost rytmu na úkor obsahu, nevede k podpoře přirozené mluvy ani ke komunikaci, ale počítá s kouzlem roztomilosti, které se velmi brzy proměňuje v manýru. Nutno konstatovat, že přítomný doprovod vyslechl s velkým zájmem doporučení lektorského sboru pro příští práci, což nám potvrdilo mj. i to, že s malými recitátory nadále pozorně sledovali celý další průběh.

1. kategorii (13 účastníků) jsme nabídli krátkou pohybovou i hlasovou průpravu, což přítomní vnímali jako improvizované vystoupení a odměnili potleskem. Děti byly poté mnohem uvolněnější, přirozenější.

Všichni se vyznačovali soustředěným projevem, který svědčí o svědomitosti přípravy. (Není všude tak běžné, jako v ostravské přehlídce.) V dětských verších se cítí jistě, přednášejí s chutí. Škoda, že dramaturgie není objevná, opakují se osvědčené texty M. Černíka, J. Žáčka, M. Dřivkové, Fr. Hrubína. I když zrovna u tohoto autora by se vyplatilo více hledat. **Veronika Víchová** (M. Kratochvíl: Počítání do čtyř) předvedla pečlivě promyšlený výstup, ale nenavázala kontakt s posluchači. Tím zaujala **Barbora Sedláčková** (S. Michalkov: Moje štěně), která s radostí vyjádřila osobní vztah ke sdělovanému příběhu.

2. kategorie (12 účastníků) potěšila vcelku prokazatelnou větší vyzrálostí a zkušeností. U všech zúčastněných byly i delší texty výborně zvládnuty pamětně, ale text nebyl významově rozčleněn. S jejich doprovodem jsme diskutovali o úskalí, kdy děti samy už usilují o to, jak text ozvláštnit, upoutat pozornost, ale není jim nabídnuta cesta k promyšlení o čem. Doufáme, že neocenění několika pokusů o snahu upoutat, „zdobit“ na úkor sdělení významu pomůže dětem v další cestě. Čestné uznání získala **Michaela Macháčková** (Daniel Hviez: Ó) za kultivovaný výstup s dobrou mluvou a zapojením těla do celkového projevu. Na další postup byly navrženy **Radka Cabáková** (O. D. West: Pavouk a moucha) s africkou pohádkou, již vypravuje živě a mj. i střídavou mimikou podporuje zaujetí posluchačů. **Kateřina Kapolková** (I. Procházková: Eliáš) s kráceným úryvkem prózy sděluje téma, které ji zajímá. Má dobře posazený hlas, zřetelnou dikci. Podle daných propozic už nemohl postoupit Kryštof Zelenkov (F. Hrubín: Zvířátka a loupežníci). Jeho vystoupení bylo nabitě energií, dobře pracuje se silou hlasu, tempovými změnami, text nezatěžuje, interpretuje s klukovským nadhledem.

Ve 3. kategorii (12 účastníků) se projevil rozpaky u těch účinkujících, kdo nejsou na nabídnutý způsob práce zvyklí (úvodní průpravná pohybová a hlasová část). Seznámení s prostorem a pohled k divákům před vlastním vystoupením jim prospěl. V jejich dramaturgii začíná převažovat próza (sedm ku pěti), ale vyprávěný příběh se převážně linul v jedné rovině, nestrukturovaný. Děti často netuší, jaký podtext příběh má. Touží předat „humor“, ale přebíjejí humornost textu volenými vnějšími prostředky. Ostřeji se vyhrtyly rozdíly mezi prvoplánovým působením na posluchače a promyšlenou prací počínaje výběrem kvalitního textu a volbou adekvátních výrazových prostředků. Ocenění získal Jakub Burýšek (E. Killiamová: Čertovy dudy) za převyprávění jednoduchého příběhu, který ho stále baví a který rád sděluje. Na postup byla navržena **Barbora Mechurová**, (J. Prévert: Jak namalovat podobiznu ptáka, D. Fischerová: Vyřezávaná krabička), která překvapila vyzrálostí v přednesu poezie i prózy. **Tamara Sumegová** (Rachil Baumvolová: Hlasy v trávě) vypravuje příběh s vědomím jeho podtextů, vědomě a nenápadně pracuje s výrazovými prostředky, má dobrou technickou průpravu.

Účastníci i jejich doprovod se účastnili debaty zaměřené v obecné rovině na to, jak jsme vnímali výstupy zaměřené na snahu předvést text a sebe a naopak, na oceněné výstupy, které usilovaly o sdělení tématu a hlubšího vztahu k němu.

4. kategorie (13 účastníků, 7 dívek, 6 chlapců) se vyznačovala dramaturgickou pestrostí a promyšlenou kompozicí při volbě druhého textu. Mladí recitátoři projevili většinou zdravou citlivost, která uzavírala etapu práce na textu. Snaha po povrchní exhibici byla jen výjimečná (ve dvou případech), méně kvalitní texty rovněž. Oceněny byly výstupy, v nichž byla patrná vědomá snaha po osobní výpovědi: **Kateřina Laštůvková** (K. Legátová: Popelka), **Kristián Lazický** (P. Hruška, R. Lipus: Průběžná 0(s)trava krve), **Daniela Pilmajerová** (S. Pavelková: Nečuť), **Filip Saidl** (S. Townsendová: Tajný deník..., J. Wolker: Pokora), **Tereza Huczalová** (S. Rudolf: Kopretiny pro zámeckou paní). Pro postup byli navrženi: **Karel Vaněk** (R. Křesťan: První rande a J. Skácel: Píseň o srdci) a **Veronika Dombrovská** (E. Lear a F. Palahniuk: O holce z plakátu).

Nejen oba postupující, ale všechna vystoupení, celkem 20 textů, vyslechl přítomní s velkou pozorností a soustředěním. (V Ostravě se nespěchá s předčasnými odjezdy, ani nepožaduje změna pořadí kvůli zpátečnímu spojení.)

Ve shrnující debatě jsme upozornili na to, že v zaujetí tématem není možno pomíjet kulturu řeči, a to nejen zřetelnou artikulaci, ale i péči o přirozenou intonaci a práci s hlasem a dechem.

Úhrnem: Ostravská přehlídka byla podnětná, prokázala, že v kraji je věnována přednesu pozornost. Potěšitelné je, že s věkem dětí stoupá úroveň směrem k výpovědím. Poměr: inspirativní dílna, soutěžní přehlídka a sváteční událost se za přispění pořadatelů, zúčastněných i lektorského sboru podařilo vyvážit

Jana Křenková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA V OSTRAVĚ 11. – 13. 4. 2008

V pátek 11. 4. 2008 byla oficiálně zahájena krajská přehlídka Dětská scéna 2008 v Ostravě. Všichni účastníci jistě cítili slavnostní náladu, která se nad SVČ Korunka vznášela. Byl to právě pátek 11. 4. 2008, kdy pořadatelé po téměř roce a půl náročných rekonstrukcích mohli uvítat hrající soubory v obnovených prostorách SVČ Korunka.

Soubor Dividlo s hlavním organizátorem Sašou Rycheckým připravili pro hrající soubory výborné podmínky, skvělou organizaci a otevřenou, vstřícnou atmosféru. Velmi mne potěšil osobitý styl uvádění celé přehlídky Sašou Rycheckým, který měl vždy k dobru citát či úryvek z knihy.

Na třech přehlídkových dnech vystoupilo čtrnáct souborů. Z toho čtyři soubory byly v doprovodném programu a neucházely se o postup na Dětskou scénu 2008 v Trutnově. Lektorský sbor zasedal ve složení Radka Svobodová, Iva Kašparová, Josef Bičíště, Adina Bálková, Anička Ševečková.

Svým nesoutěžním představením **Cizinka Dividlo Ostrava** symbolicky zahájilo divadelní část Dětské scény 2008 v Ostravě. Pod vedením Veroniky Michalíkové-Pavíkové soubor zdramatizoval první z povídek Karla Houby. Jednalo se o zpracování velmi působivé a emotivní. Soubor dobře pracoval se vztahy a napětím.

DS Magnetik, DDM Bruntál (vedoucí Eva Vroblová) zahrál pohádku **O poklad kapitána Habakuka**. Příběh vyprávěl o strašidelné rodině, která se zapletla s piráty. Představení bylo doprovázeno živou hudbou. Na jevišti jsme viděli široké věkové spektrum dětí, které mezi sebou dokázaly výborně spolupracovat.

DS Torzo, DDM Kopřivnice (vedoucí Markéta Krovčenkova) se představil autorským představením **Dilema**. Soubor si zvolil zajímavé téma. V propojených etudách se zabýval pocity zlodějky po krádeži ryby. Nebál se dívat na téma z různých úhlů pohledu. Proto se porota rozhodla DS Torzo udělit cenu za experimentální přístup.

LDO ZUŠ B. Martinů, Na Schodech, Havířov (vedoucí Hana Galetková) – čtyři dívky se představily v jevištním ztvárnění nonsensové literatury **Sedm mladých koček**. Představení mělo velmi nápadité pohybové aranžmá. Dívky umocňovaly nonsens bláznivými kostýmy a hudebním doprovodem. Porota udělila souboru cenu za zpracování nonsensové poezie.

Sobotní dopoledne zahájil **DS Čtyřlístek, Centrum pro osoby se zdravotním postižením, Domov Barevný svět, Ostrava** (vedoucí Alena Pastrňáková) představením **Sněhurka**. Sněhurka byla do programu zařazena jako inspirační a neusilovala o postup na Dětskou scénu 2008. Představení se skutečně stalo inspirací k tvořivosti pro všechny účastníky. Soubor hrál s naprostou lehkostí, přirozeností a vtipem. Je jisté na místě citovat paní Alenu Pastrňákovou, která v průběhu diskuse pravila: „Jen aby věděli, co hrají a o čem...“

DS ZŠ Žakovská, Havířov-Město (vedoucí Marta Sakalová) zahrál svoji parodickou představu **Romea a Julie**. Představení se vyznačovalo svojí upřímnou snahou pobavit. Soubor však pracuje bez jakýchkoliv poučení o divadelních metodách a technikách.

DS SPgŠ a SZŠ Anežky České, Odry (vedoucí Jan Šubrt) s představením **O kohoutkovi a slepičce aneb Slepíci matu-rita** přispěl k nesoutěžní části přehlídky. Studenti pedagogické školy pohybově zpracovali klasický text. Pohybové ztvárnění obsahovalo vtipnou nadsázku.

DDS Rarášci, LD SVČ Opava (vedoucí Gabriela Bernardová) **O Červené Karkule aneb Pohádka z bedny** – děti hrály známou pohádku, která byla ozvláštněna kouzelnou bednou. Bedna v celém představení fungovala jako vhodný scénický prostředek. Soubor nás přesvědčil o dobré mluvní technice, pohybových dovednostech, schopnosti neverbální komunikace a skupinové spolupráci. Porota udělila Raráškům cenu za spontánní a přirozenou hru dětí.

DS Cyranovy boty, Pohybové studio CVČ Lužánky, Brno (vedoucí Jana Dolejšová) bylo v roli hostů přehlídky. Role

se zhostili vskutku úspěšně. Pro účastníky přehlídky připravili dílnu afrického bubnování, kterou završili svým představením V rejži, které se vyznačovalo silnou emotivností. Diváci si z představení odnášeli silný zážitek.

DDS Cestou do pohádky, SVC FOKUS Nový Jičín (vedoucí Věra Matýsková) přivezl do Ostravy představení dvě. Malé děti se představily s deštníky v pohybové improvizaci Fantazie. Děti v projevu působily velmi přirozeně a spontánně. V druhém představení, **Koblížek**, byla velkým kladem využitá scénická hudba. Soubor v rolích zvířátek na rozdíl od Fantazie působil lehce mechanicky.

DS LDO ZUŠ Edisonova, Ostrava-Hrabůvka (vedoucí Irena Schubertová) se představil autorským představením **Věrka**. Využité scénické prostředky jsou jasné, střídme a srozumitelné. Pouze velká igelitová plachta, která je od počátku představení na kraji jeviště, je funkčně a působivě využita pouze jednou a krátce, čímž budí dojem částečné samoučelnosti. Živá hudba jednoznačně slouží celku a porota doporučila nahradit reprodukovanou hudbu hudbou živou. V představení jsou výborně využity kostýmové znaky, které umožňují rychlé a jasné přechody z role do role. Zvolený námět (touha po studiu na škole, kam je vyžadován značně lepší prospěch, než má hlavní postava, a následná ztráta iluzí) je hrajícím dívkám blízký. V představení fungují napětí i vztahy. Čtyři hrající dívky jsou technicky vybavené, schopné ztvárnit postavu i na malém prostoru textu a akce, proto porota jednohlasně inscenaci udělila cenu za tvořivé uchopení současného tématu a doporučila ji k přímému postupu na Dětskou scénu 2008 v Trutnově.

DDS Lupínek, MŽS a MŠ Hnojník (vedoucí Anička Ševečková) zahrál rumunskou lidovou pohádku **Jak kvůli vajíčku šel kohout na zámek**. Jednalo se o ztvárnění klasické pohádky „klasickými“ prostředky. Děti byly ukryty za paravánem, který celé představení rámoval a stal se funkčním scénickým prostředkem. Velmi vtipně byly využívány loutky. Z dětských výkonů bylo znát, že je představení baví a že si je užívají. Porota udělila souboru cenu za přirozený dětský projev.

DS Malá monstra, DDM Kopřivnice (vedoucí Jan Ražnok) uvedl představení **20 000 mil pod mořem...**, které neslo podtitul Děti hrají Vernea podle sebe... A opravdu tomu tak bylo. Jednalo se o problematické představení, kde hlavní roli kapitána Nema hrál vedoucí souboru Jan Ražnok, který se chvílemi stával přirozenou součástí dětské skupiny, ale v určitých momentech z představení značně vyčníval. Jako herní prostor bylo využíváno jeviště i hlediště.

DS Vědiček SVC FOKUS Nový Jičín (vedoucí Věra Matýsková) ukončil přehlídku autorským pohybovým představením **Láhev**. Děti nám představily láhev v různých situacích. Soubor pracoval výhradně formou improvizací. Představení získalo cenu poroty za pohybové zpracování.

Na závěr si neodpustím otázku. Proč v případě tak skvěle organizované přehlídky s příjemnou atmosférou zejí divácká místa v sále prázdnotou? Možná je to právě kvůli tomu, že soubory často neseženou dostatek financí na stravu, ubytování a účast na celé přehlídce, a proto jen přijedou, zahrají a vracejí se domů. Čímž se ochuzují o inspiraci, komunikaci a především společné divadelní zážitky.

Iva Kašparová

ZLÍNSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ DĚTSKÁ SCÉNA 2008 UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Uherskohradištská přehlídka se odehrávala 23. dubna 2008, pod patronací místního DDM, organizačně byla velmi dobře zabezpečená Martinou Dörrovou. Prostředí Reduty je krásné, slavnostní, prostory akusticky vyhovující. Všechny kategorie probíhají v jednom dni. Na doporučené aktivity, doprovázející přehlídku tak, aby splnila účel setkávání, inspirativní dílny pro děti i dospělé, tedy času nepřebývá. Organizátoři i lektorský sbor však dělali maximum pro to, aby časové omezení nepocítily vystupující děti.

Všichni recitátoři 3. a 4. kategorie se zúčastnili úvodního rozehrávacího cvičení. Lektorský sbor ve složení Petr Hoffmann, Jana Křenková a Magda Veselá musel volit kompromis, zda dát více příležitosti k přednesu druhých textů na úkor délky závěrečného společného pohovoru o průběhu. Možnost dotazů a individuálních pohovorů je naštěstí už běžnou zvyklostí. Usilujeme-li o potlačení soutěžní atmosféry, je třeba vytvořit pro to i časový prostor.

3.kategorie

O průběhu 3. kategorie (12 účastníků, 7dívek, 5 chlapců) je možné říct, že její účastníci přišli až na jednu výjimku s texty literárně kvalitními a žánrově pestrými, od folklorní vyprávěčky v místním dialektu, lidové balady, po osvědčené autory M. Macourka, L. Aškenazyho, J. Suchého a nemizejícího J. Žáčka. Nově se zabydluje P. Nikl. Na půli cesty zůstává ovšem pochopení nejen zvoleného žánru, ale pochopení textu vůbec. Odvaha vyjádřit humor, který je často motivem pro výběr textu, je jakoby utlumena. Děti se bojí projevit samostatně, uvolněně. Přestože snaha účastníků byla patrná, celková kultura řeči nebyla na dobré úrovni. Doufáme, že ocenění děti budou příkladem.

Uznání poroty získal **Radim Šimík**, který upoutal paradoxně právě tím, s jakou chutí ke sdělení a nasazením přednesl dva (nekvalitní, jím samým vybrané) texty od „neznámých“ autorů. **Eva Osohová** získala uznání za projevený cit pro lyrčnost v textu L. Aškenazyho Říjen. Na postup byli doporučeni **Robin Ferro** (P. Nikl: Doslovná pohádka) pro porozumění jazykové komice, již se snaží promyšlením volených prostředků předat. Druhým postupujícím je **Herbert Ullrich**, který ve druhém, kratším textu o Škodolbce rovněž projevil chut přelíkat se o zážitek z humoru určeného vrstevníkům.

4.kategoie

Početnější 4. kategorie (16 účastníků, 10 dívek, 6 chlapců) zvýraznila různíci se přístup mladých interpretů k pojetí přehlídky. Od náznaků sebe prezentace s použitím nepříliš kvalitní literatury, přes přirozený dětský projev, k pokusům o zvládnutí náročného tématu a technicky obtížného textu. Šťastnou náhodou (danou pořadím vystupujících) měla přehlídka výrazně vzestupnou úroveň.

Miroslav Sýkora získal ocenění za přirozené a kultivované vypravování obou próz (Bořkovy lapálie a Bylo nás pět), kde projevil hlasovou kulturu a jemný cit i pro lyrčnost v textu. **Tomáš Žilinský** byl oceněn za to, že přednesl s vnitřním zaujetím úryvek z Řeči náčelníka Seattla k prezidentu USA v r. 1855. **Barbora Půčková** získala ocenění, protože na přednesu úryvku z Heinovských nocí prokázala hluboké zaujetí a podařilo se jí emocionálně zapůsobit na posluchače. Na postup na celostátní přehlídku byla navržena **Barbora Goldmanová** s technicky výborně zvládnutým textem D. Fischerové Strč prst skrz krk! A všestranně výborně vybavený **Jan Kysučan** (P. Nikl: Pohádka o žalu a lásce) se postaral o vrchol celého dopoledne.

Jana Křenková

1. a 2. kategorie

Recitátoři I. a II. kategorie se po společném úvodu přehlídky seznámili s prostředím, „osahali“ si místo, odkud by rádi sdělovali své texty, vyzkoušeli hlasový dosah sálu, společně s porotou roznulili jazyčky prostřednictvím říkadel a cvičení a přehlídka mohla začít v příjemném a neformálním duchu.

1.kategorie

V 1. kategorii (9 recitátorů, 5 dívek, 4 chlapci) zazněly texty J.Žáčka, J. Hanzlíka, I. Hurníka, A. A. Milne, L. Feldeka, O. Koudelkové či V. Solouchina. Děti, snad právě díky svému věku, projevovaly otevřenou chuť sdělovat a radovat se z textu. K oceněným patřili **Jakub Zemek**, který nás prostřednictvím jemného humoru seznámil s básní o Koze Líze **O. Koudelkové**, **Katka Kleinová** nám umožnila díky svému pěknému kontaktu s divákem zažít chvíli s Holčíčkou na houpací V. Solouchina a **Jan Strašák** se dokázal bavit vypointovanou jazykovou hříčkou v básni L. Feldeka Pohádka O velkém hladu.

2.kategorie

Ve 2. kategorii (14 recitátorů, 9 dívek, 5 chlapců) jsme se opět setkali se známými autory textů pro děti, nechyběl text J. Žáčka, M. Černíka, P. Šruta, L. Feldeka, a dá se říct, že

děti převážně sáhly spíše k textům prozaickým (M. Macourek, H. Doskočilová, I. Procházková, ale i B. McDonalldová, L. Lindgren, G. Sempé), v nichž se cítily lépe a nepotýkaly se tolik s falešnou intonací a rytmem jako v básních. Je nutno konstatovat, že s narůstajícím věkem dětí a jejich potřebou se prezentovat, objevují se i nešvary spojené s jejich projevem, kterými jsou ona neustále kritizovaná popisná gesta či zbytečné přehrávání na straně jedné nebo naopak neschopnost přenést své sdělení až k posluchači, byť by bylo sdělováno hlasově výborně vybaveným dítětem, v některých případech lze hovořit i o ztrátě dětské přirozenosti.

Porota v této kategorii navrhla na postup **Šárku Lukešovou** s textem M. Lukešové Mariana a Klára, v němž projevila schopnost sdělovat přirozeně a hravě svoji představu situace dané textem. **Natálie Vrtělková** se stala druhou postupující, která dokázala pravdivě vykreslit Macourkův příběh o Dopisu a známce. Čestné uznání patřilo **Kryštofu Kocábovi**, jenž v úryvku z knihy I. Procházkové Kryštofe, neblbli a slez dolů, dokázal předat rošťácké spikleneckví dvou kamarádů při „léčbě“ psa jezevčika.

Olga Strašáková

DIVADELNÍ FESTIVAL ŽEBŘIŘÁK UHERSKÉ HRADIŠTĚ 15. - 16. 4. 2008

Krajskou přehlídku dětských divadel Zlínského pořádal Základní umělecká škola Uherské Hradiště a občanské sdružení Několikaspřeží 15. 4. - 16. 4. 2008 ve Společensko-kulturním centru ve Starém Městě

Uherskohradištský Žebřířák se letos přestěhoval do Starého Města, kde se v nově zrekonstruované Sokolovně představilo porotě, divákům z řad rodičů i žákům místní základní školy celkem dvanáct souborů ze Zlínského kraje a jeden zahraniční host.

Co všechno mohli vidět?

1. školní divadlo - **Klíček, ZŠ Kostelec u Holešova: Zdeněk Ballnéř Vodníci a čerti**. Pohádka Vodníci a čerti, jejímž autorem je vedoucí souboru Zdeněk Ballnéř se pokusila spojit nejrůznější pohádkové motivy do jednoho příběhu. Některé postavy jakoby byly psány přímo hercům na tělo, jiné bohužel jejich možnosti přeceňovaly. Představení zaujalo především malé děti, které byly pomoci písniček a drobných úkolů nápomocny hrdinům v jejich „boji se zlem“.

2. autorské divadlo - **QWAK ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm - Dívčí škola pana Kikirička**. Soubor se pokusil pod vedením Lucie Štěpánkové o autorskou teanegerskou výpověď o dívčích problémech ve škole podivinského pana Kikirička. Na představení bylo vidět, že je stále ještě ve stadiu zrodu a je dosud zahlceno přemírou vedlejších nedotažených motivů. Některé části však nasvědčují, že soubor má nakročeno k zajímavému divadelnímu tvaru.

3. realizaci dané divadelní předlohy - **Divadelní soubor KUK ZŠ Zachar Kroměříž: Jarmila Hanzálková, úprava Mgr. Věra Hejhalová - Kájaspinkejhned, skřítek dětských snů**. Kájaspinkej uvádí spící dívku do příběhu pyšné princezny a společně s oživlými hračkami se ji pokouší napravit. Soubor využívá nejrůznějších dramatických her, zajímavě pracuje na jevišti s rekvizitami. Chvillemi se však zdá, že zkrácení příběhu by prospělo hercům i divákům.

4. adaptace literární předlohy - **SEM/TAM ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm, Lucie Štěpánková** a soubor na motivy Modré pohádky M. Wagnerové: **Jak se vyspat do růžova**. Souboru náctiletých se podařilo zajímavým způsobem parodovat typické pohádkové motivy, bavili se herci i diváci. **2+1 ZUŠ Uherské Hradiště pobočka Kunovice**, Pavel Šrut na motivy amerických pohádek: **Bráška Králík u Pánaboha**. Zajímavě postavený příběh přinášel hereckou příležitost především pro představitele Brášky králíka. Jeho partnerky se cítily na jevišti dobře především v okamžicích, kdy se na něm pohybovaly společně, pokud vystupovaly samostatně, byl na nich patrná nejistota. **ZUŠ Valašské Meziříčí pobočka Kelč**, Daisy Mrázková: **Auto z pralesa**. Předloha Daisy Mrázkové svou lyrickostí zahltila soubor nepřehledným množstvím motivů, se kterým se neokázal zcela vypořádat. Přesto se i zde objevil zajímavé okamžiky.

5. recitační vystoupení - **DRAM a TÁK ZUŠ Uherské Hradiště: Petr Nikl - Zdlouhavá pohádka. Drámo ZUŠ Uh. Hradiště: O stonožce, která zakopla**. Začínající sobory Dr. Ámo a Dm a Ták si vybraly dvě pohádky Petra Nikla. Divadelní nezkoušenost převážila radost ze hry i kolektivní souhra. **Strašuláci I. ZUŠ UH. Hradiště, pobočka Kunovice** Pavel Šrut: **Osmý John**. Hra s textem, hra s rytmem, hra s pohybem, plná humoru i nadhledu. **ZUŠ Valašské Meziříčí**, recitační kolektiv. Josef Čapek, úprava Bohumila Plesníkové - **O Vánocích, které nechtěly být** Bezprostřednost spojená s precizním až pedantským vyjadřováním plně korespondovala s autorovým textem a okouzila všechny diváky. **Dramatický kroužek Gymnázia Kroměříž** - pásmo podle veršů Pavla Šruta **Příšerky a příšeři**. Souboru se nepodařilo najít jednotící klíč k textům. Vedle „vydařených kousků“ bylo u některých básní znát, že soubor si dosud neví rady s jejich jevištní realizací. **BUBU-klub dětské kultury Vsetín**, Edward Lear / překlad - Antonín Přidal: **„Nesmysly“**. Nesmyslnost Learovy předlohy povýšil soubor použitím loutek nejrůznějších podivných dědečků, ještě divnějších rekvizit, placatých i neplacatých slečen... Pohrávání si s textem výtečně doplňovalo pohrávání si s předměty, loutkami i vztahy na jevišti. Hostem přehlídky byl **Divadelní soubor PEGASÍK ZUŠ Dezidera Kardoša Bánovce nad Bebravou** v vlastní úpravou pohádky **Šípková Růženka - Trinášta**.

Porota ve složení: Jiří Pelán, Zuzana Varhaníková, Kristýna Vyhliďová, Robert Bellan a Hana Nemravová nominovala na národní přehlídku ZUŠ Valašské Meziříčí O Vánocích, které nechtěly být a doporučila na prvním místě soubor BUBU-klub dětské kultury Vsetín s představením „Nesmysly“.

Přímá nominace do Trutnova: **ZUŠ Valašské Meziříčí, O Vánocích, které nechtěly být**

Doporučení na 1. místě: **Bubu - klub dětské kultury Vsetín, Nesmysly**

Doporučení na 2. místě: **Sem-tam ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm**

Doporučení na 3. místě: **Strašuláci ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice, Osmý John**

Doporučení na 4. místě: **DRAMA a TÁK ZUŠ Uherské Hradiště, Zatoulaná pohádka**

Stanislav Nemrava

DNEŠNÍ PROGRAM - PÁTEK 13.6.

13.15 - 13.30
13.45 - 14.45

zahájení recitační části DS 2008

dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
seminář A

15.00 - 18.00
19.30 - 21.00

vystoupení recitátorů III. kategorie

beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem
dílny pro recitátory II. a IV. kategorie
diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat.
seminář A
informační schůzka pro seminaristy

21.45

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. -

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 0.

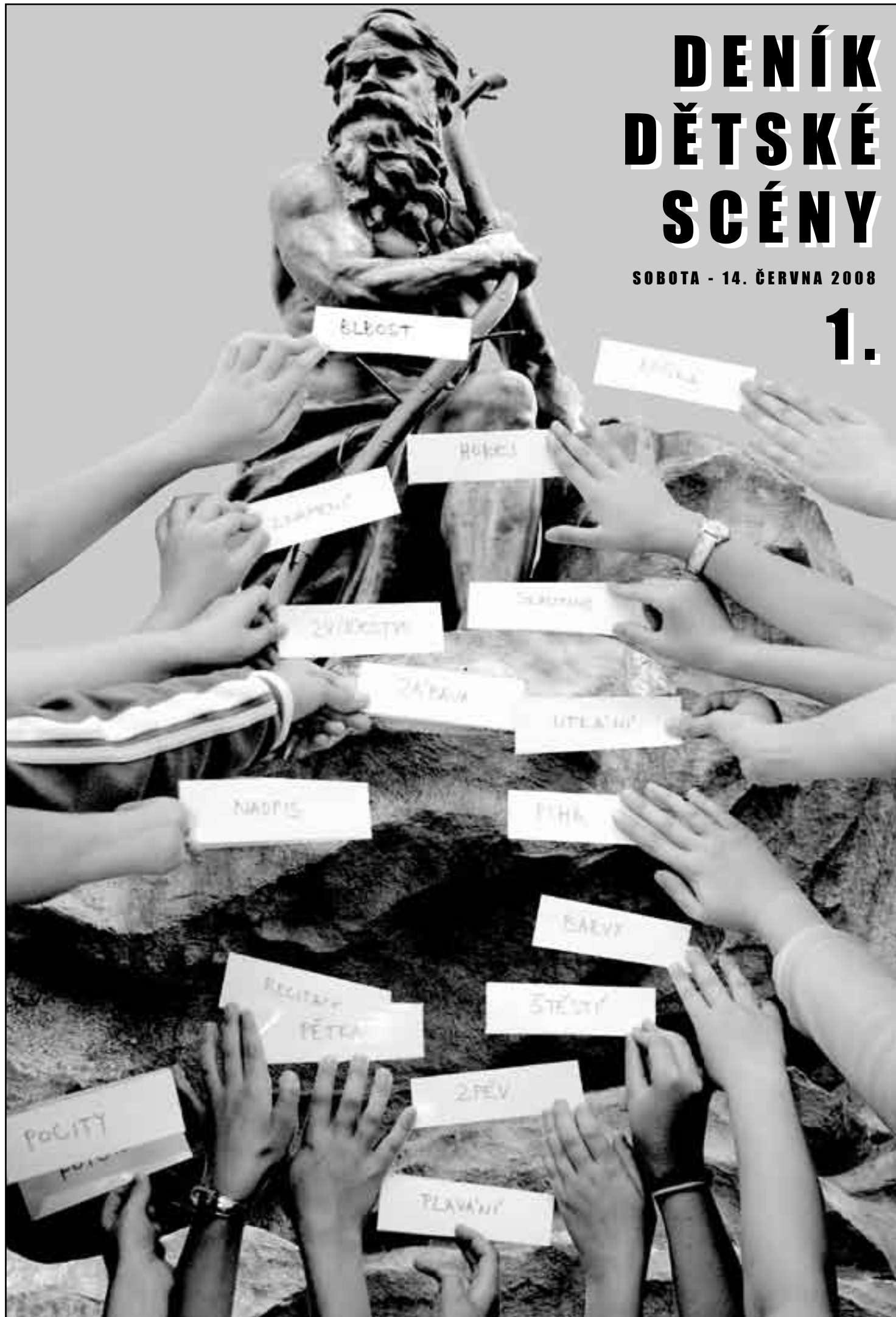

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 13.6.2008 v 3.00. Vychází 13.6.2008 v 10.00. Náklad - 370 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

SOBOTA - 14. ČERVNA 2008

1.

ÚVODNÍK

Vážení a milí čtenáři, tak jsme po roce zase tady, abychom se pokoušeli podat zprávu o veškerém dění na Dětské scéně.

Ti, kteří již měli v ruce nulté číslo, vědí, že „Nulka“ má své mouchy. Měla přinést zprávy z průběhu krajských přehlídek v celé republice. Měla být úhledná a přehledná a s parádními fotografiemi. Místo toho vznikl spisek, který se tváří, jako by neprošel korekturou. Není to tak docela pravda. Vážně jsme se snažili – jenomže jsme některé články dostali prostřednictvím e-mailu až třeba v jednu v noci. A než jsme všechno správně poskládali, ledacos dopsali a doplnili o chybějící údaje, bylo pět ráno. Do tiskárny se jelo v devět. Přednastavené formáty v sazbě udělaly své a vyjste si nakonec četli místo v článku v rozsypaném čaji. O nenalezených chybách ani nemluví. Přijměte, prosím, naši omluvu.

V rukou právě držíte číslo 1, seznámte se. Letos chceme být jiní než v posledních letech. Místo shrnujících materiálů, které se kromě přehlídkového dění opírají o předem připravené rozhovory s výraznými osobnostmi, chceme letos přinést hlubší ponor do přehlídkové každodennosti. Místo teorie a praxe recitace a dětského divadla chceme zprostředkovat „tady a teď“. Tím pádem se neobejdeme bez vás, naši vzácní čtenáři. Kdybyste cokoliv k čemukoliv chtěli dodat, vyhledejte nás anebo vhoďte své podněty do některé z redakčních schránek, budeme jen rádi. Budeme se vás víc ptát, budeme za vámi víc chodit a na recitátory a hráčící soubory se budeme přímo lepit. Jdeme do toho s vervou a těšíme se na to, doufáme, že se k nám přidáte a že nás podpoříte. Chceme Deník proměnit tak, aby vám byl blíž. Snad se alespoň něco z toho povede už v prvním čísle.

Iva Dvořáková

NA NÁVŠTĚVĚ U RECITÁTORŮ III. KATEGORIE

Všechno se plánuje, všechno se připravuje, a ono je pak stejně všechno trochu jinak, ale s tím už se vlastně taky počítá. Recitátoři III. kategorie si v informační brožurce přečetli, že je před vlastním vystoupením ještě čeká dílna, kterou povedou dva lektori: Jakub Šebesta a Josef Rosen, ale místo něho na děti už čekala Vendula Slepíčková. Když si oba reální a aktuální lektori, tedy Jakub a Vendula, „urobili prezenčku“, tak zjistili, že ani všichni recitátoři ještě nedorazili, takže jejich fotky na našich stránkách bohužel neuvidíte, i když jejich vystoupení jste měli možnost zhlédnout i vyslechnout. Právě po prezenčce totiž následoval odchod do parku za školou a focení – skupinové a individuální – a už tehdy bylo vidět, že z jednotlivců III. kategorie se pomalu stává skupina lidí, kteří se spolu cítí dobře.

Dílno

A co bylo cílem vlastní dílny? Seznámit se s prostorem (i když někteří recitátoři byli v Trutnově již několikrát), seznámit se ostatními, trochu se rozmluvit – což se dařilo ve všech významech toho slova. Prostě – naladit se.

První aktivita spojuje dva seznamovací cíle – účastníci chodí prostorem a podávají si ruce, veselé se zdraví a říkájí svá jména. Jakub s Vendulou se hry účastní také, udávají rytmus a přidávají informaci, odkud jsou. Ve druhé fázi je úkol ztišení – je stanoven časový limit 15 vteřin, ve kterém si mají podat ruce s co nejvíce lidmi. Vendula začíná odpočítávání. Konec a stop. Rekordmanem je Nazaréno Klug – stihl si podat ruce s 24 lidmi!

Už při návratu z focení dostali recitátoři úkol – promyslet si, jaká hudba – skupina, zpěvák se jim líbí (nebo jim alespoň nevadí). Teď se jich na to lektori ptají. Mnoho účastníků se nemůže rozhodnout. Lektori dávají ještě chvilku na rozmyšlenou. Zatím se ptají, kdo má raději české, kdo zahraniční zpěváky, na souhlas se má vyskočit. Konečně si všichni vybrali a může se zadat další úkol – seřadit se podle začátečního písmene jména oblíbené sku-

piny či zpěváka. Vendula s Jakubem tvoří konce řady, aby pomohli orientaci v prostoru. Konečně je řada hotova a je možné ověřit si její správnost. Recitátoři odtahují své hudební záliby – Jakub si je zapisuje – prý inspirace pro diskotéku. Vendula zapisuje jména recitátorů – všechny zajímalo proč. Vendula to vysvětlila: „Tak v takovém pořadí budete vystupovat.“

Dalším cílem bylo rozmluvení se. Jakub s Vendulou žádají, aby všichni vytvořili kruh a „házeli“ si asociace – slovo, které je pečlivě vysloveno a „hodí“ se přes kruh někomu, kdo to slovo-předmět chytí, chvíli si s ním pohraje a přetransformuje v nové slovo, které hodí dál. Vzduchem létalo ledacos – neúčinný šampon proti lupům, světlo, hvězda, lísteček, šutr, voko, železobeton, židle, brýle, špinavá fuska, sliz, brambora, meloun... Někteří si házení užívají, jiní jsou trochu rozpačití, ale baví se všichni.

A opět se procházejí prostorem, rychle, aby do sebe nevráželi, mají si všimnout detailů – oken, světla, látky na židlích. Účastníci mají vytvořit molekuly – tedy skupiny s určeným počtem atomů – tak, aby celý prostor byl zaplněn.

Čas v dílně rychle ubíhal. Tak ještě tradiční jazykolamy. Každý jich zná spoustu a představí je: Já rád játra, ty rád játra. Kotě hbité v bytě motá nitě. Drbu vrbu... Každý si vybere svůj jazykolam, kterým bude mluvit, a použije ho jako zástupnou řeč. Opět budete chodit prostorem a koho potkáte, toho se zeptáte, kde je záchod, který nutně potřebujete. Odpovídat se bude zase jazykolamem. Tak zněl pokyn lektorů. Nastal veselý organizovaný chaos.

Čas určený dílně se naplnil. Na závěr vedli lektori recitátory ke ztišení a soustředění. Všichni vytvořili kruh, vzali se za ruce a snažili se naladit na ostatní. Chvilku to trvalo, kluci byli trochu temperamentní. Nakonec se přece

PŘEDSTAVUJÍ SE

RECITÁTOŘI 3. KATEGORIE

jenom uklidnili, vnímali se navzájem a podařilo se – společný výskok a výkřik hej. Pak už se „jen“ upravit a připravit na vystoupení.

Recitátoři III. kategorie se vyslovují

Odpoledne otevřel Jakub Hulák a jednotlivé recitátory zvali k přednesu lektori – Jakub a Vendula. Vždy po osmi vystoupeních byla přestávka, kterou jsem využila k pokusu „lapit“ některé účastníky a položit jim pár otázek, aby měli možnost vyslovit se nejen prostřednictvím textů, které přednášeli. Podařilo se mi dosáhnout pouze některé, kteří nestačili uniknout za občerstvením, odpočinkem či za svým doprovodem. Recitátoři byli vstřícní, i když někdy vyslovovali obavy, jako Michal Rys, který se bránil, že s bulvárem nechce nic mít, ale nakonec připustil, že tenhle časopis asi bulvár není (což doufáme taky). A takhle dopadly minirozhovory:

Jak se ti líbili diváci a prostředí?

Michal Rys (dále **M. R.**): Diváci reagovali dobře. Prostředí bylo jedno z nejlepších, ve kterém jsem vystupoval.

Jakub Velička (dále **J. V.**): Diváci jsou úžasní, dobře reagují, přednáší se dobře, když jsou pozorní a baví je to.

Kamil Ahmadié (dále **K. A.**): Diváci dokázali text ocenit.

Ondra Kocourek (dále **O. K.**): Diváci byli super. Prostor se mi zdál trochu velký, ale docela vyhovoval.

Jindřiška Fialová (dále **J. F.**): Přednášela jsem pro bráchu a mamku. Líbí se mi tu obrazy, stromy. Příjemné.

Robin Ferro (dále **R. F.**): Diváci byli super. Smáli se. Prostředí je příjemné.

Nazareno Klug (dále **N. K.**): Diváci se mi líbili, až na některé jedince, kteří si hráli. Jinak dobře poslouchali. Na prostředí jsem zvyklý, modrá barva (myslí „oponu“) je uklidňující. Ovšem pro mě a Kubu (Jakub Velička) je to ještě doping – jahody za školou na tajném místě.

Adéla Černíková (dále **A. Č.**): Diváci se mi líbili, protože tomu rozumějí. Prostředí se mi moc nelíbí. Jsem víc zvyklá na divadelnější – diváci jsou ve tmě, takhle mě to znervózňuje.

Anna Doležalová (dále **A. D.**): Na divácích se mi líbilo, že když jsem jim dávala emoce, tak to taky dávali najevo. Kdyby seděli jako pecky, tak by se mi to hůř říkalo. O prostředí si myslím to samé, co Adéla.

Klaudie Osičková (dále **K. O.**): Ráda recituji před směřícím se hledištěm. Diváci byli šikovni. Prostředí celkem vyhovovalo, i když má raději temnější hlediště – je to komornější.

Jan Mrázek (dále **J. M.**): Diváci byli naladěni na humorné texty, tak škoda, že nemám vtipný text. Reakce diváků, kteří se smáli, mě trochu zaskočila (recitoval text Rabin od J. Wericha). Na prostředí mi vadilo, že diváci seděli stupňovitě – jako v amfiteátru – a my byli dole.

Hubert Ullrich (dále **H. U.**): Diváci byli ve vysmáté náladě. Prostředí bylo velké a trochu znervózňovalo.

Jak hodnotíš svoje vystoupení? Co se povedlo a co úplně nevyšlo?

M. R.: Jsem spokojen tak půl na půl. Trochu jsem se zrušil – když se smějou diváci, je to dobré, ale když se směje porota, tak jdu s nimi. Text jsem si sám vybíral (Zálesák od V. Havla) a říkal jsem si: „Snad tam nebudou

lesáci, když budu na jejich škole recitovat text o znečišťování lesa.“ Sám se starám o pořádek kolem školy a jsem skaut.

J. F.: Jsem docela spokojená. Závěr se mi povedl.

R. F.: Recitovalo se mi dobře, ale byly tam přebrepty.

N. K.: Byl jsem i lepší. Jsou chvíle, kdy se mi daří líp.

A. Č.: Užila jsem si to, protože jsem to už říkala naposledy.

A. D.: Taky jsem si to užila, i když první vteřiny byly hrozné. Nevadilo mi, že stejný text měla Klaudie, říkala jsem to jinak.

K. O.: Užila jsem si to. Když jsem zjistila, že stejný text má i někdo jiný, tak mě to ze začátku vyvedlo trochu z míry, ještě se mi to nestalo. Nakonec jsem ráda, že jsem slyšela i jiný způsob recitace.

Na otázku, jak ovlivnila dílna jejich výkon, shodně tvrdili, že bylo příjemné poznat nové lidi, které nepokládali za konkurenty, ale za kamarády. Líbil se i způsob určení pořadí pro recitaci.

N. K.: Byl to originální způsob – lepší než tahat lístky z klobouku.

Vystoupení ostatních recitátorů se všem líbila, oceňovali osobitost projevu, ale často je nejvíc zaujaly humorně laděné texty, zvlášť Zálesák, Červená karkulka jako horor, Popletená pohádka.

A postřehy na závěr:

Adéla Černíková: Je vidět, že děti, které tu jsou, jsou trochu jiné než ostatní, mají jiné zájmy. Rychleji si porozumí.

Jakub Velička: Je fajn, že lidi pořádají takovéhle přehlídky a že kromě počítače a televize je taky něco jiného. A že je pořád ještě dost lidí, kteří se o recitaci zajímají a baví je to.

Jindřiška Bumerlová

NA NÁVŠTĚVĚ NA BESEDĚ LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY III. KATEGORIE

Završením prvního dne přehlídky recitátorů byla beseda lektorského sboru s recitátory a jejich vystoupeních. Odehrávala se v aule České lesnické akademie od 19:30 do 21:00.

Jak je na Dětské scéně zvykem, beseda byla uspořádána tak, že lektori spolu s recitátory a dalšími účastníky besedy vytvořili tři kroužky v různých koutech auly. V každém debatním kroužku byli dva lektori. Každému recitátorovi, který v kroužku seděl, se chvíli

věnovali. Recitátoři se mezi kroužky mohli samozřejmě pohybovat, takže měli možnost promluvit si o svém vystoupení se dvěma nebo i se třemi dvojicemi lektorů. Nikdo z recitátorů tak nepřišel zkrátka.

V aule vládla soustředěná atmosféra, recitátoři se nezajímali jenom o své vystoupení, ale i o vystoupení ostatních. Nežádka se k práci ostatních i vyjadřovali.

Lektori podněcovali otázkami recitátory k tomu, aby svůj výkon analyzovali a aby sami hledali, kde byla silnější a slabší místa, jak by bylo možné se v další práci chyb vyvarovat. Měli se vyjadřovat i k práci druhých, dávat si vzájemně doporučení, vyměňovat si zkušenosti a nápady.

Díky tomu se v rozhovorech dařilo velmi přesně vyhmátnout a jasně pojmenovat, co se nepodařilo a kde byly obtíže, a zároveň lektori každému recitátorovi pomohli najít to, kde je jeho síla a na čem může stavět.

Dospělí, rodiče nebo učitelé, kteří některé recitátory doprovázeli, do debaty až na výjimky nezasahovali. Ostatní i lektori většinou hovořili k recitátorům a ne k jejich doprovodu.

Hoďně se mluvilo o práci s textem, o rytmu, výslovnosti a jiných technických věcech. Nejvíce se ale hovořilo o výběru textu, což je při práci naprosto zásadní krok. Při výběru textu hraje v této věkové kategorii pochopitelně většinou roli dospělý, který s recitátorem pracuje. Nedostatků, na které lektori upozorňovali, se často opakovaly.

Někdy byl vybraný text předčasné vzhledem ke věku recitátora. Tak tomu bylo například u Vysokého Provazochodce nebo u Ferlingettiho textu Svět je báječné místo k narození. Někdy ale naopak recitátor zvládl výborným způsobem text, který by byl obtížný i pro recitátora vyšší věkové kategorie. To se podařilo třeba u Werichova Rabína.

Někdy zase recitátor sáhl po textu, který sám o sobě nenabízel valné možnosti (případ Škodolíb domáci od V. Klíntové). Své obtíže, jak tomu často bývá, přinášely i texty písňové.

Někdy bylo pro recitátora omezením také to, že neznal kontext textů v knize, ze které si svůj text vybral (Svatá noc z Knihy apokryfů od K. Čapky).

Antonín Šimůnek

NA NÁVŠTĚVĚ V DISKUSNÍM KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II.A IV.KATEGORIE

Tak jako se postupně scházeli účastníci diskusního klubu (ale během čtvrt hodiny už byl počet konečný), tak postupně nabízela Martina Longinová témata pro diskusi. Některá témata pak vyplynula přímo z debaty.

Diskusní klub začínal tím, že účastníci alespoň stručně vysvětlili, jakým jsou vlastně doprovodem - jestli jsou pedagogy, rodiči (někdy se obojí krylo), či dokonce sestrami recitátorů II. a IV. kategorie. To samozřejmě ovlivnilo jejich pohled na předkládané problémy. Martina Longinová nechávala diskutujícím dostatečný prostor pro to, aby vyjádřili své názory, své zkušenosti. Výchozím materiálem pro diskusi byl společný zážitek z odpoledních vystoupení recitátorů III. kategorie.

Kde dítě začíná s recitací

Diskutující se shodli na tom, že účast školy při práci s recitátory je minimální, daleko větší je vliv rodiny. Pokud se škola o mladého recitátora zajímá, tak se často stává, že pomoc nepoučené paní učitelky může být spíš na škodu. V závěru debaty se mluvilo i o tom, že na fakultách není uměleckému přednesu věnováno žádné místo.

Důležitým momentem je vůbec odhalit dispozice dítěte a pak mu pomoci tyto dispozice rozvíjet např. právě i v dramatickém kroužku.

Jak vybírat text pro recitaci

I zde se názory různily - ponechat dítěti „volnou ruku“, dát mu přímo text, snažit se mu nabídnout více možností, ze kterých si vybere, trochu ho při výběru „navigovat“. Nakonec většina souhlasila s tím, že by si děti měly vybírat texty, které odpovídají jejich věku, chápání a technickým možnostem. Přičemž je rozdíl mezi tím, jestli dítě textu rozumí a jestli je schopné své porozumění zprostředkovat posluchačům. Text by měl být také spíše náročnější, ale to je zase ovlivněno individuální vyspělostí dítěte. Také je důležité, aby recitátor měl nadhled a nenechal se textem emocionálně pohltit.

Z tohoto hlediska se hovořilo o vhodnosti výběru textů, které účastníci slyšeli odpoledne. III. kategorie byla označena jako problematická a přelomová, kdy se objevovaly texty už hodně náročné, a přesto dobře zvládnuté (např. J. Werich: Rabín v podání Jana Mrázka) nebo naopak ještě „dětské“. Další problém nastane, když je vybrán vhodný text pro „nepřipraveného“ recitátora. Text může být náročný po obsahové i formální stránce.

Co vlastně znamená termín „umělecký přednes“ a co „divadelní monolog“ - kde jsou hranice?

Tuto debatu vyprovokoval text Přemysla Ruta: Značky a zámky, který interpretovala Marie Magdalena Kochová. Účastníci diskusního klubu se nakonec shodli na tom, že pro umělecký přednes je skutečně důležitý především text, který je interpretovou osobní výpovědí, že pohyb nesmí slovo „převálcovat“. V monologu interpret vytváří postavu za určité situace. Právě toto pojetí bývá u některých porot problematické a nejednoznačné.

Právě proto, že se ve III. kategorii objevila řada textů, ve kterých vystupovalo více postav, hovořilo se také o tom, jak důležité je udržet linii vypravěče, nedrobit text, nerozhrávat příliš, aby se ústřední sdělení nevytratilo. Právě z tohoto hlediska dobře působilo vystoupení Jakuba Veličky a jeho interpretace Červené Karkulky jako horor (E. Kishon).

Co očekáváme od dětského přednesu a co od uměleckého?

Tady se názory dost různily - zda dětský přednes musí být i po technické stránce (především se to týká správné výslovnosti) bezchybný a co vlastně od dětského přednesu očekáváme. Dětský recitátor má mít ze své práce radost, má mu pomoci i v osobním rozvoji, pokud by se však chtěl věnovat této umělecké disciplíně opravdu profesionálně, je třeba tyto nedostatky odstranit. Účastníci pak uváděli řadu příkladů, kdy přednes působil jako silný motivační prvek pro odstranění chyb výslovnosti. Na druhé straně je škoda, že takto citlivý přístup se často na soutěžích neuplatňuje. A od těchto úvah bylo blízko k debatě o tom, co je vlastně úkolem porot okresních přehlídek - pomoci dětem v jejich cestě k interpretaci textu, poskytnout jim skutečně profesionální hodnocení jejich výkonu, které by pro ně bylo motivací pro nové hledání.

Na závěr Martina Longinová nabídla další témata, kterými by se účastníci mohli ještě zabývat - např. ilustrace slov, sekání veršů, deformace hlasu, stylizace, udržení celku, klíčová místa celku, práce s formou, rozpracování částí s vědomím celků.

Všichni se nakonec rozcházel s pocitem, že s Martinou Longinovou užitečně a zajímavě strávili čas a že jedno setkání prostě nestačí.

Jindřiška

JEDEN DEN S RECITÁTORY 2. KATEGORIE: PLAVBA

První odpoledne Dětské scény 2008 jsem strávila s recitátory druhé kategorie. Nalodila jsem se do skupiny, která se předem vůbec neznala, ale při mém vylodění už to bylo kvalitní námořnictvo...

Pátek třináctého 2008 – Trutnov – během dopoledne se to v České lesnické akademii začalo hemžit – ponejvíce recitátory a jejich doprovody – po lehké popolední zahájení se hemžení rozdělilo do tří proudů – s jedním z nich jsem se odpavila i já.

Kapitánky mého proudu Markéta a Hedvika (v civilu studentky Katedry výchovné dramatiky DAMU) si do jedné ze tříd Střední lesnické školy odvádějí druhou kategorii recitátorů, tj. děti, které chodí do čtvrté nebo páté třídy. Práce začíná hned svižně a já chvíli váhám. Oni už se předem všichni znali? Co to má znamenat? Hedvice a Markétě se hned prvními hrami a cvičeními podařilo vytvořit ovzduší, které se obvykle vznáší až kolem lidí, co se nějakou tu dobu znají a navíc spolu kamarádí. Kluci a holky se hned

museli snažit vměstnat se společně na různé malé papírové plochy a ostych musel hned pryč, i když se ještě ani neznali jménem.

Na jména došlo vzápětí, kdy se měl každý z nás představit svým jménem vyčteným, jako se vyslovuje jméno autora básně, a doplnit jedno slovo, které by mohlo být tím pomyslným nadpisem básně o nás: Hynek Šíp – Skauting, Michaela Moničová – Zvířectvo, Zuzana Roubová – Pětka, Šárka Lukešová – Piha, Radka Cabáková – Nadpis atd.

O kouzelném dědečkovi, který zbavuje recitátory trémy

Z našich nadpisů (i já jsem jedním slovem přispěla do společného měšce) se dál ve skupinách tvořily příběhy. A byla to opravdu tvorba. Kluci a holky si bez dlouhých okolků vytvořili skupiny holčičí, klučičí, ale i smíšené a tvořili, až se jim od úst a psadel prášilo. Nikdo se na nic nevyptával, prostě věděli, co mají dělat a hned je toho tolik napadalo. A ne jeden literát by se mohl inspirovat. Zrodil se tu příběh o kočce, která uspořádala fotbalový zápas proti psům, o smrtelné pize, která sežrala svého majitele, hororový příběh o tanci smrtky na hřbitově, o kouzelném dědečkovi, který zbavuje recitátory trémy, o zpívající kačeně, která je mistr světa v plavání, ale současně vyhrála X-Factor, nebo poetický příběh o barvách, které se utkaly, aby ukázaly, která z nich může malovat víc věcí: „...ale když se dají všechny dohromady, může z nich vzniknout krásný barevný nadpis.“

Podle nadpisů příběhů se dál tvořila sousoší a musím říct, že ta souhra dětí byla báječná – nestačila jsem koukat. Potom už se šlo zpět do auly, protože recitovali kolegové ze třetí kategorie.

Kluci fandí fotbalu, holky Potterovi

Cestou tam jsem se dozvěděla dost zásadní věci. Imrich, podle trička fanda fotbalu, podle toho, co říkal, rodák z Pacova se slovenskými předky, mi trpělivě vysvětlil, a to za halasného přikyvování několika dalších kluků ze skupiny, že kromě Dětské scény se dnes hrají dost důležitá utkání Mistrovství Evropy ve fotbale: Nizozemsko – Rumunsko a Itálie – Francie. Imrichovo křestní jméno je dědictví po slovenských předcích. Po kom dědil jméno Mikuláš, to jsem nezjistila, každopádně mi tvrdil, že se ho pořád někdo vyptává, kdy bude rozdávat dárky.

Hedvika je sova Harryho Pottera

Ke svému jménu měla příhodu i Hedvika. Nositelkou jejího jména je totiž i sova Harryho Pottera a v souvislosti s tím jí nedávno řekla jakási holčička: „A víš, že Hedvika v sedmém díle umře? Doufám, že taky do sedmi dnů neumřeš!“ Se smíchem Hedvika dodala: „Ale dílny jsou jen tři dny a mají pět dílů.“

A Bára všechno o Hedvice potvrdila. Má s sebou v Trutnově sedmý díl a chystá se ho tu číst podruhé. Ostatní holky s lítostí Hedvičinu smrt potvrdily. Radka z Krnova doplnila, že Fred umře a Georgovi uříznou ucho... Psát o tom prý klidně můžu, protože sedmý díl už zaručeně všichni četli...

X-Factora nepustili sednout

Večerní dílny se odvíjely opět svižně – hry na zapamatování jmen – Josef, nově příchozí Ivo, Tereza, Bára – všichni kluci, jejichž jména končí na š, si vždycky stoupli vedle sebe a při představování byli zvukomalební – Tomáš, Lukáš, Tadeáš, Mikuláš – a dál Natálka, Káta, Dominik... Chůze – fotky – živé obrazy...

Na některé aktivity jsem jen koukala a nestačila jsem mrkat. Děti pravidla hned pochopily, všechno je bavilo, když si vzájemně představovaly své živé obrazy, musely lektorky odsunovat diváky, aby vůbec bylo vidět, co se předvádí. Zájem o všechno, co se dělo, je držel v ohromném tempu. To předvedly na maximum při hře, kdy měl každý v prostoru svou židličku a na jednu volnou se měl posadit pan X. Pan X neměl šanci, i když ho děti okamžitě přejmenovaly na pana X-Factora. Byli tak rychlí, že X-Factora nepustili sednout, ani když byly volné židličky dvě, protože Tereza odešla zvednout telefon.

Sochy reflektující odpoledne v Trutnově – kratičká aktivita, která by možná neřekla moc náhodnému divákovi, zvlášť když každý mohl dodat jen jedno slovo. Mně ale řekla docela hodně, protože před večerní dílnou

mi děti stihly vyklopit řadu svých odpoledních zážitků. Někdo byl plavat, nakupovat, prošel se parkem u lesnické školy, Zuzka odpoledne prochodila Trutnov a koupila si velké červené sluneční brýle, Natálka strávila tři hodiny v ZOO ve Dvoře Králové a přivezla si tužku s tygrem, co plave... Většina recitátorů z druhé kategorie ale zůstala v aule České lesnické akademie, aby si poslechla starší kolegy ze třetí kategorie. Všem se líbil Jakub Velička s jeho hororovou Červenou karkulou nebo Michal Rys s jeho Pižduchem zálesákem...

Snad už Tadeáš v kapse nic nemá!!!

Práce se Markétě a Hedvice dařila držet ve svižném tempu, ale současně i soustředěné atmosféře, která nepostrádala všudypřítomnou legraci. (Tu a tam si Tomáš z plna hrdla zapěl: „Ó, Lanza bílá, ó, Lanza má...“) Závěrečná hra, uvedená Markétiným přítulným hlasem slibujícím napětí, kluky a holky odvedla na loď v rozbouřeném moři. Ličila podmořskou obludu – „Kraken!“ zvolalo jednohlasně několik dětí – „...a ta když uslyší nějaký zvuk, ukousne kus lodi!“ – Došlo na dělení do skupiny kluků a holek – putování po židlích, kterých ubývá – ve vzduchu napětí – ticho – někdo zakašlal a skupina holek přichází o kus lodi! – kluci odolali prvotnímu pokušení hluchet, aby se holkám nedařilo – holky zdárně dorazily ke břehu! – teď bojují o přežití kluci s Terezkou jakožto jedinou dívkou v týmu – i holky odolávají pokušení kazit to klukům vnějšími zvuky – hrdina Mikuláš si s Terezkou mění místo na konci lodi, aby nemusela pokládat těžkou židli ona – Tadeášovi vypadly z kapsy hrací kostky a obluda za to klukům ukousla kus lodi – plavba ale pokračuje – Tadeášovi vypadla z kapsy dvoukorná – obluda ukousnu-la další kus lodi – proboha snad už Tadeáš v kapse nic nemá!!! – i kluci dorazili ke břehu – hurá!!!

„Bez srandy není život.“

V závěrečné reflexi si děti pojmenovaly, co všechno v této plavbě musely uplatnit, aby byla úspěšná, a co se jim na ní líbilo. Byli přesní a řekla bych, že nezapomněli na nic: spolupráce – soustředěnost – obratnost – dobrá strategie – nonverbální komunikace – dorozumívání – odolávání pokušení kazit to soupeři – legrace – hlídat si bezpečnost – vzájemně si pomoci... Ale obluda byla trochu hluchá, možná občas nějaký ten šramot slyšet nechtěla, Ivo ji přirovnal ke „staré krakatici při sestě“. Jinak se všem hra moc líbila, bavila je, shodli se na tom, že si ji spolu moc užili, protože se k sobě chovali hezky a snažili se, aby to všichni hráli naplno, protože jinak to na jedné lodi prostě nejde. A hlavně byla sranda, a to je nejdůležitější, protože: „Bez srandy není život.“

Markéta a Hedvika byly po skončení dílen nadšené – děti mají energie naprosto nevycerpateľně, a přitom jsou úžasně soustředěné. „Mohlo by se zdát, že je tu nestandardní hluk, ale přitom jsou ty děti vlastně nestandardně hodný... Vydřely poslouchat jeden druhého až do konce...“ A mně to s nimi až do konce moc bavilo. Čeká je další den dílen a další den v znamení recitace. Možná ale mezi tím stihnou ještě jednu plavání nebo zoologickou nebo výlet do Kuksu – i to k Dětské scéně patří.

Gabriela Sittová

PŘEDSTAVUJÍ SE

JIŘINA JAKUBA DOUBRAVU

Jakub je mladý muž v nejlepší věku, velmi pohledný, intelektuálního vzhledu - a přesto sportovního. Je z Českých Budějovic, vystudoval alternu v Praze na DAMU. Vrátil se do Českých Budějovic a tam se živil jako chudý herec s kočovným divadlem, jako chudý herec v profesionálním divadle a v současné době založil svoje divadlo Rajdo (od slova „rajdovati“, trajdati a rozdávat radost kolem sebe), kde se věnuje také divadlu pro děti. Posledním jeho kouskem je Perníková chaloupka.

Já ho znám ale jinak - je to pro mě 8letý špunt před dvaceti lety. Objevil se v Mělníku na Dětské scéně v krásném představení Jarušky Krčkové, které se jmenovalo Až ti mrázové přejdou, bylo to folklórní pásmo poezie. Jakub byl hvězdou tohoto představení, protože byl úplně nejmenší, vypadal na 6 a v bílé košilce třikrát přešel za úplného ticha jeviště a táhl za sebou dřevěného koníčka a celý sál trnul a bylo to velmi dojemné. Všichni, kdo |Jakuba tenkrát viděli, si na to teď vzpomněli. A ještě Jakub říkal, že toho koníčka si s tatínkem vyrobil sám. A kdo byste ho náhodou neznal, poznáte ho podle krásných modrých očí.

JAKUB JANU KŘENKOVOU

Jako nejmladší představuji tu nejzkušenejší, a proto tedy jdeme od současnosti do minulosti. Jana teď začala svůj důchodový věk tím, že se dala na studia. Přihlásila se na FF obor Tvůrčí psaní a kromě toho se s několika kolegyněmi věnuje folklóru. Kolegyně mají na starosti zpěv, tanec a Jana samozřejmě mluvené slovo a dramatickou přípravu. Předtím pracovala v ZUŠ a ještě nyní se kolem

ní pohybuje 50 dětí. Než založila LDO na ZUŠ ve Žďáru, byla předtím kantorka. Učitelství je jejím celoživotním posláním a nestydí se za to. Vzpomínky na přehlídky ještě před Trutnovem - Zábřeh, Ústí nad Orlicí, Prachatice, Kaplice. První nasměrování k dramatické výchově - dvouletý kurz Brno - Lužánky a poprvé se svým souborem a představením Pimpilim pam pam ve Štíříně. Tam si děti zažily radost z vlastní tvorby poprvé.

JANA JIŘÍHO POKORNÉHO

Jana: Co máš společného s dětským přednesem?

Jiří: Skoro nic - i když - jezdím po krajských přehlídkách a tak možná proto.

Jana: Co tě na dětském přednesu zajímá?

Jiří: Jestli dětský přednes má smysl. Já jsem se kdysi s Jirkou Bláhou bavil o tom, jestli přednes může fungovat. Jako šťudýrka ano. Většina recitovaných textů není určena pro veřejnou produkci, tak proč se to recituje? Myslím si, že recitátoři musí mít důvod, a to je to, že si k tomu přinesou něco svého. Jinak bych si to mohl přečíst. Často vidím, - ne na národní přehlídce, ale na nižším stupni - že někteří ale nemají právo text recitovat, protože to říkají hůř, než to ten autor napsal, a v tom mám rozpor. Na národní přehlídce se chci ubezpečit, že snad právo na umělecký přednes je.

Jana: A já si myslím, že to Jirku dostatečně představilo.

PŘEDSTAVUJÍ SE

JIŘÍ JIŘINU LHOTSKOU

Já jsem Jiří, ona Jiřina. Moje žena je Jana Procházková, její muž je Vladimír Procházka. Jsme ve stejném kraji a možná, až budeme opravdu hodně staří, budeme mít možná stejný kroj. Máme stejné záliby, nejen divadlo a umělecký přednes, ale také zahrádku. Jiřka má tedy velkou a my jen tři balkóny, ale přesto tvoříme, jak můžeme. Z toho vyplývá, že oni zavařují a my jim vozíme sklenice. Oni nám dávají svoje přebytky už ve sklenicích. To je také společné, máme mnoho společných známých – kolem divadla i soukromí. Jiřka byla jedna z mých nejmilejších pedagožek na DAMU v Praze. Máme psy a naše Betynka je milovaná jejich Arnoštem a musím říct, že je od něj oblíbená od hlavy až po koneček jejího ocásku, když tam přijedeme. To je asi všechno.

redakčně upravila /Iva

HEDVIKA O MARKÉTĚ NEČASOVÉ

MARKÉTA JE VÍLA, ČLOVĚK OBESTŘENÝ
ATMOSFÉROU SLUNCE, PODZIMU A KOPRETIN.
MARKÉTA, TO JE, JAKO KDYŽ POPRVÉ
V ŽIVOTĚ SPATŘÍŠ VYDRU.
MARKÉTA JE PRAVÝ ČAS V NEČASE.

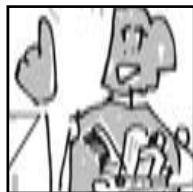

MARKÉTA O HEDVICE ŠVECOVÉ

KDYŽ NĚCO NESVEDU
TAK **DU** ZA **HEDU**... TŘEBA PRO RADU
ALE SPÍŠ JAKO KE KAMARÁDU
ONA KDYŽ MÁ NÁLADU
TAK JE ZA NEPOSEDU
V TURECKÉM SEDU
V HRUŠKOVÉM SADU
CELÁ JAKO Z MEDU
V SOULADU
(A MÁ RÁDA MARMELÁDU, TAHLE HEDU!)

JEDEN DEN S JANOU MACHALÍKOVOU

V pátek odpoledne odstartoval první ze seminářů, které Dětská scéna nabízí pro své návštěvníky z řad pedagogů a vedoucích souborů. Bude probíhat po celou dobu přehlídky, až do čtvrtka. Jana Machalíková, recitátorka, zkušená pedagožka drama-

tické výchovy a spoluzakladatelka České improvizací ligy, ho nazvala „Přednes a interpretace aneb Má vůbec smysl recitovat?“

„Cvičný lektorský sbor“

Seminář je zaměřený na sólovou a kolektivní recitaci. Práce v něm bude rozdělena do dvou celků. Od pátku do neděle, tedy po dobu, kdy budou na přehlídce vystupovat recitátoři, se zaměří na sledování jejich práce. Během zbylých dnů si účastníci semináře vyzkoušejí práci vlastní.

V první části by měl seminář fungovat jako jakýsi cvičný lektorský sbor. Jeho členové budou mít dopředu k dispozici texty, které budou účastníci Dětské scény recitovat (z každé kategorie jich Jana Machalíková vybrala několik z nějakého hlediska zajímavých). Dopředu se s nimi na semináři seznámí, nastíní si jejich specifika, možnosti a úskalí. Výkony recitátorů pak budou moci po jejich vystoupeních lépe analyzovat.

Snahou Jany Machalíkové je umožnit návštěvníkům Dětské scény, aby nejenom uměli pracovat na přednesu se svými žáky, ale aby i případně dokázali zasednout do porot na menších školních nebo lokálních přehlídkách přednesu. Ty totiž často trpí nedostatkem poučenějších porotců. Ve škole se tak může velmi snadno stát, že učitel, který se zúčastnil Dětské scény, je k takovému úkolu nekompetentnější z celého pedagogického sboru.

Na úvodní seminář dorazilo zatím pouze sedm účastníků. Jsou to učitelé ZUŠ či vedoucí souborů, kte-

ří chtějí poznat novinky v přístupu k recitaci či nahlédnout do kuchyně jiných pedagogů, nechybí ale i nováčci v oboru, kteří hledají základní poučení. Jak je v oblasti dramatické výchovy a zejména recitace běžné, mezi účastníky naprosto převažují ženy.

Jak by měla vypadat recitační přehlídka?

V rámci úvodního semináře se hovořilo o přehlídkách přednesu, o tom, jak by měly vypadat a jak bohužel mnohdy nevypadají.

Recitátoři mají oproti divadelním souborům jeden významný handicap: obtížněji nacházejí příležitost k vystupování. Pokud chce s výsledkem své práce veřejně vystoupit divadelní soubor, uspořádá představení. Pro recitátora je však vzhledem k tomu, že jeho vystoupení trvá jen několik minut, jednou z mála příležitostí právě recitační přehlídka. Proto Jana Machalíková zdůraznila, jak je důležité, aby přehlídka byla především setkáním, „poetickou slavností“. Recitátoři by na ni neměli přicházet soutěžit, ale naslouchat si, sdílet své zkušenosti, diskutovat o své práci se zkušenými porotci i mezi sebou navzájem. O takovou atmosféru se snaží i Dětská scéna, na řadě přehlídek ji ale ruší přílišný tlak k soutěživosti.

Z bohatých zkušeností

Pak už se pozornost soustředila ke konkrétním textům, které měly během odpoledne na přehlídce zaznít. O každém z textů, které Jana Machalíková vybrala, stručně pohovořila. (Podrobnější diskuzi bohužel hodinové setkání neumožňuje.) Zdůraznila, na co je při práci s takovým textem potřeba se zaměřit, v čem se často chybí, na co si dát pozor a na čem naopak stavět. Mluvila při tom z vlastních bohatých zkušeností, které jsou široké i proto, že je má možnost získávat jako recitátorka a účastnice recitačních přehlídek, pedagožka i jako členka porot.

Kdo se do semináře o přednesu přihlásil, nemusí myslet litovat.

Po úvodní lekci a po vystoupeních recitátorů následovala večerní část semináře, na které byla řeč o konkrétních vystoupeních.

Tonda

„Nechceme pouze zvukové odlesky básnickových myšlének, při nichž dost často se stává, že myšlenka pronášená a provázející ji zvuk zdají se nám býti dvěma jen nahodile spojenými, ba někdy i sobě překážejícími protivami, nýbrž chceme, aby myšlenka se jaksí teprv před námi rodila, zkrátka známku opravdového života, - a to nazýváme deklamací přirozenou.“ Jan Neruda, 1867

V doprovodu vzdělaného žabáka Huga jsem se i já vydala za seminaristy skupiny A, tedy za svěřenci Jany Machalíkové, do malého sálu Národního domu. Cílem večerního setkání bylo popovídat si o předem určených textech a jejich interpretaci. Kolem hranatého stolu, do jehož středu se prosadil již zmíněný Hugo, se usadilo 5 seminaristů (2 dorazili ještě v průběhu), rozložilo si kolem sebe texty a zabořilo se očima do svých poznámek.

O čem že byla řeč?

Popletená pohádka a Doslovná pohádka Petra Nikla

Kvalitní a zároveň obtížný text – není lehké si zapamatovat takový text a nedá se v něm ani škrtnout. Vše má svoji váhu. Není lehké se v něm orientovat a najít si k němu cestu. V případě Doslovné pohádky se zaměřit na vypravěče – jaká je jeho pozice? Pokud se příliš zaměříme na přímé řeči, nebude význam celého příběhu jasný, příběh se moc rozkouskuje.

Technická obtížnost – velká náročnost na artikulaci, musí být přesná, obzvlášť v Popletené pohádce, která pracuje s přesmyčkami.

Jak bychom s textem pracovali my? – hledali bychom obrazy za zvuky v textu. Co si pod nimi představujeme?

Přesmyčky bychom doslovně nepřekládali. Vlastní slova bychom zkoušeli přesmykovat, hráli bychom si s proměnou významů. Za přesmyčkami bychom hledali příběh.

Děš Václava Hraběte

Práce s veršem – je velmi obtížná, je potřeba o výstavbě verše něco vědět, dát pozor na básnické přesahy, nemalovat ornamenty hlasem. Vypadá to jednoduše, ale je to hodně těžké.

Značky a zámky... Přemysla Ruta

Spojení několika textů – jde o 6 krátkých textů spojených dohromady. Dává to nějaký smysl? Je to záměr? První text Interpunkce v poezii se k začátku hodí jako úvod, poslední text Zkratka je dobrým závěrem, ale ostatní 4 mezi nimi byly možná zařazeny náhodně. Střídá se v nich víc pohybu a méně pohybu, méně textu a víc textu, ale je to záměr? Nedokážeme to rozpoznat. Je důležité, aby v takovém případě byl záměr rozpoznatelný? Bylo by to fajn.

Interpretace textu spojená s pohybem – bylo to zajímavé, neobvyklé. Je těžké najít ke grafickým značkám (Konkrétní báseň) odpovídající pohyb. Někdy to vypadalo náhodně, ale třeba nebylo.

Působivost na diváka neznalého textu – musel znát divák text dopředu? Bylo to důležité? Pochopil by to jinak, kdyby ho neviděl předem? Nevíme, ale zeptáme se.

Křik Ludvíka Aškenázyho

Malý rozsah textu – text byl krátký, nestihli jsme všechno sledovat, udělat si názor, připadlo nám to krátké.

Závažné téma – nebyl to humorný text a mezi odlehčenými texty nebyla moc nálada v publiku si ho vychutnat. Recitátor neměl jednoduchou pozici.

Apendix – na tomto místě se rozvinula odbočující debata nad tím, zda má učitel nabízet různorodé texty anebo nechat recitátora pracovat na textech, které ho baví a jsou osvědčené a recitátorovi sedí. Odpověď? Záleží na nás. A také na recitátorovi. Je ale škoda vytvořit „škatulku“ – sedí mu Halas, a tak bude recitovat jen Halase. Zajímavější je nabízet různé možnosti, rozmanité typy textů – ne vždy se ale povede recitátora zaujmout něčím, co se líbí také nám. Měli bychom děti učit hledat kvalitní texty.

Provazochodec Vladimíra Vysockého

Písňové texty v recitaci – vždycky je s nimi kříž. Polovinu významu textu písničky nese hudba. Pokud text recitujeme, musíme chybějící část adekvátně nahradit. Refrén má důležitou roli, ale není lehké s ním pracovat. Často nese klíčový význam. Písňové texty jsou často rytmické a je třeba současně udržet významovou rovinu a nepodlehout rytmu, ale též ho nelze „vyrušit“, práce s ním je těžká.

Svět je báječné místo k narození Lawrence Ferlinghettiho

Známy text – text je hodně frekventovaný, měl by po něm člověk sáhnout, když ho každý zná? Pro dítě může být důležitý, pro něj známý není. Je ale třeba pracovat s textem originálním, ne s přepisem z druhé ruky. Vždy, když objevíme zajímavý text, je třeba o něm a o autorovi také zjistit další informace. Jsou některé texty, ke kterým časem dojde skoro každý recitátor, patří k vývoji osobnosti. Ale je pravda, že už je některých textů někdy moc.

V plánu bylo ještě projít texty vybrané pro zítřejší přemýšlení, to už ale čas nedovolil. Večer bude ještě dlouhý, a tak si každý seminářista může texty pročíst sám a zítra přijít poučen.

Iva

P. S. Slova, která by neměla zapadnout: Škrtní textu je dělání bonsaje. Recitací rozvíjíme mysl. Recitátor je vždycky originál. Žádný text neřeknou 2 lidé stejně.

DNES JSME SI VŠIMLI...

... ŽE TO JEVIŠTNÍ TECHNICI NEMAJÍ LEHKÉ.

PŘEDSTAVUJÍ SE RECITÁTOŘI 4. KATEGORIE

PÁTEK OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

Dnes recitovali třetí kategorii. Byla jsem u toho a řekla bych, že k tomu mám co říct.

Čili k věci.

Je potěšující, kolik recitátorů tam bylo. Myslím o dva víc, protože když měli těch textů o dva méně, tak museli dvakrát dva lidi recitovat tu samou věc. To je škoda. Asi se pro ně málo píše... Kdyby to ten Nikl nepopletl a nena-psal jen dvě básničky, mohl by někdo říkat od něj tu třetí. Ale možná nemá čas. Dnes mají lidi málo času. Já dnes čas mám...

Tak třeba je dobré, že si někdo vybere básničku ve verších. Těch bylo poměrně málo. A samý smutný a pro mě trochu složitý...

Nejpěknější mi připadá, když si někdo vybere text, který lidem řekne něco konkrétního. Třeba se povedlo, když ten velbloud lezl na hrocha, žirafa na velblouda a šimpanz na žirafu. To mohl ten krokodýl přece vědět, že je jezírko pod hrochem. Ale ten gól, když šimpanz řekne: „Trhni si nohou,“ to je gól. A takové texty by si měli recitátoři vybírat, protože to mě bavilo. Ale on to taky ten Robin Ferro moc pěkně řekl, že to mělo myšlenku.

Potom je dobré, když někdo řekne, že lidové pohádky jenom straší děti. Já dětem Červenou karkulku taky už večer neříkám, protože tím je dostanu leda z postele. A to řekl Jakub Velička moc dobře, takže karkulka se hodí spíš na vstávání. Myslím, že o tom psal něco i Mr. Propper, ale to je odborná literatura.

Ale jak to řekla ta Tereza Kliková, tu básničku Svátá noc. To bylo o Vánocích, kdyby to někdo nepoznal, a já si taky myslím, že by se na Vánoce měl chlap trochu zcepuvat, aby se pro příště krotil. Tady mi připadá, že to ten Čapek napsal dost jinotajně, tak tam Terezka klidně mohla říct, že je to o Ježíškovi a že jde vlastně o to, kolik hostů mít doma u stromku a pro kolik lidí chystat kapra. To aby ženská počítala s regimentem, na to chlap nemyslí.

Čemu nevím hlavu ani patu, tak jak je to s tím snášením vajec. Taky bych řekla, že dědeček lhal a babička taky, a když se nestydí jeden, ani druhý, ještě je ostuda psát o tom básničku. Kdyby Adélka Černíková příště chtěla zase něco o vejci, mohla by si to vyměnit třeba s Michele Fulierovou, dyť to taky měla o vajíčku.

Potom by mě zajímalo, jak to napsal ten pan Přemysl Rut. Protože, když tam ta Marie Magdaléna klečela, tak ani neměla co říct a nikdo z porotců jí ten text neporadil. To by se nemělo stát, že recitátorovi nepomůžou. Jsou to odborníci a texty mají ofocené. No ale na druhou stranu si stoupla na ten praktikábl, tak byla pěkně vidět a ještěže jsem to předtím pořádně vydrhla, říkala jsem si, že to přejedu leštídkem na parkety. Tak to taky ke kultuře přispělo.

A potom tam ještě někdo říkal, Terezka Vágnerová to byla, že ten pan Forneti napsal: „Svět je báječné místo k narození.“ A tak to je, tak to tak berte.

Nezávislá Blažková

DNES JSME SI VŠIMLI...

... RECITÁTORŮ A LEKTOREK DRUHÉ KATEGORIE.

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že na prampouchu cestou do města se skví letopočet 1793.
 ...že Petr Nikl a lektori třetí kategorie se těší oblíbené recitátorů.
 ...že Josef Rosen je Vendula.
 ...že blízko „Lesárny“ rostou jahody.
 ...že blízko jahodové plantáže se nachází škola.
 ...že letos nikdo nepotkal Uffo Horna.
 ...že někdo slyšel, že někdo viděl, jak někdo v parku potkal Jeleny. Jelen však nepozdravil.
 ...že ulice v Trutnově jsou jak sinusoidy. Zvlášť, když člověk spěchá.
 ...že někteří byli viděni v ruce s knihou Téma: Promluva (30 úvah 23 autorů) – chcete ji získat? Ptejte se Jany Machalíkové.
 ...že aktualitou dnešního dne je pořád ještě Mistrovství Evropy ve fotbale.
 ...že se citelně ochladilo.
 ...že REDAKČNÍ SCHRÁNKA ZELA PRÁZDNOTOU!

DNES JSME SI VŠIMLI...

... PROUDÍCÍCH DAVŮ.

DNEŠNÍ PROGRAM - SOBOTA 14.6.

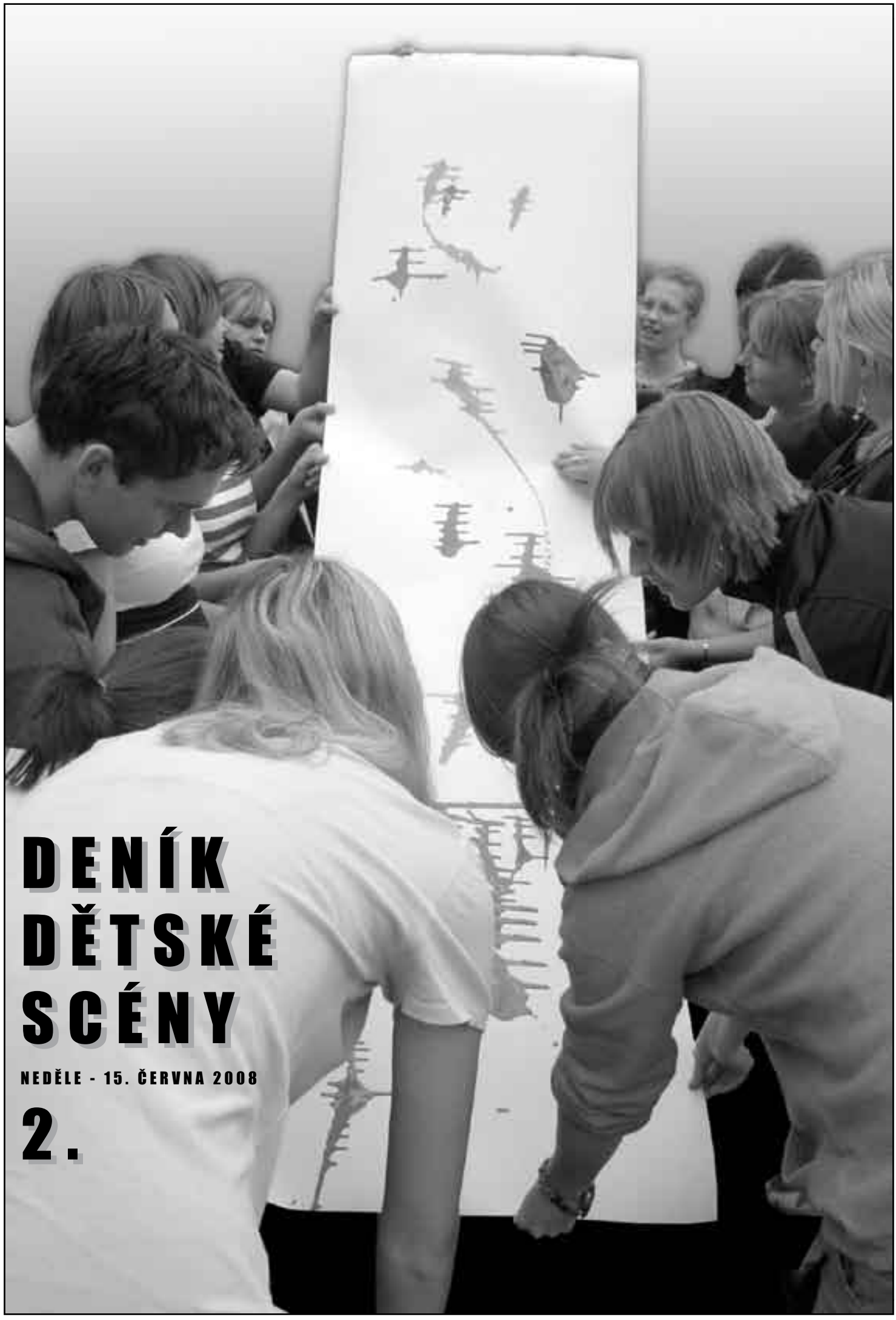
8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
9.00 - 12.00	vystoupení recitátorů IV. kategorie
9.00 - 13.30	semináře B, C, D pro dospělé
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory II. a III. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat.
	seminář A
15.30 - 15.45	zahájení přehlídky souborů
15.45 - 17.20	1. blok vystoupení souborů
	Nesmysly, BUBU – klub dětské kultury, Vsetín
	Brémští muzikanti , Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí
	Omyl, Sedum divů světa, Gymnázium F. Křížíka Plzeň
17.30 - 18.30	diskusní kluby seminaristů
17.45 - 19.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 1. bloku
18.00 - 18.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - KALEIDOSKOP

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 14.6.2008 ve 2.00. Vychází 14.6.2008 v 10.00. Náklad – 400 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

NEDĚLE - 15. ČERVNA 2008

2.

Úvodník

Vážení a milí čtenáři, všimli jste si? Už budeme pomalu kompletní a Dětská scéna začíná být taková, na jakou se Trutnovští už každoročně těší a na jakou jsou zvyklí, i když dneska pan starosta vyslovil přání, aby Trutnovští z přehlídky měli víc a víc si ji užili.

A ono opravdu je čeho si užít, alespoň si to myslíme. Přijely totiž dětské divadelní soubory a s nimi se program přehlídky obohatil nejen o jejich vystoupení, ale i o další diskusní kluby pro dětské herce i pro jejich doprovod. Začaly nové dílny právě pro členy divadelních souborů, ale i pro dospělé seminářisty, kteří přijeli také dnes. Doplnil se sbor lektorů – a to i o zahraniční hosty z Irsku a Norska.

Program pro recitátory - vystoupení, dílny, diskusní kluby atd. zůstává. Obohatil se i večerní program.

Přehlídka tedy košatí, mohutní, rozrůstá se tak, že nestačíme všechno zaznamenávat sami. Potěšilo nás, že to chápete a vyhověli jste naší prosbě a do Deníku Dětské scény jste přispěli svými postřehy. Jen pište dál, ať jsme pestřejší!

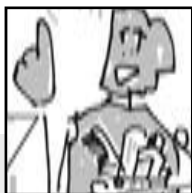
Tak, vážení a milí čtenáři, přejeme vám, abyste si náležitě užívali všeho, co letošní Dětská scéna nabízí a ještě nabídne.

Jindřiška Bumerlová

NA NÁVŠTĚVĚ U RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Stejně jako v pátek, i včera předcházela vystoupení recitátorů dílna vedená studenty katedry výchovné dramatiky DAMU. Konala se v aule České lesnické akademie. Začala hezky jako školní vyučování v osm hodin a trvala pětáctýřicet minut – jako školní hodina. Recitátoři se během ní ale neměli ničemu naučit. Práce v dílně jim měla pomoci k tomu, aby v následujícím vystoupení ukázali co nejlépe, co už umějí.

S úderem osmé se v aule, kde už většina recitátorů čekala (někteří i s dospělým doprovodem), objevily vedoucí dílny, Jitka Říčařová a Jana Wretigová. A vzhledem k tomu, že se s recitátory už znaly ze včerejší dílny, zkontrolovaly docházku, a to dlužno říct velmi roztomilým způsobem.

Ostatně celá práce se, stejně jako následné uvádění jednotlivých vystoupení, nesla v příjemně rozverném duchu.

Rozcvička pomocí pračky

Pracovalo se v kroužku. Činnost se nejdřív soustředila na rozhýbání a aktivizaci celého těla. To je obzvlášť potřebné zejména vzhledem k tomu, že vystoupení měla probíhat už od devíti od rána.

Každý z recitátorů měl ostatním předvést jednoduchý cvik, který ho napadl, a ostatní ho po něm měli za úkol zopakovat. Recitátoři se protahovali, až klouby praskaly (to prosím není planý řečnický obrat, ale doslovná skutečnost), jindy se dostalo na takové drobnosti jako jsou oční víčka, ale prostor dostala i ústa a čelist. Cvičení končilo „automatickou pračkou“, při které se muselo uvolnit snad celé tělo: účastníci uvolněně skákali na místě a vrčeli při tom tak, jako starší typ pračky při ždímání.

Cvičení nesené v tomto duchu dobře plnilo dva hlavní cíle: recitátoři aktivizovali svá těla a zároveň se uvolnila atmosféra, která je před vystoupením přece jen trochu napjatější.

Strč prst skrz krk

Dále se pokračovalo hlasovou a mluvní rozcvičkou. Recitátoři si aktivizovali bránici, usadili si dech a uvolnili si mluvidla. Potom pracovali s jazykolamy, každý mohl druhým nabídnout nějaký svůj oblíbený. Pro inspiraci uvádím některé z těch, které se mnohohlasně nesly sálem: „Dolar, rubl, libra“, „Zaželezilo-li se železo, či nezaželezilo-li se železo?“, „Naše posvíceníčko je ze všech posvíceníček nejposvíceníčkovatější posvíceníčko.“

Samozřejmě každý hledal ten nejzáladnější a nejlegračnější jazykolam, jaký znal. Opět tak při práci nebyla nouze o legraci.

Během posledních několika minut dostal každý z recitátorů možnost zkusit si ve ztichlém a ostatními recitátory alespoň částečně zaplněném prostoru říct začátek svého textu. Všichni tak měli možnost zkusit si, kde by měli stát, jak se vyrovnat s prostorem a s diváky.

Uvolněnost vs. soustředění

Možná, že během mluvních a hlasových cvičení by bývalo bylo vhodnější, vést už recitátory pomalu k soustředění. Na tomto místě mě totiž napadá, jestli přílišná rozvernost dílny nemohla napomoci tomu, že jak někteří lektori později zmiňovali, hned několik recitátorů příliš „tlačilo humor“ ve svých vystoupeních. Možná že na to dílna neměla vliv, ale za zamyšlení to určitě stojí.

Přesto si myslím, že dílna byla kvalitní. Vyvážit míru uvolnění atmosféry a soustředění na výkon je velmi obtížné a navíc u každého individuální. A dílna rozhodně nebyla takovým „dryákem“, aby opravdu zkušeného recitátora rozhodila.

Jak se vám recitovalo, jaké jsou vaše dojmy po vystoupení?

(Co mi po svých vystoupeních odpověděli recitátoři IV. kategorie.)

David Macháček:

Super, bezva atmosféra. Jsou tu lidé, kteří přednesu rozumí, vědí o co jde.

Adéla Hietenbalová:

Dobrý, je tu výborná atmosféra, jsou tady bezva lidi, kteří se dokážou do textu zaposlouchat.

Veronika Dobrovská:

Stejně jako jinde. Je tady ale výborné publikum, vybraní lidé, kteří „prošli sítím“. Nedostanou se sem už taková, které na přehlídku pošle učitelka, ale kteří o přednesu sami zájem nemají. Tady se naopak všichni posloucháme. Také kvůli tomu, abychom si mohli o svých vystoupeních popovídat na diskusním klubu.

Daniel Krejčík:

Dost dobře. Je tady dobré, vnímavé publikum. Bylo fajn, že se lidi hodně smáli.

Barbora Goldmannová:

Naprosto úchvatné! Pro mě to byla letos poslední příležitost tady vystoupit. Chtěla jsem si vystoupení hlavě užít.

Kateřina Zachová:

Měla jsem dnes trochu strach. V nižších kolech jsem nejdřív strach z vystoupení měla, pak už zase ne. Ale dnes se trochu vrátil. Proč, to nevím.

Klára Šmídová

Dobře. Je tu moc dobré a vnímavé publikum.

Josef Kubálek:

Docela dobře. Musel jsem si ale dávat pozor na ruce. Doporučila mi to porota na minulém kole. Dobře bylo, že publikum živě reagovalo.

Denisa Petru:

Moc dobře. V publiku seděli samí lidé, kteří o přednesu hodně vědí, baví je to poslouchat a zajímají se o výkon každého z nás. Je tu příjemné, domácí prostředí, žádné strnulé obličejy. Proto jsem taky neměla trému.

Kristýna Hulcová:

Dobře. V aule je milá atmosféra: dřevo, dobré světlo, dobrý zvuk. Dobře je, že lektori sedí rozestí mezi diváky, že tu není žádný zvláštní lektorský stůl. Publikum bylo moc milé. Kromě jednoho pána, který měl zavžené oči.

Martin Hejny:

Příjemně, lidé dobře reagovali. Je tu jiné prostředí než jinde. Tady jsme jako parta, na přehlídkách v Praze není ani čas se pořádně poznat.

Barbora Alexandrová:

Pěkně. Jsou tu celkově pohodoví a milí lidé. Ráno mi dnes nebylo dobře, jsem trochu nemocná, ale rozmluvila jsem se a při vystoupení mi už bylo dobře.

Františka Hejduková:

Dobře. Je tu dobrá atmosféra, sympatický, příznivě naladěný lidi. Jsme taková banda s podobnými zájmy.

Adam Smolek:

Bylo pro mě zajímavé vystoupit před tolika lidmi. Jindy recitujeme jen před několika učitelkami. Hlavně bych ale chtěl vzkázat těm, kteří mě uvedli, že nejsem z Brna, ale z Poličky!!

Klára Smudová:

Náhodou, úplně v klidu. Jsou tady zkrátka fajn lidi a není tu soutěžení. Diváci jsou vstřícní. Svými výkony se vzájemně bavíme, aniž bychom v druhém viděli konkurenci.

Karel Vaněk:

Dobře. Je tu fajn atmosféra. Tvoříme tu kolektiv, nejde už o postup, spíš o to, ukázat, co umíme, a druhé pobavit.

Lenka Švorcová:

Super. Jak už to není soutěž, tak se jdeme na sebe jenom vzájemně podívat. Jsou tu příjemní lidi.

Stephanie Van Vleet:

Nejdřív jsem měla trochu trému, ale říkalo se mi to dobře, protože jsem recitovala před dobrými lidmi.

Martin Pazour:

Dobře. Nebyla špatná akustika. Čekal jsem větší prostor. Oproti jiným akcím je tady jiné publikum. Při přednesu je v sále ticho, všichni mají respekt k výkonu druhých.

Jiří Sedlák:

Dobře. Je tu příjemné prostředí. Je to celostátní kolo, takže se tu objevují vyspělejší recitátoři s vyspělejšími texty.

Jiří Janeček:

Byla tu příjemná atmosféra, díky dílnám. Rozmluvili jsme se v nich, opadly nervy. Příjemný byl taky prostor, který není tak závazný jako divadelní sál.

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTOŘY A JEJICH DOPROVODEM

V místnosti jsou tradičně tři kruhy židlí, v každém kruhu dvojice lektorů, kteří zvou interprety a jejich doprovod k debatě. Vzduchem létají slova vypravěč, výslovnost, roztrhání textu, šikovný, líbilo se, ale dejte si pozor atd., tedy leitmotivy všech podobných setkání. Putují od jednoho kroužku k druhému a třetímu – takovou možnost mají i recitátoři, aby si vyslechli názory všech lektorů. Ano, probírají se klasické problémy, ale všude je znát vzájemný respekt mezi recitátory a lektory. Nahlédněte spolu se mnou.

Nina Martínková a Radek Marušák zahájili svou debatu.

Nina: „Budeme mluvit o tom, jak jste nás mile oslovili. Především bychom chtěli poděkovat. Byly to úctyhodné výkony a asi vás i někam posunuly.“

Radek: „Připravte se však i na to, že některé věci, které vám budeme říkat, vás nemusí potěšit, nemusíte s nimi ani souhlasit, ale třeba o nich budete přemýšlet, až půjdete odsud třeba k dalšímu kroužku.“

Nejprve oba lektori vyzývají účastníky debaty k tomu, aby se vyjádřili k textu, o kterém se bude hovořit nejdřív – je to báseň Jana Skácela Uspávanka s bývalými anděly a modrým ptáčkem. Účastníci si na ni pamatují. A to Radek hodnotí jako první klad – vystoupení zaujalo. Pak se Radek obrací k interpretece a pokračuje: „Objevila sis svoje téma. Podarilo se potkání tebe a textu, šlo to spolu, takže jsme tomu věřili. Co bylo pro tebe v textu nejkrásnější?“ Recitátorka vysvětluje, že to bylo celé zasněné a ona sní ráda. Byl to ideální svět, ale když zjistila, že je to uspávanka, tak se objevil problém. Radek ji ujišťuje, že je to přirozené, protože jako mladá interpretka nemůže mít tu zkušenost dospělého člověka uspávajícího dítě. Nina doplňuje: „Je to podobné jako hudební partitura, která je také stejná, ale každý interpret ji pojme jinak. Existují zásady pro to ztvárnění obsahu. Tuto formální stránku jsi nahradila osobní výpovědí. To jsem já a vemte mne se vším všudy. Líbila se mi ta výpověď o tobě a to zasvitlo. Zůstaň u svého světa snění. Představy musí být konkrétní – s barvami, vůněmi a k tomu je potřeba text autora. I když je to lyrický text, ty chceš ostatním sdělit příběh plný obrazů.“ Radek chce být přece jenom trochu kritičtější: „Někdy verše splynou do prózy. Někdy se ztrácí rým, udělá se přesah jinde, než má být.“ U dalšího textu F. Nepila Tetička a rejdař se opět objevila otázka škrtů, které mají být zdůvodněné, a otázka přesnosti interpretace textu. Nina: „Projev byl příjemný, nevyumělkovaný. I když se objevuje drmolivá mluva a šumlování a recitátor si občas pozmněl text, tak mu to odpustím, protože dokáže vyprávět po svém.“ Radek opět uplatní kritičtější postoj: „Člověk promine to, když se text při recitaci změní, ale vadí to.“ U ostatních interpretů se postupovalo podobně – nejprve výzva ostatním, jak na ně text i recitace působily, pak hodnocení kladů, vytvoření prostoru pro vyjádření názoru interpreta a rady, které mají pomoci ke zkvalitnění interpretace textu. Některé věci, jak zdůrazňují lektori, platí pro všechny.

Druhý diskusní kroužek se shromáždil kolem Jany Křenkové a Jakuba Doubravy.

Zde se hovořilo o textu Svatá noc (K. Čapek). Stejný text jsme měli možnost slyšet už předcházející den ve III. kategorii, ovšem v podobě „zmrzačené“ škrtů. Také tady byly škrtý, ale v daleko menší míře. Přesto však Jana Křenková připomíná, že zasahovat do textu takového autora, jakým je K. Čapek... Ocenila však, že recitátorka textu rozumí, ale ještě jí dává možnost vyjádřit se. Recitátorka souhlasí, že to není jen příběh o narození Ježíška, ale že jsou tam i jiné problémy: např. přijímání potřebného, poskytnutí pomoci. Jakub Doubrava zase oceňuje to, jak interpretka dokázala příběh čapkovsky stavět a závěr tak dobře vyznít.

O názor na své vystoupení žádala interpretku textu Ch. Palahniuka O holce z plakátu. Nejprve má sama říct, jak rozumí textu. Dívce se líbí drsný způsob, kterým se kritizuje senzacechtivost společnosti, která projevuje soucit jen zdánlivě. Jakub konstatuje, že recitátorka sice ví, o čem text je, ale na její interpretaci to není znát. Oba lektori oceňují osobitost projevu i to, že má jasný cíl, ale zároveň ji vybízí k větší „odvážnosti“ říkat věci „naplno“. Recitátorka: „Měla jsem trému. Byla jsem ráda, že mne diváci vnímají, ale taky jsem byla dost nervózní.“ Na to se Jana Křenková usmívá, ale je důrazná: „Jste přeci na národní přehlídce, tak vystupujte s nějakým sebevědomím.“

Této recitátorce velmi záleželo na tom, aby slyšela názory všech lektorů, vyžádala si je i v další skupině, i když lektorku Jiřinu Lhotskou zastihla už po skončení debaty. Jiřina Lhotská jí vlastně potvrdila to, co slyšela už v předcházejícím kroužku: „Nebojte se říkat svá tvrzení. Pro mě největším zážitkem z celého vašeho vystoupení jste vy.“ Podobně stanovisko zastávala i během debaty, kterou vedla společně s dalším lektorem – Jiřím Pokorným.

Zde se dost hovořilo o textu Sen a jeho interpretovi. Opět tu byl rozpor mezi formou, obsahem, způsobem interpretace. Oba lektori se k němu vyjádřili. Jirka: „Pomíjíš pauzy. Vnímám tě jako osobnost, která něco sděluje, i když chvílemi je stereotypní. Vybral sis text, u kterého je potřebné pro tebe i pro nás, abychom to slyšeli. O tomhle chci vyprávět. Chci tam dát kus sebe.“ A Jiřina: „Nejsilnější zážitek z tvého vystoupení jsi ty sám. Podal jsi informaci člověku, který dnes žije, co si o době myslí. Je třeba však pomoci technicky. Jinak by další sdělení nebyla srozumitelná.“

Také se připomínal text Jirka v ráži – a ten dostal do ráže Jiřinu Lhotskou, tedy spíš než text tak interpretku, která se připravila narychlo, protože „neměla čas“. Jiřina: „Pokud chce někdo něčeho dosáhnout, musí si čas najít. Nevystavěla jsi situaci. Nepotřebovala jsi diváky. Když vidím někoho, kdo je talentovaný, aby tak odbyl svou přípravu, tak to mě zlobí.“

V této skupině se hodnotily i další texty a v souvislosti s jedním se připomínala i Kámasútra (zdá se, že si ji budou interpreti přát k narozeninám). Kředo této lektorské dvojice je vidět z jejich následujících vyjádření, kterými celou debatu končili.

Jiřina: „Nás zajímáte jako lidi. Mě zajímá, co nám chcete říct. Je důležité, co si interpret myslí, to není záležitost hezkého textu a pěkného přednesu.“

Jirka: „Prostřednictvím textu řekne člověk to, co by jinak sám říct nedokázal. Může se za text schovat.“

A pak bylo 15 hodin a na své diváky čekaly divadelní soubory.

Denča&Anča, 4. kategorie

PŘEDSTAVUJÍ SE RECITÁTOŘI 3. KATEGORIE

NA NÁVŠTĚVĚ V DISKUSNÍM KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II. A III. KATEGORIE

Rodiče a učitelé některých recitátorů II. a III. kategorie se sešli v sobotu ve 13:30 na diskusním klubu pro doprovod recitátorů, který vedla Martina Longinová. Řeč byla o technické a výrazové složce recitování, o tom, jak se s nimi vyrovnali recitátoři IV. kategorie. Proběhla ale i diskuze nad otázkou, kde je hranice mezi divadlem a recitací a o tom, do jaké míry a za jakých okolností lze v předlohách pro recitaci provádět škrty.

Diskusní klub volně navazoval na páteční klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kategorie. Z osmnácti sobotních účastníků byli v pátek ale přítomni jenom někteří, a tak Martina Longinová nejdřív pro nově příchozí zopakovala, o čem byla minule řeč.

Přednes nebo divadlo?

Poté se řeč stočila k otázce, která vstala nad dvěma pátečními texty, nad Rutovými Značkami a zámilkami... a nad Čapkovou Svatou nocí, totiž, kde má recitace své hranice a kde přechází v divadlo.

Martina Longinová problematiku vyřešila následujícím způsobem: Pro divadlo, i když jde o monolog, je charakteristické, že herec vytváří postavu. Oproti tomu v přednesu interpret postavu nevytváří, ale říká text za sebe.

V případě Rutových Značek a zámek... bylo tedy pro řešení této otázky podstatné, že recitátorka postavu nevytvářela, že mluvila za sebe. Což ale na druhou stranu nic nemění na tom, že použité výrazné pohybové prostředky text válcovaly, místo aby ho jen doplňovaly či posouvaly.

Pak přišla řada na Čapkovu Svatou noc. V případě Svaté noci šlo podle mého názoru jednoznačně o nevhodnou úpravu textu. Shodla se na tom i řada z těch, kteří vystoupení viděli, včetně lektorů. Je proto s podivem, kolik prostoru se z vehementní iniciativy učitelky, která recitátorku při práci vedla, už v pátečních večerních debatách s lektory vystoupení věnovalo. Tentokrát toto téma ale přineslo nečekaný užitek, protože na jeho základě proběhla zajímavá debata o otázce, zda a za jakých okolností lze v předlohách pro recitaci provádět škrty.

Začalo se tím, že v případě Svaté noci se recitace rozpadla právě proto, že recitátorka sklouzla k vytváření postavy, čemuž napomohlo i necitlivé proškrtání textu. Další část debaty jsem se pokusil zaznamenat:

Škrtat? Zda? Za jakých okolností? A do jaké míry?

Učitelka recitátorky (dále **UČ.**): „Samotná povídka je na roli Dinah vystavěná. Škrkala jsem ze všeho, z řeči postavy i z řeči vypravěče.“

Martina Longinová (dále **ML**): „Každopádně se z textu vytratila vypravěčská poloha. Vypravěčský part má být u recitace ústřední. Zmizí-li, zmizí taky postoj interpreta. To, co jsme viděli, byl už monolog Dinah, a navíc se z textu vytratil Čapek. Na Svaté noci se znovu ukázalo, že je nutné, dávat lektorům text v kompletní podobě s vyznačenými škrty, aby bylo možné i o konkrétních úpravách diskutovat.“

Martina Doležalová (dále **MD**): „Já být autorem, tak se v tomhle případě vztekám. Škrty mi připadají jako neúčta.“

UČ.: „Ale vždyť i Shakespeare se krátil, všechno se krátil... Autory ctím. Škrtnám v textu nacházím to, co je vhodné pro recitaci.“

MD: „Ale pak musíte být uvedena jako ten, kdo do textu zasahoval.“

Hana Trázníková (dále **HT**): „Upravovat text je potřeba. Autor psal pro čtení, ne pro přednes.“

MD: „Tak potom to nerecituju. Já hledám pořádké texty, které by se daly recitovat jako takové.“

Iveta Vališková (dále **IV**): „Já když jezdím na divadelní přehlídky, tam zase pořád říkají: škrtejte více.“

ML: „To je ale jiná kategorie.“

IV: „V přednesu jde přece o výsledné sdělení, ne o autora. Proto škrtat lze.“

ML: „Škrtat je potřeba. Ale škrty musí být uvedené v textu, který se předkládá porotě, aby recitátor neškrtal jen to, co mu neseď, s čím si neví rady. Nejsou to pak smysluplně podložené škrty, okrádá to text. Jiné je, škrtnu-li větší celek, kde se třeba široce popisuje prostředí. Navrhovala bych zkrátka, aby se na Dětskou scénu dával text i se škrty.“

UČ.: „Neškrtala jsem jen tak, dost pečlivě jsem se tím zabývala. Chyba byla v tom, tlačit to k dramatu.“

ML: „Důležité ale je, drží-li po škrtech ještě vůbec text pohromadě.“

Jak má recitátor pracovat s postavami?

Martina Longinová dále pokračovala tím, že v jiných textech převládaly postavy vypravěče. A nemá-li text vypravěče, nemá se interpret šanci projevit. Jak by tedy měl recitátor s postavami pracovat?

„A není to jedno, tak to bude divadlo, a co?“ namítla jedna z účastnic debaty. Martina Longinová vysvětlila, že vytratí-li se vypravěč, vytratí se s ním i celistvost textu, to o čem přednes vlastně byl. Recitátor tak ztratí možnost vnést do přednesu to, proč si text vybral a proč ho vlastně říká. Obojí je ale podstatné a pro IV. kategorii by to měly být již zásadní otázky.

Technická a výrazová složka

Dále Martina Longinová položila otázku, které výkony recitátorů IV. kategorie, se nám vryly nejvíce do paměti a co za tím z hlediska práce recitátora je. Jde o dvě skupiny činitelů: o technickou a o výrazovou složku recitace.

U IV. kategorie se už předpokládá, že by se v recitačním výkonu měly obě tyto složky propojovat. Součástí technické složky je ortoepie, práce s dechem,

hlasem a tělem, práce s veršovou formou. I ve IV. kategorii si ale recitátoři často neuvědomují, že sem patří i například příchod na scénu a odchod z ní, že je potřeba dávat si pozor i na oblečení, aby dojem z vystoupení přinejmenším nerušilo.

Na několika vybraných recitačních výkonech se potom účastníci klubu snažili tuto problematiku konkrétně analyzovat. Řeč byla o Pojednání o Šemíkovi od Ludka Nekudy, textu, který nepatří k nejlepším, ale výkonem recitátora byl „povýšen“, o lidovém textu Jak stvořil Kristus na Slovácku víno a o tom, jak v něm využívala recitátorka nářečí.

Samostatné téma tvořila otázka humoru. Většina textů měla totiž veselý, humorný až komický charakter. Klíčový rozdíl mezi výstupy byl v tom, zda byl humor cílený a často prvoplánově vytvářen (recitátor tady přicházel jako bavič), nebo jestli vycházel ze samotného textu a ze situací v něm. Příkladem velmi zdařilého vystoupení tak bylo První rande Rudolfa Křesťana. Oproti tomu daleko méně šťastně pracoval s komikou interpret Sakiho Nevhodné pohádky. Dařilo se mu velmi silně držet kontakt s publikem, minul se ale s poetikou autora a vytvářel šaržovitě působící postavy.

Sama Martina Longinová v závěru setkání řekla, že ji těšilo, protože bylo živé, příjemné a diskutující. Byla to pravda. Zároveň ale byla pravda i to, že z čtrnácti účastníků mluvili nejčastěji asi jenom čtyři a skoro polovina nepromluvila vůbec. Možná neměli chuť, možná se nedostali ke slovu.

Každopádně je ale diskusní klub pro doprovod recitátorů velmi přínosný. Není to jen proto, že ho vede šikovná a zkušená vedoucí. Výborné na něm především je, že se učitelé a rodiče mají možnost učit se na zdarech i obtížích recitátorů z jiných kategorií, analyzovat jejich výkony. Mohou tak jít přímo k jádru věci nezařezováni jinými ohledy nebo zájmy.

Tonda

PŘEDSTAVUJÍ SE

NINA O RADKOVI MARUŠÁKOVI

Radek je můj kolega ve škole. Je nesmírně přemýšlivý, citlivý a pracovitý. Obdivuji, s jakou vervou se pustil do psaní náročné habilitační práce. Už ji má napsanou, vytištěnou...Klobouk dolů!

Když jsem se ocitla v Praze bez střechy nad hlavou, pomohl mi s podnájmem. Zůstaly tam krásné kresby od jeho syna Vítka.

Ale jak řekl rabín: „Všechno je jinak.“

RADEK O MARTINĚ LONGINOVÉ

Nepřeslechnutelný smích...

Kde je, tam opravdu je...

Rozumí poezii, recitování, a to tak, že lidsky a chytře...

Rád vzpomínám na naše spolubytní na jednom dřívějším porotování...

Miluje Itálii, Italy, Italky, italské vůně, familie, krmi...

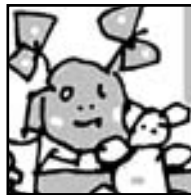
Umí zlobit...

A ráno mně z vedlejšího pokoje zaznělo její: „A ty věci ze sekáče

vydržej!“

A jak pravil rabín: „Všechno je jinak.“

MARTINA O NINĚ MARTÍNKOVÉ

Slunce s velkýma modrýma kukadlama:

plující „Račice ve vlnách Vltavy“

putující a kočující ve světě poetickém i dramatickém

porotující Múzou políbené

plodící nové recitátory

hrající si nejen s kočkami

pečící pardubické perníčky i s mariánkou

zpívající ráno na balkóně „Na Úsvitě“

řehtající se krásně zvonivě!

razící rabínovu moudrou myšlenku, že:

„Všechno je jinak“...

PŘEDSTAVUJE SE ČTYŘLÍSTEK

Pinda (Jana), Fifinka (Jitka), Bobík (Kuba), Myšpulín (Vendula)

FIFINKA ŘÍKÁ O PINDOVI

Pinda si rád skočí... přes švihadlo do výšky, do dálky a do lesa na houby a občas ví úplný houby. Někdy lítá v oblacích a často se nevrací.

BOBÍK ŘÍKÁ O FIFINCE

Fifinka má ráda veselou společnost. Ráda se líbí a líbá. Má ráda kocourky, zajíčky a prasátka obzvlášť. GRRR FRRR VRRR

PINDA ŘÍKÁ O MYŠPULÍNOVI

Myšpuín je velká hlava. Na všechno přijde a na co neprijde – to si vygoogluje. Vymyslel všechno, i Dětskou scénu. A vy tady teď musíte recitovat.

MYŠPULÍN ŘÍKÁ O BOBÍKOVÍ

Na co přijde, to slupne. Když se zuje, všechno usne a uschne. Je gentleman každým chrchtem, chtěl by se stát ředitelkou FRRR VRRR BRRR.

PŘEDSTAVUJÍ SE RECITÁTOŘI 2. KATEGORIE

Všichni hrajem divadlo. Máme rádi legraci. Všechno musím vědět. Divadlo nás baví. Rád řeším záhady. Rád doprovázím a zpívám. Nikdy nevíš, kdo tě sleduje. Mám ráda detektivky. Nikdy nevíš, co se ti stane. Miluju vraždy na jevišti. Velká sláva je za velkou vodou. Všechno nás to může potkat. Kdo chce vyhrát, musí se učit. Život bývá někdy drsný. Život je velká hra. I nemožné je možné. Ráda lidem sděluju věci. Ráda dělám všechno, co neškodí druhým. Radši bych zabila sebe než někoho jinýho. Bez žen na jevišti se to neobejde. A bez kluků taky ne. Divadlo není jenom o pohádkách a šťastných koncích. Improvizace je důležitá. Proč končit, když všechno začíná. Spolupráce je důležitá. Jsem cool. Zabijím jenom, když hraju. Dvakrát řež a jednou měř. Nestačí znát jen text, ale taky to chce umět dobře náladu. Důležitý je kolektiv. Hodně důležitá je i spolupráce. Nejlepší je, když seš právě ten, kdo tu záhadu vyřeší.

(přepis audiozáznamu Gábina)

NAPSALI O SOBĚ: SEMINÁŘ A

První noční po přemýšlení nad postřehy

Někdy jedete na nějakou přednášku s tím, co všechno se dozvíte nového. A v průběhu zjišťujete, že to, co vám říkají, vlastně znáte, jen jste pořád nevěděl, jak to formulovat. Až to najednou onen moudrý řekne a vy se v duchu plácnete do kolen: vždyť tak jsem to myslel, no, to je stará známá. Ale i tak odcházíte obohacen o znovuzobjevení Ameriky.

A někdy se také stane, že vám někdo řekne něco úplně nového, co dává smysl, co vám zapadá, jen jste nad tím ještě zapomněli přemýšlet.

V recitačním semináři Jany Machalíkové jsem zažila obojí a k mé potěše druhý případ asi víckrát.

Tak třeba věděli jste (či jen nevěděli že víte) že:

- Člověk musí být ochoten přemýšlet, aby mohl recitovat.
- Přednes je o interpretaci: klidně rozmlať židli a recituj s pěnou u pusy, když to vystihne podstatu.
- Když učíte svého žáka přednesu, nebuďte tak unešený z toho, jak rychle a dobře se naučil recitovat jako vy. Protože teď pro něj bude horší najít si ten svůj způsob.
- Recitátor potřebuje zpětnou vazbu, ať ví, jestli vůbec či jak byl srozumitelný.

Názory dalších:

- Je úžasné, kolik má člověk v recitaci možností... Ono se dá i mlčet, když se to umí.
- Ale od dob, co jsem recitoval já se výběr básní moc nezměnil.
- On toho řekl víc – obecně mluvil unešeně a nadšeně... Teď je v semináři B:-) Je ovšem 0:52 a já už víc tvůrčí nebudu, i když nebýt příjemná společnost výřečného (neumlkajícího) vrátného (raději si říká noční hlídač) a nespící soupeřnice, mohlo toho být víc a mohlo to být jinak, ale možná je to taky dobře!

Veronika

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR HOP-HOP, ZUŠ OSTROV

JEDEN DEN SE SOUBOREM BUBU – KLUB DĚTSKÉ KULTURY, VSETÍN

S dědečky a s holčičkami. Nebo o dědečky vlastně nejde?

Celou sobotu jsem strávila se souborem BUBU – klub dětské kultury, Vsetín. Přilepila jsem se jim na paty hned ráno u snídaně. Parta hezkých, milých a veselých holek, u kterých se snoubí chlapecky krutý humor s veskrze dívčí zálibou v zajímavých kloboucích, kytičkovaných šortkách a nalepovacích nehtech, které hrají o spoustě dědeček, tváří se, že je jim dost věcí jedno, ale současně mají dohromady tak velké srdce, že jeho okraje některé z nich nedohlédnou. Bylo by fajn, kdyby každá za sebe kookala o něco pozorněji...

Na úvod pro pořádek uvedu, že je v souboru šest dívek (Kačka, Kačka, Klárka, Magda, Zdeňka a Zuzka) ve věku do 15 let, jejich paní učitelka Bára Dohnálková, která je oslovuje velmi přívětivým „holčičky“, a Lenka, maminka Zdeňky.

Díky této partě jsem si i já k snídani mohla dát šálek kakaa, a kdybych byla tušila, o čem budou hrát představení, určitě bych neodmítla, když se Lenka ptala: „Dáte si ještě někdo čaj?“

Dnešní den byl pro soubor dost náročný. Hned po snídani si nachystali věci, odebrali se do Kina svět, kde zkoušeli a potom hráli své představení Nesmysly, podívali se na představení dalších dvou souborů, běželi na oběd, dali si siestu a zase se vrátili do kina, aby odehráli odpolední reprízu, podívali se na další dvě odpolední reprízy a ještě se zúčastnili večerního dětského diskusního klubu. Není toho málo. Byla jsem s nimi a zaručeně jsem se o nich pro dnešní den dozvěděla nejvíc ze všech účastníků Dětské scény.

Puberta v kvalitním stadiu – co, holky?

Holky jsou veselá partička, která se občas docela ostře špičkuje, ale asi je to tím, že mají docela drsný smysl pro humor, a ještě navíc pubertu v kvalitním stadiu. (Co, holky?) Rozesmívaly mě v jednom kuse. Tím, jak braly útokem občerstvení v kině a skupovaly ve velkém malé plechovky oříšků, žvýkaček, bonbónů atd., tím, jak téměř nepřetržitě žvýkaly to všechno nakoupené, i když jim to Bára před představením z naprosto praktických důvodů zakázala, nebo tím, jak reagovaly, když jsem je překvapila výkřikem: „Plechovky nebo život!“ Okamžitě přistoupily na mou hru a odpovídaly: „Plechovky ne! Cokoliv chceš, ale plechovky ne!“ Když mě tyto křehké dívky při polední siestě začaly učit na trávníku před školou hru, jmenovala se Samuraj, byla sice pantomimická, ale i přesto krvavá a muselo se u ní křičet jako o život. Kdo nekoukal z okna, musel podle zvuků tipovat na drsné muže železných pěstí... Hlavou mi letělo Bářino laskavé oslovování „holčičky“.

„Hrálo se vám dobře?“ „Jó.“ „Neměly jste trému?“ „Né.“

Dopolední uvedení Nesmyslů bylo lehce poznamenáno tím, že bylo v kině málo diváků. Můj smích v hledišti občas působil trochu jako klaka, ale nedalo se nic dělat, s mou nestranností byl pro dnešek amen. Už jsem byla jejich. Představení mi přišlo velmi milé, i když prý holky byly trochu svázané (ale to byli dopoledne tak trochu všichni) a prý pozapomínaly nějaké věci... Dojmy holek z představení? „Hrálo se vám dobře?“ „Jó.“ „Neměly jste trému?“ „Né.“ „Vycházelo vám všechno, jak jste chtěly?“ „Jó.“ Holky jsou prostě pohodárky a jen tak něco je z jejich klidu a neustálého vtipkování nevyvede. Jen Zdeňka se se mnou bavila o tom, jak na jevišti prožívá svou trému. To kdyby věděli mluvčí z odpoledního zahajovacího ceremoniálu, museli by své proslavy zkřátit, protože takhle chudák Zdeňka se svou trémou čekala na jevišti připravená hrát dost dlouhou dobu. Mně osobně to připadalo jako věčnost, protože jsem byla duchem s ní a s holkama, co seděly na schodech u jeviště a čekaly a čekaly... A vlastně ještě něco se při prvním dnešním hraní souboru BUBU odehrálo. Magda si asi v první třetině představení uvědomila, že si zapomněla vzít prášek, který denně užívá. To se to potom hraje, co, Magdo?

...tahle partička si jen tak něco podsunout nenechá...

Po polední siestu trávily holky hlavně u sebe na pokoji, dá-li se za pokoj označit úzká šatna u tělocvičny ve škole, kde jsou soubory ubytovány. Já jsem ráda přijala jejich pozvání a poseděla jsem v milém popovídání a za zpěvu písniček od Elánu nebo... Spomal máš privysokú rýchlosť... A povídalo se o všem možném. Dozvěděla jsem se, že původně chtěly hrát nějakou detektivku, ale potom to bylo jinak. Představení vznikalo z básniček Edwarda Leara, které holkám nabídla paní učitelka Bára. Holky si vybíraly básničky, které se jim líbily a ve kterých bylo vždycky nějaké jídlo nebo zvíře. (Ale taky tam byla fura dědeček.) Potom to skládaly. Nápady na loutky přicházely postupně. Kreslily se návrhy a potom si holky loutky vyráběly. „A co kulisy? Natíraly jste ty krabice samy?“ „Paní učitelka má šikovného muže.“ (smích) Pískání melodie vzniklo jako jeden z nápadů, jak si poradit s některými delšími přípravami na další akci. Píská, kdo umí. Takže Zuzka a Káťa. Holky mají na představení rády třeba to místo, kdy se objeví dědeček zapečený ve chlebu, Zdeňka má ráda, jak Zuzka hraje čajník. Od krajské přehlídky se představení prý hodně proměnilo. Odpáralo se poměrně hodně textu a hledal se nový konec.

Na večerním dětském diskusním klubu holky sice téměř u všeho tvrdily, že je to nápad paní učitelky, ale po dnešku s nimi je mi jasné, že si tahle partička něco jen tak podsunout nenechá, ba co víc, pravděpodobně si vybírají mlsně až přemlsně. Na Dětské scéně je podle nich nejlepší, že nejdou do školy, ale nejen to. Holky si v pátek užily večer na bowlingu, líbí se jim pestrý program včetně divadel dospělých lidí, taky celé město, ale i to, že jsou tu jako parta spolu a na několik dní. Líbí se jim i koupaliště, které ale znají z minulých let. Letos zatím nebyl čas. Na deníku Dětské scény ocenily obrázky na pozadí textů, „...ale mohl by být raději barevný...“

Hrají rády, například v knihovně v rámci spisovatelské soutěže pro děti O poklad strýčka Juráša. Jsou sice loutkový soubor a loutková byla všechna tři představení, která do Trutnova přivezly (Zelené prasátko, O slepičce kropenaté, Nesmysly), ale rády by si zkusily činohru...

Nepochopili jsme to, protože to byly Nesmysly

Dozvěděla jsem se toho hodně a možná mnohem víc, než co člověk může v jeden den vstřebat. Ale byl to moc hezký den a hodnocení ostatních dětí ze souborů na adresu představitel Nesmyslů bylo myslím pro holky i pro mě hezkou tečkou za dnešním dnem: „Bylo to veselé – vtipné – hezky vymyšlené loutky dědeček – holky mají smysl pro nesmysl – nepochopili jsme to, protože to byly Nesmysly!“ (smích)

A co ještě? Káťa se dnes večer asi morduje s vysypáváním drobků ze spacáku, Zuzka asi hraje na kytaru dalším z Magdiniých nalepovacích nehtů, protože tu nemá trsátko a Magdě se některé nehty odleply, Klárka možná žvýká poslední gumovou žízalu nebo hamburger, Káťa asi vymýšlí Zuzce další úpravy akordů k doprovodu dalších písniček a Zdeňka by se dnes pravděpodobně ráda v klidu vyspala, protože za sebou všichni mají náročný den a včera to s usínáním holek bylo poněkud rozvleklé. Usnuly údajně až „v jednu ráno“.

Kdybyste přijeli do Vsetína, holky by vás ve Vsetíně přivítaly v jejich domácnostech: „Tož vítajte, ogaři a cěrky.“ A já jim tímto článkem děkuji za podobně vřelé přijetí a za hezký den, na který jen tak nezapomenu.

Gábina

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA SOBOTNÍ PŘEDSTAVENÍ

Nesmysly, BUBU – klub dětské kultury, Vsetín

Soubor BUBU – klubu dětské kultury ze Vsetína se rozhodl převést na jeviště nonsensovou poezii Edwarda Leara, génia tohoto typu poezie. Úkol jistě lákavý, ale také nesnadný. Krátké Learovy limericky sice obsahují originální situace, krátké příběhy, dokonce dialogy, ovšem při snaze vytvořit celistvou divadelní inscenaci z vícera nesmyslných básní je třeba přinést stmelující prvek, rámec, či téma, které by jednotlivé limericky spojovalo. Je již na inscenátorech, s čím a proč se rozhodnou tuto poezii inscenovat a jaké prostředky pro své vyprávění zvolí.

Soubor BUBU zvolil pro jevištní ztvárnění limericků formu loutkového divadla. Ta umožňuje vizuálně dopovídat jednotlivé příběhy těchto básniček a přinést ještě i další hodnotu a podpořit nonsens či jej rozvinout. To se například podařilo u odvádě hlavy slečny a jejím setkání s dědečkem v čajníku, u dědečka zapečeného v paštičce, u přemrštěné dlouhé a tenké dědečka, u obrovských očí slečny atd. Zde byl „pouze“ verbální nesmysl obohacen ještě o složku vizuální a rozehraná situace byla dále rozvíjena a dopovězena.

Herečky vodily loutky neiluzivně. Přiznané vodění loutek, čili neskrývaná přítomnost hereček na scéně, však vyžaduje zodpovězení si základních dramaturgických otázek: kdo jsou herečky na jevišti? Jaké mají mezi sebou vztahy? Proč si tyto příběhy vyprávějí? Jejich bytí na jevišti bez loutky nebylo přesně motivované, chybělo vzájemné jednání mezi herečkami, a proto se ztrácelo vnitřní napětí inscenace, temporytmus, chyběla gradace a herectví bylo v těchto momentech formální.

Hana Galetková a Tomáš Volkmer

Brémští muzikanti

Vzhledem k tomu, že je soubor začínající, sáhl po osvědčené předloze. Ta nabízí jednoduchý a známý příběh zvířátek, která se mimoděk vypořádala s loupežníky sužujícími kraj. Nenáročnost předlohy umožnila dětem jednoduchými, ale účelnými, divadelními prostředky předat přesvědčivé příběh a obohatit ho svým osobitým sdělením.

Souboru pomohlo:

- vyvážená a přiměřená míra stylizace jednotlivých rolí
- výborná práce s hracím prostorem (mizanscéna)
- využití výrazných pohybových detailů
- vyvážené psychofyzické jednání dětí
- práce s temporytmem v rámci celku
- vypointování dílčích situací
- dobré pedagogické vedení dětí

Lektorský sbor doporučil:

- upřesnit kostýmování vypravěčky a její umístění a pohyb v prostoru
- zpřesnit situaci vyhnání loupežníků z lesa
- vyjasnit závěrečné vyústění příběhu

Dále se hovořilo o:

- funkci světla v jednotlivých situacích
- míře gradace a vypointování útoku loupežníků z chaloupky

Inscenace je pro soubor dobrým startem pro další práci.

Ema Zámečníková a Eva Polzerová

Omyl

František Kaska pro svůj soubor vybral zajímavou, ale nejjednodušší prózu Evy Ibbotsonové Omyl, která je ve své podstatě psychologickou povídkou. Lákavá je svým námětem, ale pro dramatizaci upřímně řečeno příliš mnoho materiálu neposkytuje. Důvod je nasnadě – je to povídka, která neobsahuje prakticky žádné dramatické situace; její těžiště je v zachycování pocitů a duševních zmatků, jimiž se trápí hlavní hrdina, kluk Theo, a spořádána „intelektuální“ rodina Herdmannových, v níž omylem lékařů v porodnici před mnoha lety dospívá.

Materiál k dramatizaci je to tedy mimořádně obtížný. Aby se mohl rozžít na jevišti, aby mohl být vyprávěn divadelními prostředky, potřebuje především nosné situace, jejichž prostřednictvím bude možné tento v podstatě tragický příběh uověřitelně sdělit divákům. A navíc vyžaduje hráče, kteří budou dostatečně herecky vybaveni, aby mohli přesvědčivě zprostředkovat vnitřní svět postav. Ale – nosné situace se v dramatizaci téměř nevyskytují a děti v souboru jsou teprve na počátku získávání divadelních dovedností.

Je třeba říct, že plzeňský soubor přišel s řadou zajímavých divadelních nápadů. Zejména mám na mysli práci s rámem, jednoduché nastolování postav Herdmannovy rodiny pomocí přeexponovaných gest, uvazování kravat, hyperkorektní mluvy... Na druhou stranu však právě tato výrazná stylizace způsobila, že příběh je nastolen tak, že postavy začneme vnímat spíše jako karikatury, jako groteskní figurky z panoptika. Tahle poloha vyprávění je ovšem brzo opuštěna. (A není divu, protože příběh se takovému traktování zpěčuje.) V inscenaci se najednou objeví dva momenty, které podle vedoucích v sobě mají nést „tajemství“ (objevení zmínky o Colesloggetově statku mezi hrůznými nočními můrami, které útočí na spícího Thea, a zjevení Christiana v zrcadle), některé motivy jsou zas ilustrovány prvoplánově jednoduchými, popisnými akcemi (hraní na hudební nástroje, hra dětí na statku) a nakonec se vedoucí spokojí s tím, že jsou části příběhu pouze rozpačité přehrány bez snahy o výraznější divadelní stylizaci (setkání Thea s maminkou).

To všechno souvisí zjevně s tím, že se vedoucí se souborem nedokázali rozhodnout, které téma, obsažené v předloze, je pro ně nejdůležitější neboli proč se vlastně tímto příběhem zabývají a proč s ním před diváky vystupují. Metoda vymýšlet divadelní tvar sekvenci po sekvenci, detail po detailu bez vědomí celku není právě nejšťastnější cestou k dramatizaci a vytváření režijní koncepce. A v tomto případě vedla k tomu, že jsme se v příběhu ztráceli a že bylo velmi obtížné identifikovat, pro jaký žánr se soubor, respektive dramaturg a režisér rozhodli.

Přes všechny tyto otázky je dobře, že se publikum celostátní přehlídky mohlo s tímto úctyhodným pokusem seznámit a zabývat se jím. A právě tak dobře je, že vedoucí i soubor mají příležitost konfrontovat svou cestu s cestami ostatních a inspirovat se pro další divadelní práci, kterou mají před sebou.

Jaroslav Provazník

VIDĚLI JSME

NESMYSLY, BUBU VSETÍN

BRÉMŠTÍ MUZIKANTI, VESELÉ ZRCADLO ÚSTÍ NAD ORLÍCI

OMYL, SEDUM DIVŮ SVĚTA PLZEŇ

SOBOTA OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

**Takže dnes je sobota, protože
včera byl pátek.**

Recitovala se čtvrtá kategorie. Jak recitoval ten Kája Vaněk, tak já si taky pamatuju na první rande. Taky se mi to moc nepovedlo, protože jsem místo do Nového Jičína jela do Jičína, já jsem si ten inzerát

vystříhla špatně. Ale to se Kája nemusí stydět. Jinak je dobré, že se Petr Nikl ze včerejška poučil a napsal další básničku. A že se to ta Denisa Petřů hned naučila, tak to je hodná holka. A Martin Hejný si vybral toho Šemíka, jestli nebyli se školou v Praze, protože tam ten Šemík skákal. Kluk si vybral poučení o statečném koňovi.

Hrály se taky první soubory. BUBU ze Vsetína zahrál Nesmysly. K tomu by se mělo nejprve říct, že by se mělo spíš hrát něco, co má smysl. Děvčata se snažily, ale nevím, co měly z vaření. Protože vařit polívku bez jíšky, to není podle odbornosti vůbec v pořádku a není to ani legrace. Nikoho to nepoučí, leda pokazí žaludek. No a myšky do polívky a dědeček v chlebu, to nevím, jak to mysleli. Ale ukazovat by se to nemělo, potom to děcka doma budou zkoušet. A ještě by mě zajímal ten dědeček v lidečku, jestli je to lidečko něco jako trojbal nebo spíš župan. Protože jabka v županu doma jíme. No a španělský ptáček taky není ptáček doopravdy, to dá rozum. Tak jestli je ten dědeček spíš myšlený jako zadní hovězí nebo zvěřina. Ale zase to pěkně ty holky řekly od plic,

že měl ten dědeček z podzámku

že měl poznámku,

a to že je dokladem,

že je hovado, teda hovadem

A ta s těma očima, co je měla přes celou hlavu, to se povedlo. A ta hlava, co přiletěla k té konvici nakonec se taky povedla. A ještě mě napadlo, že by se dalo udělat, že jak uletěla ta jedna hlava, že by potom přiletěla k tomu čaji ta samá. Ale to už jako asi rejžírují a mně už se rejžák sype, jak jsem drhla ten praktikábl k tomu včerejšímu přednášení. A že si ho dnes taky nevzali ten praktikábl, to je myslím škoda.

Potom se hráli ti Barmští muzikanti. Já jsem sice nerozuměla, proč šli do Barmy, ale ani jim to není co závidět, protože v Africe je hlad. A vůbec! Byl to poučný příběh o týráni zvířat. A to by se mělo! Jako poučit. Chudák osel! Chudák pes! A zajímalo by mě, jak to zkoušeli, když měl pes odřený koleno, kohout tu moderní sádru... a už vůbec nechápu, když měl kohout sádru na noze, proč nelítal, když měl křídla v pořádku. Ale možná když se předcházela, že mu ještě byly další věci, tak to tak asi máte. Ještě se mi líbilo, jak se řeklo, že ti loupežníci jsou houby, protože to byl gól. Kdyby to byly houby, tak se jim ušily čepičky, jak měla naše malá na maškarní.

A celkově mi tak došlo, když se hrál ten Omyl, že by se děcka měly dát do hudebky. I v těch Barmských muzikantech se mi to líbilo. Je to kus umění, když někdo zahraje. Děcka by měly chodit do hudebky, ať to stojí, co to stojí. A vlastně to bylo taky poučení tohle divadlo. Ať máte děcka fotbalisty nebo muzikanty, čert to pal, hlavně když to učešete.

Nezávislá Blažková

VIDĚLI JSME

NESMYSLY, BUBU VSETÍN

BRÉMŠTÍ MUZIKANTI, VESELÉ ZRCADLO ÚSTÍ NAD ORLICÍ

OMYL, SEDUM DIVŮ SVĚTA PLZEŇ

ZÁZNAM ZE SEMINÁŘE K INSCENACÍM 1. BLOKU

Psát záznam ze semináře k inscenacím je nejhorší redaktorská práce. Nejobávanější. Jak zachytit nezachytitelné? Jak nezapomenout na něco důležitého? Jak nezakreslit slyšené svým pohledem? Jak stihnout zapsat všechno důležité? A jak to důležité včas rozpoznat? A proto redaktori sedí na semináři strnule a s vytřeštěným očima neustále čmárají po papíře se zoufalou snahou udržet v hlavě všechno najednou.

Semináře mají pevný program. Na začátku každého bloku si jednotlivé seminární třídy vytáhnou lístek s názvem představení, o kterém budou debatovat ve svém podvečerním diskusním klubu. Přesně 29 minut po zahájení diskuse pak otevřou ještě obálku, v níž mají otázku pro zamyšlení v širším kontextu. Na tu se semináristé pokusí odpovědět ve své interní debatě a pak přijdou na veřejný seminář k inscenacím dokonale připraveni.

Veřejný seminář zahajují právě výstupy ze seminářů, po nich se vyjádří lektorský sbor a následuje všeobecná diskuse. Nakonec je odtajněna otázka k zamyšlení a diskuse nad ní ukončí seminář.

Vedoucím souborů je primárně určena veřejně nepřístupná diskuse s lektorským sborem, na veřejnou debatu přijít mohou, ale na vlastní nebezpečí.

Nesmysly, BUBU – klub dětské kultury, Vsetín

Seminář B

Ne-smysly

Nesmysly donutily nás hledat smysly.

Není nesmyslu beze smyslu.

Pro potěchu vlastních smyslů zamysli se nad nesmysly.

Pak nesmysly ze tvé mysli oblazení i divákovy smysly.

Úmysl však nebyl beze smyslu.

Děkujeme.

Protože psaný výstup ze semináře je značně stylizovaný, připomenu, co seminář B o představení nadnesl:

Rozhodně zaujalo. Někomu se líbily loutky, některé limericky se podařilo přenést do divadelní podoby, ale ne vždy se podařila pointa. Vyšla placatá paní, velké oči, ptáčky, zapečený děda. Vtipy se povedlo povýšit po výtvarné stránce, ale ne po herecké. Představení negradovalo a to vedlo k otázce, proč byly jednotlivé texty seřazené zrovna takhle. Muselo být textů tak hodně? Práce s loutkou nebyla důsledná.

Lektorský sbor – Hana Galetková a Tomáš Volkmer

Jsmen jen zrcadla, ne autority.

Soubor se rozhodl, že bude předvádět limericky s loutkami. Děti ale byly na jevišti s loutkami i bez nich. Kdo jsou? Proč si limericky vyprávějí? Jaké jsou mezi nimi vztahy?

Byly tam krásné momenty, kdy se limerick dopověděl (odvátá hlava, která nakonec spadne do čajníku, dědeček v nádivce).

Nonsensová poezie dost nabízí k inscenování, loutky jsou vhodně zvolené, ale jenom to nestačí, je třeba ještě něco víc, důvod být na jevišti. Vedoucí nám v debatě dala za pravdu. Soustředila se na technické provedení a na propojení už nedošlo – ale gag nestačí hrát, je potřeba ho zdůvodnit.

Další diskuse

Základem tohoto přestavení je text. Je třeba vědět, co jím chci sdělit. Někdy loutky právě toto přebily.

Jaroslav Provazník vysvětlil pojem limerick.

Představení vyžadovalo dvojí herectví – s loutkou, kdy se herec vyjadřuje přes materiál a pak také „činoherní“ – jsem na jevišti za sebe.

Děti loutkám málo věřily. Vztahy mezi herečkami nebyly dopracované.

Brémští muzikanti, Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí

Seminář D

Jsmen rádi, že jsmen si vylosovali a hodnotíme právě toto představení.

Plusy:

■ Hra s lehkostí, nebylo to upatlané, ale dotáhlé.

■ Dobrá hlasová výbava.

■ Je vidět práce se souborem – děti věděly, co hrají, jak to hrají, s nadhledem, př. selka, stará zvířata.

■ Radost z těšení, jak děti vyřeší další zvíře, dobře vykreslené charaktery zvířat

■ Vkusně vyřešený handicap nohy.

■ Vznikla otázka, nebylo-li to schválně, ale dozvěděli jsmen se, že nebylo.

■ Vtip byl vyzdvížen díky kontrastu tragična a humoru – př. obsah tragický podaný s humorem.

■ Dobré použití světla.

■ Nástroje na scéně – měli jsmen strach, aby nerozšlápli housle – bylo dobře, že nástroje na scéně byly.

■ Také jsmen se báli toho, že děti budou umět hrát. Naštěstí hrály falešně.

■ Kostýmy – zcivlnění, nepředstírání: svačina loupežníků – je dobře, že nedělají „jako“ že pijí alkohol, neokradli náhodou malé školáky?

■ Paravan – žebřík – hrál pro nás i nápis na štaflích, paravan na scéně z praktických důvodů.

Mínusy či spíš otazníky

■ Štronza na scéně – dobré, čitelné – ne vždy dotažené.

■ Vyprávěčka – měla tam být, divný kostým, za paravanelem to fungovalo.

■ Loupežníci – tlačení na hlas při řevu, fór fungoval při srážce, okřiknutí.

■ V tomto případě je zápis s vysloveným takřka identický.

Lektorský sbor – Eva Polzerová a Ema Zámečníková

Máme stejný názor jako seminář D.

Vyprávěčka byla dnes mimo prostor paravanu poprvé. Při zkoušce na ni nebylo vidět, a proto ji vedoucí přesunula dopředu. Také proto, aby ji bylo lépe slyšet.

Od krajské přehlídky se představení hodně změnilo k lepšímu.

Další diskuse:

Předloha je zpracovaná Mirkem Slavíkem a je to kvalitní start. Slavíkovy dramatizace drží pohromadě a jsou dobrým startem k představení.

Děti ze souboru text přijaly za svůj a vypadalo to, jako by byl jejich.

Problémem byla gradace, při scéně vyhánění loupežníků z chalupy děti křičely, už neměly kam gradovat.

Unikla pointa. Je přece dobře, že zvířátka zůstala v chalupě a nedošla do Brém. Loupežníci utekli a kraj si oddychl. To nevyznělo.

Text je možná určen pro mladší soubor a myslím, že se s tím pracovalo. Vyprávěč komentoval.

Ještě k výtvarné stránce – stačí kostýmy tak jak byly použity? Nemohly by být výtvarně zajímavější?

Mohly, ale proč? Je to opravdu třeba? Jsou doplněny herectvím. Tak je to zajímavější.

Omyl, Sedm divů světa, Gymnázium F. Křižíka Plzeň

Seminář A

Na sobotní přehlídce divadelních představení si naše skupina vylosovala představení Omyl v provedení souboru Sedm divů světa z Gymnázia F. Křižíka z Plzně. Při rozboru tohoto představení jsmen se snažili postupovat chronologicky. Shodli jsmen se na tom, že předlohu tohoto představení nikdo z nás nezná a hodně jsmen si povídali o tématu. Z jednotlivých názorů vyplynula 2 témata. Jedním z nich byl problém toho,

že některé děti mají pocit, že nevyhovují zcela představám svých rodičů. Tím druhým tématem bylo jakési konstatování, že chování dětí, které se v jednom prostředí může zdát jako špatné, v jiném prostředí může být kladem.

Dále jsme si povídali o jednotlivých typech rodin, které nám byly představeny a došli jsme k názoru, že vlastně nemůžeme jednoznačně říci, že jedna je dobrá a druhá špatná, ale shodli jsme se na tom, že pro nás ta druhá rodina, do které se nakonec hlavní hrdina dostal, byla šťastnější.

V představení nám chyběly hlubší prožitky hlavního hrdiny, malé představení té druhé rodiny a možná maličko rozpačitý závěr.

Na druhou stranu nás velmi potěšily nápady v představení jako např. rám a práce s ním, vystavění obrazu vlaku, stavění postele, představení rodiny v detailech – společná večeře, hra na nástroje a rozehrané detaily (např. výrazné pohledy na prázdnou židli, na hodinky, apod.)

Také jsme došli k závěru, že by nás zajímalo, jaké téma v tomto představení mají ti herci. Pro nás je snad shrnujícím názorem ten, že každý je šťastný tam, kam patří.

Seminář C

V představení plzeňských gymnazistů jsme nejvíce ocenili práci se scénou – využití rámu jako obrazu, okna, zrcadla, snu, přestavby prostřednictvím židlí.

Rozpaky v nás vzbudila scéna, ve které se odhalí záměna kluků. Ta rozpoutala dlouhou diskuzi o tématu celé inscenace. Každý si v ní našel své: naplnění přání a očekávání rodičů, ostrakování jedince v určité sociální skupině, smůlení či nesmůlení se s nedostatky vlastních potomků, mateřství, fungování různých rodin a jejich založení a tolerance k ostatním... Nakonec jsme se shodli, že téma asi nejlépe vystihuje věta: „Každý člověk má své místo na slunci“, stačí najít skupinu, která ho přijme. Ocenili bychom přesnější práci s temporytmem, více prostoru pro druhou rodinu a zapojení sedících dětí do dění. Představení v nás vzbudilo spoustu otázek, ale bezesporu bylo velmi inspirativní. Děkujeme.

Lektorský sbor – Marie Poesová a Jaroslav Provazník

Soubor nemá divadelní zkušenosti. Jeho mladší část chodí prvním rokem a starší druhým. Žádné z dětí ze souboru nemá obdobný problém jako hlavní hrdina, doma jsou ve svých činnostech podporováni, proto bylo pro soubor důležité objevovat jiný svět.

Intelektuální rodina byla akcentována, vyznívala negativní. Chybí obraz té druhé rodiny.

Jde o téma „káčátka“ v rodině. Hlavním tématem je, co se stane, když se někdo někde ocitne omylem.

V předloze je ale příběh přehlednější. Kluk je jiný, ale on i maminka se tím trápí. Nejen ostrakovaný. Soubor chtěl příběh obohatit víc o tajemství – zjevují se mu představy (kluk v zrcadle, statek ve snu). Tím se ztrácí

přehlednost. Dramatizace je problematická. Není vyjasněn záměr.

Problematický je temporytmus představení.

Hodně to stojí na hlavním hrdinovi, ale jeho jednání je někdy nepochopitelné. Nevíme, jestli jde o stylizaci nebo ne. Není zcela přesvědčivý.

Další diskuse

Při dětské diskusi se hlavní hrdina vyjádřil, že na zkoušce se cítí líp. Před mnoha lidmi si nebyl jistý. O stylizaci tedy nejde.

Je třeba vyzdvihnout práci s rekvizitami – především s rámem. Pracuje se s ním důsledně. Ne každý to přesně pochopil, ale je to velmi inspirativní.

Je-li tak velký rozdíl mezi dětmi z mladší a starší skupiny, chci složit velkou poklonu vedoucímu. Tak bych si přála, aby moje děti tak poskočily.

Otázka pro širší zamyšlení na závěr: Co udělat pro to, aby děti dobrou předlohu přijaly za svou?

Při výběru by měl mít učitel jasno, jakou předlohu nabídnout. U Brémských muzikantů táhne příběh. Je asi důležité, aby mohly děti do představení promítnout svoji vlastní zkušenost.

Pokud učitel přinese jednotlivé texty (jako třeba limericky), může se spolehnout na to, že děti mu propojení samy nabídnou? Že mu nabídnou něco, co nemá sám připravené?

Nabídnout ne, ale inspirovat určitě.

Koncepci musí mít učitel.

Zaujmut nemusí ani hotový text, když není dobře připraven. Musí to děti zajímat.

Pokud chci jako učitel k tématu přitáhnout, musím to připravovat dopředu. Různými cvičeními, které je vnitřně chystají a pak nabídnout třeba 5 předloh a oni si vyberou zrovna tu, kterou chci a bude je to bavit.

Ale ani prožitek dítěte se nemusí přenést na diváka, když je dítě nezkušené.

Aby dítě text přijalo, musí taky vědět, že já, vedoucí, za textem jdu, že mu věřím, pak ho přijmou. Musím je pro text zapálit.

Důležité je také načasování. Nespěchat, vyčkat, kdy přijde na předlohu pravý čas. Záleží i na tom, co děti dělaly předtím.

U třetího dnešního textu děti přijaly předlohu nebo ne? Možná ji přijaly, ale nepředaly. Také je otázka, nakolik byla koncepce jasná, aby ji mohly přijmout. Některé situace asi nepřijaly, necítily se v nich dobře.

Záleží také na tom, zda prostředky, které dětem nabídneme, jsou adekvátní k jejich schopnostem a dovednostem.

Přijetí předlohy dětmi má dvě úrovně – vnitřní přípravu a nabídnutí vhodných prostředků.

Je dobré nabízet dětem látky, které je táhnou dál, do kterých mohou dorůstat. Když se vybere přesně k momentální dovednostem, stane se, že práce vyčpí.

Důležité je, jaký je můj cíl. Co jim chci nabídnout? U limericků to nebyla předloha. Ale pohrát si s loutkou a zjistit, co je limerick. Pak nejde o přijetí předlohy, o to nejde.

Je lepší nabídnout více předloh. Nabídne to širší obraz tématu.

U dětského divadla je cílem představení, tak přece jde o předlohu a její přijetí.

Čas vypršel a první diskutér opustil prostor.

Jakub Hulák shrnul: Je dobře, že se toto téma objevilo hned první den. Bude nás provázet celý týden.

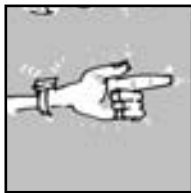
Z auditoria přišla tečka: A taky celý život.

O záznam se pokusila Iva

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Horké zprávy se sladkou příchutí

Zdravíme vás, o slovo se hlásí Zdeňka Trávníčková a Pavla Slizová, v místních kuloárech známé pod výstižnějšími pseudonymy Zorka Horká a Miládka Sladká. Byly jsme tam, byly jsme u toho. Na Nivách se diskutovalo, a to horlivě. Děti dorazily, bylo jich hodně a hned v úvodu jsme se z jejich zvukových reportáží dozvěděly, že Plzeň přijela s Omylem, nikoli však omylem, ale vlakem, v jehož kupé se odehrávaly slušné i neslušné hry. Z Ústí nad Orlicí dorazili všichni Brémští muzikanti mikrobusem, ve kterém se, dle očekávání, muzicírovalo a zpívalo všechno možné, zcela jistě i čtyři koně ve dvoře, a to dvojhlasem, možná právě proto, že měli čtyři koně pod kapotou, dvoutaktní motor a bylo jich devět. Nesmysly vzešly, ale nešly, nýbrž jely taktéž mikrobusem, a protože už jsou v Trutnově na Dětské scéně potřetí, byly dostatečně při smyslech, aby panu řidiči poradily, kudy jet. Poté jsme se seznámili, dozvěděli se o sobě i to, kdo má rád k masu rýži a kdo brambory. Fakt, že vanilková ani jahodová zmrzlina se kupodivu netěší velké oblibě, velmi znepokojil zvláště Miládku a na chvíli lehce zahořkla, zato Zorka roztála a vyrobila si do zásoby několik papírových koulí, které měla v plánu použít pro upoutání pozornosti nepozorných diskutujících. Plán

nevyšel. Diskutující se rozdělili do čtyř vědátorských týmů, v nichž sepsali své bezprostřední dojmy z jednotlivých představení, ať už kladné, záporné či sporné. Své závěry přednesli tiskoví mluvčí týmů na společném kolegiu, do kterého se zapojila i naše milá lektorkyně Eva Brhelová alias Sojka Spojka, která překonává krakonošské vrchy ležící mezi Nivami a lektorským sborem stejně rychle pěšky jako loni (a předloni, a předpředloni...) kolem.

Názory byly různé, jak už to tak v diskuzích bývá, tož krátce zde:

NESMYSLY:

Líbilo se: práce s loutkami; kulisy; sýkorky; myšky; vtipný děj; výborný smysl pro nesmysl (nonsens); hlava v konvici; děda, který jí polévky bez jíšky; vtípek s chlebem; to, že jsme se těšili na další příběhy, na to, jak budou pokračovat; využití krabic; veselé

Nelíbilo se: napoprvé jsme nepochopili; napodruhé lepší; moc jsme se v tom nevyznali; nepochopili jsme to, protože to byly nesmysly

Jiné poznámky: ocenění vlastnoručně vyrobených loutek; předlohu přinesla paní učitelka; jako soubor fungují sedm let

BRÉMŠTÍ MUZIKANTI:

Líbilo se: to, že hráli falešně; dobře zahrané; energické; dekorace hezké a jednoduché, zaujaly a byly využity; velmi vtipné využití žebříku; kočka; jednoduchý příběh, o kterém víme, jak dopadne, ale zaujal diváka natolik, že neusnul a bavil se až do konce; to, že na nich bylo vidět, že je to samotné bavi; hudební sebranost zvířat... a vůbec!

Nelíbilo se: to, že hráli falešně; hluk u scény s loupežníky; kostým osla a psa; to, že Adam moc nehrál; to, že mluvili a nepočkali, když se diváci smáli

Jiné poznámky: hodně nápadů vzešlo od samotných tvůrců; na krajské přehlídce to bylo mnohem horší; možná by bylo lepší, kdyby scéna, kdy se loupežnice jde podívat, kdo je v chalupě, byla koncipována tak, aby zvířátka dělala ve rvačce to, co ona vypráví, když přijde zpět za loupežníky a jen nadsazeně popisuje, co se jí stalo.

OMYL:

Líbilo se: přestavba scény a práce s židlemi; kravaty; pěkné kulisy; vtipné a zajímavé; hezky zahrané, hlavně v rodině Herdmanových; super využitý rám; zajímavý nápad s venkovským charakterem ve spořádané rodině a obráceně, jejich shledání; to byl pěkný omyl

Nelíbilo se: dva konce, příliš dlouhé, diváka už to závěrem moc nezajímalo; některé pasáže jen odříkány; občas špatně rozumět; hlavní postava Thea rozporuplná ve svém jednání a motivaci, občas se smál a nebylo tudíž jasné, že je v rodině nešťastný

Jiné poznámky: moc se to zaměřilo na rodinu Herdmanových, možná původní nápad (rozpůlit scénu a hrát v obou rodinách) by byl lepší; kauzou s výměnou dětí v Třebíči příběh inspirován nebyl; všichni v souboru hrají v inscenaci hlavní postavy, aby se nehádali; smáli se a neudrželi to, protože nebyli zvyklí na tak časté výbuchy smíchu a reakce publika v situacích, které byly méně vtipné; Sedum divů světa má v sobě „U“ ne proto, že by to byla chyba, ale proto, že v souboru je 14 členů, stejně jako písmen v názvu, z původního seskupení sedmi lidí zbyli jen tři ze sekundy a zbytek tvoří studenti primy a nově příchozí

Tímto se loučíme, zdar brémským muzikantům, kteří hrají omylem nesmysly a vůbec...!

Pavla Slizová, Zdeňka Trávníčková

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR SEDUM DIVŮ SVĚTA

JEDEN DEN S JOSEFEM BRUČKEM

Vždyť přece létat je tak snadné

To nám tvrdí klasik, ale o něčem podobném se své seminaristy snaží přesvědčit i Josef Brůček v dílně nazvané „Jak se odpoutat od země“, která začala 14.6.2008 v 9.hodin. Bude se pracovat s materiálem, předměty, barvou, loutkou, znakem, metaforou v divadelním příběhu, archetypem a animací předmětu. Náplň tedy slibuje dobrodružné cesty za poznáním.

Dobrodružné to bylo už při hledání místa konání, ale mapka a instinkt pomohly, takže jsem nakonec stanula na dvoře ZŠ, v jejíž tělocvičně měla dílna probíhat. A jak znám Pepu Brůčku, bylo zaručené, že probíhat ve svižném tempu bude. Trošku jsem se obávala, že svižně vyběhnu především já ještě před začátkem, protože začátek každého setkání je velmi delikátním obdobím, kdy se vytváří základy vztahů, určuje se atmosféra ve skupině, prostě - co vám budu povídat - je to důležité. Pepa Brůček, i jeho seminaristé, mne však přijali vlídně a nakonec se mi ani nechtělo odcházet.

Hned na začátku Pepa upozornil na to, jak si dílnu představuje: „Vše, co tvrdím, že je, být nemusí. O čem říkám, že není, může být. To znamená, že se mnohdy mohu, tak jako každý, mýlit. To je informace pro vás. Abyste věděli, že když s něčím nebudete souhlasit, máte okamžitě reagovat. A ještě jedno upozornění: Pravidla jsou od toho, aby se dodržovala. To ovšem neznamená, že mám-li pádný a logický důvod pravidlo porušit, že ho porušit nemohu.“ Pak zdůraznil, že se bude zabývat o metaforou - hlavně prakticky, pro teorii však nabídł nějakou literaturu, ale to už se začínalo.

Seznamování

Využily se možnosti tělocvičny - provazem byl na zemi ohraničen prostor, ve kterém se seminaristé měli pohybovat za zvuků hudby, která svou rytmičností přímo vybízela k africkým tancům - a tak se také stalo. Nešlo však jen o tanec, ale o „rytmickou“ babu - honičku, která nahradila honičku klasickou

Pak si všichni sedli do kruhu a odtajnila svá jména a nějakou informaci ze svého života. Ukázalo se, že dílna by vlastně mohla být akcí studentů 3. L ze Střední odborné školy, gymnázia a VOŠ Karlovy Vary, protože ze 17 zúčastněných jich 7 bylo právě z této třídy.

Materiál

Pepa uprostřed tělocvičny odvinul kus role papíru. Vyzval seminaristy, aby se volně procházeli prostorem, a když vstoupí na papír, řeknou, co se jim vybaví, co jim připomíná, jak by se dal nazvat, čím by mohl být. A byl opravdu ledasčím: kobercem, mostem, čarou života, tapetou, cestou, potokem, řekou, kolejemi, tunelem, hranicí, mléčnou dráhou.

Pak Pepa dovolil, aby si každý z toho papírového pruhu odtrhl kus - podle libosti. S tím získaným kouskem se chodí prostorem a drží se jen na jedné ruce - dlani a každý se snaží, aby ten jeho kousek nespádl. Starost o papír, který se musí udržovat v rovnováze, nutí opatrně našlapovat - že by už začínalo odpoutávání se od země? V okamžiku, kdy se to zdá jednoduché, tak zase honička a baba - komu spadne papír na zem, zvedne papír i ruku, zařve (to je Pepův pokyn - kde zůstala lehkost předcházející chůze...) mám babu a vyrazí. Pepovi to ovšem nestačí: „Je nás moc, pojedeme na dvě baby.“ Po chvíli se Pepa smiluje a dává jiný pokyn: „Zkuste svůj papír udržet ve vzduchu.“ Místnosti se vznášejí papíry různých tvarů a velikostí jako bělavé šustící obláčky. Pak se mají všichni snažit udržet ve vzduchu všechny „obláčky“, postupně se přibližují do středu kruhu. Tam nechají papíry spadnout - s tichým šustěním se snášejí k zemi - tedy ty papírové obláčky, ale jak se ukázalo, seminaristy to čekalo za chvíli.

Každý si měl vzít svůj papír, nechat ho snést se k zemi a vlastním tělem napodobit jeho let. „Poď si to taky zkusit,“ zarazil Pepa můj odchod k poznámkovému bloku. Tak dobře - a nelitovala jsem. Stáli jsme v kruhu, každý předvedl svůj pohyb. Pepa vyzýval, abychom případně doplnili kolegovu verzi pohybu, ale my byli rádi, když jsme zvládli svůj.

Postupně jsme se se svým kouskem papírové role seznamovali - co umí, jak se chová, mohli jsme se s ním i kontaktovat. Opět jsme ho měli pustit, ale už nebylo třeba napodobit jeho let, ale měli jsme ho pokládat za inspiraci pro další pohyb, kontakt, situaci.

Seznamování pokračovalo. Jaký zvuk dokážeme vyloudit ze svého papírku, jak ho dokážeme pak napodobit svými ústy. Dokážeme napodobit i rytmus. Opět v kruhu předvádíme své verze.

V další fázi seznamování s materiálem jsme ze svého kousku měli vytvořit bytost - reálnou, bájnou a opatřit ji vlastnostmi, zálibami, jménem, způsobem pohybu. Opět jsme se pohybovali prostorem - tedy vlastně námi vytvořené bytosti se pohybovaly a vstupovaly do vzájemných kontaktů, vydávaly šustivé zvuky. Když si dostatečně popovídaly, měli jsme jím v tělocvičně najít takové místo, na kterém by se cítily příjemně a bezpečně. Celá skupina procházela od jednoho stanoviště k dalšímu a vždycky jsme měli hovořit o bytosti, která tam našla své místo - kdo to je, proč tam je. Autor mlčel, ale pak porovnal to, čím bytost obdařil on s tím, co „přečetli“ ostatní - z umístění, tvaru, ze zkušenosti ze setkání s bytostí. Někde vznikaly situace, které by se daly rozehrát i divadelně - byly tu ptačí bytosti, píďalka, princ, strašidla i čerti. Od radiátorů vyukovala bytost, o které její autor Lukáš říká: „Moje papírová postava se jmenuje Bonifác. Je to malý nesmělý čert, který je ostatními utlačován, nerozumí mu. Umístil jsem jej do temného kouta k radiátoru, protože se zde cítí dobře - má zde teplo i tmavý kout. Přestože je to čert, jako padlý anděl má v sobě nestále přítomnou světlou stránku.“

A pak...byla přestávka ...a po přestávce...

Barva

Pepa využil příznivých povětrnostních podmínek (no, trochu foukalo) a sluníčka a vyrazili jsme na školní dvůr dále rozvíjet svou kreativitu. Ve třech pet - lahvičkách měl připravené tři barvy - červenou, žlutou, modrou a z nich se míchaly další. Než Pepa přichystal (malinko jsem mu pomohla) papíry pro barevné čarování, seminaristé se aktivovali honičkou a v tu chvíli přišel Michal - fotograf. Hurá! Alespoň nejsem za planou chlubitku, protože po fotografovi od novin se už kdekdo sháněl. Tak tu barvu budeme mít v deníku pěkně zaznamenanou...

Nejdříve se seminaristé opět trochu seznamovali s barvami a vytvářeli vlastní kompozice na malé papírky.

Na připravený velký pruh pak každý malinko kápnul z některé lahve barvu, a když se všichni vystřídali, tak společně zvedli pruh a barvu přelévají a vytvářeli tak abstraktní kompozici, do které pak mohl každý vlastní rukou vytvořit obrazec. Všude bylo plno barev, jen tričko fotografa Michala bylo až provokativně bílé, běloučké, zářivé, takže... nebylo možné odolat (ovšem Michal souhlasil - stát se objektem tvorby). Vznikl úžasný lidský živoucí artefakt - na tričku se objevily barevné ruce tvůrců. Vypadalo to opravdu krásně a Michal doufá, že to vydrží i praní.

Poslední barevné fantazie byly opět skupinovou prací. Seminaristé se rozdělili na dvě „party“, jak říká Pepa, a každá dostala velký pruh papíru a barvy a možnosti výběru - zachytit: náladu, počasí, živly. Druhá skupina se pak pokusí určit, co vlastně vzniklo. Vznikla škála nálad - od smutné po veselou, případně proměnlivou a ve druhé skupině čtyři elementy - oheň, voda, vzduch, země - spojené sluncem.

Opět materiál

Pepa nabídl možnost, jak pracovat s papírem. Ten může být v roli i v roli. Předvedl nám velmi inspirativní a nápaditě představení s názvem Nekonečný příběh aneb Vyrovnej se se svou učitelkou. Poté následovala reflexe celého dne - konfrontace názorů seminaristů o práci pedagoga, vztahu k prostoru.

Závěrečná reflexe

Tak a pro dnešek v dílně všechno a konec... Jak dnešní odpoutávání se od země pocítovali někteří seminaristé - Anička, Jana, Zdenka a Lukáš?

Probuzení. Splynutí papíru, barvy a nás. Učíme se poslouchat svého tygra jako Tracy. Je to jako let věžky - volný a s nadhledem. Je to jako když Bachův Racek nacházel svou touhu létat.

A nakonec slovo lektora - Josefa Brůčky: „Dnešek byl let vodního motýla ke slunci.“

Jindřiška

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že na jevišti Kina svět byla při zahájení přehlídky souborů otevřena síň slávy.
 ...že hlava Trutnova veřejně vyzývá účastníky Dětské scény, ať vymyslí, jak to do těch trutnovských narvat.
 ...že se na Dětské scéně představuje jaksi moc dospěláků...ale přesto děti zůstávají na prvním místě.
 ...že strop Kina svět je nad námi 9 let zavěšen.
 ...že se Dětská scéna odehrává opravdu na prknech, která znamenají svět, protože se kino jmenuje shakespearovsky The Globe.
 ...že trutnovská módní policie se chystá udělat zátaž na příliš nonkonformně oděné účastníky.
 ...že limericky dobývají svět.
 ...že redakční pes Matěj bude co nejdříve prozíravý – k večeri slupl kontaktní čočku redaktorky Gábiny.
 ...že na některých představeních je vidět, že jde o práci chlapa!

... NAŠÍ ČTENÁŘKY.

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. - ČOČKA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 2.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 15.6.2008 ve 2.30. Vychází 15.6.2008 v 10.00. Náklad – 400 ks.

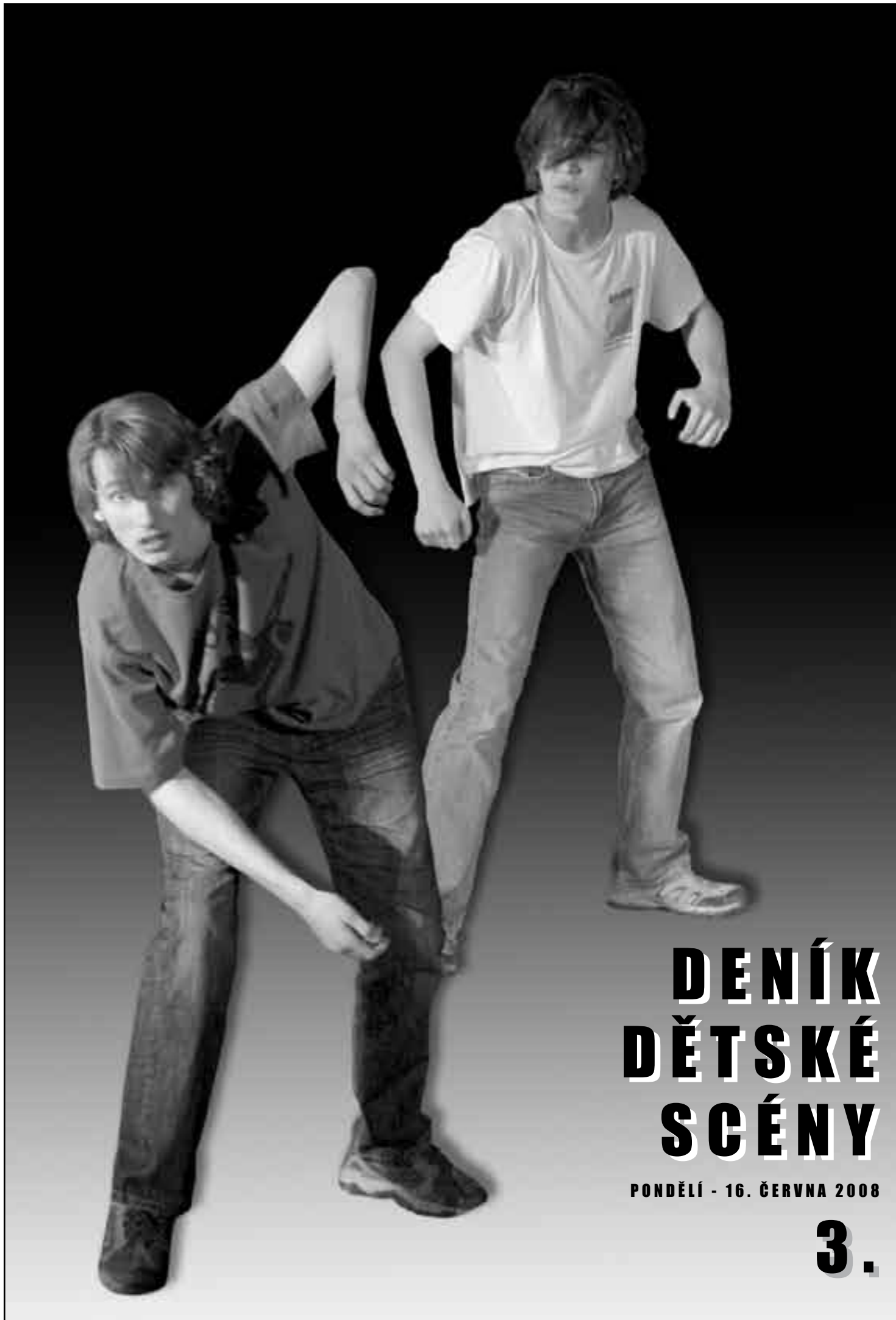
DNES JSME SI VŠIMLI...

... KREATIVNÍ TVORBY.

DNEŠNÍ PROGRAM - NEDELE 15.6.

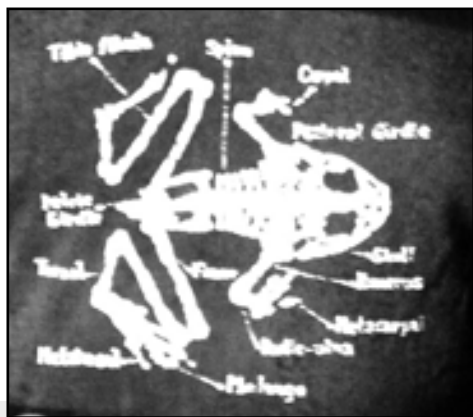
8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
9.00 - 13.00	semináře B, C, D pro dospělé
9.00 - 11.30	vystoupení recitátorů II. kategorie
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat.
	seminář A
15.00 - 16.40	2. blok vystoupení souborů
	Jak Franta na čerchmanty vyzrál , Soubor Divadla Vydýcháno, ZUŠ Liberec
	O rybáři a jeho ženě , ZUŠ Harmonie Praha 6
	Dar ohnivého ptáka , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov
17.00 - 18.00	diskusní kluby seminaristů
17.00 - 18.30	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 2. bloku
17.15 - 18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 2. bloku
19.00 - 20.30	seminář k inscenacím 2. bloku
20.30 - 21.30	doplňkový program
	E Beh? (Pulcinella), Malé noční příběhy , Teatro Matita, Slovinsko

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

PONDĚLÍ - 16. ČERVNA 2008

3.

Úvodník

Naši milí čtenáři (chtělo by se napsat starobyle, čtenářově), držíte právě v rukou třetí řádné číslo deníku a propagaci mezi redaktory a vámi se prohlubuje. Vysnídáte, mysedíme u počítačů, vy obědváte, polovina z nás si užívá první dějství zaslouženého spánku a druhá polovina usedá k svému stroji, vy se bavíte skvělým představením, my si chceme také bavit, ale místo toho nám klesá hlava k hrudníku. Všichni jsme sem přijeli z velmi podobných světů, ten vás se nám začíná vzdalovat a mizet v mlze za ztěžklými víčky.

A tak ani nevíme, jestli mají naše snahy nějakou odezvu. Snažíme se psát o všedním dění na přehlídce. V některých článcích zkoušíme pojmenovat potíže, se kterými se učitelé a vedoucí setkávají při své práci. Možná si ale právě, ty, čtenáři s deníkem v ruce, říkáš, že si myslíš něco jiného než Iva, Jindra, Gábina nebo Tonda podepsaní po článkem. Víš, že s námi můžeš nesouhlasit? Nebudeme se zlobit, když náš názor vyvrátíš. Budeme se radovat, když náš soud poopravíš, uvedeš do dalších souvislostí, dotáhneš dál a nebo zpochybniš. Dialog rozvíjí myšlení a my chceme být moudřejší a chceme toho víc vidět. V tom jsme na tom stejně. Vhod' svou reakci na náš článek do redakční schránky, nadiktuj nám ho do ruky, když nás potkáš, a nebo si přijď do redakce v prvním patře Národního domu společně s námi „zadatlovat“. Nemáš chuť? A kdyby to snad bylo v noci, vpravo od zamčených dveří Národního domu je zvonek a úplně dole je nápis: redakce. Ten stiskni a my radostně seběhneme dolů, abychom tě vpustili dovnitř, jako pejsci. Na rozdíl od redakčního psa Matěje, který zůstane ležet na svém vyhřátém místě a dál bude ožuzlávat lem oděvu redakčních kolegů. Neboj se, čtenáři, nekoušeme! Ani jeden!

Za celou redakci Iva Dvořáková

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY A JEJICH DOPROVODEM

Protože dnes vystupovali recitátoři II. kategorie, nemohla beseda lektorského sboru být s nikým jiným, než právě s nimi. Místo - tradičně - aula, uspořádání - tradiční - tři kroužky, lektori - už je známe. Dnes byla beseda pro lektory náročná v tom, že se obraceli na věkově velmi různorodé posluchače, tak každá dvojice lektorů volila trochu jiný způsob komunikace. Nutno říct, že všichni posluchači, bez ohledu na věk, byli velmi pozorní a bylo vidět, že o slovech lektorů hodně přemýšlejí a že je jejich názor opravdu zajímá. Na půl hodiny nahlédli do této besedy i účastníci dílny s Janou Machalíkovou.

Nina Martínková a Radek Marušák

Kontaktu s dětmi dosahují tím, že je často nechají alespoň částečně převyprávět text, o kterém se hovoří. Účinek to má dvojitý - pokud by někdo měl trému, tak se jí rychleji zbaví, a pokud by někdo zapomněl, o čem to vlastně bylo, tak si všechno připomene.

Mluvílo se o textu z knihy J. Koláře: Z deníku kocoura Modroočka. Nina se obrátila na interpreta a oceňovala jeho výkon i vzhledem k tomu, že tento recitátor je patrně z celé skupiny nejmladší. Všechny rozesmála glosa jednoho recitátora z této skupiny: „Máš tedy ještě všechno před sebou.“ Nina pokračovala v hodnocení tohoto vystoupení. Ocenila jeho přirozenou mluvu, to, že vypráví v tempu, které mu vyhovuje, a před očima mu jdou obrazy vypravování a my to můžeme sledovat s ním. Dobře nás vedl příběhem.

Také Radek chválil výběr textu. Kocour je vlastně človíček, ale zároveň zůstává kocourem. Radek však rád trochu ubrat na umírněnosti, aby některé pasáže nebyly monotónní. Oba lektori se shodli na tom, že se to interpretovi povedlo.

Někdy bylo převyprávění textu ještě potřebné i proto, aby Radek mohl upozornit na záladnosti některých textů, např. A. Mikulky: Pohádka o jaguárovi. Příběh byl složitý, posluchači se v něm někdy ztraceli právě proto, že některé jeho části nejsou dostatečně zdůvodněny a to interpretovi ztěžuje možnost text při přednesu náležitě a uvěřitelně vystavět.

Opět se připomínala otázka vhodnosti textu - jak náročný má být, aby mohl dětského interpreta zajímat delší dobu. Text M. Dřívěrové: Oznámení naopak nabízí možnost vývoje vztahu interpreta k textu, ve kterém může nalézat stále nové věci. Na tom se shodla Nina i doprovod - maminka, která interpretku připravovala. V této souvislosti se hovořilo o niternosti prožitku a o působení takového projevu na diváky.

Jana Křenková a Jakub Doubrava

Zahájili svou besedu tím, že také připomněli to, čím může interprety pobyt v Trutnově obohatit - jednak se něco dozvědí o své práci, o svém vystoupení, jednak jsou obohaceni jako diváci, a posluchači, když mají možnost sledovat ostatní. Jana Křenková hovořila i o tom, jak obtížné je mluvit právě k posluchačům tak věkově odlišným a vysvětlila, že bude volit slovník spíš bližší dětem. Během debaty se tedy oba lektori obraceli střídavě k dětem a jejich doprovodům a některé věci dovysvětlovali.

Také upozornila na úskalí, které spočívá v tom, když interpreta připravuje rodič - tedy v tom, že jak interpret roste a mění se jeho způsob přijímání informací. Jinak struktura besedy zůstala stejná - reakce posluchačů na text, o kterém se diskutuje, hodnocení a rady lektorů, prostor pro názor interpreta i jeho doprovod.

A už k textům. Jana Křenková se zabývala Fryntovou básní Jelikož a Tudíž. Ukázalo se, že interpret si text vybral z čítanky, ale nečetl celou knihu. Lektori zdůraznili, že je třeba číst celou knihu, protože to může pomoci lépe pochopit text, který bude přednášet. Právě Fryntova kniha je založená na slovním humoru a je možné, že by si interpret vybral i jiný text. Jedna účastnice debaty však namítla, že na znalost autora a jeho díla jsou recitátoři II. kategorie příliš mladí. Jana Křenková však zdůraznila, přednes vede děti k tomu, aby se z nich stali čtenáři kvalitní literatury a národní přehlídka je k tomu impuls.

Dalším textem, kterým se v tomto kroužku zabývali v době mého nahlížení, je Rosnička od M. Macourka. Jana Křenková se opět ptá recitátorky, čím ji příběh zaujal, jestli má s rosníčkou něco společného a jestli rosníčka její procházku deštěm přeje. Ocenila i to, že interpretka promýšlela i vhodnost oblečení - zelené šaty. „To napadlo mamku.“

Dalším „zvířecím textem“ je příběh Pavouk a moucha O.D. Westa. Lektori ocenilo to, že interpretka zaujala

posluchače, ale doporučili, aby ještě více pracovala na kontaktu s diváky. Obtížnost textu spočívala i v tom, že se některé pasáže opakovaly a v přednesu nebyly dostatečně gradovány. Zase to souvisí s konkrétní představou – zde představou sucha, které zemi ničí stále více.

Mnoho připomínek nebylo ani k textu Já Baryk a má vrána z knihy F.Nepila. Vrstevnice interpretky dojem z vystoupení charakterizovala: „Bylo to přesvědčivé, kdybych ji neviděla, myslela bych si, že je Baryk.“ Lektori souhlasili a v této souvislosti hovořili o problému, když si text, jehož hrdina vypráví v mužském rodě, zvolí dívka. V tomto případě to však také nikoho nerušilo. Také to, že recitátorka lehkým ráčkováním stvořila vránu, bylo hodnoceno velmi pozitivně – hlavně to, že vystihla míru a nedošlo tak parodii.

Jiřina Lhotská a Jiří Pokorný

V tomto debatním kroužku se zdůrazňuje především a přímo osobnost recitátora. Také zde se dává prostor názoru dětí – recitátorů i jejich posluchačů. Nahlédla jsem zrovna v okamžiku, kdy se hovořilo o textu Rosnička. Jiřina zrovna říká, že si nebyla jistá, jestli recitátorka rosničky fandila. Objevuje se otázka vztahu interpreta k textu, která je pro tuto věkovou kategorii poněkud specifická. Když dětský recitátor říká text vícekrát, vyprchá to prvotní vzrušení. Také se daleko rychleji mění, takže to, co bylo pro dětského recitátora aktuální před půl rokem, je pro něj nyní už méně zajímavé. Jiřina vidí jedinou možnost – pokoušet se vystavět básničku znovu. S tím maminka – doprovod, která recitátorku připravovala, souhlasí. Říká, že cítili, že to dnes není ono. Během práce na básničce se měnil i vztah holčičky k rosničce – věkově si jsou blízké – řeší podobné problémy se svými rodiči.

U Fryntova textu Jelikož a Tudíž hovořil Jirka Pokorný o tom, že při interpretaci chyběla lehkost a hra se slovíčky, že zůstala jen ta slova, bez vztahu k nim a bez vztahu k divákům, které interpret pro svůj přednes „nepotřeboval“. Velmi sympatické bylo interpretovo odhodlání zůstat u poezie, snažit se i příští rok dostat do Trutnova.

Osobitým interpretem je recitátorka textu Oznámení. Jiřina mluvila především o velké vnitřní představivosti: „I když text byl velmi obsáhlý, předávala jsi myšlenky. Tvoje představy došly až ke mně.“ Jirka zase pochválil jemnou mimiku a úspornost projevu, který byl přesto velmi působivý.

V závěru setkání požádala maminka – doprovod – Jirku o zhodnocení výkonu recitátorky textu Já Baryk a moje vrána – líbil se jí přístup tohoto lektora, jak se o něm dočetla v Deníku Dětské scény a zajímal ji jeho názor. Nakonec hodnotili oba lektori. U přednesu tohoto textu ocenili také to, že recitátorka je schopná fixovat text, takže se jí nestává, že by vnitřní souznění a napětí vyprchalo, i když sama interpretko o svém dnešním výkonu měla určité pochybnosti.

Je velmi pozitivní, že děti dokáží přijímat připomínky ke svému výkonu a chtějí s nimi dál pracovat. To svědčí o tom, že u všech lektorů děti cítily upřímný zájem a touhu poradit jim.

Jindřiška

LOUČÍME SE S LEKTORSKÝM SBOREM RECITÁTORŮ

VŠIMLI JSME SI

... KREATIVNÍ TVORBY.

NA NÁVŠTĚVĚ V DISKUSNÍM KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ 3. A 4. KATEGORIE

Když jsem ve třináct hodin přišel do učebny, ve které měl probíhat diskusní klub, seděla tam pouze vedoucí klubu Martina Longinová a jedna věrná návštěvnicka jejich diskusí. Ukázalo se totiž, že většina recitátorů III. a IV. kategorie už během dopoledne odjela. Jak ale vidíte, reportáž je na světě. Klub totiž proběhl i v takovémto skutečně neobyčejně komorním počtu.

Martina Longinová spolu s jedinou návštěvnicí klubu Ladou Blažejovou začaly rekapi-
tulovat výkony recitátorů druhé kategorie. Jejich rozpravu jsem se snažil zachytit:

Na recitátory II. kategorie samozřejmě nemůžeme klást takové nároky jako na recitátory kategorie čtvrté, o kterých byla řeč v sobotu. Základem by ale i zde mělo být, aby recitátor porozuměl textu, aby mluvil po jeho smyslu. Měl by vědět o čem mluví, co je základní myšlenkou toho, co říká, a měl by si být vědom, proč to říká, z jakého důvodu text přednáší.

Další ze základních věcí, které by měl interpret z II. kategorie zvládat, je rozlišení prózy a verše. Což nezládali ale ani někteří účastníci IV. kategorie, potíže to tak dělalo i zde. Mnoho z nedělních poetických textů nedopadlo dobře. Důvody byly však i jiné.

Nejčastější problémy recitací ve II. kategorii

Martina Longinová konstatovala, že lektori ve II. kategorii obecně velmi naráželi na problematiku režie. Bohužel se zdá, že čím nižší kategorie, tím horší je v mnohých případech práce pedagoga. Bylo jen málo dětí, které přirozeně vyprávěly a rozuměly tomu.

Recitátoři nejen u poetických, ale i u prozaických textů často tihli k vnější ilustraci slov a hlasové modulaci. Ta do recitace nepatří, ačkoli k modulaci a k přehrávání malé děti tihnou. Učitelé nebo rodiče si však někdy myslí, že to k dítěti patří a že je to správně. Z takové práce bohužel vyjde deformovaný recitátor, a nedostane-li se k odbornému a zkušenému pedagogovi, jakým se bude jeho práce v budoucnu ubírat směrem?

Druhou obtíž byla prý přílišná délka některých textů. V této věkové skupině ještě děti většinou tak dlouhé texty neutáhnou. Často dobře začnou, v půlce ale už nemůžou.

Markantní to bylo u interpretace textu R. Goscinyho Mluvíli jsme do rádia. Recitátor byl jinak šikovný, dobře začal, ale od půlky se mu přestalo dařit, bylo vidět že mu pak docházela invence a konec už vyšel naprázdno. Podobně tomu bylo u Dopisu a známky od M. Macourka.

Na druhou stranu byl jednou z čestných výjimek Já Baryk a má vrána od F. Nepila. Recitace byla v tomto případě dobře vystavěná, šla po smyslu a byla zdařile vypointovaná. Dalším výborným výkonem bylo Oznámení od M. Drijverové. Recitátorka používala skromných vyjadřovacích prostředků a bylo vidět, že si již našla vlastní specifický způsob interpretace. To jí pomohlo text zvládnout.

S výběrem textu to ve druhé kategorii bylo zajímavé i z jiného hlediska. Kategorie jsou tu rozděleny podle tříd. Problém je, že ve školní třídě může být věkový rozptýl žáků dva, někdy i tři roky. Což je u dětí ze čtvrté a páté třídy, které obě spadají do II. kategorie, poměrně hodně. Pochopitelně se to odrazí i na výběru textů.

Vzhledem k věku interpreta byl nevhodně zvolený například Werichův František Nebojsa. Recitátor ještě nemohl obsáhnout dvojí interpretaci textu; i když mu může rozumět jako čtenář. Objevily se ale i případy, kdy

mohl být zvolen text obtížnější.

Ještě jednou: V textu nemůžeme škrtnat, jak chceme!

Během rozhovoru se řeč stočila i na sobotní debatu o škrtnání (v nedělním čísle je uveden její přepis). Martinu Longinovou podle jejích slov velice překvapovalo a téměř vyděsilo, kolik lidí při debatě souhlasilo s názorem, že s textem si můžeme dělat prakticky, co chceme. To samozřejmě nejde, veškeré škrty musí být citlivě a odůvodněné. Zejména ji zaráží, že s tím souhlasily i přítomné učitelky českého jazyka a literatury.

Nevhodné škrtnání se objevilo i v některých nedělních textech. Například Eliáš od I. Procházkové byl textovým torzem, které nedávalo smysl. Porotě se do rukou dostal text, u něhož nevěděla, jak vypadal před proškrtáním. Potom je velmi obtížné se výkonem recitátora zabývat.

Dalším případem nevhodného zacházení s předlohou byla Sisa Kyselá od M. Drijverové. Šlo o skládačku různých úryvků, což se velmi odrazilo na interpretaci.

Z výrazně zdařilých výkonů se obě dámy shodly na recitaci z Kolářovy knihy Z deníku kocoura Modroočka. Byl to hezký, citlivý projev, který byl přirozený a šel po smyslu textu. Dalším takovým případem byl Únos od S. Silversteina, předloha perfektně vybraná a zároveň skvěle přednesená. Bylo vidět, že recitátora práce bavila.

Ted se naštvou...

Martina Longinová pro mě ještě jednou shrnu-
la: „Výborné bylo na nedělních vystoupeních to, že spousta dětí recitovala s radostí, s nasazením, měla hezký a bezprostřední kontakt s publikem. Problém byl prostě mnohdy s pedagogickým vedením.“ „Ted se ale naštvou“, upozornila Lada Blažejová. „Af se naštvou! Mají přece možnost navštěvovat různé semináře, ve kterých se můžou dozvědět něco víc. Samozřejmě učitelé namítnou, že to nestíhají, že toho mají moc, což je pochopitelně pravda, kterou nemíním nijak zlehčovat. Ale chtějí-li s recitátory pracovat, měli by se snažit. Je smutné, kolik nešvarů je způsobeno neinformovaností pedagoga.“

Účastněte se seminářů o přednesu

„A jaký je váš celkový dojem z diskusních klubů, které tady proběhly?“ zeptal jsem se Martiny Longinové.

„Velmi mě potěšilo, kolik na klub přišlo v pátek i v sobotu lidí. A všichni zůstali až do konce, a ještě jsme rozešli o něco dále. Debata byla povětšinou příjemná, nakonec se velmi smysluplně vyvíjela a pro všechny mohla být inspirativní.“

Vzhledem k tomu, že se účastnilo několik lidí, kteří byli na Dětské scéně poprvé a pro které je řada věcí pochopitelně ještě neznámých, jsme museli vysvětlovat i některé základní pojmy. Překvapovalo mě ale, že se tu objevila některá naprosto laická pomýlení i na straně těch, kteří by měli mít víc zkušeností. Příkladem může být debata o škrtech, o rozehrávání postav, o rozdílech mezi monologem a dialogem.

Zrovna tak mě překvapila páteční debata o porotcích. Ti, kdo tu byli, si stěžovali, že jeden z porotců jim řekl to, druhý ono a že nevědí, co si z toho teda mají odnést. Ale poučený pedagog by si to měl umět přebrat. Je přece normální, že každý se dívá na věci trochu jinak.

Pevně doufám, že diskusní kluby byly přínosné, že nabídky podněty k přemýšlení a pomohly předat některé poznatky z oboru.

Doporučuju ale všem, aby se snažili poučit i jinde, účastnili se seminářů o přednesu. Dětská scéna je pouze jednou za rok. Navíc i sem se vypraví jenom určitá část učitelů.

Doufám, že naše diskusní setkání byla motorem k zamyšlení nad otázkami recitace. Vážím si toho, že učitelé i rodiče mají zájem konfrontovat své názory a jednou za rok si vzájemně vyměnit zkušenosti.“

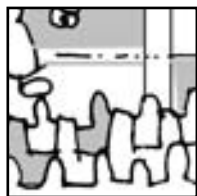
Tonda

JEDEN DEN SE SOUBOREM VESELÉ ZRCADLO, GYMNAZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Nedělní ráno jsem začínala šálkem bílé kávy se souborem Veselé zrcadlo z Gymnázia Ústí nad Orlicí. V souboru je devět členů, kluků a holek ze sekundy a tercie, ojedinělá Petra (běžně si žehlí vlasy) je z kvinty. Na Dětské scéně je doprovází ještě Ágnes (baví ji chemie) ze starší skupiny školního dramaťáku. Vedoucí souboru je Lenka Janyšová (má dvě děti), milá, věčně usměvavá osůbka, která v mých očích dokázala ovinout chemii a matematiku závojem sympatie – a vůbec! Společný den jsme se souborem zakončili opět šálkem, tentokrát však výborné čokolády, ale o tom až nakonec...

Své představení Brémští muzikanti měl už soubor za sebou z předchozího dne. Po snídani ale děti ze souboru čekal program v dílnách, které jsou tento rok mimo jiné zajímavé tím, že je vedou v tandemu s českými studenty Katedry výchovné dramatiky DAMU také studentky z Norska. Členové souboru se museli rozdělit do tří skupin po třech, aby se mohli v dílnách seznamovat zase s členy jiných souborů. Protože rozdělit se, natož roztržet se není tak jednoduché, pokusila jsem se svou trojčinkou zrealizovat alespoň malým nahlédnutím do jednotlivých dílen, kde se můj dnešní domovský soubor vyskytoval.

Trollové, zvěrokruh a love story – ale nesmí se o tom mluvit...

V jedné skupině jsem viděla Davida (fanda fotbalu) řečeného „Dejv“, Honzu (sportovec) zvaného z několika důvodů „Elvis“ a Petru (skautka, jednoduše Petra), kteří odletěli do země trollů a hráli etudy zachycující, jak je možné na trolla vyvrát. Třeba Petra (baví ji francouzština a angličtina) s Martinou z plzeňského souboru Sedum divů světa by trolla za stravu šestkrát denně dostala docela v poklidu jako exponát do zoologické zahrady...

Ve druhé skupině jsem se zase kromě jiných zajímavých věcí dozvěděla, že Pepa (skaut) a Adam (atlet) se narodili ve znamení ryb. Znamení se měla předvádět ve skupinách pantomimicky. Zdenda (kytarista) se dostal do skupinky s vedoucí dílny Klárkou. Předvedli spolu berana bravurně, ale přesto zněl první tip spoluminaristů vzhledem k zadání nevěrohodně: „Má to dva hrby, bude to velbloud.“ Když si potom každá skupinka měla sdělit, čím jsou si podobní, odposlouchala jsem následující konverzaci – Klára: „Já jsem naivní, prostě všem na všechno skočím.“ – Zdenda (má rád hudbu): „Já spíš v těch počítačích. Něco stáhnou a on je to vir...“

Ve třetí skupině jsem zastihla Terežku (zpívá ve sboru), Dášu (taky zpívá ve sboru) a Báru (i ona zpívá). Dokončovaly zrovna příběh velké lásky, o který jsem přišla, ale snad je to dobře. Ještě bych uronila nějakou tu slzu a nesoustředila bych se. Takže závěrečná hra na norského pavouka, který chytá mouchy, pro mě byla mnohem méně riziková, i když vlastně všichni účastníci dílny ve výsledku poměřili...

S ortézou člověku moc do skoku není

Po obědě jsem se se svým souborem sešla v jejich „ložnici“ v jedné z tělocvičen základní školy, kterou sdílejí s turnovským souborem. Zastihla jsem je přímo při činu. Pro Deník Dětské scény si zvolili způsob představení svého souboru prostřednictvím nahrávky na diktafon a zrovna na tom pracovali. Byl to vlastně první soubor, který se odvážně pustil do způsobu představení prostřednictvím nahrávky, ovšem baterie u jednoho diktafonu selhaly, u druhého taktéž, vyšlo to až na potíet. Ale dozvěděla jsem se díky jejich nahrávce spoustu zajímavých věcí. A další zajímavosti jsem ulovila ještě cestou na odpolední blok představení. Tam se šlo souboru lehce, protože už dnes nehráli a těšili se, co jim nabídnou kolegové. Jen Dáša se šlo „lehce“ ztěžka, protože s ortézou člověku moc do skoku není.

Bylo pro mě hodně těžké jim říct, že se mi něco nelíbilo

Jedním z témat, o kterých jsme mluvili, je pochopitelně účast souboru na Dětské scéně a jejich představení. Je evidentní, jak si soubor své možnosti být v Trutnově váží. Pracují spolu rok a už se jim podařilo proniknout až na národní přehlídku. Díky své vedoucí Lence jsou si moc dobře vědomi toho, jaká je to čest a přijeli si hlavně poslechnout názory druhých. Nadchl je dětský diskusní klub k představením, na kterém mohli o svém, ale i o dal-

ších představeních diskutovat s dalšími soubory. Petra (obvykle si žehlí vlasy) byla ráda, že je diskuse donutila některé věci nějak přehledně zformulovat. „Tam jsme se rozdělili do skupinek a hodnotili jednotlivé představení a každý říkal svůj názor a mně se na tom líbilo, že tam nebyli lidé jen z jednoho souboru, ale museli jsme se navzájem poznat a bylo pro mě hodně těžké jim říct, že se mi něco nelíbilo, když jsem viděla, že je to mrzí a že si nemysleli, že to nefunguje.“

Představení Brémští muzikanti vznikalo zajímavě. Role zvířátek si vyzkoušeli všichni různě, aby si potom mohli vybírat. Terežka (taky si žehlí vlasy) původně nebyla kočka, ale vypravěč. Bára (tanečnice) původně nebyla loupežník, ale kočička. Dáša (klavíristka) nebyla původně kohout, ale loupežník. Honza (fanda počítačů) byl původně pes, teď je ale pán a loupežník. David (hokejista) původně nebyl nic, protože byl nemocný, potom se ale stal loupežníkem, a tím i vydržel... Ještě se orientujete? Nejdřív si vzali scénář, četli ho a potom si různě zkoušeli role. Snažili se rozdělovat podle toho, co se komu líbilo, ale poslední slovo bylo Lenčino (váží si názorů odborníků).

My dnes prostě můžeme postoupit domů

Dalším zásadním tématem bylo... jak jinak... ani to nemusím vyslovit... a dokonce soupeřilo s atraktivitou nového čísla Deníku Dětské scény. Vedla jsem rozhovor s Davidem (muzikant).

David (fanda počítačů): „Dnes hrajeme na Mistrovství Evropy s Tureckem a máme stejné počet bodů.“ Ostatní kluci s vážnými pohledy částečně koukají do nového čísla Deníku Dětské scény a přitakávají. Já moc nerozumím. David (majitel krásně barevného hlasu): „Nedá se nic dělat, večer po představení zavolám domů, jak to dopadlo.“ Ostatní kluci přestávají číst Deník a s ještě vážnějšími pohledy přitakávají. Bára (má ráda cizí jazyky) odkládá Deník: „S tím Portugalskem to bylo hrozný. Baroš prostě zklamal. Měli jsme tolik gólových šancí, ale prostě to nedali, no. Jenom jeden, jenom Sionko dobře, ale...“ Nechápu už vůbec... David (vtipalek) mi briskně vysvětlil, jak funguje postup z kvalifikace do základních skupin, do čtvrtfinále, semifinále a finále. Tam prý postupují překvapivě dva. No a my dnes prostě můžeme postoupit domů nebo do čtvrtfinále. Pochopila jsem to dobře, Davide? Ale fandím s vámi tak jako tak!

Azobarviva, tartan, tortura a matodextróza...

Společně jsme si užili představení, ale potom ještě velmi příjemnou návštěvu Kafírny, kam jsem soubor nalákala na pověstnou čokoládu hustou tak, že v ní stojí lžička. Dali jsme si jogurtovou, višňovou, banánovou, turecký med, oříškovou a tiramisu – každý pochopitelně jen jednu – a lžička stála jen ve višňové. Ale dobře byly všechny, krásně voněly a já jsem se při té příležitosti dozvěděla, že v Ústí nad Orlicí je krásná Hernychova secesní vila, slaná voda v krytém bazénu, bowlingová osmídráha, rozhledna, křížová cesta s kapličkami, aquapark, atletická dráha s tartanem a vůbec! Taky jsem se dozvěděla, že skupina dramaťáku, do které chodí Ágnes (sportovkyně), byla na 14 dní hrát představení v Austrálii, nebo to, že podle holek byl dnes Adam (biolog) podezřele hodnej, takže očekávají zítra možná dvojitou porci jeho legráček. Mluvílo se i o tom, že nás kolem stolu sedí 7:4 nealergiků ku alergikům, jak chutná limonáda s kousky aloe vera, jak je zdravý nebezpečný vanilkový pudink, co jsou to azobarviva, tartan, tortura a matodextróza... Z divadelních žánrů soubor docela láká pantomima, ale určitě se moc těší, že se zapojí do většího projektu, který se u nich na škole teď chystá. Měl by se totiž začít dělat muzikál Rebeľové, a protože je tento soubor na výsost muzikální, budou mít asi možnost přispět.

A bylo toho i dnes mnohem víc, co bych měla napsat... Ale možná to není nutné. Byl to krásný den s lahodnou tečkou a až se ráno mrknu do zrcadla, bude mi veselo, protože znám Veselé zrcadlo. A tu příjemnou náladu mi nepokazí ani fakt, že než jsem dopsala tenhle článek, už bylo jasné, že jsme to s Tureckem projeli...

Gábina

PÁR SLOV K PŘÍSPĚVKŮM O DĚTSKÝCH RECITÁTORECH A SOUBORECH

Příspěvky o recitátorech nebo souborech zaznamenaly v letošním ročníku Deníku Dětské scény výraznou proměnu. Když jsme přemýšleli o tom, jak by letošní Deník měl vypadat, shodli jsme se jednoznačně na tom, že ho chceme víc otevřít dětem, udělat z něj opravdu Deník, který mapuje nejen výkony dětí v recitační přehlídce či přehlídce souborů, ale i jejich život v Trutnově v průběhu celého týdne. Proto je jedním z hlavních článků každého dne rozsáhlejší reportáž, která vzniká na základě celého dne stráveného s jedním souborem. Jejím záměrem je zachytit opravdu to, čím soubory nebo recitátoři v průběhu dne žijí, tedy co dělají, když nerekutují, nehrají...

Soubory a skupiny recitátorů, na které se „lepím“, abych načerpala vydatný materiál, vybíráme na základě různých kritérií (věk dětí, délka pobytu na Dětské scéně, typ inscenace atd.), ale vždycky je to volba nelehká a veskrze smutná. Na všech 17 souborů a 3 kategorie recitátorů se v šesti číslech Deníku dostat nemůže. Takže nezbývá, než si hodit korunou, ale ani ta tolik stran nemá...

Proto nejsou tyto větší reportáže jedinou zprávou o životě dětí na Dětské scéně. Každý soubor, a to bez ohledu na to, jestli s nimi jeden den strávím, či nikoliv, o sobě podá zprávu čtenářům sám. Dostává na výběr ze tří možností, jak na to lze jít.

První možností je papír a tužka – smí se kreslit a psát, dělat cokoliv, co je poté možné naskenovat. Druhou možností je diktafon – soubor může zprávu nahrát, tj. případně počítat i s tím, že audiozáznam zachytí i různou míru kontextu, metajazykových jevů... Záznam se poté v Deníku objevuje ve formě přepsaného textu. Třetí možností je fotografie s komiksovými bublinami.

Děti možnost volby vítají a myslím, že nám zatím připravily zajímavé počtení a pokoukání. Doufám, že i vy, naši milí čtenáři, tuto pestrost zpráv přijímáte se sympatií a že se společně s námi těšíte, co ještě nám ti všichni hlavní aktéři festivalu vzkážou.

Gábina

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

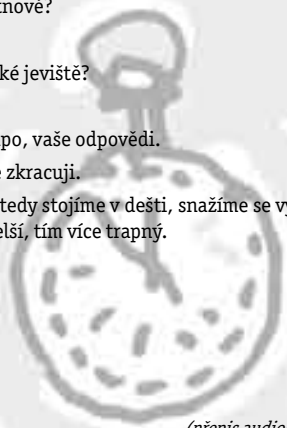

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR BUBU - KLUB DĚTSKÉ KULTURY, VSETÍN

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ HARMONIE, PRAHA 6

- Jan Dušek:** Dobrý den, já jsem Jan Dušek.
- Dominik Veselý:** Já jsem Dominik Veselý, jeho kolega.
- Jan Dušek:** A bychom se představili, jsme dvoučlenný soubor z Prahy šest, Základní umělecké školy Harmonie.
- Oba:**
- Jan Dušek:** A na úvod bych se zeptal tady pana Dominika Veselého, jak se dostal na onen dramaťák?
- Dominik Veselý:** Takže ze všeho nejdřív, neříkejte mi pane, já jsem dítě ještě. Ale, no nic, na dramaťák jsem se dostal, bylo to velmi zajímavé, protože jsem miloval takovou slečnu, která na ten onen dramaťák chodila, tak jsem si řekl, také musím chodit na dramaťák, tak jsem tam šel. Ale jen co jsem tam přišel a jen co jsem okusil tu první hodinu, tak mě herectví pohltilo a od té doby, co mě pohltilo, tak chci být hercem.
- Jan Dušek:** Toť je krásná dlouhá odpověď, která nám jistě zabrala mnoho času, mnoho drahocenného času. A tak já bych shrnul, že jsem se na dramaťák dostal velmi podobnou cestou. O něco později než Dominik.
- Druhý má otázka by byla, jak jsi spokojen s festivalem tady v Trutnově?**
- Dominik Veselý:** No problem... Dobrý! Skvělý! Výborný!
- Jan Dušek:** Co například publikum? Jak se ti hrálo? Jaké jeviště?
- Dominik Veselý:** Supr!
- Jan Dušek:** Výborně! Děkujeme, že zkracujete naše odpo, vaše odpovědi.
- Dominik Veselý:** Potom, co jste mi řekl, ať je zkracuji, tak je zkracuji.
- Jan Dušek:** Ale to by mohly být poněkud delší. A nyní tedy stojíme v dešti, snažíme se vymyslet nějaký ten rozhovůrek, ale přeci jenom bych ho už ukončil, neboť čím delší, tím více trapný.
- Dominik Veselý:** Ano, takže toto je konec. Nashledanou.
- Jan Dušek:** Nashledanou.
- Dominik Veselý:** Těšilo mě.
- Jan Dušek:** Těšilo mě.
- Dominik Veselý:** (zpěv znělky) Pa, pa, pa, pa, pa, pa, pa.

(přepis audiozáznamu Gábina)

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR LANNOVKA II., DDM ČESKÉ BUDĚJOVICE

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA NEDĚLNÍ PŘEDSTAVENÍ

Dar ohnivého ptáka

Divadelní soubor HOP – HOP ZUŠ z Ostrova si jako předlohu ke své inscenaci zvolil indiánskou pověst zpracovanou rakouskou autorkou Kathe Recheisovou. Vedoucí souboru Irena Konývková tuto látku zdramatizovala a převedla do jevištní podoby. Počátky vzniku a tvorby inscenace se váží k mezinárodnímu divadelnímu workshopu, kde se rodily první situace, etudy, scény. Následně pak členové souboru HOP-HOP pracovali na inscenaci rok a půl a hledali její přesný tvar, jehož podobu jsme mohli včera vidět.

V představení byli mladí herci vedeni zkušeným způsobem a poučené se také pracovalo se scénografií, světlem i živou scénickou hudbou. Kultivovaný projev všech herců na jevišti, jejich soustředění, vnitřní napětí a držení nastolené atmosféry se přenášelo na diváka a bylo podstatnou kvalitou představení.

Inszenace však není zánrově jednotná. Rituální divadlo v expozici, pracující se znaky a symboly, nečekaně přechází v divadlo činoherní (výjevy ze života indiánského kmene). Rituálnost se tak vytrácí a objevuje se pouze v jednotlivých dílčích situacích (tanec smutku).

Otázky divákovi klade také nejednotnost jazyka jednotlivých postav. Na začátku vyprávěného příběhu hovoří spolu postavy v rozvitých větách a v následujících obrazech pak ve větách holých a jednoslovných.

V příběhu se objevuje řada nelogičností: indiánský kmen nezná oheň, a přesto odmítá syrové maso, ačkoli nemůže ještě znát jiné, tedy pečené. Breakové prvky herců při tanci na zahřátí. Ohnivý pták podrobuje indiánskou dívku putující za ním pro oheň řadou zkoušek, ačkoli jsme již v předchozích obrazech viděli její charakter a obětavost pro druhé. Nejsme si zcela jisti, jaké jiné kvality dívky boj s podivnou příšerou odhaluje.

A řada dalších nelogičností v textu i v jednání.

Divák nemůže naplno prožívat atmosféru, emocionálně vystavěné obrazy a sdělovaný příběh, jelikož se vrší další a další otázky, které je nucen si v průběhu představení zodpovídat.

Nekritické přijetí předlohy a také stylové nesjednocení zajisté zajímavých výstupů z přípravných dílen mohlo být počátkem všech výše zmíněných problémů v inscenaci.

Hana Galetková a Tomáš Volkmer

Jak Franta na čerchmanty vyzrál

Na počátku – podle vyprávění vedoucí souboru z liberecké ZUŠky – byly pohybové etudy s čertími náměty. V hrách a improvizacích prý vzniklo tolik zajímavých nápadů, že se vedoucí se souborem rozhodla hledat příležitost pro jejich uplatnění v divadelním tvaru. Tak se soubor dostal k pohádce o čertovi a Káče. Vedoucí však nesáhla po klasickém epickém textu Boženy Němcové, ale využila lákavou nabídku inscenovat hotovou dramatizaci, přesněji hru na motivy této známé pohádky, a to hru pro maňásky, kterou před lety pro svůj žamberecký soubor napsala Olga Strnadová (vyšla v Tvořivé dramatičce v roce 2002 v č. 1).

Tato volba přinesla dětem zajímavý a kvalitní textový materiál, ale také nemálo problémů k řešení. Loutkářský text vyžaduje specifický přístup ke stylizaci postav (v tomto případě vyžaduje velkou míru grotesknosti a razantní zkratku) a stojí na přesném fázování akcí a členění příběhu do malých úseků, na využívání kontrastů a pointování. Jen zčásti těmto náročným požadavkům zatím soubor dostál. Nakročil zajímavě k činoherní stylizaci čertů jako nezvládnutelného hejna dětí. (Bohužel je v tom nedůsledný, protože někdy je tato stylizace porušena a děti začnou zbytečně využívat šaržíček a prvoplánových grimas.) A spolu s vedoucí také vymyslel některá pěkná divadelní řešení, např. první uvedení do pekla nacouváním čertů trupy na jeviště, odnesení Franty do pekla za uši, rozehrání Káčina despotismu v pekle při přidělování čistících prostředků nebo čertů relax. Jenomže mnohé zůstalo ještě nedořešeno, včetně důležitých, nebo dokonce klíčových okamžiků, jako jsou např. Káčin únos do pekla nebo uvěznění čertů na šňůře, které není divadelně přesvědčivé. Dotáhnout bude také potřeba změny prostředí. Ty musí být jednoznačné a překvapivé, aby fungovaly i jako nezbytný rytmizační prostředek. Po důsledném naplnění volají některé situace (např. scéna v hospodě). A zřehlednit by potřebovaly některé scény, zejména ty „davové“, v nichž se divák zatím může snadno ztratit.

Zkrátka a dobře: To, co teď vedoucí čeká, je ze všeho nejvíce dolaďování dramaturgicko-režijní koncepce. Šance na dovedení této inscenace do zdárného konce soubor rozhodně má, protože je zjevné, že děti jsou dobře vedené a solidně vybavené.

Nezbývá než popřát souboru na jejich cestě hodně štěstí. A taky trpělivost, bez níž se dobré divadlo neobejde.

Jaroslav Provazník

O rybáři a jeho ženě

Dva velmi mladí muži, jediní protagonisté nedělního představení, nejsou žádní začátečníci. Se svým vedoucím Vladimírem Jopkem systematicky pracují pět let, z toho se rok a půl věnovali přípravě inscenace. Zkušenosti, které nabývali za tuto dobu, beze zbytku uplatnili při tvůrčím procesu hledání inscenačního klíče, a protože umí i s pokorou naslouchat, udělali velký kus práce na představení od chvíle, kdy ho poprvé uvedli na obvodní pražské přehlídce. Ze zvolených výrazových prostředků dominovalo partnerské jednání, které vedlo k přesné herecké akci. S lehkostí a samozřejmostí rozehráli bohatou výrazovou škálu, kde uplatnili výrazné prostorové citění, rytmus a dynamiku. Srozumitelně a čitelně rozlišovali part vyprávěčů a charakterů jednotlivých postav a nerezignovali ani na jasné sdělení tématu Werichovy předlohy. Jedinou rekvizitou byly nafukovací balónky, které představovaly zlatou rybkou. Práce s nimi byla ozvláštňena jejich usměrňovaným a neočekávaným pohybem, který vyjadřoval náladu rybkou.

Temporytmus představení, byl až na drobná zakolísání vyvážený, a gradoval závěrečným obrazem, který byl současně pointou celého příběhu.

Dva návrhy kudy přemýšlet dál:

■ Obohatit vnímání prostoru proměnou jednotlivých situací, při kterých rybářka získává větší a větší obydlí i postavení.

■ Návrhy rybáře k rybce (bylo jich neuvěřitelných šest) zpřesnit a ozvláštňit intonačně, rytmicky i výrazově.

Marie Poesová a Eva Polzerová

VIDĚLI JSME

DAR OHNIVÉHO PTÁKA, HOP-HOP OSTROV

JAK FRANTA NA ČERCHMANTY VYZRÁL, VYDÝCHÁNO LIBREC

O RYBÁŘI A JEHO ŽENĚ, HARMONIE PRAHA

NEDĚLE OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

Já vám teda řeknu, v neděli se dělat nemá. A my toho měli, že šla hlava kolem. Dopoledne recitování druhý kategorie. Proč jsou ty nejmenší zrovna nakonec? Tak vám nevím, o čem ty děcka dneska vyprávěly. Možná proto, že byli v tý škole, kde

se učí lesáci, tak říkali hodně o zvířatech. No pěkně to vyprávěli, to jo!

Hlavně ta holčička o psu Barykovi a i ten kluk o kocouru Modroočkovi, i když to je taky jméno. Pořádná kočka je Mourek nebo Míca, no řekněte sami. A že říkali, co si ty zvířata myslí. Jako by si zvíře mohlo něco kloudného myslet, pes patří na dvorek a kočka má chytat myši, tak jaký myšlénky, no že jo. Ale tyhle děti to asi nevědí, asi jsou z města a živý zvíře jakživa neviděly, když si myslí vo nich takový věci. Asi by jim to měli ty jejich dospělí říct, že zvířata nemyslí, ale to voni ne, voni jen pořád koukali do těch trubek co ty jejich děti dostávaly. No a o tý rosníče, jak jde v dešti na procházku, to mě teda dožralo. To je pořád řečí o nějaké žábě. To si připadám, jak mezi nějakými aktivisty, co se pořád někde přivazují. Nějaký vyprávěnky byly taky ale užitečný. Jako ta o tom Tomovi, jak natíral plot. Děcka se mají přitáhnout k práci, jinak mají roury jako ty kluci, kteří měli mluvit do rozhlasu a nakonec to nedopadlo. Jsou to celé darebné vymyšlenosti, jako by člověk neměl starostí dost, jako ta děvčička co měla potíže na svatbě. To já měla taky potíže a čím dál větší, ale stěžuju si snad?

A pak odpoledne ty divadla.. To bylo na mně náročný. U toho prvního divadla mně teda přišlo divný, že dřív jedli ryby syrový, to se mi nechce věřit. A že jim byla pořád taková zima. Vždyť měli tlustý štrikovaný ponožky a svetry. No a taky jim mohli v tom kině zatopit, proč si ta paní učitelka neřekla? A ta holčička se tam prala. To se na ní bude paní učitelka ale moc zlobit. A když byl nakonec ten oheň, tak jsem si hned si začala opakovat, kde jsou všude v tom kině hasičáky, kdyby jako něco chytlo, jestli si je všechny pamatuju. Ale bylo to dobrý.

Ten kluk s téma dudama se mi líbil. Že měl toho kozla tak dobře vochočenýho, že mu do nich celou tu dobu pěkně foukal. A taky měl moc dobrou čepici, ta by se hodila našemu malýmu. No ale jinak, zase vařili polívku a zase špatně. Bez vody, brambory nevoloupaný, to já jim budu muset dát recept na tu mojí bramboračku, to už jinak nejde.

A ty dva kluci nakonec. No já nevím. Když to nemá žádný kulisy, je to vůbec divadlo? Není tolik na co koukat. Kdyby tam byl třeba ten palác, tak by bylo na co. Jak tam na to dvoře u papeže mluvili švýcarsky, to museli bejt asi hodně vzdělaný, že to tomu rybářovi nevadilo a že jim jako rozuměl, i ta jeho žena. No ale když vlastně tam říkali, že je praktická, tak to ona tomu asi určitě všemu rozuměla. Ale jsem ráda, že ta firma Adidas ty mladý divadla podporuje, že dává ty peníze na kulturu, to jako jo. To jsem byla fakt ráda. Já jsem si totiž myslela, že dávají jen na sport, když dělají do sportu.

VIDĚLI JSME

DAR OHNIVÉHO PTÁKA, HOP-HOP OSTROV

JAK FRANTA NA ČERCHMANTY VYZRÁL, VYDÝCHÁNO LIBEREC

O RYBÁŘI A JEHO ŽENĚ, HARMONIE PRAHA

ZÁZNAM ZE SEMINÁŘE K INSCENACÍM

2. BLOKU

Trutnov, 19. hodin, vestibul kina, lektori, seminaristé a všichni, kteří chtějí vědět, na co se to vlastně dneska dívají. Měli ostatní stejný dojem jako já? Dozví se něco, co mi pomůže lépe přijímat a pochopit představení, případně inscenaci? Pomůže mi to v práci s mým souborem? Takové jsou otázky, které přivádějí účastníky semináře.

Dar ohnivého ptáka – HOP – HOP, ZUŠ Ostrov

Seminář B

Líbila se nám atmosféra: pohybová, výtvarná i hudební stránka. Děti byly technicky přesné, dobře vybavené, dokázaly udržet vážnost příběhu, ale nebyly patetické.

Zdalo se nám, že chyběly vystavené situace pro jednání postav. Použitá symbolika a rituálnost nepomohla divákovi k porozumění sdělení. Jestliže šlo o získání ohně, tak nějak nepřeskočila jiskra.

Lektorský sbor – Hana Galetková a Tomáš Volkmer

Nebyli jsme ovlivněni minulými inscenacemi souboru.

Inscenace vznikala na základě textu ze semináře v Brixenu – text byl německý od rakouské autorky a není jisté, jestli se jedná o původní indiánský příběh. Nejprve se stavěly situace a tak vlastně vznikly dva žánry - rituál a dramatický příběh. Nejprve se otevře rituálem a pak se odvíjí příběh, ale k úvodnímu rituálu se už nevrací.

Děti jsou velice vybavené, cítí se dobře na jevišti, dokáží držet napětí. Uvnitř dramatického textu je však řada nelogičnosti – jak mohou mít indiáni zkušenost, že pečené maso je chutnější? Je tam řada otazníků, což odvádí pozornost. Děti to mají pro sebe zodpovězené, ale k divákovi to nepříjde. Vedoucí na tom stále pracuje, spíš dokáže vytvářet obrazy - vizuální část inscenace - ta se daří.

Další názory

Obtížné přijímám archetypální příběh zasazený do obvyklého života.

Převládá tam technika hraní. Není vidět vnitřní motivace.

Vytvoření atmosféry šlo na úkor sdělení.

Zkratky v řeči jen znejasňují sdělení.

Jak Franta na čerchmanty vyžral – Divadlo Vydýcháno – ZUŠ Liberec

Seminář D

Oceněno:

Přirozené jednání dětí – hrají za sebe, mohou se vyjádřit (ale někdy může být absence režijního vedení na škodu – vznikne chaos).

Použití hudby – neočekávali jsme „živé“ dudy – hodily se k pohádce.

Někdo ocenil aktualizaci – mobilní telefony.

Milý humor – přirozené vtipné obvyklé nápady.

Co se nám nezdálo

Místy nelogický děj.

Mnoho akcí provedeno přes slova a ne přes činy.

Chyběla jakákoliv práce se světlem.

Objevila se otázka žánru (zda fraška či vážné téma).

Problematická práce se scénou a s rekvizitou (zda není lepší vzhledem k bohatým kostýmům obohatit i scénou či naopak nepoužít žádné rekvizity).

Diskutovaná byla topornost hlavního hrdiny Franty (hlas herce mluví jinou řečí než jeho tělo).

Problematický roztrhaný dopis hozený do publika (měl by zůstat na scéně, aby ucelil scénou, vhození „odpadku“ do publika dává dojem, že publikum je „odpadek“).

Lektorský sbor – Jaroslav Provazník a Ema Zámečnicková

S hodnocením seminaristů lektori celkem souhlasí, především pokud jde o akce předvedené slovem, o nejednotnost stylizace kostýmů (venkovani a čerti) a rekvizit (venkovský stůl a pak stůl přeměněný v trůn vládce pekla), nevyjasněnost žánru – je to fraška. Některé věci ještě upřesňují.

Řada klíčových momentů byla řečena, ale nebyla řešena divadelně vůbec, nebo neuspokojivě – odnesení Káči do pekla, kde je pekelná brána, čerti sami drží šňůru, na kterou je Káča „věš“, aby uschli...

Nedařilo se uzavřít situace a nejasné byly přechody mezi prostředními.

Řada akcí nebyla věrohodně motivována, např. proč jde Franta pro Káču do pekla.

Nevyplatí se předpokládat, že diváci pohádku znají, proto si některé věci domyslí.

Oceňovaly se některé scény – usínání čertů, směrovky.

Jaroslav Provazník doplňuje, že základem je text, který je určen pro loutky, takže je předpokládán jiný typ jednání než u živých herců.

Další diskuse

Chválila se hudba – dudák, ale byly i návrhy, že mohl být „použit“ pro předelování jednotlivých scén. Mohl být i protagonistou.

Další lektorka – Hana Galetková upozorňuje na říkanku, kterou inscenace začíná a končí, aniž by byla jasná její funkce. K tomu se dovysvětluje, že v původním textu pro loutky byla jen na začátku.

O rybáři a jeho ženě – ZUŠ Harmonie, Praha 6

Seminář A

Kluci měli nadhled nad rolemi, i přesto, že do nich vstupovali.

Otázka, zda se jednalo o recitaci či divadlo.

Občas vystupování kluků z rolí – měli přehled, co zrovna hrají (vypravěč, ryba, žena...) a měli utvořený vlastní názor.

Velmi nás zajímalo, zda si předlohu upravili sami či jim s tím někdo pomohl, protože nám přišlo, že jsou celkem dobře vybavení, nadaní, aby to zvládli bez pomoci odborníka.

Zaujala nás velmi dobrá práce s rytmem a gradací, přesná práce s prostorem a jeho využitím.

Práce s divadelním prostředkem – balónek záměrně měnil barvu a velikost, pantomima (překřižení moře).

Pěkná práce s opakovaným dějem (ozvláštnění situace).

Představení bylo vyvážené, mělo význam, vnitřní napětí a prožitek (pro diváka i herce).

Pro mnohé známý Werichův text, který by byl za normálních okolností pro mnohé neatraktivní, ale kluci si s ním dobře poradili, vyzkoušeli, jak to udělat jinak – zajímavě, publikum pobavili.

Zajímalo nás, zdali má civilní oblečení nějaký význam.

Častá úprava vlasů – nebylo vidět do obličejů, popotahování trika – rušivé.

Seminář C

Náš seminář C byl nadšený tím, že jsme si vylosovali právě představení „O rybáři a jeho ženě“. Podnázev semináře je totiž „z mála udělat hodně.“ Představení „O rybáři a jeho ženě“ pro nás bylo typickou ukázkou toho, že z mála udělat hodně skutečně lze. Ocenili jsme práci obou kluků, zejména jejich vzájemné herecké napojení. Také jsme chválili využití herního prostoru, který oba protagonisté beze zbytku naplnili, dále hlasovou vybavenost herců, obohacení Werichova slovního humoru o divadelní rozměr, nadšení a energii, kterou jsme z představení cítili. To, co nám herci chtěli sdělit, jsme před sebou viděli, věřili plasticky ztvárněnému pro-

středí a zejména jsme obdivovali autenticitu obou protagonistů. S nelehkým úkolem (pouze vlastním tělem a minimální rekvizitou sdělit příběh publiku) se kluci vypořádali se ctí a náš seminář se shodnul na tom, že jejich představení patřilo k nejzajímavějším, co letošní Trutnov prozatím nabídl. Kromě drobných otazníků (logo Adidasu, „upravování“ herců během představení) totiž nemáme téměř co vytknout.

Lektorský sbor – Marie Poesová a Eva Polzerová

Práce je to velmi úctyhodná. Po rozhovoru s vedoucím víme, že kluci prošli pětiletým „výcvikem“ divadelních dovedností. Dělalí jiné žánry, ale pohádku ještě ne, tak proto ji zkusili. Na textu pracovali i netradičními metodami – např. používali barvy pro ženu, rybáře, společné situace, postupně vznikl výsledný tvar.

Dokázali ovládnout tak velký prostor, dobře pracovali i s hlasem.

Lektoři se shodli na tom, že inscenace prošla velkým vývojem a že kluci respektovali připomínky z nižších kol soutěže. Lektoři i však ještě doporučovali věnovat pozornost temporytmu, kdy ve Werichově pohádce jde rybář k moři šestkrát. Možná uvažovat o divadelní zkratce. Také využití prostoru má ještě další možnosti – např. pracovat s velikostí budov, které rybářka od ryby dostala.

Další názory

Vystoupení bylo příkladem ojedinělého dobrého vyprávěčství, partnerství na jevišti a to, že tento princip je v dětském divadle neobvyklý.

Jsou momenty, kdy už je to na hraně. Dostávají se na hranice grimas.

Expres, snaha to vygradovat okamžiku, kdy musí jít už naposled k rybě.

Jediná droboučká rekvizita úžasně funguje.

Aby kluci nezpychli.

(To určitě nezpychneme, říkají kluci i vedoucí souboru).

Červený balónek – rybka – poletoval v závěru – lyrický moment velmi působivý.

Už jsme představení na podobném principu viděli, ale kluci tam dali i nové věci.

Jak žena vrší své požadavky, už divák pak ztrácí zájem.

A ještě lektoři – Werich v sobě nese veliké téma, o kterém se tady nehovořilo, protože to bylo sděleno.

Otázka z obálky: Očekávání a neočekávané prostředky a zvolená předloha

Seminaristé jedné skupiny neměli žádná očekávání.

Jiné překvapil u indiánů živý oheň. Příjemně překvapil civilnější projev „čerchmantů“. Překvapila rybka v podobě balónku.

Jakub Hulák: „Myslíte si, že je úkolem vedoucího dětského souboru volit neočekávané prostředky?“

A odpovědi přímo na semináři:

Očekávané prostředky používat neočekávaným způsobem.

Je důležité, aby takové prostředky vedoucí hledal i sám pro sebe.

Souvisí to s tvůrčím procesem.

Aby si pak vedoucí souborů nemysleli, že vedoucí musí za každou cenu překvapovat a pak by to bylo překvapujícím negativní...

Z éteru pochytila Jindřiška

DNES JSME SI VŠIMLI...

RECITÁTORŮ TŘETÍ KATEGORIE

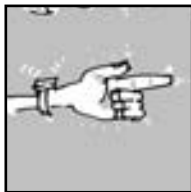
RECITÁTORŮ TŘETÍ KATEGORIE

PANA JIŘÍHO OUDESE

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

HORKÉ ZPRÁVY SE SLADKOU PŘÍCHUTÍ

Hlásí se vám opět, momentálně naprosto „zpulcinelované“, lektorky Zorka Horká a Miládka Sladká. Během dopoledne jsme odhalily agenty trutnovské módní policie, která se údajně chystala udělat záťah na příliš nonkonformně oděné účastníky (viz rubrika „Dnes jsme si všimli...“, Deník Dětské scény č. 2). Netucha, jak vypadá takový nonkonformně oděný účastník, vyzbrojily jsme se na odpolední a večerní program raději maskovacími stejnokroji. Jistota je jistota. Ať už Horká nebo Sladká, jeden nikdy neví, kdo se na vás přilepí... Nicméně - na Nivách to vřelo jako v rozbouraném moři, v jehož vlnách se zmítala nejen pražská zlatá ryba, ale i liberecká Káča a Franta se všemi čerchmanty, a dokonce i ohnivý pták z jakéhosi Ostrova, údajně nad Ohří. Poučeny včerejšími rozezenými kuchařkami čekajícími s večerí, pokrátkly jsme rozverně seznamovací hry a přešly svižně přímo k věci. Leč - jak už bylo předesláno, diskuze byla bouřlivá a příště nejspíš zkrátíme hrátky ještě víc. Mládež se natolik rozvášnila, že jsme obě, Miládka i Zorka, byly nuceny použít k upoutání pozornosti některých soukromě diskutujících jedinců papírové koule vyrobené předešlého dne. Boule nevznikly, zato vznikly tyto názory:

JAK FRANTA NA ČERCHMANTY VYZRÁL

Líbilo se: hezké, staročeské; dudy; Franta i Káča šikovni, vlastně všechny hlavní role; neobvyklé, dobrý nápad; výběr rolí pro hlavní postavy (povaha herců v civilu se shodovala s povahou charakterů rolí); jednoduchý, ale výborný převlek čertů; prádelní šňůra s čerty; zakroucení rohů u Lucifera, moc povedené představení

Nelíbilo se: občasné přehrávání čertů; příchod Káči do pekla nejasný; v pekle mnoho povyku najednou (možná víc sladit z úplné do částečné improvizace), výška (resp. „nížka“) trůnu; pokřikování ze zákulisí nebylo rozumět, nebylo jasné, byla-li to Káča či Lucifer

Jiné poznámky: zapracovat na scéně s příchodem (únosem) Káči do pekla, nestačí nám slovo; zapracovat na čistotě gesta do „tečky“; na inscenaci pracují asi rok a půl; hrál se jim tu moc hezky, určitě je to i skvělým publikem; jsou rádi, že se sem dostali; „hezké vánoční představení“; „kluk, který hrál na dudy, tak toho obdivuju“

DAR OHNIVÉHO PTÁKA

Líbilo se: nasvícení; tanec; pytel na hlavě; hudba; hezký kostým ptáka i ostatních; dobrá morbidní scéna s příšerami; depresivní, ale žhavé a akční představení; hořlavé; break dance

Nelíbilo se: nevhodné hudební nástroje (jsou to indiáni a používají australskou didgeridoo a africký buben); hudba zastínila příběh, byla výraznější a lepší; některé scény moc zdlouhavé, divák se nudil; chybělo něco na odlehčení, jiskřička, aby to nebylo celou dobu tak depresivní a divák nečekal zbytečně, že se něco stane; menší děti nepochopily děj a význam některých scén příběhu, hlavně začátek; mluvení herců někdy v celých větách, někdy v infinitivech; break dance

Jiné poznámky: začátkem chtěli naznačit, že začínají vyprávět příběh, rozdělování rolí; break dance byl použit, protože se to paní učitelce i nám líbilo (pro některé diváky rozpor, pro jiné právě ona „jiskra“); některé scény se asi zdály dlouhé, protože je omylem prodloužil bubeník; konec nastal pro diváky již ve chvíli, kdy se jedna z dívek nevydala za ohněm a honem za vznešeností, ale šla se starat o nemocného otce - bylo hned jasné, že ona bude ta nejvznešenější - bohužel už v půlce představení; „málem na mě spadnul strop“; „bylo mi trochu zima“; „sem se bála, aby neuhoreli...“

O RYBÁŘI A JEHO ŽENĚ

Líbilo se: zábavné; ani chvíli jsme se nenudili; fór s balónky - zjednodušená kreativní rekvizita, která fungovala; háček v hubě; změna barvy našťvané a již otrávené ryby; poučení, že kdo chce moc, nakonec nemá nic; vystačili si jen dva; vtipné, husté, legrační, úplně skvělé, úžasné... představení

Nelíbilo se: trochu dlouhé; výpadky z role (způsobené smíchem diváků); kostýmy protagonistů (hlavně trička); vlasy v obličej; zbytečná gesta (plácnutí si)

Jiné poznámky: některé výpadky z role byly způsobené smíchem diváků, jiné ale použity záměrně jako czizovací efekt; nápady vymýšleli spolu - jeden s něčím přišel, druhý to vylepšil, třetí schválil; v souboru jsou jen dva, holky zdrhly k orientačnímu běhu; záměrem představení bylo působit tak, aby si divák řekl: tak byla to improvizace nebo ne?; kluci jsou schopni si své role vyměnit; scénář vznikl podtrháváním původního textu modrou a červenou barvou (žena, rybář); kluci spolu hrají 5 let, viděli jsme 20. a 21. reprízu; „z uranu a radia můžete zemřít!!!“; „umřela sem smíchy“

P. S. - Rády bychom na konec vyvrátily všechny kuloární drby o orientaci Zorky a Miládky. Příjmení Horká a Sladká jsou skutečně pouhá příjmení.

Miládka Sladká a Zorka Horká

DNES JSME SI VŠIMLI

SEMINÁŘE HANKY FRANKOVÉ

JEDEN DEN S HANOU FRANKOVOU

V neděli ráno jsem se vypravil do sálu Národního domu na seminář pro dospělé, který vede Hanka Franková, herečka a režisérka Divadla Dagmar Karlovy Vary a pedagožka výchovné dramatiky a herecké výchovy. Dílna herecké práce se jmenuje Jak z mála udělat hodně. Setkal jsem se tam se čtyřmi různými Hankami (tolik Hanek jsem najednou ještě nikdy neviděl), postavou Matky Terezy předvíající aerobik, ale hlavně s tvůrčí, vstřícnou a empatickou pracovní atmosférou.

Seminář začínal, jako v sobotu, společnou pracovní snídaní v malém přísálí. Měla trvat dvacet minut. Hanka se rozhodla čas bedlivě hlídat, ale zajímavá diskuse, která se u snídání rozvinula, ji protáhla na dvojnásobek.

Hanka přinesla do povídání nad kávou a snídaní téma neomylných výroků v oblasti umění, nad kterým se zamyslela v souvislosti s jednou svojí nedávnou příhodou. Kde se v některých lidech bere jistota, že se na věci kumštu dívají jediné správným pohledem? V umění je potřeba víc tolerance, víc „MOŽNÁ“. Neměli bychom říkat, že je to nebo ono špatné a že by to bylo lepší tak a tak. Co my víme, jak by to ve výsledku dopadlo! Na místě je říct: MOŽNÁ by bylo lepší zkusit to takhle.

Řadě seminaristů se vybavil sobotní seminář k inscenacím. Mrzelo je zejména, jak se tam zacházelo s představením Omyl.

Tělo je grunt

Pak už se všichni přesunuli do prostoru sálu. Velký sál má totiž tu výhodu, že poskytuje různá prostředí a každá aktivita se dá dělat jinde. Nabízí se kamrlík v přísálí, parket a jeviště.

Nejdřív se práce soustředila na práci těla. Na hudbu (myslím, že to byl Hankou často využívaný Jean Michel Jarre) seminaristé nejdřív ve trojicích kopírovali pohyb toho, který v řadě tří zaujímal první místo. Dvojice se pak měly vodit pomocí vzájemného dotyku částí těla, potom pomoci jedné nebo dvou dvoumetrových tyčí, které byly vzepřené vždy mezi dvěma těly.

Hanka svoji práci v herecké výchově staví hodně na činnostech s tělem. Jak mi později při rozhovoru řekla, v těle jako nástroji vidí grunt herecké práce. A hudba, o té prohlásila při snídaňové rozpravě: „Muzika je mocná čarodějka.“ (A kdo zná Hančinu představení potvrdí, že tomu tak je.)

Následovala zrcadla v kruhu a krátké hlasové cvičení. Potom měli všichni možnost projít si prostor, dobře ho prozkoumat, aby si pak každý sám vyzkoušel pronést z jeviště větu, která by se akusticky nevýhodným prostorem sálu donesla až k ostatním, kteří stáli vzadu pod balkonem. Hanka při tom každému radila: „Pomůžte si snaha prozrazit hlasem zadní stěnu sálu.“ „Zkus hlas táhnout až z paty.“ nebo „Pošli nám víc energie. Nekřič ale.“

Každého otevřít

V sobotu začali seminaristé ve skupinách pracovat na etudách. Každý si měl nejdřív vybrat nějakou historickou osobnost, která je mu blízká, a zvolit si k ní nějakou činnost, jež s postavou kontrastuje – nesouvisí s jejím historickým posláním. Ve trojicích potom seminaristé vytvořili etudu o setkání třech osobností. Šla se tak třeba zametající Marilyn Monroe s pudrující se Janou z Arku a s Césarem honícím se za míčkem.

Hanka při tom každému radila, jak nejlíp prodat, co může nabídnout, jak práci zpřesnit, jak ji učinit čitelnější, na čem při ní stavět. Citlivý individuální přístup je pro Hančinu práci také příznačný. Snaží se jím každému, bez ohledu na to, jak je kdo herecky daleko, pomoci otevřít nové možnosti.

V závěru semináře se ještě pracovalo s dialogy o jednoslovných replikách a úplně na závěr Hanka pro každého zvlášť vybrala nějaký vhodný text, se kterým se bude pracovat příště.

Zeptal jsem se seminaristů

Ve volných chvílích jsem se pokusil udělat s několika účastnicemi semináře rozhovor. Ptal jsem se, proč se na tento seminář přihlásily, co od něj čekaly, a jestli se to plní, a co nového během práce objevily.

Lenka (má téměř vystudovanou specializaci dramatická výchova v rámci vychovatelství na PedF UK, s dětmi ještě nepracuje): „Na Hanku jsem byla zvědavá. Na jedné dílně jsem poznala děti z jejího souboru a viděla jsem na nich, že její práce patrně dobře funguje. Některé aktivity, které tu děláme, sice znám, ale některé jsou pro mě nové. Jsem ráda, že se tu dozvídám něco o pohybu a o hlasu. Hodně mi vyhovuje Hančino empatické vedení. Ke každému se opravdu pěkně chová. Nedává najevo, že někdo je už dál a někdo zatím ne.“

Kristýna (studentka Střední pedagogické školy v Krnově, kterou dramatická výchova čeká jako maturitní předmět): „Přihlásila jsem se sem na doporučení jedné naší učitelky. Ráda bych se tady poznala s lidmi, kteří pracují v oboru, chtěla jsem zkusit jeden týden intenzivní práci v herecké výchově a hodně mě zlákala poznámka o tom, že seminář má přesahy do dramaturgie. Tu bych totiž ráda studovala dál. Seminář se mi líbí, má fajn atmosféru, vyzkoušela jsem si tu hodně technik, které ještě neznám. Dobré je, že má Hanka zkušenosti nejen z dramatické výchovy, ale i z profesionálního divadla. Obohacující je i pohled ostatních.“

Marica (učitelka ZUŠ v Košicích; její odpovědi jsem brilantně přeložil do češtiny): „Na seminář jsem se přihlásila především proto, že je mi blízké jeho téma. Navíc jsem viděla na jedné přehlídce Hančin soubor, který se mi moc líbil. A tak jsem byla zvědavá, jak Hanka pracuje. Všechno, co tu děláme, si zapisuju. Je to pro mě velká inspirace, objevuju tu nová východiska, nové metody. Hanka je opravdu fundovaná. Obdivuju, jak se dokáže vyrovnat i s velkou skupinou.“

Hanka (studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, učitelka dramatické výchovy na ZUŠ): „Hančinu práci znám dobře z jejích seminářů herecké výchovy. To, co děláme tady, se od nich moc neliší. Ve výsledku je to ale trochu jiné, protože seminaristé tady jsou zase jiná krevní skupina než my u nás na katedře. Panuje tu tak jiné napětí, vznikají jiné věci, máme taky na práci víc času než na katedře. Když už znám Hančiny metody, mám jednak možnost při činnostech jít hloub než ten, kdo s ní pracuje poprvé, a jednak můžu být pozorovatelem, který zkoumá práci jiných, sleduje, jak na věc kdo jde, jak Hanka práci vede.“

Hance jsem nedal pokoj ani při večeri

Při večeri jsem Hance Frankové ještě položil několik otázek:

Divadelní práci s mladými lidmi se věnuješ už mnoho let, jako vedoucí Studia divadla Dagmar i jako pedagožka katedry výchovné dramatiky DAMU. Jak se za tu dobu změnil tvůj přístup k herecké výchově?

Mění se postupně s tím, jak získávám zkušenosti. Neznamená to, že bych svoje metody razantně opouštěla, spíš je doplňuju a některé v určité době akcentuju víc, některé méně. Souvisí to s mou vlastní hereckou prací i s mým věkem. Čím jsem starší, tím víc se mi rozšiřuje zorné pole, dokážu přijmout více než dřív, snažím se o širší

pohled.

Vliv má také, že se setkávám s různou divadelní poetikou. Na začátku své práce jsem se opírala o slovo. Ne, že bych ho postupně úplně opustila, ale nyní mě zajímá spíše tělo. Asi cítím jakýsi grunt v těle jako nástroji.

V proměňování metod mají vliv i studenti, se kterými se setkám. Někoho zkrátka neotevřu žádnou z cest, které používám. Potom potřebuju nacházet nové nenásilné možnosti. Takže inspirace pro mou práci přichází i z této strany.

Pokud jsi zmínila práci se studenty – pracovala jsi s různými věkovými skupinami: s dětmi ze základky a se středoškoly ve svém souboru, se studenty na katedře výchovné dramatiky na DAMU, i s dospělými. Jaký je v práci s nimi rozdíl?

S dospělými už nedělám. Stojí mě to mnoho energie, musím u toho taktizovat a být diplomatická. S mladými je jednání daleko přímočařejší. Nemusím kalkuloval s tím, abych neurazila.

V mém souboru jsou také někdy dospělí, ale to jsou výjimky, se kterými se mi pracuje dobře. Jádro souboru tvoří lidé do pětadvaceti.

Na vás na katedře jsem laskavější a opatrnější než na lidi ze svého souboru. Nevadí mi to ale. Je to potřeba, protože se moc dlouho neznáme a nemáme tak vypěstovaný vzájemný jazyk. Své děti mám od první třídy. Potom už stačí jenom se podívat a oba víme.

Když dělám na inscenaci jsem navíc rezolutnější. Při větší skupině nic jiného nezbývá. Někdy mám i víc než jednu premiéru za rok a potom jde hodně o disciplínu.

Souvisí to se způsobem, jak Studio Divadla Dagmar vzniklo. V roce 2003 za mnou přišli členové mého Dětského studia tvořivé dramatiky, že už nechtějí být dětským studiem, že už jsou na to staří. Řekla jsem jim: Dobře, nabízím vám profesionální podmínky s tím, že od vás budu požadovat profesionální přístup. A oni na to ve své nevědomosti kývli. (smích)

A moje třetí a poslední otázka: Cítíš se být ve svém souboru spíš pedagogem nebo režisérem?

Režisérem. Především dělám divadelní tvar. Navíc i z praxe v profesionálním divadle vím, že dobrý režisér bývá i dobrý – nelze asi říct pedagog, ale – psycholog.

V dramatické výchově se mluví o důležitosti procesu i produktu. Divák u profesionálního divadla proces nezajímá, mě jako herce ale ano. Zkoušení zabere mnoho času a během něho se chci cítit dobře, pracovat s dobrým souborem a dobrým režisérem. Když je režisér, který udělá skvělou inscenaci, ale zažiju s ním spoustu traumatizujících situací a nepříjemného ponižování, ani výsledný produkt mě netěší. Asi nejsem ten správný komediant.

Děkuju za rozhovor.

Tonda

PŘEDSTAVUJÍ SE

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ ABOUT KATHARINA ALME MARKOVIC

provokativní piercing, čas není nikdy problém a vlastně nikdy nic není problém, fialová kočička, jelito, kopyto, platí to, miluje knír

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ ABOUT ANNE DALE NEVESTVEIT

sladká, okouzlující nářečí, bez orientačního smyslu, vedoucí v módě, upovídané keep smiling

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ O KLÁŘE FIDLEROVÉ

pes Bublina, roztomilý styl, jahody, piha, pytel emocí, dobře pracující student

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ O JAKUBU STÁRKOVÍ

pomalý, nevzrušuj se, milý, společenský, bublina, mek-tá, ale nakonec to udělá, legrační

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ O SONĚ DEMJANOVIČOVÉ

nejlepší dramatické nápady, anglická dívka, má ráda pivo, starostlivá, jiskra v oku, slečna drsňák

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ ABOUT CHRISTINA NÆSS

valkýra, norská múza, hnědá dívka, světačka, hustá, vždy všem sní jídlo

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ ABOUT MARIA VESTRE

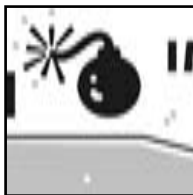
vedoucí, matka kuráž, zodpovědná, dobré hlášky, ironický humor, zkrátka ta se vyzná

DOŠLO POŠTOU

AMATÉRSKÁ SCÉNA PÍŠE I O VÁS

SRPNOVÉ ČÍSLO BUDE mj. VĚNOVÁNO TRUTNOVSKÉ DĚTSKÉ SCÉNĚ

Amatérská scéna je dvouměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu. Časopis přináší divadelníkům a recitátorům informace o tom, co se v amatérském divadle událo, poskytuje jim servis zejména v oblasti dramaturgické, legislativní, technicko-organizační aj., zprostředkovává zkušenosti ze života souborů a zajišťování jejich existence, reflektuje zahraniční dění a zkušenosti, monitoruje činnost souborů a připomíná jejich výročí, včetně jubileí tvůrčích osobností etc., etc.

V příloze d'ARTAMAN se divadelníci dozvídají o tom, co se bude dít, kdy a jak. Nalézají v ní propozice přehlídek, vzdělávacích a dalších divadelních akcí a přihlášky na ně. V příštím roce časopis zamění repertoárovou přílohu za odbornou. Čtenářům se jejím prostřednictvím dostane do rukou česky dosud nevydaná publikace Jána Zavarského Kapitoly ze scénografie, která je pomůckou přesahující svůj název, nejméně do oblasti dějin divadla a svým způsobem i do divadelního režie.

To vše a mnoho jiného, včetně bohaté obrazové části vytváří z Amatérské scény jediný nejucelenější informační prostředek o amatérském divadelním dění v ČR. Vychází 6 x ročně. Roční předplatné činí stále pouhých 240,- Kč, od roku 2009 to bude 360,- Kč. Kdo si zajistí předplatné letos i pro rok následující, pořídí je za nezměněnou stávající cenu.

Kontaktní adresa redakce: NIPOS-ARTAMA, redakce Amatérské scény, P. O. BOX 12 / Blanická 4, 120 21 Praha 2, tel. 221 507 956-7, 603 584 489, e-mail: mistr@nipos-mk.cz

DNES JSME SI VŠIMLI...

VELKÉ LÁSKY

VIDĚLI JSME

E BEH?, TEATRO MATITA, SLOVINSKO

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že bílý kostým na černém pozadí vypadá opravdu moc dobře, módní policie dává 5 hvězdiček.
 ...že čerchmanti si dávají šlofíčka ve stejné poloze jako redakce.
 ...že někdo vykořistil chudáka žabáka Huga.
 ...že se Korytnačka den po svatbě stala vdovou a drží smutek. Nebude v tom dědictví?
 ...že včera utekl Pepovi Brůžkovi ze jména kroužek – nenašli jste ho?
 ...že na Dětské scéně máme norky, mývaly, vydry a pís-komily.
 ...že některým se pěkně zapalují lýtka, i když je pořád docela zima.
 ...že v Národním domě měli zase v neděli zavřeno.
 ...že hodně recitátorů druhé kategorie na rozloučenou s Trutnovem zašlo do divadla
 ...že někteří členové lektorského sboru souborů píší recenze opravdu velmi rychle, a tak je možné je využít k přepisování textů předloh či jiným písáckým práce
 ...že jsme prohráli s Tureckem 3:2

... NAŠÍ ČTENÁŘKY.

8.30 - 12.00
 8.30 - 12.30
 14.00 - 16.45

ND

17.00 - 18.00
 17.00 - 18.30
 17.15 - 18.00
 18.30 - 20.00
 19.30 - 21.30

ND

DNES JSME SI VŠIMLI...

BUSTY V TRUTNOVĚ

Při toulkách Trutnovem jsme potkali uši velikána. Poznáte, kterému velkému Čechovi patří? Pokud ano, navštivte nás v redakci a nebo vložte svůj návrh do redakční schránky. Správná odpověď bude odměněna krasohledem! Neváhejte, vyhrává první správná odpověď!

DNEŠNÍ PROGRAM - PONDĚLÍ 16.6.

dílny pro děti ze souborů
 semináře A, B, C, D pro dospělé
3. blok vystoupení souborů
Aha! Charmsovy bublinky, ZUŠ Žerotín Olomouc
Žít, nebo žít...? Lannovka II., DDM České Budějovice
O hodné saní a zlé princezně, ZUŠ Veselí nad Moravou
 diskusní kluby seminaristů
 dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 3. bloku
 diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 3. bloku
 seminář k inscenacím 3. bloku
večerní program pro děti ze souborů

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. - NOVÉ TRIKO

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 3.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 16.6.2008 ve 0.15. Vychází 16.6.2008 v 10.00 . Náklad – 400 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ÚTERY
17. ČERVNA
2008

4.

Úvodník

Dnes se proměnilo počasí a déšť nás provázel na každém kroku po celý den. Konečně, protože alespoň něco je tak, jak se očekává. Odpovědní pracovníci nás už dopředu informovali o tom, že počasí bude tento týden, Matěj, promíne, psí. Ono těch očekávaných a zlomových

věcí bylo víc. Odjeli recitátoři se svými rodiči a pedagogy, Dětská scéna se přehoupala do druhé půlky a vyšlo prostřední číslo Deníku.

Ano, jsou věci sice zlomové, ale očekávané. Pak jsou věci neočekávané, ale také zlomové.

Takovou změnou bylo stravování redakce. Včera jsme se po několikáté, a už definitivně, rozhodli skoncovat s večeřemi v restauraci v Národním domě. Copak o neochotu a nějaký ten flek na ubrusu, ale dnešní chování obsluhy k dětem ze souboru Charmsovy bublinky už daleko překročilo hranice nejen profesionality, ale i nejprostší slušnosti. Nezbyvá než restauraci popřát, aby její čtyřsetkorunový salonek, jakož i pohostinná jídelna zůstaly dlouho, dlouho prázdné...

Daleko lepší je však věnovat pozornost věcem, u kterých očekáváme, že nám přinesou radost. Proto se těšíme na zítřejší představení i dílny a na křupavý rohlik, u kterého nám nebude vadit, že trochu nadrobíme do klávesnice – vždyť to očekáváme.

Tonda Šimůnek a Jindřiška Bumerlová

DOŠLO POŠTOU

SEMINÁŘE A DÍLNY JIRÁSKOVA HRONOVA 2008

Chcete navštívit letošní Jiráskův Hronov a prožít jej ve dnech 31. 7.–9. 8. 2008 aktivně ve společnosti lidí spřízněných zájmem o divadlo, a to za podmínek více než výhodných? Účastnický poplatek za seminář/dílnu, vstupenky, obědy a večeře činí 2 000–2 500 Kč. Stačí jen málo: vyplnit přihlášku, kterou naleznete spolu s propozicemi Klubu (nejen) mladých divadelníků Jiráskova Hronova v příloze časopisu Amatérská scéna, bulletinu d'ARTAMAN č. 2/2008 (je volně k dispozici na Dětské scéně) nebo na www.amaterskascena.cz nebo www.nipos-mk.cz (zde v oddíle neprofesionální umělecké aktivity / Jiráskův Hronov).

Nejméně jeden ze seminářů se dotýká dramatické výchovy bezprostředně. Zde je jeho anotace:

T (jako Tvořivost) – Lektorka: Mgr. Eva Ochrymčuková, absolventka JAMU Brno v oboru dramatická výchova. V současnosti absolvuje doktorandské studium na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, učí dramatickou výchovu na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a na Pedagogické fakultě MU v Brně. Působí také v divadelním souboru Tyl v Rakovníku. Na minulém JH se úspěšně ujala vedení semináře za profesorku Mikotovou.

INSPIRACE A IMPULZY PRO AUTORSKOU DIVADELNÍ TVOŘIVOST

Kde všude se dá najít inspirace pro divadelní představení? Co můžeme využít jako impuls pro rozvoj vlastní autorské práce? To jsou otázky, na něž můžete nacházet odpovědi v semináři Mgr. Evy Ochrymčukové. Nabízí se vám „ochutnávka“ nápadů a námětů, ze kterých lze vycházet pro tvůrčí (zejména divadelní a autorské) aktivity. Účastníci budou mít možnost rozvíjet svoji tvořivost v hereckých improvizacích, v práci s předmětem, s maskou, zkusí tvořit na základě slov, daných témat, textu, i prostřednictvím nonverbálního vyjadřování. Dalšími možnostmi práce jsou např. inspirace typovými postavami (aristotelovské i novodobé typologie), inspirace okolním světem (prostředí, lidé, které potkáváme), inspirace výtvarnými objekty atd.

V prvních dnech semináře očekávejte pro každý den odlišnou náplň programu, aby jste si měli možnost vyzkoušet co nejvíce způsobů tvořivé práce. Poté se zaměříme podrobněji na cvičení, která účastníky zaujala nejvíce. Začátek každého dne semináře proběhne formou aktivizačních cvičení, zaměřených zejména na spolupráci ve skupině, komunikaci, empatii, rozvoj schopností improvizace, práci s hlasem a tělem atd. Závěr semináře vždy věnujeme krátkým zpětným vazbám účastníků k náplni programu.

Pozor: semináře D (jako Dramatická situace), J (jako Jevištní řeč), K (jako Komunikace), S (jako Scénografie) a TaP (jako Tanec a Pohyb) jsou již plně obsazeny. Nabídka je však dostatečně široká i pestrá, seminářů a dílen je celkem 16, určitě si vyberete.

VŠIMLI JSME SI

Evy Ochrymčukové

DOŠLO POŠTOU

Vážení pánové, vážené dámy,

dnes jsem se dozvěděla zprávu (13.6.2008 – pozn.red.), která by mohla být považována za další krok k omezení kultury v Praze. V měsíci červenci (tohoto roku) má být zlikvidováno jediné divadelní knihupectví Prospero. Tuto zprávu jsem obdržela přímo z knihupectví Prospero, které nechce šířit paniku, ale faktem zůstává, že je nuceno svou existenci ukončit (samozřejmě nedobrovolně). Byla jsem požádána, abych tuto nepřijemnou zprávu sdělila co možná nejširšímu okruhu lidí, kterým by tento krok nemusel být lhostejný.

Chtěla bych vás proto požádat, zda-li byste tuto „zvěst“ nemohli rozšířit v okruhu svých známých, o kterých víte, že toto knihupectví navštěvují a mají rádi, a dali tak podnět k diskusi, která možná likvidaci Prospera zastaví.

Jménem Prospera děkuji za jakoukoliv podporu.

S pozdravem, Mgr. Iveta Davidová, knihovna DAMU

JEDEN DEN SE SOUBOREM CHARMISOVY BUBLINKY, ZUŠ ŽEROTÍN OLOMOUC

Smůla se dnes souboru lepila na paty – od rána přšlo – soubor spal v obrovské tělocvičně, s obrovskou zimou a do rána se nachladil významný počet jeho členů – Kryštof ztratil svůj prsten – Kačka ztratila sponku – touha po horkém čaji v cukrárně uspokojena nebyla, protože tam bylo plno – uspokojena nebyla málem ani v restauraci Národního domu, která sice zela prázdnotou, ale mladá číšnice s milou kočičkou Kitty cat na tričku na nás apelovala, abychom ji pochopili, že si do restaurace nemůže vpustit patnáct lidí, kteří si dají jen čaj... po zdoluhavé diskuzi nám odpustila 400,- Kč za pronájem salónku a na 15 minut nás tam vpustila, abychom ten čaj do sebe teda kopli...

Ale když jsem tahle všechna příkoří vyjmenovala před Kryštofem a vyjádřila jsem své politování, že se pátek třináctého přesunul zrovna na den, který má na Dětské scéně patřit jim, konstatoval Kryštof se svým typickým stoickým klidem: „Si to moc berete.“

Soubor pracuje pod vedením Aleny Palarčíkové a přiznám se, že také ona byla jedním z důvodů, proč jsem volila tento soubor pro svou celodenní návštěvu. Alena jezdí na Dětskou scénu jako členka poroty dětských recitátorů nebo jako doprovod svých žáků recitátorů. Dnešní den byl jedinečnou příležitostí seznámit se s jejím souborem. Přijelo 11 jeho členů ve věku 13 - 15 let a Kačka a Kryštof (oba ze starší skupiny žerotínského dramátku) jako doprovod, světelná a technická zástita představení.

...někam na horký čaj

Ráno jsem je zastihla po snídani, v podstatě už na cestě do Národního domu, kde měli od devíti hodin hrát své první dnešní představení. Přivezli více než hodinové představení Aha!, které vznikalo podle předlohy Daniely Fischerové Lenka a Nelka neboli Aha. Viděla jsem ho už v Olomouci a dnes jsem nevynechala ani jednu z obou trutnovských repríz. Obě odehráli naplno, i když řada z nich by dnes potřebovala spíš postel, čaj s citrónem a spánek. I z tohoto důvodu se skupina dohodla, že po svém vystoupení odejde někam na horký čaj. Celou anabázi cesty za čajem už nebudu znovu popisovat, úvod ji naznačil dostatečně a domnívám se, že ani po této navýsost trapné prezentaci zmíněné trutnovské restaurace se obsluha nezmění, až by to uvítal kdekteřý účastník Dětské scény. Bylo pro mě dost obtížné žádat soubor v této situaci, aby pro Deník Dětské scény zachytil své dojmy z Trutnova...

Co to je za časopis...Zbraně?

Po obědě se všichni odebrali do tělocvičny, kde jsou ubytovaní a nabírali síly po včerejší náročné cestě do Trutnova a po spánku – nespánku v „mrazáku“. Každý pojednal odpočinek po svém, kolorit popolední přestávky doplňovalo školní zvonění. Když jsem do jejich siesty vpadla, David a Ondra si házel hopíkem přes celou tělocvičnu, ostatní relaxovali v poloze v leže či vsedě na svých nebo spíš i ve svých spacácích. – Jakub doučuje Evu a Elišku matematiku – kreslí si na papír tělesa a počítají obsah podstavy, potom objem tělesa... Kristýna leží a skoro spí, protože jí není dobře... Klárka je oblečená ve všem, co s sebou má a čte časopis Jezdectví – Gábina: „Ty jezdíš na koních?“ – Klárka přitakává – Ondra: „Podej mi můj časopis.“ – Gábina: „Co to je za časopis...Zbraně?“ – Ondra přitakává: „Já jezdím na zbraních.“

Abyste vůbec mohlo na přehlídku odjet

Bavíme se o tom, jak se soubor před čtrnácti dny rozhodoval, jestli do Trutnova vůbec pojedje. Nestíhali se na představení vrhnout nějak s odstupem a upravovat, co by možná ještě upravovat chtěli, protože museli řešit nepřítomnost některých lidí, přezkušovali role, vymýšleli nejvhodnější zaskoky a zvažovali, jestli jsou vůbec schopni tak náročné představení v těchto podmínkách zrealizovat. Běla například původně hrála jednu ze dvou sestřiček. Teď byla sestřička jen jedna a na svá bedra si ji celou vzala Zuzka. Běla se teď ujala role Nelky, kterou nazkoušela za dva týdny, aby se vůbec mohlo na přehlídku odjet. No a třeba jedna z „bytostí“, usměvavá Eliška, se den před odjezdem do Trutnova vrátila z Kanárských ostrovů... A takových situací se sešlo několik, takže přezkoušet představení a vůbec sejit se v plné sestavě bylo poslední dobou výkonem téměř nadlidským. Ale na druhou stranu to hercům nabídlo jiné vhledy do představení, nové zkušenosti... A nemůžu si odpustit, abych neuvedla jednu osudovou podrobnost. Roli Nelky musel soubor přezkoušet, protože její původní představitelka je v karanténě s podezřením na žloutenku (a hrozilo to málem všem). Zdá se, že základní výchozí situace představení Aha!, kdy je skupina kluků a holek svedena do jedné léčebny právě z důvodu karantény, jaksi přerostla hranici fikce a reality – a původní Nelka musela zůstat doma s „pluskem“. Klika ovšem je, že má soubor ve svých řadách ještě jednu

dlouhovlasou blondýnku Bělu, která byla schopna do nové role tak rychle naskočit.

Ó, Charmsenáš

Jak vznikl název souboru Charmsovy bublinky jsem se dozvěděla díky tomu, že jsem byla přítomna u toho, kdy soubor vymýšlel, jak se představí čtenářům Deníku Dětské scény. Charmse má totiž moc rád Ondra (místo Otčenáše navrhuje alternativní Charmsenáš) a Ondru má rád zbytek souboru, takže Charms v názvu byl jasný. A bublinky? Ty mají symbolizovat takový „něco jako francouzský esprít“.

Při vymýšlení textů pro své představení do Deníku Dětské scény se všichni dobře bavili, protože vybírali příznačné hlásky ze svého představení, ale také se tu spleťte spojovaly významy z různých kontextů... např. tělocvičně zdar, zimě zdar, zadýcháme si to tady... (nutno podotknout, že přímo nad tělocvičnou, ve které soubor trpěl zimou, je ubytován soubor Vydýcháno z Liberce).

Dál jsem se dozvěděla, že celý soubor má rád Rammsteiny, Bára obzvlášť kytaristu Richarda Kruspeho, Zuzka miluje seriály, obzvlášť Elisu z Rivombrosy, a knížky a navíc si detailně pamatuje spletité děje do poslední okrajové epizody... A všechny tyhle informace byly prokládány vtipky, povětšinou Ondrovými, typu: „Uvidíme, řekl slepej a šel do kina na film s titulky.“

Abyste ten diktafon vůbec pobral

Seznámila jsem se taky s velkým hnědým plyšovým Kaččiným medvědem, kterého Kačka a Bára jakožto jinodimenzionální manželky považují za své dítě, pochopila jsem, že holky se vyskytují současně v několika dimenzích, časových pásmech a prostorových pronicích a jejich existence jsou pestré... David jejich výčet různodimenzionálních výskytů průběžně glosuje narážkami na jejich celkovou jinodimenzionálnost, Ondra se obává, aby to ten diktafon vůbec „pobral“, Bára se směje, dále vysvětluje a lituje, že diktafon nezachytí její přesnou gestikulaci... Snažím se v jejich typech existencí zorientovat, ve snaze lépe prokřít svůj mozek, aby to tentokrát pobral on, pootočím hlavu doprava a vidím... Alenu Palarčíkovou ve vzduchu – poměrně vysoko ve vzduchu – houpe se na kruzích – ne, nepřeskočilo mi, jsme přece v tělocvičně, ergo halucinace to teda nejsou. Pochopila jsem, že má dnešní volba byla dobrá. Olomoučáci jsou prostě bytosti. Popolední odpočinek se nachýlil ke konci a soubor měl před sebou odpolední představení. Opustila jsem je, aby se mohli v klidu připravit a vydala jsem se udělat rázné opatření, aby mi přestalo téct do bot, a to jak po stránce sběru materiálu pro noční redakční a bohulibou činnost, tak po stránce doslovné, tj. koupila jsem si boty. Jsou krásné červené a pro vzpomínku na dnešní den se jmenují Aha!

Už se v představeních možná zbytečně nímáme

Po odpoledních představeních jsem se ještě se souborem vydala na dětský diskusní klub a byla jsem moc ráda. Na diskuzi se sešly jako obvykle soubory, které dnes hrály, a jejich diskuse byla opravdu zajímavá. S chutí jsem sledovala, jak Olomoučáky opravdu zajímají představení jiných souborů a připomínky k jejich vlastnímu představení. Diskutovali přátelsky, věcně a energicky. Kuba, David, Zuzka a Ondra byli jednoznačně dominantními diskutéry večera a bylo zřejmé, jak jsou zvyklí poctivě přemýšlet o tom, jak věci na jevišti jsou, jak vznikají, co je vidět, co je pro kvalitu představení nezbytné... Klárka potom diskuzi zakončila připomínkou, že: „...se v představeních už možná zbytečně nímáme, protože žádné z nich nebylo na národní přehlídku vybráno omylem.“ Citlivá tečka. Moudrá a potřebná. Tak přesně kvůli tomuhle nadhledu Charmsových bublinek jsem z diskuse nedokázala odejít dřív, i když už jsem odejít potřebovala. Se souborem jsem se pro dnešek rozloučila a těším se na případné další setkání...

Milé Charmsovy bublinky, děkuji vám za dnešní příjemný den a do dalších dní a na cestu domů přeju stylově: „Zdravíčko!“

Gábina

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

Jsme soubor ze Základní umělecké školy ve Veselí nad Moravou. Je nás čtrnáct, nejmladšímu je deset let a nejstaršímu třináct.

Myslíte si, že jste ve skupině dobrá parta?

Určitě. Je moc dobře, že se bavíme všichni dohromady a ne kluci a holky zvlášť.

Proč chodíte do dramaťáku?

Myslím, že tam všichni vybijeme energii a určitě nás to všechny baví. Někteří mají i do budoucna plány s dramaťákem, například se chtějí stát herci. A myslím si, že je to zajímavý způsob, jak se seznámit s novými věcmi i lidmi.

Kolikrát týdně se scházíte?

Scházíme se jedenkrát týdně na dvě hodiny.

Jaká je vaše paní učitelka dramaťáku?

Podle všech členů našeho souboru je takzvaně mňamkózní. Je na nás hodná, ale dokáže si nás srovnat. Drží nad námi pevnou ruku. Určitě lepší neexistuje a nedokážeme si představit, že bychom měli jinou.

Co vás nejvíc baví na nacvičování?

Určitě to, jak se na nás paní učitelka zlobí a že občas se nemusíme držet scénáře slovo od slova.

Znáte předem námět představení?

Ne. Hrajeme různé scénky a z nich potom paní učitelka vybere, které použijeme v představení.

Nevadí vám, že hrajete pohádku?

Nevadí, ale zatím jsme vždycky hráli jen pohádky a už by to chtělo změnu.

Jak se vám líbí v Trutnově?

Určitě se všem líbí cukrárny, čajovny, jsou tady velmi krásné domy... Líbí se nám ta dramaťácká atmosféra, různé druhy představení, setkávání s novými lidmi...a dobře tu vaří.

(přepis audiozáznamu Gábina)

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ V. PETRŽELKY, OSTRAVA

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR VESELÉ ZRCADLO, GYMNÁZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Asi Bára: Naš soubor se jmenuje Veselé zrcadlo a přijeli jsme zahrát představení Brémští muzikanti. V souboru je nás devět a spolupracujeme už jeden rok. Představení nacvičujeme tři čtvrtě roku. Vedoucí souboru je paní učitelka matematiky a chemie, paní Lenka Janyšová. Jsme z Gymnázia Ústí nad Orlicí.

Asi Petra: Na přehlídce jsme poprvé a myslím si, že se nám hrálo dobře, že jsme byli přirození, ale určitě bylo lepší druhé představení, protože jsme se lépe vyznali na jevišti a protože byla i v sále lepší atmosféra. Bylo tam mnohem víc lidí.

Asi Honza: Já myslím, že jsme při hraní neměli žádné problémy. Snad jen mohlo být větší pódium, nebo spíš zákulisí, protože jsme se tam nemohli vejít.

Asi Tereška: Hraní jsme si určitě užívali, moc nás to bavilo.

Asi David a Zdenka: Už jsme byli na dílnách a na seminářích pro soubory, co už hrály. Líbilo se nám, že nám řekli, kde máme slabiny, ale i co se jim líbilo, a to nám řekli z očí do očí.

Asi Adam: Na semináři pro soubory jsme hráli různé hry a rozebírali jsme tam představení.

Asi David: Hráli jsme si způsobem, který nám přibližoval atmosféru dramatiky.

Asi Ágnes: Mně se strašně líbil nápad spolupráce s norskými studenty, protože jsme se dozvěděli, jak se to dělá jinde, a naučili jsme se nové hry.

Asi Bára: Taky jsme dnes navštívili cukrárnu.

Asi Dáša: V jídelně je to dobré, všechno nám chutná (smích). Bydlíme v tělocvičně v základní škole, jsme tu ještě s jedním souborem – z Trutnova.

Zbytek souboru: Z Turnova! (smích)

Asi Dáša: Z Turnova (smích), a spíme na koberci.

Asi Petra: Spát chodím velmi brzo, protože mě to tady zmáhá a program je velmi vyčerpávající.

Asi Zdeněk: Já bych jen doplnil, že Peťa spí skoro furt. (smích)

Asi Ágnes: To nebude jen tím programem. (smích)

Asi David: Já bych doplnil, že já zase nespím skoro vůbec.

Asi Tereška: Na přehlídce je super, že si zahrajeme před zkušenými lidma. A máme se od nich co učit.

Asi Ágnes: Mě mrzí, že jsou jen tři představení za den. (ticho)

Asi Tereška: To je ticho.

Asi Petra: Na dílnách to bylo skvělé, ale na diskusi to bylo lepší, protože jsme museli ta představení podrobně rozebírat.

Asi Pepa: Já jsem si tu našel kamarády, hlavně z těch souborů, co jsme s nima hráli v jeden den, takže když se potkáme, tak si máme co říct, ne jen ty klady a zápory našich představení (smích).

Shrnutí:

Super – nové zkušenosti – bezvadná atmosféra – příjemná atmosféra – prostě pohoda – zajímavý – pohoda – klid – nářez – dobrá zkušenost.

(přepis audiozáznamu Gábina)

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR CHARMISOVY BUBLINKY ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR NENÍ TO - ANI TO, ZUŠ TURNOV

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA PONDĚLNÍ PŘEDSTAVENÍ

Aha!

Na počátku byla kniha. Lenka a Nelka neboli Aha, spisovatelka a scénářistka Daniely Fischerové, kterou si vybrali k jevištnímu ztvárnění členové souboru Charmsovy bublinky, ZUŠ Žerotín Olomouc. Vybrali si ji s velkou radostí a nadějí.

Proto Alena Palarčíková, vedoucí tohoto souboru, počala tuto bohatou a krásnou prózu dramatizovat.

S radostí a nadějí.

Leč kniha, ač krásná a bohatá, není, jak je Daniele Fišerové vlastní, prostá a snadná ku zdramatizování.

Tu se Alena Palarčíková oprávněně zalekla a pokusila se své herce přesvědčit, že bude lépe tuto předlohu opustit. Nepodařilo se. Soubor byl předlohou nadšen a odmítal cestu opustit. Alena, s podmínkou, že si děti samy vymyslí scénu a budou i další úkoly vyplývající z přípravy inscenace řešit samy, souhlasila. Její podmínky herci přijali a tak začala nelehká a dlouhá cesta k divadelnímu tvaru.

Vznikla dramatizace, která si zaslouží pozornost, scénografie, která, domnívám se, nemá, v rámci Dětské scény velikou konkurenci, vzniklo představení realizované přesvědčenými herci.

Leč prvotní zaleknutí Aleny Palarčíkové bylo oprávněné. Úkol přesáhl možnosti dané podmínkami, za jakých vznikají dětské inscenace. Nemoci, osobní problémy, nesnadný věk, omezený čas, omezený prostor... Proto, míním, nedošlo k naplnění účtyhodného záměru.

Herci nedohrávali situace, což způsobilo nejasnosti v charakterech postav a jejich vztazích, vyprávění vlastního příběhu inscenace bylo zatěžkáno manipulací s dekorací, vznikly nejasnosti ve výkladu světa tajemství tím, že v procesu vzniku představení nedošlo k jeho přesné definici, užití konkrétní hudby bylo v některých případech zavádějící, nemnohé situace, příkladem Vánoční besídka, byly realizovány způsobem neodpovídajícím stylu představení.

Navzdory všem těmto nedostatkům je výsledek pozoruhodný a spolu s kolegy lektorského sboru věříme, že cesta inscenace není ukončena.

Tomáš Volkmer

Žít, nebo žít...?

Zcela původní text vznikl v divadelním souboru Lannovka II. z Českých Budějovic, kdy se všichni členové souboru společně podepsali pod námět a scénář k inscenaci s názvem „Žít, nebo žít...?“ Z inscenace je cítit velká snaha o sdělení tématu odrážejícího problémy dnešní společnosti.

Ocitáme se v roce 2107. Lidé sedí doma u svých počítačů, nevycházejí ze svého bezpečného sterilního prostředí, celý svět a kontakt s ním je jim zprostředkován přes počítač, virtuálně, internetem. Není potřeba se o nic starat, vše zajistí domácí robot. Kvalita populace je zajištěna vygenerováním párů, které se k sobě geneticky hodí a mohou zplodit potomka. V této době se skupinka mladých lidí ve výuce dovidá, jak tomu bylo v roce 2007 a rozhodne se vyjít „ven“, do přírody, nesterilního prostředí. Venku pak společně mladí lidé zažívají zcela nové zkušenosti: přímo se sebe mohou dotýkat, piji z jedné láhve, jedí vlastnoručně vypěstované ředkvičky. Když však jeden z party prozradí jejich tajemství společných setkávání, dostanou od robota na výběr. Vrátit se zpět (projít karanténou, u které vlastně nikdo neví, co to obnáší), nebo zůstat navždy „venku“ (v nebezpečí, se starostmi sama o sebe, avšak opravdově spolu). Pouze dva mladí lidé (muž a žena – Adam a Eva) zůstávají „venku“.

Téma odcizení, sterilita a virtuální realita versus živá příroda, opravdové lidské spolubytí a společné prožívání se tlačí celou inscenací ala teze. Divák se pouze verbálně dovidá řadu dějových fakt. Nebudouji se vztahy mezi postavami, příběh v inscenaci je plytký, jednotlivé situace nejsou výrazně rozpracovány, nejsou vykresleny jednotlivé charaktery. O postavách se toho mnoho v průběhu inscenace nedovíme. K motivovanému jevištnímu jednání nedochází.

Sterilní svět u počítačů se ve zvolených prostředcích nijak neliší od prostředí venku v reálné přírodě. Oba prostory jsou budovány pouze fyzickým jednáním (scénografií tvoří v prvním prostředí pouze dva menší praktikáby, následně prázdné jeviště a světla). Ovšem jako bylo statické jednání ve sterilním prostředí, tak zůstává víceméně statické i v přírodě. Divák nevnímá výrazný kontrast mezi prostředími.

Pokud však chce divák domýšlet více, než obsahuje zvolená teze, může. Bylo to však snahou inscenátorů?

Hana Galetková

O hodné sani a zlé princezně, ZUŠ Veselí nad Moravou

Soubor ZUŠ Veselí nad Moravou se představil na DS inscenací pohádky O hodné sani a zlé princezně. Předlohou pro inscenování byl stejnojmenný text Františka Nepila. V Nepilově pohádce „naruby“ je vše naopak – princezna je vzteklá, prchlivá, nafrněná, umíněná a devítihlavá saň docela hodná. Text je postaven na typickém Nepilově slovním humoru, který může být „tvdým oříškem“ pro převedení do jevištní podoby. Možná proto se soubor od předlohy velmi vzdálil a diváci zhlédli představení „na motivy“.

Inscenace nevznikala na základě hotového scénáře, ale sbíráním nápadů a etud dětí při výuce. Výsledkem je tvar nabitý vším možným: hudbou G. Müllera, různorodými kostýmy od modrotiskového folklóru po reálný civil (doktor-cvičitel), alobalovými rekvizitami (katovská sekyra, léčící nástroj) a dál. Snad nejvýrazněji působil batikovaný kostým sedmihlavé saně, který nedovoloval pohyb dětských herců po jevišti. Podobnou nesooudností se vyznačovaly i další výrazové prostředky (groteska, parodie, nadsázka a pod.). Realizace příběhu vzbuzovala v lektorském sboru i v seminárních třídách množství otázek. Např.:

Proč se princezna zamiluje do doktora?

Proč se nechá přivázat na obojek a odvést k sani?

Proč divák není přítomen u vyléčení princezny?

Proč a zda se doktor zamiluje do princezny?

Je nutná expozice jak přišla princezna ke jménu Furienu?

Jaké bylo téma dětí, co nám chtěly představením sdělit?

Vedoucí souboru je účastníkům DS známa loňskou kvalitní inscenací „Stínové divadlo pro krásnou Lin“, proto věříme, že jsou jisté letošní rozpaky ojedinělé.

Ema Zámečníková a Marie Poesová

VIDĚLI JSME

AHA!, CHARMISOVY BUBLINKY, ZUŠ ŽEROTÍN OLMOUC

ŽÍT, NEBO ŽÍT?, LANNOVKA II., DDM ČESKÉ BUDĚJOVICE

O HODNÉ SANI A ZLÉ PRINCEZNĚ, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

PONDĚLÍ OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

Tak jsem to viděla. Dnes se hrálo v Národním domě. Něco jako Národ sobě.

V prvním představení od olomouckého souboru Charmsovy bublinky bylo trochu škoda, že jsem ty zrcadla nestihla přejet okenou. Za to se vám, diváci, omlouvám, ale jak teď

dělám spíš toho odborníka, tak nemám tak čas dělat na té scéně. Jako uklidit. Ono je to taky tím, že to pořád někde vláčeli. Kdo má za nima věčně lítat, když jsou každou chvilku jinde a taky pořád zhasínají, takže člověk by přišel k úrazu.

Ve druhém představení, Žít, nebo žít...?, bych zejména ocenila pěkné oblečení herců. Myslím, že to bylo vkusné jako mažoretky. Na ty se taktéž pěkně kouká. A potom i ta hudba měla šmrnc, protože se tam hrálo na tu flétnu, jak je svázaná z těch trubiček. Hrajou na to indiáni a u nás taky někdy ti Peruánci prodávají tyhle kazety. Odborně se tomu říká relaxativní hudba, ale to se k tomu představení hodilo, protože volejbal a pěstování ředkviček je taky relaxativní činnost. A ty kompjútry. Já to říkám, že nic dobrého to není. Ty moje děcka by u toho taky pořád seděly a mluvily vo nějakých četách, jen aby se nechtěly dát k armádě.

A ten třetí kus, jako ta pohádka s tím drakem a zlou princeznou! Konečně taky pořádný pokoukání s muzikou, jak se patří, i když tancovat by se při ní moc nedalo, a že já tancuju ráda. Jinak se mi líbilo, že si zahrál i pes. Moc jsem ze zadní řady nepoznala rasu, ale řekla bych pudlík nebo možná maltézák.

Však taky diváci tleskali. Já taky, ale přes ty gumový rukavice to moc slyšet nebylo.

Nezávislá Blažková

VIDĚLI JSME

AHA!, CHARMISOVY BUBLINKY, ZUŠ ŽEROTÍN OLOMOUC

ŽÍT, NEBO ŽÍT?, LANNOVKA II., DDM ČESKÉ BUDĚJOVICE

O HODNÉ SANI A ZLÉ PRINCEZNĚ, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

ZÁZNAM ZE SEMINÁŘE K INSCENACÍM 3. BLOKU

Opět se scházejí lektori a diskutující do vestibulu kina. Tentokrát Jakub Hulák upozorňuje na drobnou změnu ve struktuře promluv. Otázka pro seminaristy byla „Scénografie v dětském divadle“. Jakub Hulák žádá, aby se diskutující k této otázce vyjádřili hned u každé inscenace, o které bude řeč.

Aha! – Charmsovy bublinky, ZUŠ Žerotín, Olomoc

Seminář C

Materiál z tohoto semináře nebyl doručen, takže budu čerpat poznámek z diskuse.

Seminaristé na začátku ocenili takhle rozsáhlou předlohu. Měli připomínky k tomu, že výtah byl na scéně vidět jen při přímém pohledu na jeviště.

Temporytmus pokulhával.

Klipově se to sunulo.

Nebyl dán prostor motivacím.

Situace nebyly téměř nikde dohrány.

Postavy - problematické byly bytůstky – co představovaly? Mrtvoly dětí, terapeutů, pacientů léčebny, svědomí, pravdu za zrcadlem, jsoucno.

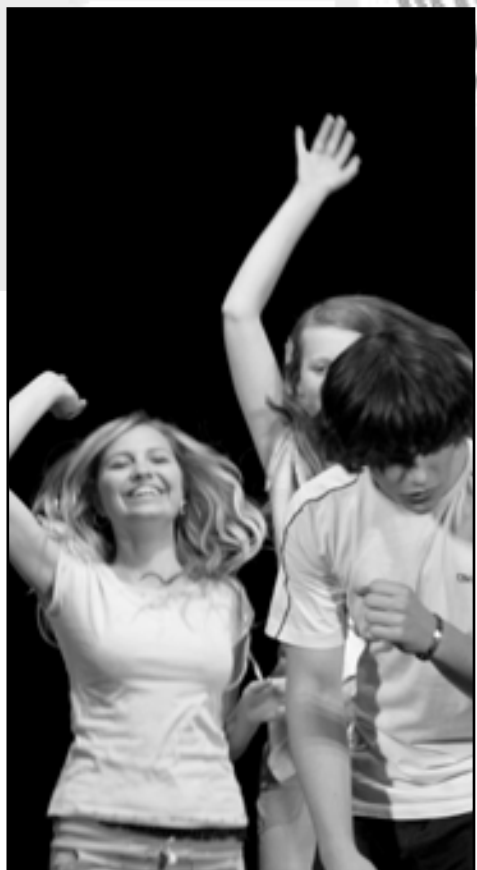
Co představovala panenka?

Atmosféra měla chvilkami kouzlo, ale jak bylo mnoho podnětů, tak se to ztrácelo.

Otázka – kam chtěli dospět?

V předloze vystupují desetileté děti, vztahy pro starší děti pak nefungovaly.

Postavy dospělých – bylo adekvátní vůči dětem? Doktor v předloze byl laskavější.

Seminář D

Klady:

Ocenění dětí, že představení zvládly technicky a zůstaly v rolích.

Momenty ve sklepě s bytostmi.

Efekty bytostí – dlouhá dívka.

Výkon odstrkované dívky Jessicy, její přesnost, hysterický důvěryhodný jekot, přesnost při „bonzování“.

Řeč z mikrofonu při psaní deníku.

Zápory:

Špatná mluva dětí, nerozuměli jsme

Kdo byly bytosti ve sklepě?

Nevěděli jsme, k čemu nás mělo představení dovést, co nám tím chtěli říct?

Většinou nebylo jasné, kde děti byly? V léčebně, v ústavu?

Chyběly nám vztahy mezi postavami.

Zbytečná délka, množství informací.

Množství dlouhých přestávek.

Nevíme, zda zachránily panenku.

Nevíme, co měly za nemoc? Někteří měli pocit, že jsou mentálně postižení.

Příliš vážné téma pro děti (dítě versus jeho rodina).

Lektorský sbor – Eva Polzerová – Jaroslav Provazník – Tomáš Volkmer

Tomáš Volkmer uvedl, že ho potěšila scénografie. Udělala mu radost, protože pracovala s prvky, které jsou z hlediska znaku profesionální. Problém nevidění výtahu (ten však byl ústředním momentem, protože odvázel do sklepa k tajemným bytostem, pozn. red.) vysvětlovala vedoucí souboru lektorům tak, že prostor, ve kterém hráli původně, nebyl tak hluboký, proto byl střed scény lépe viditelný. Zde však tajemství výtahu nefungovalo. Lektor dále poznamenává, že přestavby jsou řešitelné jinou technologií

Jaroslav Provazník ke scénografii dodává, že je tam několik prostorů, které je třeba identifikovat. Pak se vyslovuje k textu předlohy, který je sice složitý (D. Fischerová), ale práce na něm je ohromně přínosná, i když řada věcí zůstala v inscenaci nedořešených. Vše vychází od deníku. Což je dobré řešení, ale problematická je panenka, ve kterou se bytost promění. Soubor si panenku vymyslel, v předloze nebyla. Je mnoho momentů, které je třeba akcentovat, protože jsou důležité pro posun děje – nůž v Ludvíkově posteli, roztržení polštáře, když Jessica neovládne svůj hněv. I když v původním textu vystupují mladší děti, tak i pro současný soubor je to nosné a vedoucí lektorům uváděla, že děti toto téma stále zajímá.

Také Eva Polzerová označila mnohé situace za nejasné. Vztahy se nekrytalizovaly. Charakteristika bytostí pomocí šíšlání vadila ve chvíli, kdy se vyslovovaly o životě. Už se v tomto představení sahalo po psychologickém herectví. Upozornila i na to, že vánoční balábile by mělo být pro ně – pro postavy, ne show pro diváky.

Další diskuse

Porušovala se forbína – bez nějakého významu.

Mohutné přestavování kulis kvůli jednomu telefonátu – šlo by to řešit světlem (zde však byly v místním sále technické problémy).

Problém je v tématu. Říkají se moudra. Je to množství motivů vedoucích do slepých uliček. Člověk čeká, že to bude dořešené. Hledání sebe sama skrze zrcadla. Poznání sebe, ale i druhých, kteří sami sebe také poznávají.

O moc dál to nebude moci jít, to by se muselo zasáhnout do samotné podstaty struktury.

Bytosti nabádají, aby člověk hledal vše v sobě.

Postava doktorky neodpovídá charakteru předlohy.

Žít, nebo žít...? – Lanovka II., DDM České Budějovice

Seminář A

Analýzovali jsme název – Žít, nebo žít...?

Inscenace předkládá dva způsoby života:

První způsob je jistota, čistota, racionalita, sterilita, bez osobních vztahů, omezení svobody, které všem přijde samozřejmé.

Druhý způsob je nejistý (nehygienický), ale svobodný – osobní kontakt s druhými.

Debata o tom, jak byly tyto dva světy divadelně vyjádřeny.

Líbila se nám scénografie virtuálního světa, jednoduché a postačující rekvizity – chatování, zajímavé ztvár-

nění robotů, které někomu připomínaly „učitelky“, které přece vědí, co je pro děti dobré.

Velmi působivá scéna prvního setkání ve venkovním reálném světě – první dotyk – ale očekávali jsme další posun na této úrovni, což v druhé části inscenace chybělo – nepřesvědčivé scény sportu a jídla.

Podle nás chybělo ztvárnění milostného vztahu chlapce a dívky – oslabilo to závěr – nejasná motivace.

Velké pozitivum – autorské divadlo.

Lektorský sbor – Hana Galetková – Eva Polzerová

Lektorky souhlasily s názory seminaristů. Hana Galetková pak hovořila ještě o úloze praktikáblů v první části představení – jsou nutné, když v části o volném životě tvoří představu jen svým tělem.

O této inscenaci se rozproudila živá debata také proto, že vedoucí souboru nemohla některé věci upřesnit, protože nebyla v Trutnově. Na krajské přehlídce k tomu poznamenala, že krátce před celostátní přehlídkou bude prožívat jinou premiéru – narození dítěte (a dnes víme, že je to holčička, tak přejeme hodně vzájemné radosti).

Dnes se tedy v Trutnově mluvilo o tom, že inscenace přinesla silné téma, ale text nedával možnost většího rozehrání a věrohodnější motivace jednání.

Další diskuse

Volné prostředí venku mohlo být zvýrazněno barvou, světlem.

Večere vypadala jako poslední večere.

Robot dává na vybranou, ale není motivace pro jednání.

Sdělují teze.

To nejsilnější, proč zůstat venku, je lidský vztah.

O hodné sani a zlé princezně – ZUŠ Veselí nad Moravou

Seminář B

Klady:

Z těch tří představení bylo nejživější, ale ve výsledku se moc nelíbilo.

Děti se cítily na jevišti dobře, byly živé, užily si to.

Byla tam snaha o grotesknost a nadsázku, která se moc nepovedla, ale bylo dobře, že se o to pokusili.

Bylo jim nejvíc z těch tří rozumět.

Chtěli bychom ocenit výkon listonošky.

Zápory:

Nesourodost hudby ze 30.let.

Nesourodost ve stylizaci, což se týká i oblečení – krále, královny, holčiček v modrotiskových šatech.

Televizní zábava – názor – estráda.

Dramaturgické problémy – nelogičnost situací

Viděli jsme problém ve scénografii.

Proč když byla princezna přísná a nechávala setnout hlavy, jak to, že byla tím komořím najednou vlečena a že pak nebyl viděn ten přerod princezny?

Nedotažené situace, momenty.

Motiv psaní – co bylo v rekomandu?

Výběr příběhu – proč? Honili hodně zajíců – moc malých nedotažených věcí.

Proč se dívky bavily před oponou a pak hrály na jevišti?

Lektorský sbor – Hana Galetková – Marie Poesová – Ema Zámečnicková

Také tady se lektori shodli na tom, že představení na ně působilo podobně. Dodali ještě další postřehy. Nejasné byly způsoby herectví – některé postavy stylizované (komoři), jiné realistické (princezna).

Zásadní byl odklon od předlohy původní pohádky F. Nepila – např. lékaři byli uvrženi do vězení.

Nepodstatné věci byly velmi zvýrazněny, ale důležité motivy pro řešení situace byly pomíjené.

Další diskuse:

Jiné inscenace této vedoucí byly zajímavé a netrpěly těmito nedostatky.

Jádro je hlavně v tom, že se snažili, aby to bylo zábavné.

Vadí mi taková práce s dětmi, kdy je jim nabízeno něco jako postava pejska.

Jsem schopní uletět pod vnějším tlakem.

Bavíme se o materiálu, který poskytuje přehlídka, nikoli o tom, co se vedoucím povedlo a co překvapilo.

Tady se odešlo od předlohy, od hranice, kterou nelze překročit. Dětem se musí některé věci vysvětlit, že to nelze.

Hlavní pro ně byl motiv draka.

Mnoho míst si děti užily.

A podobné názory se stále vracely, až vymezený čas nestačil a muselo se prodlužovat.

Půjčeným perem zapsala Jindřiška

DNES JSME SI VŠIMLI...

DĚTSKÝCH DÍLEN

DĚTSKÝCH DÍLEN

PODPLACENÉ REDAKTORKY

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

HORKÉ ZPRÁVY SE SLADKOU PŘÍCHUTÍ

M: Spojit se Zorkou Horkou!
Z: Spojit s Miládkou Sladkou!
M: Tak jsme opět obě zde! To je perfektní... Ten chat funguje fakt parádně, to jsem ti úplně fascinovaná.
Z: Hmm... Tak co včera?
M: No, prosím tě, si představ, že potraviny u toho našeho hotelu Úsvit se jme nuji Milada, to ti mě po ránu tak rozradostnilo a rozrušilo...
Z: Jo, to jak jsi mě úplně zmátla, víd?
M: No, zmátla, nezmátla... Se prostě jmenují po mně! To ti byl, Zorko, trapas, v tom kině, že?
Z: Tak to teda byl... vplížily jsme se tam v deset ráno, víd', a tam... Aha!
M: No, právě že ne Aha!
Z: Aha! bylo už od devíti v Národáku! To jsme to pěkně pro...
M: Prospaly, že?
Z: Jo, víd?
M: Jsme přeci jen holky šikovné.
Z: Není nad to, být ve správnou dobu na správném místě.
M: Třeba na Úsvitě, tam jsem se včera otočila několikrát...
Z: No jo, kdo nemá v hlavě, musí mít v nohách! Já jsem teda mezitím pilně připravovala Nivy na divy...
M: Jaké nivy? Vždyť sis včera U Truta dala nakládaný hermelín!
Z: Ale ne nivy jako nivy, ale Nivy!
M: Jo Nivy! Tam se děly divy!
Z: Hlavně když si všichni zuli boty...
M: Jsem si říkala, po čem ta Gábina Sittová tak pátrala.
Z: Ona něco ztratila?
M: Neztratila, ale pořád zkoumala, odkud jde ten odér, jestli je to nějaká shnilá niva na Nivách nebo co...
Z: Hmmm, tak když se jich zuje třicet sedm...
M: Na to je každá niva krátká!
Z: Ale tak zkrátka:

AHA!

Líbilo se: skvělé využití kulis a jejich zajímavé přeskládání; hudba; herecké výkony; zajímavě udělaný výtah; pěkné zpracované příznaky; předloha; šachista; herce bylo dobře slyšet; nahrávka deníku

Nelíbilo se: dlouhé, tudíž ke konci nuda; hudba; občas zmatené; nepochopení zaměření léčebny (psychiatrie, chřipka...?), z toho vyplývající nepochopení příznaků, které prvotně působily jako halucinace; zbytečně zdramatizovaná smrt sestry; nepochopená proměna v panenku; Jessica

Jiné poznámky: řešilo se, kdo jsou příznaky, možné návrhy: duchové mrtvých lidí, kteří uvízli ve výtahu, vnitřní hlasy, lidičkové, kteří žili jen v tom jediném zrcadle; příznaky měly filozoficky dovést všechny v léčebně k jejich skrytému já, k tomu, aby odkryli své zbytečné obavy a problémy; panenka měla stmelit všechny v léčebně, protože až když se všichni o človíčcích ze zrcadla dozvěděli (resp. až když to prasklo), začali spolu komunikovat a dokonce i Ludvíček začal mluvit; „hudba na začátku se mi ke hře nehodila, na konci ale jo“; „bavilo mě to až od ztracení Ludvíčka“; „proč Ludvíček prožehl pneumatiky?“

ŽÍT, NEBO ŽÍT...?

Líbilo se: využití lampičky; dobré herecké výkony, obzvlášť Jiřího; využití praktikáblu; dobrý nápad s multichatem (byli všichni společně na praktáku, ale bylo poznat, že je každý u svého PC); kostýmy (jasná sériová výroba, odpovídalo době); první setkání naživo

Nelíbilo se: nepochopení čísel robotů; robot se choval moc lidsky a někdy mluvil zády k publiku; spousta věcí se dělala na zemi; zmatek v postavách (způsobeno kostýmy); rychlý odchod ze scény; kostýmy; absence kulis nebo něčeho, podle čeho by bylo poznat, že jsou v lese a ne doma

Jiné poznámky: nás diváky ze začátku nenapadlo, že si máme všimnout jmen a charakterů postav, ale nakonec to bylo důležité; když vyšli ven, cítili nejistotu, něco neznámého, potom přišlo uvolnění, předtím fádní, potom jim bylo líp; roboti měli sériová čísla, taky aby se dalo poznat, že všichni v té době žijí v podstatě stejné (stejně pokoje, účesy, jídlo, oblečení, učivo...); každý chce jít ven z jiného důvodu (volejbal, setkání člověka s člověkem, jídlo...); herci přijeli bez svých vedoucích, kterým se nedávno narodilo miminko, měli problém s osvětlovačem; „skvělý, úplně nejlepší námět!“; „velmi zajímavé téma, povedlo se vám zahrát budoucnost“; „líbil se mi konec, protože Míša s Martinem spolu zůstali a nevidilo jim, že se postavili proti robotce a přátelům, ale zajímalo by mě, jak to s nimi bylo dál venku v tom světě bez robotkyne“

O HODNÉ SANI A ZLÉ PRINCEZNĚ

Líbilo se: jednoduchý námět; saň; hudba; dobrá výslovnost a slyšitelnost; dobré herecké výkony; roztomilý pejsek; smích kata; pěkná princezna; krásný zachránce princezny

Nelíbilo se: fakt, že je to pohádka; představení nezanechá v divácích na konci dojem; žádná gradace; zmatečnost děje kvůli špatnému využití prostoru; pes; kat; nejasnost a nelogičnost scén

Jiné poznámky: nejasnost v přetvářování služebných (nejdřív radost, poté smutek) – údajně proto, že musely zahrát před doktorem, jak jsou nešťastné; klíčová scéna nezahrána, pouze zprostředkována slovem ze zákulisí; fakt, že princezna mohla zabít lidi, nás zavádí 1000 let zpět, pak tam ale naběhnou Japonci s foťáky a jsme zmatení; proč byla princezna najednou tak změněná? Neměli jsme šanci to vidět; Kdy bylo potrestáno zlo?; Jak jsme měli poznat, že doktor je do princezny zamilovaný a ona zas do něj?; Proč byla princezna vedena k sani na provazu?

Miládka Sladká alias Pavla Slížová a Zorka Horká alias Zdeňka Trávníčková

DNES JSME SI VŠIMLI...

ČTENÁŘE

DĚTSKÝCH DÍLEN

DĚTSKÝCH DÍLEN

JEDEN DEN S JOANNOU PARKESOVOU

V promrzlém sále Kulturního klubu Nivy se v osm třicet sešli seminaristé dílny Drama, divadlo a kurikulum. Po dvou předešlých dnech se už seminaristé důkladně spřátelili. Skupina, která tady vznikla, je co do zkušeností s dramatickou výchovou dost různorodá: jsou v ní studentky katedry výchovné dramatiky DAMU, studenti Střední pedagogické školy Karlovy Vary, vedoucí dramatických souborů, učitelé i zájemci nezabývající se oborem.

Joanna Parkesová z irského Dublinu vede dílnu pochopitelně v angličtině. Tlumočí ji však perfektním způsobem Petra Kunčíková (bez ní bych byl docela na holičkách). Během semináře jsem se tentokrát snažil zaznamenat postup podrobně krok za krokem.

Úvodní aktivity má za úkol obstarat každý den jedna skupinka seminaristů. Práce během celého týdne má být založená na principu vzájemného sdílení. Proto každý přinese oblíbenou hru, oblíbené cvičení, které si všichni společně zahrají. Spoustu lidí na semináři má velké zkušenosti, mohou je tak ukázat a sdílet.

Na únosce

Hned jako první byla zařazena hra, která není zvlášť známá (neznám její název, proto jsem si ji dovolil pokřtít jako „hru na únosce“). Hráči se rozešli po prostoru. Nejdříve měli za úkol si nenápadně očima najít nějaké místo v prostoru sálu. Potom si podobně vybrat nějakého hráče a nakonec se na znamení vedoucího pokusit vši mocí jakýmkoli prostředky tohoto hráče na vyhlášené místo přemístit.

Bomba a štít, samuraj

Další seminarista zařadil známou hru s bombou a štítem. Po ní následovala také rozšířená hra samuraj, kdy hráči stojí v kruhu a posílají si impuls tím, že jeden hráč sekne imaginárním mečem jiného hráče.

Pastičky

Poslední aktivita byla méně známá, složitější, ale atraktivní hra pastičky. Hráči se pomalu pohybují v prostoru. Beze zvuků a gest se vždy dva hráči očima smluví, takže vzniknou tajné dvojice. Jejich členové se pokaždé nenápadně postaví k vybrané oběti čelem k sobě (nesmějí se samozřejmě nijak domlouvat), zvednou ruce nad hlavu a předpaží tak, že se jejich ruce navzájem spojí a oběť zůstane mezi nimi jako v pasti. Pasticčkový pár se ale hned zase rozpojí, aby nebyl odhalen. Chycená oběť na malíčkou chvíli zkamení. Může ji dotykem vysvobodit její partner. Pokud to nestihně, oběť vypadne ze hry. Na hru ještě dohlížejí dva nebo tři hráči jako policajti, kteří hlídají, je-li pohyb náležitě pomalý a odcházejí-li chycení opravdu ze hry. (Neříkal jsem, že je to složitě? Ale schválně to někdy zkuste...)

Klášter sv. Patrika

Potom už se všichni sesedli do velkém kruhu a Joanna Parkesová se ujala slova: „Dnes se vrátíme v čase do osmého století. Podíváme se do irského kláštera. Každý z nás se stane mnichem. Objevíme něco z irské historie, prozkoumáme život v komunitě. Lekce je určená pro děti od osmi do deseti let.“

Potom nás Joanna seznámila s některými fakty z irské historie, která se týkala postavení klášterů v Irsku osmého století. Ukázala nám fotografie maleb a mešní číše a obrázek jednoho z klášterů, jehož zbytky se dodnes nacházejí poblíž Dublinu. Pak jsme dostali z barevného papíru vystřižený obrys jednotlivých klášterních budov (kostel, dormitář, knihovnu, kuchyni...) a na připravený papír představující území kláštera jsme jednotlivé budovy rozmístili. Pak se vytvořený klášter přenesl do prostoru sálu a hráči měli za úkol z židlí a kusů látky budovy vytvořit.

Stali jsme se mnichy, vysvětlili si, jak se mniši chovají, pohybují, jak se oslovují. Každou budovu „zabydlili“ dva nebo tři z nás, a abychom vytvořili atmosféru, v roli mnichů jsme se věnovali činnostem, které se v daných místech kláštera odehrávají. Sálem zněla nahrávka chorálu.

Joanna se pak v roli opata vydala na obhlídku kláštera a zajímala se, co kdo dělá a radila mnichům, jak mají práci vylepšit. Potom opat svolal všechny bratry do jídelny, kde jim oznámil, že se ke klášteru blíží host. A to už dorazil jeden z hráčů předem Joannou instruovaný s tím, že nese důležité psaní. Požádal mnichy, aby ho nechali pár dní v klášteře odpočinout a nabrat síly na namáhavou zpáteční cestu.

Opat mnichům dopis přečetl. Byl od biskupa, který v něm oznamoval, že prohlíží všechny kláštery v okolí a kontroluje, jak fungují, a že se zastaví i zde. Byl by prý rád, kdyby se klášteru dostalo té cti, aby byl uznán jako nejlepší. Biskup nejlepšímu klášteru daruje krásný mešní pohár.

Poté opat mnichy požádal, aby udělali všechno proto, aby bylo na příjezd biskupa k jeho spokojenosti.

Potom Joanna vystoupila z role a vysvětlila hráčům, jak probíhal obyčejný den v klášteře, co se v kterou hodinu dělo: kdy mniši vstávají, kdy se modlí, kdy pracují, kdy jedí, kdy mají mši. Metoda „day in life“ je v Joannině práci důležitá. Pomáhá hráčům uvědomit si, jaký život v konkrétním prostředí opravdu byl.

Pak jsme den přehráli. Začali jsme vstáváním mnichů a na zvukové znamení jsme vždycky přešli k další denní činnosti. Joanna opět v roli opata procházela pracovišti mnichů a ptala se, čím se mohou biskupovi pochlubit.

Potom vyzve mnichy k tomu, aby sestavili pro pana biskupa jídelníček tak, aby byl chutný, ale zároveň vyvážený.

Pak jsme se přenesli do dne, kdy je biskup očekáván. Joanna instruovala vždy jednoho hráče z každé skupinky, aby přinesl mezi mnichy zprávu, že se v místě, kde pracovali, stal přes noc ten nebo onen průvih. Zmizely dvě příkrývky, zmizelo jídlo připravené pro biskupa, nejlepší kůň je zpocený a zablácený, z kroniky kláštera jsou vytrhané listy, v lékárně jsou rozházené bylinky...

V roli opata pak opět svolává všechny mnichy do jídelny, aby mu pověděli, co se stalo. Sám řekl, že v noci slyšel výskání a hluk a u zdi kláštera zahlédl poskakující postavy. Požádal mnichy, aby všechno vyšetřili. Po chvíli se ale zvedl instruovaný hráč s přiznáním, že od včerejška schovává v klášteře děti své nemocné sestry, protože se o ně nemá kdo postarat, že pro ně sebral jídlo, příkrývky a jel ke své sestře s léky. Děti si zatím patrně hrály v knihovně a poničily kroniku.

Mniši mají rozhodnout, co s ním, a jak vše opravit, aby mohli biskupa uvítat. Všichni se pak dají do práce.

Po chvíli přijede biskup (opět jeden z hráčů předem instruovaný). Opat mu ukazuje klášter, a když si ho prohlédnou, dají svolat mnichy do jídelny, kde k nim biskup promluví. Oznámí jim, že posel jim byl do kláštera vyslán proto, aby mohl nenápadně pozorovat, jak mniši každodenně pracují, a zeptal se ho, jak byl s mnichy spokojen. On odpověděl a rozhodl o tom, jestli klášteru mešní pohár daruje, nebo ne.

V našem případě dopadlo všechno dobře. Práce na tomto místě skončila, protože čas semináře se rychle naplňoval. Nezbyl už prostor pro závěrečný rozbor, který proběhne v semináři dalším.

Dozvěděli jsme se ještě, že lekce neprobíhá s dětmi tak, jako tady na semináři. Je rozdělená do šesti bloků s týdenními odstupy. Pro seminář jsou některé návazné aktivity vynechané. U jídelníčku pro biskupa si s dětmi povídá o vyvážené výživě, pro klášterní knihovnu děti vyrábějí staré listiny s iluminacemi a podobně.

Reakce seminaristů

Katka (učitelka DV a AJ na ZŠ, vedoucí divadelního kroužku):

Zajímá mě využití dramatické výchovy v rámci vyučování jiných předmětů, třeba dějepisu nebo literatury. Proto jsem se sem přihlásila. Práce s Joannou se zvlášť neliší od práce českých lektorů. Je příjemné, že tu vznikla skvělá pata naladěná na stejnou strunu. Práce mě tak znovu nakopla k další pedagogické činnosti. Pozitivně mě překvapuje, že čím dál víc lidí se zabývá dramatickou výchovou. A to na všech úrovních od MŠ po VŠ. I když má člověk někdy pocit, že je na své škole osamocen, v širším kontextu oboru to tak není.

Honza, Jindřiška a Eliška (studenti Střední pedagogické školy Karlovy Vary se specializací dramatická výchova):

Přihlásili jsme se sem kvůli irské lektorce. Chceme načerpat inspiraci z práce v zahraničí, objevit další nápady, dozvědět se něco nového o využití dramatu v hodinách. Je fajn, že se do práce tolik promítá Irsko. Vyhovují nám podrobné rozbor práce. Líbí se nám taky, jak se daří vytvořit atmosféru imaginárních situací.

Majda (čerstvá absolventka předškolní a mimoškolní pedagogiky na Střední pedagogické škole Karlovy Vary, členka karlovarského Studia Divadla Dagmar)

Výborné tu je, že se během semináře snažíme, abychom obohatili nejen sebe, ale i ostatní. Myslím také, že se snažíme být hodně kreativní. Zajímavé jsou diskusní části semináře. Uvědomuju si na nich, jak je důležité jasné a přesné formulovat to, co chceš říct. Při práci mě docela překvapuje, že Joanna využívá podobných principů a metod, jaké znám z máminých hereckých cvičení (poz.: tedy od Hany Frankové). Samozřejmě je v tom jiná energie, má to jiný šmrnc. Což souvisí s osobností vedoucího.

Aneta a Veronika (studentky katedry výchovné dramatiky DAMU, pedagožky)

Líbí se nám, že se tu můžeme podělit o hry, které známe, rozšířit si svůj zásobník. (Aneta:) V neděli mě zaujala práce s textem Král má oslí uši. Líbil se mi příběh, který skýtá mnoho témat, jež lze různě zpracovat v různých typech lekcí a přizpůsobit pro různé věkové skupiny. Dobré je, když pracujeme ve skupinách a vnášíme do práce své prostředky a své nápady. U pondělního semináře bylo dobré téma. Stali jsme se komunitou mnichů ze starého Irska. Lekce byla zaměřená na děti od osmi do deseti let, a tak řada věcí při práci v našem semináři fungovala jinak. Vnesli jsme do aktivit jiné prvky. Řada momentů také úplně nevyzněla proto, že jsme projekt, který je sestavený pro šest lekcí s týdenními odstupy, dělali během jednoho dopoledne.

A ještě jsem Joanně Parkesové položil několik otázek

V čem se liší práce se seminaristy u nás od práce se seminaristy v Irsku?

Základní rozdíl je v tom, že v Irsku pracují spíše s učiteli než s divadelníky. Členové mého trutnovského semináře určitou divadelnickou zkušenost mají. Při práci v roli tak vystupují s daleko větším divadelním nasazením. Irští učitelé se také daleko pomaleji rozehrávají. Teprve po chvíli se otevrou a naplno zapojí.

Ale vlastně, když jsem pracovala se studenty dramatického umění v Irsku, bylo to podobné, jak se seminaristy tady. Národnost tedy asi nehraje roli.

Byla jste na včerejších odpoledních představeních? Čím se liší od představení irských dětí.

Můžu samozřejmě nabídnout jen některé postřehy, můj dojem byl hodně ovlivněn tím, že neumím česky.

Hodně mě zaujalo, jak dva chlapci v představení O rybáři a jeho ženě dokonale ovládli prostor. Jevišťe zvládali sebevědomě a se vším všudy.

Zajímavý dojem jsem měla z pohádky Jak Franta na čerchmanty vyžrál. Bylo pro mě zajímavé, že děti pracovaly s kroji, s lidovou hudbou. Nevím, jestli k tomu došly samy. Každopádně ale v Irsku by děti s lidovou pohádkou dělat nechtěly. Chtějí být „cool“ a „in“, zajímají je současné látky, ne folklór, tradice a historie.

Zároveň mě dětští účastníci přehlídky včera večer zaujali jako diváci. Děti v Irsku by se nevydržely dívat na tak dlouhé loutkářské a hudební představení. Jsou zvyklé na MTV, na rychlost, střihy a efekty.

Máte praxi v práci s různými věkovými skupinami – od předškoláků až po seniory. V čem je mezi nimi rozdíl?

Každá věková skupina se projevuje jinak. Každá má při činnostech v určitých oblastech své výhody i nevýhody. Práce s malými dětmi je víc hra. Během činnosti všemu věří, dobře tak vzniká atmosféra herní situace. Jedna z nejkrásnějších věcí při práci s nimi je, že když jedná jako učitel v roli a pak z ní vystoupím, oni mi vyprávějí, co se odehrálo, když jsem tu „nebyla“. To ale platí jenom tak do sedmi let.

U seniorů, s nimiž pracuji, je důležité si uvědomit, že jsou to všechno lidé, kteří si práci se mnou sami zvolili. Nemůžu tedy mluvit o vlastnostech celé věkové skupiny. Ti, se kterými zkušenost mám, jsou výborní. Vrhnu se do všeho, co jim navrhu. Pokud fyzicky můžou, jdou do práce naplno. Cítím, že si říkají: „Co můžu ztratit.“ Jsem vždycky překvapená, jak si lekce užívají, kolik s nimi zažijí zábavy.

V jaké míře se ve vaší práci uplatňuje pedagogická a umělecká složka dramatické výchovy?

To je těžká otázka. Optimální samozřejmě je, když procesem učení umělecká složka prochází. Odpovědět by však měl někdo jiný, kdo mou práci vidí z venku. Snažím se, aby v mých lekcích bylo obojí. Především mi jde o učení, nesměřuji k estetickému tvaru. Cítím ale, že i v učitelské dramaticko-výchovné práci občas probleskuje umění. Říkám tomu „magic moments“. Najednou je vidět, že studenti nepracují hlavou ale srdcem – a to jsou okamžiky, o které jde.

Děkuju za rozhovor.

Tonda

PŘEDSTAVUJÍ SE

HANA FRANKOVÁ O JOSEFU BRŮŽKOVÍ

Pan Josef Brůček si prý nepamatuje lidi, dokonce údajně nerozezná svého syna od svého psa. Má rád jazz, vážnou hudbu a všechno, co mu uvaří jeho milovaná ženuška (autentická formulace). Z vinaře se stal náruživým pivařem (můžou za to Svijany). Ve své loutkářské praxi nejraději pracoval a pracuje s dřevem. Na otázku – co je kvaklštoa – odpovídá, že je to žabí stola, jen se to špatně čte.

JOSEF BRŮČEK O JANĚ MACHALÍKOVÉ

Jakou rostlinu máš nejraději?

Matu pepřnou. Já ji nevařím, já ji piju živou.

Co cítí blízna, padne-li na ni ten správný pyl?

Velkou odpovědnost. Asi tak jako když člověk je pověřen organizací přehlídky.

Mají se kameny rády?

Zůstávají k sobě chladní.

Jak se přednáší Noční rybí zpěv Ch. Morgernsterna?

(viz okraj stránky)

Kterou z návykových látek máš nejraději?

Jsem kavárenská povalečka, takže presso piccolo.

Jakým typem poezie bys nejlépe vyjádřila svůj život?

Limerickem:

Byl jeden dědeček na voru.

Ten volal: já pluji k obzoru!

Když mu řekl: omyl,

duševně se zlomil.

Ten naivní dědeček na voru.

JANA MACHALÍKOVÁ O HANĚ FRANKOVÉ

S Hankou jsem se před několika lety seznámila na DS v semináři, kde jsem byla s „jejími“ dětmi. Tihle Hanci žáci byli velmi vstřícní, příjemní a skvěle divadelně vybavení, a tak jsem si Hanku zaškatulkovala mezi výborné pedagogy. Potom jsem měla možnost zhlédnout několik jejich představení, a tak spadla do škatulky výborných dramaturgů a režisérů. No a v několika představeních jsem ji viděla hrát a tak šup do škatulky skvělých hereček.

Na Pedagogické poemě pak působila jako skvělá organizátorka a já pochopila, že najít tu pravou škatulku pro Hanku je nemožné. Hanka se prostě zaškatulkovat nedá, protože její práce a to, čím vším je, asi nemá hranice. A nebo má...?

Hani, jaké hranice má tvoje práce?

Finanční, tělesné, duševní, dioptrické, mateřské...

JOANNA O PETŘE

Petra, či spíše bratr Petr, jak ji teď všichni nazýváme, je citlivou zasvěcenou tlumočnicí perfektně ovládající angličtinu. Je také mou asistentkou ochotnou kdykoli skočit doprostřed dramatu a zahrát tu krále, tu opata či jinou právě potřebnou postavu. Petra mi zprostředkovává zpětnou vazbu a komentáře mé seminární skupiny a probíráme spolu mé další plány a nápady. Odpracovala mnoho přesčasových hodin, když pro mě překládala jídelníčky v restauracích a dohlížela nato, abych nezapomněla ochutnat místní pivo.

PETRA O JOANNĚ

Joanna je velmi citlivý a empatický člověk. Je dynamická, má smysl pro humor a zároveň dokáže o věcech hluboce přemýšlet. To je mi na ní blízké. Na jejím workshopu se mi moc líbí, že ho vidí jako příležitost ke sdílení a výměně nápadů, otázek, odpovědí a poznání a nikoliv: „Tak jsem tady a něco vám předám!“. Je pro mě krásné dozvědět se víc o Irsku, o jeho historii i současnosti a musím říct, že se mi seminář moc hezky překládá. Myslela jsem, že irský přízvuk bude trochu oříškem, ale Joanna mluví krásnou angličtinou. Jsem moc ráda, že jsem měla možnost Joanne poznat.

JANA MACHALÍKOVÁ RECITUJE NOČNÍ RYBÍ ZPĚV

NA NÁVŠTĚVĚ NA VEČERNÍM PROGRAMU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ ANEB SESTRA V AKCI

Kdo z dětí ze souborů dorazil na večerní program do Národního domu, byl jistě překvapený. Ve velkém sále duněla hudba a na jevišti tančila okolo aparatury v černém hávu jeptiška s pomalovaným obličejem.

Kromě nefalšované sestry boromejky, studentky katedry výchovné dramatiky na DAMU a moderátorky večera, Angeliky, se o zábavu dětí staraly její spolužačky: hlavní organizátorka DJ Hedvika, Markétka, Hanka, Járna a Danko. Společně připravily pro členy souborů tančírnu, čajírnu, malírnu, fukárnu a veršírnu.

Velkým sálem se nesly hlasy od Kryštofa, Divokého Billa, Sta zvířat, Madonny nebo Cardigans. Na parketu tančila spousta dětských účastníků přehlídky, kteří se na první pohled znamenitě bavili. Vrcholem večera byl spontánně vzniklý společný tanec v kruhu na irskou muziku.

V jednom koutu byla malírna, kde si, kdo chtěl, barvami náležitě pomaloval obličej, v dalším fukárna s bublifuky a nafukovacími balonky a pod pódiem mohl každý napsat nějaký vzkaz na „zeď nářků“.

V přílehlém malém sále byla čajírna, kde si ti klidnější mohli posedět při čaji, povídat si, nebo ve veršírně zkoušet psát na papír na zdi vlastní básně. Originální spojení diskotéky a poetické čajovny se ukázalo jako opravdu skvělý nápad. Každý si mohl v Národním domě najít svoje.

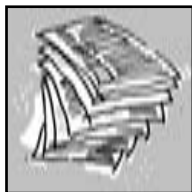
Organizátorky se všem, kteří přišli, neustále věnovaly. Vymyslet večerní program pro členy souboru, kteří jsou rozdílného věku a mají rozdílná očekávání, a vypořádat se s tím s potřebným vkusem, není rozhodně jednoduché. Holčám se to výborně podařilo. Náležitou odměnou jim musely být desítky radostných tváří malých a mladých účastníků.

(Autor článku se sám musí přiznat, že večer pod různými záminkami opouštěl redakci, aby si mohl program alespoň na chvíli užít.)

Tonda

NAPSALI O SOBĚ

Večerní program pro členy souborů očima Markéty Pospěchové a dalších holek z Ostravy

Je tu sranda, dobrý čaj, tance hodně, prostě ráj,
básničku si napíšeme, na písničku zatančíme,
na diskošce prostě bájo, zařadíme šúpa frájo.
Na Madonnu, orient, irsko – prostě nej, nej, nej.
Energie srší sálem, no, prostě nevážne tu zájem.
Zakončíme fotečkou, potom ještě písničkou,
kamarádům zamáváme, pac a pusu to se máme.
Dobrou noc všem do rána, díky za vše tjadadá.

VIDĚLI JSME

VEČER PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

ŘEKLI O SOBĚ

Recitátoři už odjeli a tudíž se můžeme lepit na soubory a dozvědět se něco málo navíc. Tady je první zásilka odpovědí - na naše otázky z neděle.

HOP - HOP, ZUŠ, Ostrov

Které místo ve své inscenaci máte nejraději? Které se vám nejlépe hraje?

Hrají se nám nejlépe rituály a akční scénky z vesnice.

Který nápad z dnešních představení ostatních souborů se vám líbil nejvíc?

Zaujaly nás balónky jako rybka a z druhé inscenace dudy.

Koho prvního jste v Trutnově potkali?

Potkali jsme kamarádku z loňska.

Co vás dnes nejvíc potěšilo? Co si budete pamatovat?

Ten nápad s rybkou - balónkem. Vděk diváků za představení.

Jakou otázku byste položili souborům, kdybyste byli na místě redaktora?

Položili bychom otázku: Jak se vám hrálo? Nám dobře.

Jak jste si užili pobyt v Trutnově?

Dobře.

Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec

Které místo ve své inscenaci máte nejraději? Které se vám nejlépe hraje?

Hrajeme rádi scény s čerty v pekle, hlavně to, jak jsou pověšení na šňůře, to je peckový. Děkovačku.

Který nápad z dnešních představení ostatních souborů se vám líbil nejvíc?

Zaujaly nás balónky jako ryby a z druhého představení živý oheň.

Koho prvního jste v Trutnově potkali?

Potkali jsme asi pana řidiče, paní kuchařku a automat na polívku za 7, Kč - kuřecí vývar.

Co vás dnes nejvíc potěšilo? Co si budete pamatovat?

Že to druhé představení se nám povedlo víc, bylo žůžový. Všechno.

Jakou otázku byste položili souborům, kdybyste byli na místě redaktora?

Zeptala bych se, jestli byste si chtěli vyměnit role.

A jak bys odpověděla?

Ano.

ZUŠ Harmonie, Praha 6

Které místo ve své inscenaci máte nejraději? Které se vám nejlépe hraje?

Celou hru hrajeme rádi.

Který nápad z dnešních představení ostatních souborů se vám líbil nejvíc?

Prádelní šňůra u čertů byla dobrá.

Koho prvního jste v Trutnově potkali?

Potkali jsme Míšu a Katku z gymplu, naše pečovatelky.

Co vás dnes nejvíc potěšilo? Co si budete pamatovat?

Potlesk. Pamatovat si budeme celkové představení svoje i ostatní.

Jakou otázku byste položili souborům, kdybyste byli na místě redaktora?

To je záškloná otázka. Položil bych stejnou - tuhle. Já bych se zeptal, jak se hrálo, jaké bylo publikum. Odpověděl bych, že se hrálo fantasticky, neboť publikum bylo fantastický.

Jindřiška

DNES JSME SI VŠIMLI...

KREATIVNÍ TVORBY

KREATIVNÍ TVORBY

ŘEKLI O SOBĚ

V pondělí se hrálo v Národním domě a soubory neopustily budovu, dokud jsem alespoň některým jejich členům nepoložila pár otázek (tedy některým členům se podařilo budovu opustit a byli dostiženi před vchodem).

Charmsovy bublinky, ZUŠ Žerotín Olomouc

Jakou jinou roli byste si chtěli zahrát v inscenaci, kterou se souborem právě hrajete?

Téměř všichni členové souboru by si rádi zahráli jiné postavy - Lenka by si zkusila Masáka, Doktorka Jessicu, Sestřička nějakou Bytost, Jessica Doktorku, Bytost zase jinou Bytost, jenom Masák by si nechal svoji roli.

Jakou postavu byste chtěli hrát v cizím - dnes viděném přestavení?

Bytost (kluk) by si rád zahrál pejska v pohádce o sani, Lenka světylko, Ludvík by hrál pejska nebo hlavu saně.

Jakou otázku bys položil souborům, když bys byl redaktor?

Zeptali bychom se: Jak dlouho to nacvičovali? - Od října do června.

Jestli se jim chce čurat? Nám teď ano.

Jak se jim líbilo jeviště? Dobře. Dobré zákulisí.

Lanovka II., DDM České Budějovice

Jakou jinou roli byste si chtěli zahrát v inscenaci, kterou se souborem právě hrajete?

Tady to bylo jednoznačné, protože to bylo autorské představení, tak nechtějí hrát jinou roli.

Jakou postavu byste chtěli hrát v cizím - dnes viděném přestavení?

Chtěli by hrát draka nebo pejska v pohádce a Jessicu, Lenku nebo Ludvíka v inscenaci Aha!

Jakou otázku bys položil souborům, když bys byl redaktor?

Kde brali inspiraci? Jak dlouho cvičili?

ZUŠ Veselí nad Moravou

Jakou jinou roli byste si chtěli zahrát v inscenaci, kterou se souborem právě hrajete?

Hlavní hlava saně by si chtěla zkusit princeznu. Princezna by chtěla hrát zase princeznu.

Jakou otázku bys položil souborům, když bys byl redaktor?

Jestli jsou před vystoupením nervózní? Který žánr by si chtěli zahrát?

Jindřiška

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že jeden z redaktorů pravidelně obědvá, zatímco ostatní suší ústa.
 ...že to s obsluhou v místních restauracích zásadně vážne.
 ...že když se narodí holčička, nemůže se jmenovat Igor ani ze státnických důvodů.
 ...že redaktorky Deníku svému kolegovi nasazují psí hlavu, ačkoli dobře vědí, že od pátku obědval jenom dvakrát, a vidí, jak je pohublý a zbídačený.
 ...že deto znamená latinsky taktéž a říkal to Masák v Aha! stejně jako Patrick Swayze ve filmu Duch.
 ...že Deník Dětské scény nádherně barví, i když sám barevný není.
 ...že někteří obyvatelé Trutnova na sobě nemají žádnou barevnou cedulku.
 ...že v sále na Nivách je strašlivá zima.
 ...že redakce pomáhá paní Blažkové s ukliděním Národního domu, aby měla víc času na recenze.
 ...že sestra Angelika to umí rozbalit.
 ...že za všechno může brankář a trenér.
 ...že Deník Dětské scény všichni čtou výhradně před odpoledním blokem představení.

SOUTĚŽ

Vítězem naší soutěže se stal **Jan Šubrt** ze semináře D, který ve 13.55 zastavil redaktorku Jindřišku jásavým výkřikem: *Alois Jirásek! Je to Jirásek! Ano, Jene, je a ty si přijď pro krasohled do redakce.*

Ve čtyři hodiny odpoledne identifikovala Mistra **Jana Mrlínová** ze semináře C a v 17.35 soubor **Vydýcháno** z Liberce.

Našli se i tací, kteří tvrdili, že uši jsou Vladimíra Čecha a nebo praotce Čecha, i těm za účast děkujeme!

A pokud se chcete s Mistrem setkat osobně, hledejte za Národním domem, u gymnázia.

DNEŠNÍ PROGRAM - ÚTERÝ 17.6.

8.30 - 12.00

8.30 - 12.30

14.00 - 16.20

14.00 kino

15.20 Div. Trdýlko

14.00 Div. Trdýlko

15.20 kino

16.30 - 17.30

16.30 - 18.00

16.45 - 17.30

18.00 - 19.30

20.00 - 20.35

kino

dílky pro děti ze souborů

semináře pro dospělé

4. blok vystoupení souborů

skupina A

O Vánocích, které nechtěly být, ZUŠ Valašské Meziříčí

Saki, Není to - ani to, ZUŠ Turnov

Ve dvě na hruškách, Někdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Věrka, ZUŠ V. Petrželky Ostrava

skupina B

Ve dvě na hruškách, Někdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Věrka, ZUŠ V. Petrželky Ostrava

O Vánocích, které nechtěly být, ZUŠ Valašské Meziříčí

Saki, Není to - ani to, ZUŠ Turnov

diskusní kluby seminaristů

dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 4. bloku

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 4. bloku

seminář k inscenacím 4. bloku

doplňkové představení

Komunikační etudy, KUK! ZUŠ Biskupská, Praha 1

BLAŽKOVÁ - DÍL 5. - VETERÁNKA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 4.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 17.6.2008 ve 0.30. Vychází 17.6.2008 v 10.00. Náklad - 400 ks.

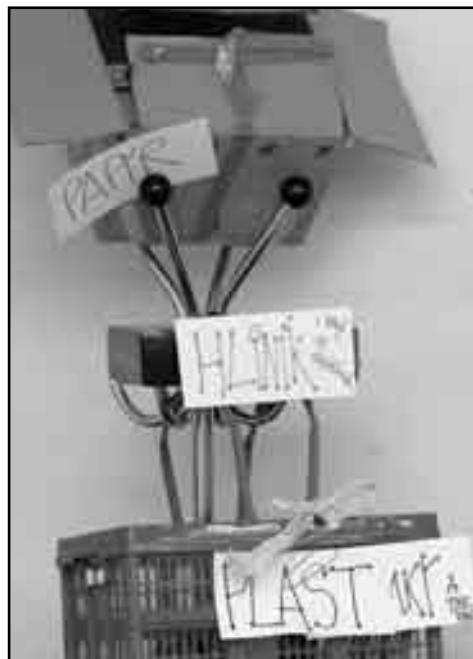
DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

5.

STŘEDA 18. ČERVNA 2008

JEDEN DEN SE SOUBOREM SEDUM DIVŮ SVĚTA, GYMNAZIUM F. KŘÍŽÍKA PLZEŇ

Úvodník

Jsme dávno za polovinou. Počasí se umoudřilo, jen my ne. Nadále chodíme na představení a do seminářů a kamkoliv je třeba. Zvykli jsme si, je to náš denní chleba. Říkáme si: A co dělají naši čtenáři? Tiše doufáme: čtou si nás, ptají se, odpovídají, přemýšlejí...

A náš, redaktory, napadá něco? No jistě. Co nejdál odsud, nikoho nepotkat, neodpovědět. Proč? Nechce se, síla není, marnost se zdá. Ale ano, nikam to nevede. Nic se nestane. Ale co kdyby... byl jednou jeden... poznáváte?

Jsme tu od toho, abychom se dívali. Také jsme tu od toho, abychom tvořili. Mnohým se nechce vystrčit růžky, jiným se nechce uvést jméno, dalším se nechce vůbec mluvit. Co se to s námi stalo?

Snadná odpověď. Jsme myslící bytosti, ale na všechno odpověď neznáme. Nevíme například, jak třídit plastový obal s hliníkovou fólií uvnitř. Těž nevíme, jak třídit psí chlupy. Odvézt je do výkupny ovčí vlny? Matěji, pozor, to by se ti nemuselo líbit. Ani jiným. Žijeme ve složitém světě. A možná si ho složitějším děláme my sami. Co na to říct? Budíž?

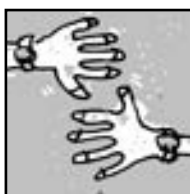
Žijeme svázání množstvím příkazů, zákazů a doporučení. Co je na tom špatného, že týden žijeme po svém, nečekaně a nepředvídaně?

Zajdeme do zvláštní cukrárny úplně na konci pěší zóny, až u mostu. A tam budeme sedět a budeme si nechávat projíždět hlavou, co nás zaujme a fascinuje. Najednou jsou to obyčejné věci. Že tu jsme jen tak a nic nás netíží.

Jen kdesi v dálce trčí neodbytná slova. Máš to, chapeš? Přijímám....

Utečeme před nimi – a neutečeme. Pochopení významu je na každém z nás. Podávejme si ruce a bavme se spolu. Není to málo a je to fajn. Drobnosti dokážou divy.

Iva

Soubor Sedum divů světa z Plzně z Gymnázia F. Křížíka se na Dětské scéně představil už druhý přehlídkový den, a to inscenací Omyl (dvě rodiny – v obou žije syn, o kterém si ostatní myslí, že je omyl – a ono to tak skutečně je.). Je to soubor, který na Dětskou scénu přijel už v pátek po obědě a odjíždí až ve čtvrtek po snídani, čímž se stal souborem, který na Dětské scéně vydrží rekordně dlouhou dobu. Nutno podotknout, že soubor Vydýcháno bude na Dětské scéně jen o něco málo kratší dobu.

Tak trochu kaskovský kamenný humor

V souboru Sedum divů světa je 14 členů od primy po kvartu i s panem učitelem, Františkem Kaskou, učitelem matematiky, chemie, OSV a třídním primy. František je permanentně veselý člověk, který se o svůj soubor umí výborně postarat, co se týče plánů na den, organizace, kamarádských rad atp. Čiší z něj zkušenost a je mu vlastní nadhled, díky kterému jeho soubor funguje, má pravidla, a ta se ctí a současně nespoutávají.

Pro členy souboru je typický specifický smysl pro humor, možná tak trochu kaskovský kamenný humor, kterým si podle slov Káti dávají členové souboru vzájemně „čočku“ (volný překlad autorky – dávají si do těla / dobírají si jeden druhého poměrně ostře).

Výlet do Adršpašských skal

Se souborem jsem se setkala už u snídane a společně jsme trávili i dopolední představení souborů, které byly do programu festivalu zařazené až na dnešní den. Následoval oběd a výlet do Adršpašských skal. Původní rozhodnutí cestovat autobusem mě uvedlo do situace zvané „hon na Kinedryl“. Nesehnala jsem ho. Neměl ho ani pan učitel František v tašce plné jiných prášků, kapek, náplastí atp.

Ve výsledku autobus stejně nejel. Ulevilo se mi, i když to pro denní plán souboru byla komplikace. Vyrázili jsme do skal vlakem. Už samo čekání na něj bylo zajímavé. Holky a kluci se rozhodli poslat do školy pohled a psaní bylo zdrojem bujarého veselí.

Holky: „Dobrý den, milý pedagogové...“ – Kluci: „Máme výhru jistou.“ (smích) Pan učitel radí a potom si čte, co vzniklo: „...Doufám, že se máte dobře Vy bez nás jako my bez Vás. Těšíme se na Vás přiměřeně.“

Rádi zlobíme

Ještě na nádraží jsem se dozvěděla, jak vznikl název souboru – Sedum divů světa. Petra mi vysvětlila, že původně bylo členů souboru sedm a „co člen, to div.“ František mi dovysvětlil, že původně měli dva návrhy. Buď Týden (jako pondělí, úterý atd.), nebo Sedum divů světa. A proč sedum s u? Na to měl František jednoduchou odpověď: „Prostě rádi zlobíme.“

Cesta do skal byla vyčerpávající, protože jsem si sedla ke Katce a k Vaškovi. Katka je dívka skutečně svérázná. Už v trutnově si ode mě půjčovala koloběžku a učila mě na ní skákat. Je to sportačka, přesněji florbalistka a plavkyně, která má ráda nejen sport, ale hlavně pohyb, aktivitu, prostě se pořád musí něco dít. Jak o ní říká Petra: „...“

je to sportačka, někdy cholerik, ale jinak super!“ S Katkou je jedna ruka Vašek. Momentálně má sádku na ruce, a to z divoké jízdy na inlineových bruslích, protože se při ní chtěl fotit. Jsou sehraná dvojka, která říká věty nebo souvětí půl na půl, např. Katka: „Mě to uráží.“ – Vašek: „A mě to ponižuje.“

Po trase dlouhé cca 3 km

Holky cestou vyvolávají duchy a chystají se také na večerní vyvolávání. Andrea přesvědčuje pana učitele o různých vlastnostech různých duchů, dušuje se, že je to pravda a ať se prý pan učitel zeptá ostatních holek. František reaguje: „Proč bych se ptal těch druhých, když jsou to stejný telata jako ty?“ Už chápu, že se tak vyjadřuje v rámci pravidel jejich humoru.

V Adršpachu jsme se vydali po trase dlouhé cca 3 km. Pohled na skály byl fantastický. Viděli jsme Indiána, Homoli, Varhany, Přílbu, Starostu, Milence, Sloní náměstí atp. Do této krásné prohlídky občas pronikaly různé zajímavosti, např. Jarkova prezentace písničky: „Chňap, chňap, chňapík, chňapi, chňapi, chňap. Já jsem ten chňapík, váš těžký krokodýl, je ze mě chlapík, teď mám už hodně sil. Zmáčknu mouchu, komára, já chňapu rád, no to je prýma hra...“ Při pochůzkách krásným prostředím byla neustále legrace a ještě jsem se dozvěděla spoustu vtipných či jinak pozoruhodných drobností: např. že je Andrea ukecaná, večer se kvůli ní nedá spát a ráno zase všechny už brzy budí...

Káťa chvílkami nosila na zádech Nikču, protože to předtím dělala Petra s Andou. Procházeli jsme skalní branou, která vypadala jako vchod do Morie. Pohádkové prostředí údajně využili filmaři např. na pohádku Z pekla štěstí. Skály jsou krásné, ale trochu chladné. Šli jsme často po schodech nahoru, často po schodech dolů, viděli jsme malý vodopád, velký vodopád, prošli jsme Myší stezkou, kterou by jen tak někdo korpušnější postavy neprošel.

Káťa se snaží v ponožce nenápadně vynášet písek z chráněné krajinné oblasti. I když možná to bylo skutečně nezámyslné. Písku je všude spousta, jak jinak. Standa dokonce tvrdí, že má písek všude. Petra glosuje: „Pískovec je úlomkovitá usazenina.“ Sebastian se žene do schodů jako blázen. „Je líný chodit nahoru pomalu.“ směje se pro změnu zase učitel František. K pestrosti výletu patřilo i to, že Andrea ztratila náušnici a bohužel jsme ji už nenašli.

Šlechtic před společností nikdy nemluví o svých slabostech

Správný výlet se neobešel bez zranění. Sebastian se obětoval a odřel si koleno, aby má reportáž nebyla nudná a aby obsahovala alespoň trochu napětí. Díky Sebo, to bylo šlechetné. Pan učitel František Sebastianu odborně ošetřil a šlo se dál. Martina ještě stihla dodat: „Šlechtic před společností nikdy nemluví o svých slabostech.“ – Gábina: „Z toho vyplývá...?“ A nevím, kdo dodal, že Sebastián je donchuán – jeho zranění bezesporu přispělo k jeho hrdinské image.

A dál se šlo a povídali jsme si. Dozvěděla jsem se, že v předešlých dnech pobytu na Dětské scéně soubor nezůstal pouze v Trutnově. Do jejich plánů spadala pondělní návštěva zoologické zahrady Dvůr Králové, dnešní Adršpach, chtěli si také projít Trutnov, ale ten je ve výsledku tolik nezaulal. Dále pomýšleli na plavání, protože vědí o zdejších hezkém koupališti, nebo na návštěvu Kuksu. Ale na to už času nezbyvá.

Za čím do Plzně?

Na co by kluci a holky ze souboru nalákali lidi do Plzně? Na bezva lidi, pivo, hezký holky, historické centrum města, bezva jídlo, Gymnázium Fr. Křižíka, protože je super... – „My jsme lákadlo, ale hlavně pivo...“ – Petra: „Na super hospůdky v Kolářovce. To je ulice kousek od centra města – hospůdky, kavárny, bary...“ – František doplňuje: „V Plzni je krásné historické centrum včetně Kostela sv. Bartoloměje, na náměstí je tam celá výuka jako na talíři, od renesance přes všechny styly až po dnes, v podzemí je vidět celej základ města...“

Co pro vás bylo nejtěžší při přípravě představení? S čím jste se nejvíce nadřeli? „S výslovností Kolesogetův statek. (smích) Aby všech 12 lidí šlapalo spolu, spolupracovalo spolu, aby se všichni soustředili. S touhle jejich energií je to někdy opravdu kumšt. Potom uhrát scénu, kdy Káťa hraje maminku a nachází ztraceného syna. To byl problém vždycky, vždycky dostávali záchvaty smíchu a nešlo s tím nic dělat, to byla základní krize při dodělávání představení...“ dozvídám se.

Duše člověka, podobá se vodě

Sebastián a Honza jsou kamarádi, mají stejné nápady, líbí se jim stejné dívky, jdou do stejné praštějších nápadů. Viděli na přehlídce ve Stříbře apokryf Zrození Krista a pod jeho dojmem teď obletovali bustu Goetha a vykřikovali: „Zabij ho! Ať dlouho trpí! Zbav se ho! atd.“ Chvilku jsem koukala jako blázen, ale kluci mi všechno hned vysvětlili... Dál jsme dorazili na vyhlídku, kde je umístěna cedule s Goethovým citátem:

„Duše člověka, podobá se vodě, z nebe přichází, k nebi stoupá a zase musí padnout k zemi. Kroužit věčně.“

Johann Wolfgang Goethe

Dívka s písekem na řasách

Při čekání na zpáteční vlak si všichni vytřepáváme písek z bot a Andrea si stěžuje na písek i v řasách. „To je ale poetické,“ směje se pan učitel. „Andrea je dívka s písekem na řasách.“

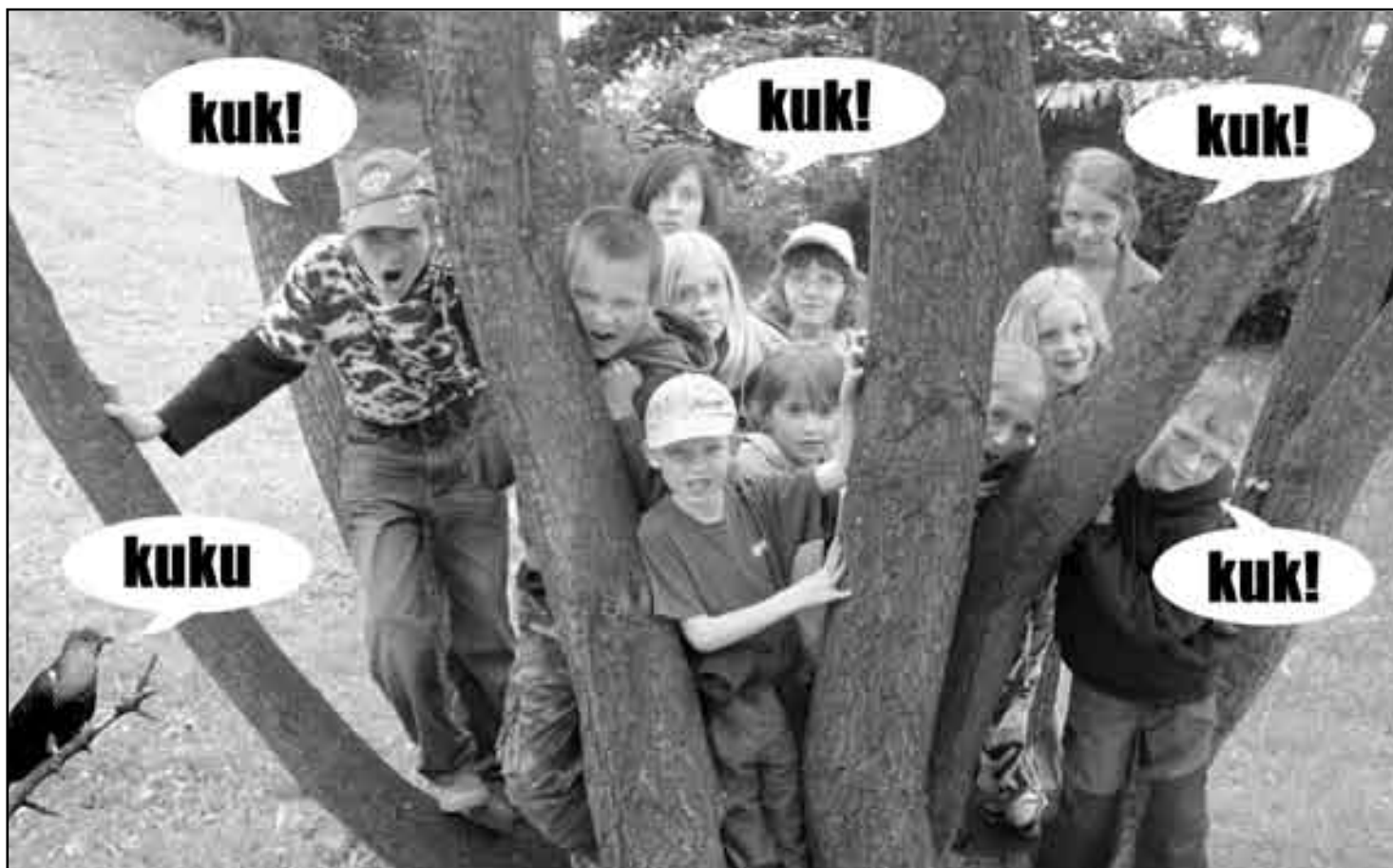
A jedeme zpět do Trutnova a kluci hrají cosi na mobilech a holky si hrají s přenosem svých myšlenek, celé je to bláznivě jejich způsobem a František je pořád ve své sympatické pohodě a mně vyvstává jedno z jeho prvních souvětí, které mi ten den řekl. „Můj soubor jsou takoví pohodáři. Rozhodně ale na svých bedrech nenesou tíhu celého světa.“

A to by odpovídalo jejich bezelstné hláске dne. Stěžovali si, že neviděli představení, protože před nimi seděli: „...ti porotci, jeden plešatej a druhý chlupatej.“ Pomocí doplňujících otázek jsem zjistila, kteří dva porotci to jsou.

Milí divové světa, děkuji za dnešní den.

Gábina

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ BISKUPSKÁ PRAHA, kuk!

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Jmenuji se Tereza Barošová, je mi jedenáct let. Do dramafáku chodím rok a půl a baví mě. – Ahoj, jmenuju se Ondra Hradil, do dramafáku chodím tři roky a baví mě. Konec. – Ahoj, jmenuji se Eliška Trefilová, je mi jedenáct let a do dramafáku chodím necelý půlrok a zatím mě baví. – Ahoj, jmenuju se Natálie Mrlinová, je mi jedenáct let, do dramafáku chodím dva roky a baví mě. – Ahoj, jsem Daniel Schmied, je mi jedenáct let. Do dramafáku chodím pět roků a baví mě to a líbí se mi tady.

Jsme z Valašského Meziříčí. Chodíme do základní umělecké školy do literárně-dramatického oboru. Na představení, které jsme vám tu ukázali, jsme pracovali dlouho. Devět měsíců. Práce v kolektivu nás baví, takže se na Vánocích pracovalo dobře.

Představení v Trutnově neproběhlo podle našich představ, protože jsme měli za sebou šestihodinovou cestu vlakem s třemi přestupy a krátkou noc.

Pobyt v Trutnově nám zpestřila zkouška u kostela a nejvíc se nám tady líbila Dračí ulice.

(přepis audiozáznamu Gábina)

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ BISKUPSKÁ PRAHA, KUK!

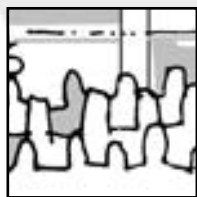

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA ÚTERNÍ PŘEDSTAVENÍ

O Vánocích, které nechtěly být

Zkušena vedoucí sáhla po textu, který přesto, že je psán krásným jazykem Josefa Čapka, pro práci s dětmi staršími 9 – 12 let mnoho nenabízí. Text je výchovným poučením, že pokud děti budou zlobit, neprijdou Vánoce. Vedoucí vystoupení realizovala se dvěma chlapci a dvěma děvčaty jako ryze recitační. Hlavní slovo měl nejzkušenější chlapec, ostatní více či méně sekundovali. Děti oblečené do slavnostních bílých košil, černých kalhot a sukní občas použily jednoduché rekvizity (čepice a pláštěnky), většinou stály vedle sebe v řadě, někdy byly naaranžované do jednoduché choreografie. Text sdělovaly, bylo znatelné, že je zajímavá a baví. Na jevišti spolu však příliš nekomunikovaly, jejich projev poněkud postrádal hravosti a uvolněnosti. V recitaci děvčátek se ozvalo občas nepříroze-

né školácké „vlnkování“. Vedoucí mohla nabídnout dětem více motivací pro rozehrávání.

- aktivizovat děti k přirozenému pohybu
- prohloubit partnerské jednání
- tvořivěji využívat rekvizity

Ema Zámečnicková a Eva Polzerová

Saki

Členové turnovského souboru, který se představil na Dětské scéně už vloni, dospěli do věku, kdy vyrostli z „dětských“ námětů a projevíli zájem vyzkoušet si něco zcela jiného, než jsou látky obvyklé v práci mladších dětských souborů (pohádky, příběhy s dětským hrdinou, hravé nonsensové texty). Vedoucí jim nabídla několik Sakiho povídek a oni si z nich vybrali tři, které spojuje téma konfrontace dětského vidění světa se světem dospělých – Haraburdárna, Nevhodná pohádka a Morlvera.

Lektorský sbor ocenil, že soubor sáhl po látkách kvalitních a pro tento věk vhodných. Odrazový můstek k inscenaci – volbu předlohy – lze tedy rozhodně hodnotit jako šťastný. A přesto turnovská inscenace vzbudila v lektorském sboru i v seminaristech, kteří se vyjádřili na semináři o inscenacích, určité pochyby, vyvolala řadu otázek a přiměla je k zamyšlení zejména nad možnostmi dramatizování a inscenování Sakiho próz.

První okruh problémů souvisel s dramatizací, kterou vedoucí členům souboru připravila. Pominout vyprávěcký part Sakiho próz a dramatizaci postav na tom, že se z textu vytáhnou pouze přímé řeči postav a mírně se upraví, se ukázalo jako nepřilíh šťastný krok, protože tím dramatizátorka do značné míry potlačila to, co patří k Sakiho poetice. Navíc se malá dramatizátorská zkušenost projevila i v nešikovném vedení příběhu hlavně v poslední povídce, které mělo za následek, že se diváci obtížně orientovali v ději a zcela jim unikla pointa.

Další komplikace padají na vrub režie, která hráčům poskytla málo nosných prostředků k vytváření postav. A tak dětem, které navíc nejsou příliš vybavené, nezbývalo než se uchýlovat k šaržím a prvoplánovým grimasám nebo i zbytečným deformacím hlasu. Týkalo se to hlavně postav malých dětí (v Nevhodné pohádce a v Morlverě). Zdarilejší byly postavy tetičky a Mikuláše v první povídce. Inscenace působila dojmem, že nevznikala na základě promyšlené koncepce, ale spíše krok po kroku, z různorodých a různě kvalitních nápadů, které se v průběhu zkoušení vršily, aniž byly nakonec podřízeny celku a aniž se zohlednilo, jaký mají mít význam a funkci v tvaru inscenace.

Jako velmi problematické se jevíly rytmizované a rozposybované „titulky“, v nichž děti neúnosně „tlačily na pilu“. I při dopoledním i při odpoledním představení působily spíše jako samoúčelné exhibice. Ani v tomto případě se soubor se Sakim a jeho specifickým humorem nesetkal.

Jaroslav Provazník

Ve dvě na hruškách

Již při vstupu diváků do hlediště se na scéně pomalu otáčí velká Zeměkoule. Přes důmyslný mechanismus ji pomalu otáčí šlapající cyklista se žlutou přilbou na hlavě. Na Zemi se postupně začínají odehrávat příběhy lidí, zvířat a jedné pohádkové bytosti. Vše začíná tím, že se dva školáci v příjezdějším autobuse domlouvají na setkání ve dvě hodiny po škole. Pastervec na Sahare vyhání krávu na pastvu k sousedům a přemítá, že ve dvě bude pořádné vedro. V Austrálii se setkává ručitel s dlužníkem a slovně vymáhá své peníze. Domlouvají se na splacení dluhu ve dvě. U banky se shodnou dva lupiči, že ve dvě ji vykradou. Prolétne vrána. Nad Zemí rotuje v raketě Ivan Ivanovič Gigarín a v rádiovém spojení je slyšet zpráva, že ve dvě hodiny sestoupí na Měsíc. Z chaloupky na kuří nožce vychází Baba Jaga a hlídá svou hrušku. Děti po nechutném obědě jdou ve dvě krást hrušky. Baba Jaga je načapá, děti však stihnou utéci. Čarodějnice vyhrožuje, že krádežím udělá konec. Pastervec obtěžován masarkou ji zamáčkne. Pro mrtvou mouchu přilétá smrtka. Následně si přichází pro mrtvého věřitele, kterého nechtěně zabil dlužník, odnáší mrtvého policisty, kteří zasáhnou při akci v bance a také mrtvého lupiče, kterého při přepadení v bance nechtěně zastřelil jeho kamarád lupič. Nad tím vším stále v raketě krouží kosmonaut. Lupič a dlužník utíkají před zákonem a náhodně se setkávají u hrušky. Vylezou na ni a schovají se v její koruně. Objevuje se nasupená čarodějnice a začaruje hrušku. Od tohoto momentu, kdo na ni vyleze, nikdy již nesleze. Dva muži zůstávají navždy na hrušce. Přilétá smrtka pro Babu Jagu. Ta ji posílá na hrušky. Smrt chce tedy od mužů v koruně jednu shodit, ti ji však lákají, ať si sama natrhá. Smrt také zůstává navždy uvězněná na stromě. Od této chvíle se lidé na Zemi přemnožují, nikdo neumírá, přibývají další a další domy, lidé, zvířata, mouchy,.... Planeta je čím dál těžší a těžší a šlapající muž se snaží s vynaložením nemalého úsilí jí otáčet. Náhle se však rozhodne, sesedne z kola a odchází. Scéna hasne a ve tmě bliká raketa nesmrtelného Gigarína.

Celý příběh se rozehrává na veliké kašírované kouli s velmi malými loutkami na drátech, které zručně vodí jediný loutkoherec, autor celé inscenace, patnáctiletý Jakub Maksymov. Na kole šlape Pavel Holínský. Inscenace vznikla pod pedagogickým vedením paní Jarky Holasové.

Obdivuhodná inscenace vyprovokovala členy lektorského sboru k dlouhé diskusi, ze které vyplynula řada otázek:

Kdo je šlapající muž otáčející Zeměkouli? Hybatel? Bůh? Slunce? Kam v závěru hry odchází?

Proč svět zanikne v důsledku jednoho kouzla Baby Jagy?

Proč jediný, kdo přežívá, je právě Gigarín?

Kam ve chvíli zániku Země zmizela Baba Jaga?

Co nám chtěl Jakub Maksymov svou inscenací vlastně sdělit?

Byli bychom rádi, kdyby nám mladý tvůrce v některé z příštích repríz tyto otázky zodpověděl. Pomohlo by nám to a inscenaci taky.

Tomáš Volkmer a Hana Galetková

Věrka

„Naše sny se často rozplynou...“ Tato věta, kterou čtyři herečky inscenace na počátku adresují publiku, je podtitulem a zároveň tematickým shrnutím skromného děje, a následným jevištním děním je dále jen ilustrována, především v rovině emocí, přenášeny na diváka. Spíše než o příběhu můžeme mluvit o jedné dramatické situaci: Věrka se musí „rozhodnout“, na jakou školu půjde, ale jak ze strany matky, tak ze strany učitelky je tlačena k tomu, aby místo na vysněnou pedagogickou napsala do přihlášky „zemědělkou“. Zobrazování jejich vnitřních stavů, snů i vzpomínek v inscenaci střídají situace z reálného života (dialogy s matkou, učitelkou, kamarádkou) a také Věrčiny promluvy do publika, doslovující, ale málo charakterizující Věrku samotnou.

Téma závažné a aktuální, které si autorky inscenace společně s vedoucí vybraly, se bohužel nepotkalo s adekvátním obsahem, materiálem pro jevištní ztvárnění. Vedoucí napsala autorský scénář, který nabízí málo prostoru pro herecké jednání, akci; vyhýbá se dramatickosti a otevřenému konfliktu (ke kterému téma objektivně směřuje!). Rovněž zvolené prostředky – populární, emotivně působící hudba; recitace Kašparovy „Tulíkrásky“; roztržení igelitu; náznakové kostýmy; čistý spisovný jazyk v promluvách postav i rezervovaný, monotónní styl hraní – se podílely na tom, že inscenace působí prvoplánově a zatěžkaně. Věrčiny vzpomínky na dětství a smrt otce, zprostředkované živými obrazy a pantomimou, nejsou motivicky provázané s dalším dějem, a tak na konci inscenace, kdy Věrka roztrhá sešit se svými básněmi, jakoby už nikdy v životě nechtěla a nemohla psát, můžeme jen konstatovat ve shodě s diváky na dětské diskusi: „Věrka neměla naději – nebylo co řešit.“

Projev hrajících dívek je přirozený, působí upřímně a otevřeně. Představitelka učitelky inscenaci oživila, směřovala ke konkretizaci vztahů mezi postavami. I z dětské diskuse vyplynulo, že problém je v pravděpodobnosti námětu a motivaci Věrky: proč se smíří s rozhodnutím učitelky a matky? Proč by se nemohla se dvěma trojkami na vysvědčení hlásit na pedagogickou školu? Lektorský sbor navrhoval souboru při zpracování takového tématu opřít se o dobrou předlohu a také – z hlediska autentičnosti výpovědi – použít třeba vlastní verše dívek. Někteří mladí diváci se se stavem Věrky ztotožnili. A na druhou stranu – i představitelka Věrky byla při dětské diskusi nucena se nad její situaci – pousmát...

Eva Brhelová

VIDĚLI JSME

Ve dvě na hruškách

ÚTERÝ OČIMA MATKY BLÁŽKOVÉ

Tak dneska to byl blázeňec, skoro jako když byly recitace se souborami dohromady, nahoru do Trdýlka a zase zpátky. To sem si teda dala. Ale zase z toho kopce dolů se jde líp než opačně.

To vám teda řeknu, ten kluk na tom rotopedu se docela nadřel. Celá zeměkoule! U nás ve fitnessu, kam chodím taky uklízet, mají jinačí stroje. Na těch by tu zeměkouli utáhli líp. Ale výchovný to nebylo vůbec. Mordy, vloupáčky a smřák do toho, no já nevím, co si ty děti vodnesou? Úplná sodoma gomora.

Tomu ale nerozumím, proč ta máma nutila holku na zemědělkou, když ta holka neznala ani kytky. To za nás jsme kytky lisovali, abysme je dobře poznali. A já moc dobře vím, že žádná tulíkráska není. Buď tulipán a nebo sedmikráska, ale to si člověk musí rozmyslet, než začne dělat divadlo. To mají z toho klonování. Já bych na tu zemědělkou docela šla. A taky to bylo takový citlivý,

Ale o těch Vánocích, co jako nepřišly, to bylo smutný. Děti bych strašila radši Karkulkou. Ale moc jim to slušelo, na svoje děčka na Vánoce letos taky přiřiju rolničky. To bude místo koled, stejně naše děti zpívají falešně a táta to nerad poslouchá. Jo a vánočka, ta se mi povede vždycky. Vánoce nevánoce.

Asi to další představení nazkoušeli teprve od včerejška, protože ten pán na jevišti četl třetí číslo novin. To vyšlo teprve včera, to dá rozum. Líbilo se mi to volání saky paky, akorát, že si nic nebalili a já nevím proč. Košík tam přece byl, tak proč do něj nic nedávali? A proč pořád to volání opakovali, to bylo jako v písničce, když se opakuje třeba Jsem písnička, můžeš mě hrát, jsem básnička, můžeš mě psát. Možná proto se mi to tak líbilo. Dycky si to pouštím, když štríkuj ponožky, to mi jde práce od ruky. Jako ta teta, co měla na sobě šaty jako mám já. Jsou to moje parádní. Někdy si ale pouštím rádio a byl tam taky zajímavý pořad o všelijakejch nebezpečnejch zvířatech. A byla tam taky ta moucha tse – tse, co kvůli ní našinec furt spí. To jsem si říkala, jestli třeba neštípla toho mýho. Když je ta moucha Tse –Tse tak strašně nebezpečná, tak bych s ní v souboru nespoupracovala.

Nezávislá Blažková

VIDĚLI JSME

Věrka

O Vánocích, které nechtěly být

Saki

ZÁZNAM ZE SEMINÁŘE K INSCENACÍM 4. BLOKU

Dynamický den, ve kterém jsme hodně měnili místa působení, končil opět v kině, kde se sešli lektoři, semináristé a všichni ti, kteří si chtěli porovnat své názory na dnešní představení a inscenace. Také se hovořilo o tématu, který byl nastolen

v otázce pro semináristy: Role režiséra v dětském divadle.

Ve dvě na hruškách – Někdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Seminář D

Dobry nápad – zeměkoule, cyklista...

Zřetelný hlas vodiče.

Skvělý výraz cyklisty.

Dobrá 1. část – expozice (1. polovina), potom začalo upadat – příliš mnoho technických záležitostí, přestalo nás to představení překvapovat, upadl tempo...

Tip: mohli by být dva vodiči – jestli je to technicky možné, nebo podavač loutek.

Mrzelo nás, že nedržely suché zipy, Smrtka nemohla posbírat mrtvé...

Opakované scény by se měly zkrátit.

Chybělo nám vysvětlení, kdo je cyklista.

Neukončeno: „Co se stane se Zemí?“

Gigarín s raketou některým lidem dokonce vadil.

Raketa nezůstávala na scéně – zapomínali jsme na ni. Jaký měla význam?

Režie:

Myslíme si, že vodič hodně spolupracoval při režii. Chyběla nám dramaturgie.

Lektorský sbor – Marie Poesová a Tomáš Volkmer

Tomáš Volkmer souhlasil s osnovou názorů semináristů. Uvedl, že prvotní nadšení, vyvolané nápaditostí – tím, že vidíme zeměkouli, která se otáčí pomocí nějakého hybatele, postupně vyprchá. Dojde k polapení Smrti a je to pohádka ...Planeta se začne nabalovat paneláky – tehdy jsem se začal domnívat, uvažuje lektor, že půjde o civilizační problém. Cyklista se ještě jednou pokusí pohnout planetou, pak jde pryč. Vypadá to, že největší nebezpečí pro planetu je čarodějnice, která zakleje Smrt. Škoda té radosti z představení. Prvotní nadšení z inscenace nás nutilo přemýšlet. Zpočátku to je absurdní obraz světa – zloději, školáci, čarodějnice. Ten civilizační problém nás pak vede jinam.

Marie Poesová uvádí, že po prvním zhlédnutí inscenace byla nadšená. Pak se pro ni inscenace stala hůře uchopitelnou, proto se snaží vnést jasno tím, že se ji pokusí převyprávět. Hybatel šlape na kole. Je možné, že je to Bůh. Na světě se odehrávají špatnosti. Tam vidí lektorka jedno téma, které končí v okamžiku, kdy se čarodějnice rozhodne skoncovat se zloději svých hrušek, zakleje strom – kdo na něj vyleze, nemůže dolů. Vše se stane kolem druhé hodiny. Kolem druhé hodiny spadne i hybatel. Není jasné proč. Přesně tehdy si přijde i Smrt pro čarodějnici, ta jí nabídne hrušky. Na hrušce uvěznění zloději nalákají na strom i Smrt. V určitém okamžiku Hybatel čte o poměrech na planetě, kde jediným pozitivem je to, že už nejsou vraždy a sebevraždy. Ještě se pokusí šlápnout – pohnout zeměkouli, pak odejde. Hybatel by mohl být Sluncem. Lektoři vysvětlují, že vedoucí souboru uváděla, že se chlapec hodně

s svým tématem zabýval. Podle Ptolemaia – když se přetíží planeta, tak se přestane otáčet. Odlétá pouze kosmonaut a jeho družka. Je tam tedy několik otazníků – kdo je Hybatel, kdo je kosmonaut – je to naděje? Lidé, kteří zůstávají v tom pekle neotáčející se planety. Absurdita ad absurdum. Chlapec vycházel z předlohy, kterou byla španělská pohádka Paní bída, ale byl to jen impuls. Na patnáctiletého kluka je to výkon úctyhodný. Chlapec je velmi výraznou osobností, má svou představu o tom, jak má věci hrát. Vedoucí říká, že on si musí projít tím, aby ho to zrazovalo, aby ho to posunulo. Je svěbytný. Jeho poznávání je „pomalejší“, je to osobnost.

Další diskuse

Přimlouval bych se za to, aby se hrálo na stupínku, aby bylo vidět i na loutky, které umřely, aby všichni viděli...

Není jasné, kam ty postavy padají – v tom původním znaku není jeviště. V okamžiku, kdy je představitel začne sbírat z jeviště – co tedy vlastně je – to jeviště.

Věrka – ZUŠ V. Petrželky Ostrava

Skupina C

Klady představení:

Téma, které patnáctileté řeší – rozhodování kam na školu.

Dívky byly během představení na sebe navnímané.

Použití některých zajímavých prostředků (igelit), které ovšem nebyly vytěženy.

Zápory představení:

Monotónní, sentimentální a příliš poetické představení.

Chyběl konflikt a jasná situace – někteří na konci čekali i sebevraždu Věrky.

Nerohodnutí, jakým stylem se představení bude hrát (prolínání různých stylů).

Kombinování reprodukováné a živé hudby a její volba (použití hitu).

Chyběla autenticita dětí.

Jazyk, který neodpovídá běžné mluvě dnešních dětí.

Nevytěžení použitých prostředků.

Chyběly divadelní kontrasty.

Lektorský sbor – Eva Polzerová a Eva Zámečníková

Ema Zámečníková připomíná, že toto představení má asi derniéru. Lektoři zdůrazňují, že je nebezpečné vybrat pro tuto věkovou kategorii srdceryvný příběh, i když je to téma, které dívky zajímá. Taky to, že jde dívka na zemědělkou, z vnějšího pohledu není zase taková tragédie. Bylo by lepší, kdyby vedoucí šla na toto téma oklikou. Jinak jsou holky krásný, šikovný a světička. Dále lektorka uvedla, že verše jako Tulíkráska jsou sice pro dívky dojemné, ale mohly napsat vlastní básničku.

Eva Polzerová ocenila práci vedoucí s tímto souborem a zdůraznila, že problémem byla předloha – nepředloha. Zvlnikla na základě skutečného příběhu. Lektorka se také vyslovila k otázkám režie. Když učitel něco přinese, už

tím, že je to on, kdo to přinesl, děti někam posouvá. Vždy je lepší režirovat skrze děti, ale tady se to nestalo.

Další diskuse:

Dramaturgie je CO a režie je JAK. Co pak ten režisér může dělat, když vlastně není CO.

I když holky tihnou k patosu – je třeba je přivést k nadhledu.

Nenabízet takový text holkám, nenechat je zabřednout.

O Vánocích, které nechtěly být – ZUŠ Valašské Meziříčí

Seminář B

Zaznamenáno z besedy, protože žádný text nebyl dodán.

Seminaristé ocenili, že děti zvládly velký text, bylo jim rozumět, dívali se do diváků.

Byli na pochybách, o jaký tvar se jednalo – někomu chyběla akce.

Spíš se to jevilo jako recitace. Prostředky, které to mělo zakčnit nám vadily – např. převlékání Vánoc.

Zásah režiséra byl podle seminaristů velký, šlo spíš o choreografii, ale necítili jsme, že by byli „zmanipulováni“.

Upozorňovali i na gesto, kterým jeden chlapec pohládl toho druhého.

Lektorský sbor – Eva Polzerová a Ema Zámečnicková

Lektorky k názorům seminaristů doplnily, že kluci byli šestáci, což posunulo pohled na vystoupení. Ema Zámečnicková uvedla, že byl vybrán text, který je černobílý, je to plakát. Přesto má pocit, že děti nejsou příliš svázané. Holčičky pak pokládá za recitátorky. Ten větší chlapec se soustředil na diváky. Děti nebyly spolu na jevišti, nereagovaly na sebe... Lektorky dále připomínaly, že se mluvilo o kostýmu – černé kalhoty a bílé košile. To má také svůj vliv, takže se děti příliš neuvolní. Vedoucí souboru v debatě s lektory namítala, že jiná porota jí kostým pochválila.

K otázce režie lektori souhlasili s názorem seminaristů, že šlo až o jakousi minichoreografii.

Další diskuse:

Cítil jsem tam deficit vztahů.

Při černobílosti textu je další práce mnohem těžší.

Nebylo to režirované, ale aranžované – kde je to divadlo?

Pro mě je výchozí text, aby ho děti přijaly za svůj, aby to šlo z nich. Pak hledám prostředky ke sdělení. Někdy je to jasné, že jde o divadlo, ale někdy je škoda to zavírat do škatulky.

Je pro mě záhadou, že když byly zaranžované, tak působily přirozeně.

To proto, že děti věděly, co říkají, rozuměly tomu.

To není pejorativní, jestli to jde z vnitřku.

Někdo to označil za ornament.

Připadaly vám tyhle děti zlobivé? Tady jsem tomu nevěřil, že jsou zlobivé, a to bylo hned na začátku.

Saki – Není to – ani to, ZUČ Turnov

Seminář A

Nejdříve jsme se bavili o předloze. Vystála nám otázka, podle čeho se pozná, je-li text vhodný k dramatizaci. Někteří z nás si např. myslí, že tento text vynikne více v recitaci, než v hraném divadle, představení bylo také přirovnáno k rozhlasové hře.

Dozvěděli jsme se, že se jednalo o práci dětí, že se jim text líbil, a proto na něm chtěli pracovat.

Chybělo nám více napětí, když dítě vstupovalo do prostředí, kam nemůže, které je pro ně tajemné.

Zaujaly nás předěly, které byly živé a akční. Bylo nám líto, že tento „náboj“ nepřetrval v průběhu celého představení.

Zabývali jsme se také otázkou, proč dívky hrají chlapce.

Lektorský sbor – Hana Galetková a Jaroslav Provazník

Lektori zdůraznili, že děti baví čist Sakiho, je to vidět i na jevišti, že do toho šly s chutí. Poetika Sakiho je však výrazná a je tam vypravěčský part, který v sobě skrývá klíč k příběhu. Nelze tam nechat jen přímé řeči, to pak zmizí Saki. Dramatizace vedla k rozpliznutí. Nenašel se klíč pro zachycení malých dětí, to vede k pitvoření, k přehrávání, což je na hranici vkusu.

V režii se podle lektorů projevila ledabylost – když byl nápad, tak se tam dal. Není možné, např. pominout, že se děj odehrává ve vlaku. Velmi vadil ten „spojovák“ – to repování, které také bylo na hranici vkusu. Hana Galetková upozornila, že není jasný ten „fór“ povídky z vlaku. V jiné povídce není čitelné, že to jsou Mikulášovy fantazie.

Další diskuse:

Jsou tam i momenty dobré. Teta je přijatelná v první povídce.

Vedoucí říká, že je v začátku režijní práce. Hledá si cestu.

Je třeba přenést postoj vypravěče do role. Je to věc náznaků. Významy jsou až za tím.

K Sakimu a dramatizaci vyšel scénář Hanky Nemravové – Nevhodná pohádka.

Ale to už zase byl konec a za chvíli začínalo doplňkové večerní představení Komunikační etudy souboru KUK!

Zachytit a zapsat se pokusila Jindřiška

VIDĚLI JSME

Věrka

O Vánocích, které nechtěly být

Saki

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

HORKÉ ZPRÁVY SE SLADKOU PŘÍCHUTÍ

Co by se stalo, kdyby... Smrtka zůstala přilepená na hrušce?

Co by se stalo, kdyby... Vánoce už nikdy nechtěly být?

Co by se stalo, kdyby... Věrka bojovala za to, čím chce být?

Co by se stalo, kdyby... žáby plavaly v mléce?

Co by se stalo, kdyby... ovce byly krvežíznivé?

Co by se stalo, kdyby... na Nivách začalo být tepleji?

Co by se stalo, kdyby... chom se už nikdy nedozvonili na redakci?

Co by se stalo, kdyby... redakční pes Matěj spolkl klíče od redakce?

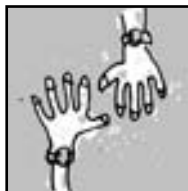
Co by se stalo, kdyby... Jakub Maksymov zůstal připíchnutý k podlaze Divadýlka Trdýlka připínáčkem?

Co by se stalo, kdyby... Zorka vychladla?

Co by se stalo, kdyby... Miládka zahořkla?

Co by se stalo, kdyby... ...nám nedošla inspirace?

Na Nivách to dnes moc nevěřelo, diskutovalo se vláčně, dokonce s pláčem, možná to bylo soutěží v kontinuitním běhu o vítěze, který se dostane na druhý konec sálu jako poslední, která započala dosti zpomalenou atmosféru. Možná to bylo tím, že ne všichni svá představení navzájem viděli. Možná to bylo únavou ze tří odehraných představení. Klobouk dolů. Přesto se k jakýmsi závěrům došlo:

O VÁNOCÍCH, KTERÉ NECHTĚLY BÝT

Líbilo se: roztomilé; krásná výslovnost; pěkně mluvené slovo; šťastný a veselý; pěkné, boží, cool; skupinová citlivost (neskákali si do řeči a nemluvíli najednou); pláč nad dárečky nejlepší; hezké kostýmy;

Nelíbilo se: poněkud vražedný výraz některých herců; málo herecké akce; zavřeli si možnost hrát; hodně statické

Jiné poznámky: nebylo to divadelní, ale recitační představení; herecká složka nalezena jen u situace s pláčem, v prání a u čepic; diskuze nad stářím textu a výrazy (vážené obecnost); úvahy nad rozehráním některých situací, obzvlášť u nepovedených Vánoc (rozbředlé vánočky, cukroví...); na představení začali pracovat před Vánocemi r. 2006; teď odešla ze souboru holčička, Tereza musela přezkušovat za ni; ráno se jim hrálo nejhůř

SAKI

Líbilo se: super děti ve vlaku; zpěv; neobvyklé; práce kolektivu; srandovní; originální; žába v mléku; pocit pobavení, zasmáli jsme se; dobré herecké výkony; zpěv – vodítko, že jdeme dál; dobrá scéna s klobouky v komoře;

Nelíbilo se: neukončené; zmatek; „školní představení“ (někdy působilo příliš naučeně, některé věci nedotažené, rychlé odchody, neposlušnosti se navzájem); nepochopení některých scén a toho, že jsou to 3 jednotlivé příběhy; hledání společné linie představení – možná způsobeno kostýmem tety, který byl vždy stejný

Jiné poznámky: „Ala mi zatrhl dělat si z toho srandu“ (po 1. představení byli zpruzení, a tak si v 2. začali přidávat text a dělat kravinky); představení vznikalo z improvizací nad texty, paní učitelka je podporovala ve vlastní tvorbě a názorech; vyprávěče původně neměli, případně jím byl někdo jiný

VE DVĚ NA HRUŠKÁCH

Líbilo se: dobrý nápad; krásné rekvizity; zajímavý nápad; dobrá zeměkoule; hezká hudba; kolo; hezká helma; hezké, nápadité; to, jak překonávali vzdálenost i tisíce kilometrů jediným hupnutím; scéna s přidáváním domů – skvělé, jak cyklista četl text a ono se to zároveň dělo; raketa, to jak, se pak svítilo; vrána; výraz Jakuba u točení raketou

Nelíbilo se: nepochopení konce; nepochopení Gigarín; nepochopení svačinka; místy zbytečné řeči; nespojitost mezi jednotlivými příběhy;

Jiné poznámky: „Dejte mi do ruky organizátora a utrhnu mu hlavu !!! Kvůli němu jsme neviděli z představení nic.“; „kdo to napsal?“ - sám Kuba s Jarkou Holasovou; „kdo vyrobil zeměkouli a všechno?“ - fošnu udělal tatínek Kuby, kolo je kamarádka, zeměkouli kaširoval sám, loutky taky sám, zbytek kovár; kdo byl kluk na kole? – Bůh? Vyšší síla, ten, kdo otáčí zeměkouli a vším naším osudem, řád vesmíru. Jeho pád je jediným momentem, kdy má čarodějnice navrch a řád se poruší – když zrovna svačil, čarodějnice toho využila; kosmonaut Gigarín – myšleno více globálně, problémy jsou i kolem: „Jsem jediný nesmrtelný!“, ale přišel na to poslední; poučení, že se nemáme montovat do věcí, které nám nepřísluší, protože se může stát, že se do nich namontujeme v nepravou chvíli (cyklista může zrovna svačit a upadnout); Jakubovi padalo a rozbilo se i to, co normálně nepadá a nerozbíjí si, šlápl během představení několikrát na připínáček bosou nohou, zasekla se nahrávka atd.

VĚRKA

Líbilo se: supr čupr herecké výkony; hezky zahrané emoce; aktuální, silné téma; hezká hudba; zajímavé; umí hezky hrát na piano; rozehraná smrt táty jinými postavami; výměna postav přímo na jevišti; realisticky zahraná učitelka;

Nelíbilo se: Věrka neměla naději, nebylo co řešit; písnička Falling Slowly; nepravděpodobnost příběhu; zbytečně sentimentální a nasládlé; máma Věrky si občas zapomněla sundat zástěru; až příliš známá básnička Tulikráska Jana Kašpara (mohli použít své vlastní a nenutit nám, že ji Věrka napsala sama); nejasnost nad motivací Věrky věnovat báseň, která vystihovala její osobu, své kamarádce s tím, že ji napsala pro ni; nejasnost u roztrhání papíru – přihláška na pajdák, zemědělkou nebo sešit s básničkami?;

Jiné poznámky: „chudák holka, nemohla se sama rozhodnout“; paní učitelka pro ně napsala, režirovaly hromadně; opravdu se člověk nedostane na pajdák, když má dvě trojky?; představení vzniklo 2 týdny před prvním kolem, postupně zlepšovali a dodávali, např. básnička přidána až v krajském kole; slyšeli hodně porotců a názorů, všechny opačné, než v Trutnově; „mně by se to teda nestalo“

Zorka Horká a Miládka Sladká

DNES JSME SI VŠIMLI...

MILOŠE MAXY

DĚTI

KRISTY BLÁHOVÉ

JEDEN DEN S JAKUBEM STÁRKEM A KATHARINOU ALME MARKOVIC

Jak to začalo? Ráno. Mrholení. Hledání ZUŠ, nalezení školy (v téhle budově to není, říkají v kanceláři), nalezení jiné školy, nalezení lektorů i dětí, jsem správně, i když... Nebo že by se tu stavěla scéna? Že by kulísací stěhovali desky? Ne. To jen z přístěnku tělocvičny odnášejí stoly na ping – pong. Seminář se totiž odehrává v tělocvičně, do které se smí vstupovat jen v čisté obuvi bez tmavé podrážky, my vstupujeme v ponožkách. Čekáme. Několik dětí ze souboru HOP-HOP čeká. Katharina čeká. Jakub odešel pro děti, které si každé ráno lektori rozdělují do tří dílen tak, aby v každé dílně byli zástupci souborů, které ten den nehrají. My s Katharinou na sebe vrháme mezinárodní úsměvy (stydím se za svou anglickou negramotnost). Vcházejí další účastníci dílny. Jakub se stará o ně i o mě – opatřil mi židli. „Kdo neumí vůbec anglicky?“ zjišťuje. Už jsou všichni připraveni, i Zdenin vozík a jeho majitelka, a můžeme začít.

Seznamování a rozehrávání

Když si účastníci nalepí na trička štítky se jmény, zve Jakub všechny blíž ke stěně. Rozvine mapu a společně s Katharinou připomínají, kde je Norsko, její domov, kde v Telemarku studuje dramatickou výchovu. Celá dílna je tedy česko – norská, hry jsou česko – norské, tedy tématem, metody jsou v obou zemích obvyklé, ale s obměnami, které děti přijímají s chutí.

Na úvod pár rozehrávaček.

Norští rybáři

Jakub připravil doprostřed tělocvičny čtverec – vyznačil ho na parketách izolepou. Představoval ostrov, na kterém byl rybář. Ostatní účastníci vytvořili čtyřčlenné skupiny, které obsadily rohy tělocvičny, a představovali hejna ryb – lososy, jesetery, sledě a tresky. Podle Jakubových instrukcí vyplouvala postupně hejna ryb a kroužila kolem ostrova. Rybář čekal. „Rybář loví,“ vykřikl Jakub a rybář vyrazil. Získal si pomocníka. Hra nabývala na dynamičnosti, jak rostl počet rybářů a řídla hejna ryb.

Norská supermyš

Kocour – dobrovolník jde za dveře. Ostatní jsou myši a dohodnou se, kdo z nich je supermyš, kterou by měl kocour chytit až jako poslední – to znamená, že ji ostatní během hry musí chránit svými těly. Hra se třikrát opakuje s drobnými variacemi (dvě supermyši, dva kocouři)

Podlaha tělocvičny jen duní, všichni hrají s vervou a Zdeňka se stejnou vervou fotí.

Modelování postav

Doprostřed tělocvičny rozvine Jakub arch balicího papíru, na kterém je vyznačen obrys postavy. „Vražda“, navrhuje někdo. Jakub ale hned upřesňuje, že to tak není – společně se pokusí vytvořit obraz – sedmnáctiletého chlapce. Každý mu přidá nějakou vlastnost a dovednost. Jakub vše zaznamenává, takže tabula rasa postavy se pomalu zaplňuje. Na hlavu postavy píše, že má dredy, k uchu, že má rád hudbu, k ústům, že je nekuřák, do krku, že rád mluví – je mluvka. Postupně tak vzniká postava chlapce Romana – romantika, který je sportovec, hraje hokej a fotbal, je kamarádský, číslo bot má 42,5, má rád čokoládu, má hnědé oči, je nevěrný, rád uklízí, baví ho počítač, nosí brýle, a někdy kontaktní čočky, hraje na bicí, je tvrdohlavý. Někdo vyslovil pochybnost, jak to všechno může takový Roman stihnout. Diskutují o tom, jestli je chytrý, šprt. Shodnou se na průměru.

Jakub shrne všechno, co o Romanovi víme. Katharina má už připravený druhý pruh papíru, na kterém je namalovaná postava dívky Ingrid, které je 17 a je z Norska. Dívka už má vlastnosti určené – je přemýšlivá, má ráda filmy, které sleduje doma v klidu, je roztomilá, má ráda počítač, módu, cestování, cykloturistiku, sluníčko, hraje na klavír, je cílevědomá a pochází z Norska, z Osla.

Všechny zajímalo, jak se Roman a Ingrid seznámili. Přes internet. Jakub rozdělil účastníky do skupinek po čtyřech a každé skupince dal dopis – mail, který Ingrid Romanovi napsala. Píše o sobě, o svých zájmech, o tom, že na internetu našla Romanovu fotografii a ráda by se o něm něco dozvěděla. Uvádí i adresu, na které by se on mohl dozvědět něco o ní. Ingrid píše, že se zajímá o Českou republiku. Účastníci si čtou dopis. Pak je Jakub vyzve, aby si ve skupině určili pořadí – kdo je A, B, C, D a takto by měli postupně vytvářet odpověď (každý řekne jednu větu), kterou Roman napsal Ingrid. Skupiny pracují simultánně.

A pak... Pak byla přestávka. Během ní jsem se ptala Jakuba a Kathariny na to, jak dílna vznikala. Na přípravě pracovali společně. Pro Katharinu bylo hodně věcí nových – nezvyk mluvit anglicky i to, že neměla zkušenost s workshopem. Chválila Jakuba, jak jí všechno dobře vysvětlil. Jakub pak vysvětloval i mně, že společně s dalšími lektory vytvořili koncepci, ve které by se odráželo česko – norské poznávání.

Představení Čech – živé obrazy

A po přestávce Katharina vyzvala účastníky, aby se shromáždili do kroužku. Děti se trochu stydí mluvit anglicky, ale zdá se, že rozumějí. Jakub stejně překládá.

Zůstávají v kroužku a Katharina zadává úkol: „Vylosujete si kartičku s norským textem, přečtete si ji v duchu, pošeptejte dál, poslední řekne nahlas. Hra se opakuje několikrát. Ukazuje se, že texty jsou vlastně přísloví, např.

Víte, co je např. Ipakárek? Původní norský text zněl: EPLET FALLER IKKE LANGT FRA STAMMEN. A česky: Jablko nepadá daleko od stromu.

Jakub se vrací k příběhu Romana a Ingrid a vypráví, jak si psali víc a nakonec Ingrid přijela do Čech. Nyní vstupuje do role Katharina a stává se Ingrid – určující rekvizitou je šátek kolem ramen. Ostatní představují Romana. Je to první setkání. Jakub má před sebou papírovou bublinu a překládá.

Roman říká: „Děkuji, že jsi přijela. A co cesta? Jak dlouho tu budeš? Chceš někde jít na jídlo, Do „mekáče“? Nebo na svíčkovou, maminka uvaří. Atd.“

Ingrid říká: „Jsem ráda, že jsem přijela. Na jídlo do „mekáče“ – to je hodně české. Myslím, že svíčková mi bude chutnat. Ráda bych ale viděla nějaká města. Staré budovy, taky bych si ráda něco koupila. Atd.“

Jakub pak shrnuje: „A tak se stalo, že kromě večere, se vydali po republice.“ Účastníci jsou opět rozděleni do čtyřčlenných skupin – zase vyzývá, aby se snažili pracovat s tím, s kým ještě ve skupině nebyli. Mají si popovídat o tom, ze kterého města jsou, pak jedno město vybrat, z toho města vybrat místo, které je pro to město typické a znázornit je živým obrazem. Skupinky se živě baví a někdy i něco zaslechnu. „Kdybychom bydleli v Paříži, uděláme Eiffelovku, ale protože bydlíme na Vsetíně, kde nic normálního není, tak uděláme zámek.“ (A povedl se, pozn.

redakce) Skupiny jsou ve štronzu, předvádějí simultánně, mají povolený jeden zvuk pro charakterizaci stavby. Jakub a Katharina – v roli – projíždějí republikou, fotí se u památek. Navštívili tak hrad Trosky, Ještěd u Liberce, radnici, ve Vsetíně zámek, rozhlednu u Ústí nad Orlicí.

Jakub posouvá činnost dál: „Ingrid nechtěla poznávat jenom budovy a města, ale i život v zemi, lidi.“ Účastníci dílny mají takové poznání zprostředkovat Ingrid, ale vlastně i Katharině, která stojí na jedné straně tělocvičny a Zdeňka jí dělá poradce – pomáhá jí rozluštit, co vlastně ostatní představují. Ti se mají dohodnout na nějaké činnosti, která je typická pro Čechy. Všichni ji předvedou v místě co nejbližší Katharině. V okamžiku, kdy pozná, o jakou činnost, jev se jedná, začne honička – pokusí se získat další poradce tím, že se jich dotkne – chytí si je. Účastníci se mohou zachránit, když stačí utéct za čáru, která ohraničuje tělocvičnu na opačném konci.

Hra se několikrát opakuje. Co reprezentanti souborů pokládají pro naši zemi za charakteristické? Předváděli: malování kraslic, Vánoce, zabíjačku, pití piva (to Katharina poznala hned), pouť, zloděje u orloje, fotbal (aktuální a citlivé téma...)

A tak Ingrid poznávala českou zemi. A protože jsme byli ve škole, zazvonilo a Jakub povolil přestávku.

Návštěva u Romanových rodičů – plná hra

Po přestávce (pro účastníky) a po cestách po republice (pro hrůdy příběhu), se Roman rozhodl představit Ingrid rodičům. Pozval ji na rodinnou večeři a měla se podávat – no co jiného než svíčková (tak samozřejmě instrukce nezněla), ale nakonec to ve všech skupinách tak dopadlo. Zadání znělo: večere, Roman, Ingrid a Romanovi rodiče. Zase se pracovalo v čtyřčlenných skupinách a výsledky se postupně prezentovaly. Ve všech skupinách rodiče zaujali opatrně až velmi odmítavé stanovisko ke vztahu syna s cizinkou, ale Roman na to nedbal.

Ingrid doma – zápis do deníku

Příběh pokračoval – Ingrid se vrátila domů. Další úkol byl individuální – všichni psali v roli Ingrid stránku do svého deníku. Když byli hotovi, tak Jakub požádal, aby to, co napsali, vyjádřili jedním slovem. Požádal o naprosté ticho, koho se dotkne, ten své slovo řekne. Děti dokázaly být soustředěné a bylo znát, že o pocitu Ingrid hodně přemýšlely. Zaznívala slova: zklamání, návrat do České republiky bych si rozmyslela, miluji Romana, Roman je moc fajn, vztah, naděje na další setkání, poznání, zklamání z rodičů, nevrátím se, láska, přátelství či něco víc, příjemná návštěva.

Na závěr nabídl Jakub ještě jednu hru – každý si měl vybrat svého ochránce a svého nepřitele. Pokyn zněl: pohybovat se co nejbližší obránci a co nejďal od nepřitele. Hra se několikrát opakovala s novým výběrem ochránce a přítele.

A nakonec ...reflexe. Jakub všem poděkoval za příjemnou práci s nimi. Katharina poděkovala za to, že mohla být součástí dílny.

„Nám se taky s vámi líbilo,“ zaznívalo z kruhu. Musím něco dodávat?

Jindřiška

JEDEN DEN S KLÁROU FIDLEROVOU

V úterý jsem navštívil další česko-norskou dílnu pro děti ze souborů. Vedla ji Klára Fidlerová, studentka katedry výchovné dramatiky, za asistence Anne Dale Nevestveit a Christiny N?ss z vysoké školy v norském Telemarku. Dílna se nesla ve znamení hvězd,

planet a zvěrokruhu, děti se v ní setkaly s mimozemšťanem Nikou s knížky Josteina Gaardera a hlavně s kamarády z jiných souborů.

Vesmírná lekce

Když se konečně sešly děti, které měly dorazit, posadili se všichni do kroužku, aby se vzájemně představili a seznámili. Děti měly možnost zeptat se Anne a Christiny, na cokoli chtěly. A tak jsme se mimo jiné díky ve vší vážnosti míněným všetečným otázkám dozvěděli, že holky (ač jsou Norky) neumí chytat ryby, že nejsou sestry, že se jim na České republice nejvíce líbí jahodové knedlíky, zatímco v Norsku kromě ryb typickým jídlem uzená ovčí hlava, že holky s sebou žádnou ovčí hlavu nemají, že sice znají Krakonoše, ale jiného, než měly děti na mysli.

Atmosféru vesmíru přinesla obdoba hry kačenka – opice – slon s figurami družice, raketa, měsíc nebo UFO. Potom k dětem rozděleným do tří skupinek dorazil dopis od mimozemšťana Niky, který popisoval své ztroskotání na zemi. Příběh Niky podle Gaardery knihy spojoval několik aktivit během lekce. Děti se mohly Niky, Anne vystupující v roli, vyptat na podrobnosti o něm a o jeho planetě, pak se v leže se zavřenýma očima na jeho planetu vypravily, s robotem s šátkem na očích pomocí vedení doteky dlaně sebraly mimozemšťanský artefakt (a zahrály si s ním etudu, kde mimozemský předmět podobný našemu (deštník, náramek...) sloužil mimozemšťanům k něčemu úplně jinému než nám), a utkaly se tam s nepřitelem.

Zápas proběhl tak, že hráči si mezi ostatními nejdřív očima vybrali nepřitele (vytvořili tak dvojice) a pak, když měli všichni zavázané oči, se ho snažili najít a chytit za lýtko. Kdo byl protihráčem chycen, i s ním vypadl. Ten, koho chytil někdo jiný, pokračoval ve hře, ovšem s hráčem držícím ho za lýtko.

Potom se účastníci společně zamysleli nad tím, co je obyčejné. Vzápětí jim Míka ve svém dalším dopise napsal, že řekneme-li o něčem, že je to obyčejné, znamená to, že to nechceme blíž poznat.

A na obyčejné věci navázala hra v trojicích složených z dětí z různých souborů „co by byl, kdyby byl...“. Potom děti pantomimicky předváděly svá znamení zvěrokruhu a podle toho měly vytvořit skupinky,

ve kterých zkoumaly, co mají společného.

Na závěr vesmírné hodiny si každý účastník vystříhl a pokreslil svoji hvězdičku, na kterou z druhé strany napsal, proč on sám je hvězdou a proč je rád na světě – uvědomil si tak obyčejné věci, kterými se obvykle nezabýváme. Svoji hvězdičku pak hráči přilepili na papírové nebe pověšené na stěně.

Klobouk dolů

Na dětech a jejich práci bylo znát, že je dílna baví. Většinu aktivit vedla Klára, navíc téměř všechno překládala, aby umožnila komunikaci dětí s Anne a Christinou a jim aby přiblížila, co se kde šustne. To všechno báječným způsobem zvládala a stíhala. Byla milá a usměvavá.

Ještě než jsem se na dílnu vypravil, věděl jsem, že Kláře v posledních dnech není dobře. Inu, čeká děťátko... Dneska jí bylo ale opravdu dost špatně. Přesto utáhla čtyřhodinovou dílnu, a to tak, že na práci nebylo takřka nic poznat. Opravdu si zaslouží odbov...

A co říkají dílně děti?

Mluvil jsem se členy souboru z Veselí nad Moravou: Katrin, Kačkou, Pavlem, Filipem a Jonášem.

Moc se nám to líbí. Nejlepší zatím byly scénky s předměty z planety mimozemšťana Niky a taky slepárna s chytáním vyhlídnutého nepřitele. Dílna je trochu podobná tomu, jak někdy pracujeme i na našem dramátku. Jsou tady ale jináci hry. Klára je dobrá, je moc příjemná a to, co děláme, má hezky zorganizované. Taky nás překvapilo, jak umí pěkně anglicky. I Norky Anne a Christina jsou fajn. A mluví tak, že jim i něco sami rozumíme. Líbí se nám, že si tu procvičíme i jazyk.

Na kluky jsem pak ještě mrknul a zeptal se jich, jak se jim Norky líbí. „Tož, ta jedna jó.“ Řekl jeden. Na mou otázku mi dokonce prozradil která, ale dohodli jsme se, že to zůstane „mezi náma chlapama“. To druhý kluk žádné okolky nedělal a jasně prohlásil: „Mě se líbí Christina.“

S Anne a Christinou o Kláře Fidlerové

Klárú jsme jako pedagožku měly příležitost poznat jednak na seminářích tady, jednak při práci s její dramafáckou skupinou. Byly jsme totiž u ní doma v Čáslavi, kde pracuje. Byla k nám velmi pohostinná.

Už při práci v Čáslavi jsme viděli, že pracuje jako zkušená pedagožka. Má u dětí autoritu, umí je uklidnit a sama pracuje klidně. Ráda je v dialogu s dětmi. Nemluví přitom na ně, ale k nim.

Při přípravě lekce měla jasnou představu, co a jak chce dělat. Přesto s námi ale spolupracovala, brala vážně naše nápady a byla otevřená ke všemu, co jsme přinesly. Během lekcí jsme poznaly, že má v dramatické výchově velkou praxi. Někdy jsme si nebyly jisté, jestli věci, které navrhuje, budou fungovat. Nakonec se ale vždycky ukázalo, že byly zvolené dobře.

Tonda

PŘEDSTAVUJÍ SE

MARIE POESOVÁ PÍŠE O HANĚ GALETKOVÉ

První osobní setkání na letošní Dětské scéně s Hanou Galetkovou je pro mne zjevením. Její inteligence, poctivost a upřímnost při diskusích je obohacující. Také nemohu zapomenout na její předloňskou působivou inscenaci „Za tkalcovským stavem“ na motivy lidových balad z jižní Moravy, která její přemýšlivost a citlivost předjímala.

A z její řeči rukou při povídání nemohu spustit oči...

HANA GALETKOVÁ O EVĚ BRHELOVÉ

Svá Sličná Slečna Eva Bé...

...JĚ z malé visky Leskovec,
kde dennodenně dokonale dojí 100 senzitivních dojiček
kvanta kvalitního kravského mléka na výrobu jogurtů,
které nechutnají Jakubu Hulákovi.

Svá Sličná Slečna Eva Bé...

...MÁ na krku karmínové
kamínky kouzelné, které povedená prodavačka zcela
jistě v unáhleném pomnutí smyslu při zinním slunění
soláry, označila jako korály.

Svá Sličná Slečna Eva Bé...

...DÁ klidně zcela neklidně
ke kuriózním karmínovým korálům komické kompletní
korálky zápěstní. (Skleněné!)

Svá Sličná Slečna Eva Bé...

... VÍ zcela jistě, že se cpe
do nepokryté černého období jejího záladná červeň,
modř a běl. Leč její psycho-soma, dušo-těl, kdo by na to
nervy měl?

Svá Sličná Slečna Eva Bé

...JĚ, jé, jé, jé jé, jé jé
mÁilá je.

EVA BRHELOVÁ O EMĚ ZÁMEČNÍKOVÉ

Jedna krásná dáma z Horních Černůtek
opravila dům svůj od záprazí po plůtek.
V sadu domu se teď každé ráno
rosou prochází, má rozesmáno!

Famózně šťastná dáma z Černůtek.

Čarodějná zahrádka z Jeslí
má pro vás recept, když jste skleslí:
šanta kočičí a černá s červenou.
S ní je vždy krásné být ženou!
A jak! O tom se vám ani nesní...

EMA ZÁMEČNÍKOVÁ PÍŠE O TOMÁŠI VOLKMEROVÍ

Pohádka o chlapci Tomášovi a sedmihlavém trutnov-
ském draku Robsi Rotkelovi
Bylo, nebylo. Do města Trutnova,
které blízko hor Krakonošových
se nalézá,

přilétl,
zván a neočekáván,
drak sedmihlavý Robs Rotkel.

Na břehu řeky se usadil,
její tekutiny chlemtal
a lid meškající tam sužoval.

Zoufal si národ tento,
nebylo pod jhem Robse možno žít.

Usednul proto a písně tkně pěl.
I zaslechnul je v dálném moravském kraji
junák.

On černobrvý vous má
a co více: povahy klidné, mírné je,
Láskou k Lidičkám pln,
krokem rázným vykročil, do Trutnova města vstoupil,
lidem oslavován.

S Robsem nebojoval však mečem
ostrobrusným,
slovem vlídným a přemilým šelmu udolal.
Oslavován usedl pak po boku šelmy této
již nelíté.

A pokud ho lid trutnovský velebiti bude,
setrvá v činnosti této.

TOMÁŠ VOLKMER O EVĚ POLZEROVÉ

Potkal jsem se s paní Evou,
kterou občas záda berou.
Nemějte však pochybu,
umí učit pohybu.

Proto si rád s paní Evou,
s paní Evou Polzerovou,
jednou z mála krásných dam,
o pohybu povídám.

EVA POLZEROVÁ PÍŠE O JAROSLAVU PROVAZNÍKOVÍ

Vždy pohotový ...

Vždy tvořivý ...

Vždy nabízející pomocnou ruku ...

Vždy umí být sám sebou.

JAROSLAV PROVAZNÍK O MARIÍ POESOVÉ

Příznám se rovnou, že mám pro Marii slabost. A mám
k tomu spoustu dobrých důvodů. Nejdřív – a to už je
prosim dvacet let – mě dostala svými loutkářskými
inscenacemi Asagao, Krysař a Píseň o lásce a smrti
korneta Kryštofa Rilka. (To žila ještě v Třeboni.) Hned
po revoluci patřila k těm lektorům seminářů a kurzů,
jejichž rukama prošly zástupy učitelů – a mnohým
z nich otevřela cestu k dramatické výchově. Když jsem
s Marií v porotě, baví mě, že vždycky odhalí něco, na
co bych ani nepomyslel. (Že by to bylo tím, že je už
slušnou řádku let taky školní inspektorkou?...) Pro-
stě s Marií vždycky rád spolupracuju. Tedy s jedinou
výjimkou. A tou je situace, kdy zazvoní telefon (v tom-
hle případě Marie asi ví, proč tohle řeší přes technické
médium) a ohlásí se v něm jako redaktorka Amatérské
scény. Hádejte proč.

VIDĚLI JSME

KUKI, KOMUNIKAČNÍ ETUDY

ŘEKLI O SOBĚ

Dnešek byl turistický a dynamický. Putovali jsme za soubory a jejich vystoupeními. Nejprve do Trdýlka. Tam se mi podařilo položit otázky přímo na jevišti

Někdo, ZUŠ F.A.Šporka Jaroměř

Jakou hru svého souboru hrajete nejraději?
Jsme mladý soubor, tak tuhle.

Jaký žánr byste teď chtěli hrát?
Rakvičkárnu.

Jakou otázku byste položili souborům?
Jestli se soubor umí divadelně chovat.

ZUŠ V.Petrželky Ostrava

Jakou hru svého souboru hrajete nejraději?
Nejraději Věrku. Hrajeme ji 3 měsíce.

Jaký žánr byste teď chtěli hrát?
Nějakou romantiku, muzikál, horor, co řeší rodinné problémy, rodinné situace.

Jakou otázku byste položili souborům?
Jak spolu v souboru vycházejí? Jak se jim spolu hraje? Nám super.

Pak už jsme museli pospíchat na další představení, tentokrát do kina. Tam se mi podařilo soubory zachytit, když sestoupily z jeviště.

ZUŠ Valašské Meziříčí

Jakou hru svého souboru hrajete nejraději?
Každý jsme z jiného ročníku ZUŠ, tak hrajeme i jiné hry, než spolu. Měli jsme rádi Zahradu, Holčička zlatá.

Jaký žánr byste teď chtěli hrát?
Něco, kde je hodně srandy. Horor.

Jakou otázku byste položili souborům?
Jak se vám hrálo? Nám dobře.

Není to – ani to, ZUŠ Turnov

Jakou hru svého souboru hrajete nejraději?
Sakiho, ale i Co ze mě bude?

Jaký žánr byste teď chtěli hrát?
Shakespearu tedy ne. Pantomimu, loutky, humor, o Shakespearovi.

Jakou otázku byste položili souborům?
Kolik má soubor dohromady zubů a jestli mají souborového dentistu.

ptala se Jindřiška

ŘEKLI O SOBĚ

S Marií, Anne, Christinou a Kathrin o dramatické výchově v Norsku a u nás

Ve středu odjíždějí z Trutnova čtyři norské studentky, které spolupracovaly s českými lektory na přípravě dílen pro děti ze souborů.

Maria Vestre, Anne Dale Nevestveit, Christina Næss a Katharina Alme Markovic spolu se svým věrným a obětavým domorodým průvodcem a tlumočníkem Jakubem Stárkem se se mnou sešly po odpoledních představeních, abych jim mohl položit několik otázek.

Na jaké škole studujete, jaký je váš obor studia?

Studujeme na vysoké pedagogické škole Høgskolen i Telemark (VŠ v Telemarku v Norsku) čtyřletý bakalářský obor praktická a estetická výchova. Je to nový směr studia, který byl otevřený v roce 2003. Má za úkol vychovávat učitele všech stupňů škol. Každý absolvent je aprobován pro obory výtvarná výchova, dramatická výchova, hudební výchova, norština a ještě jeden obor, u kterého si volí mezi tělocvikem a zdravou výživou.

V navazujícím magisterském studiu si potom můžeme zvolit jeden „klasický“ školní předmět, jako je dějepis, biologie a podobně. To už jsou ale předměty, které se dají studovat i na běžných pedagogických fakultách. Tam se otevírají učitelské obory jako norština, angličtina, dějepis, matematika, náboženství a podobně.

Naše škola a naše předměty jsou zaměřeny spíše prakticky, na běžných pedagogických fakultách se pokládá důraz na hlubší vzdělání v oborových předmětech, což tvoří asi 70 % hodin. Zbytek zabírají předměty jako pedagogika, didaktika a metodika.

(Je zajímavé, že u těch, kteří chtějí pracovat metodami dramatické výchovy při výuce jiných předmětů, je poslušnost vzdělání v Norsku obrácená než například na katedře výchovné dramatiky na DAMU. Tam do prezenčního studia přicházejí absolventi bakalářského studia předmětů z pedagogické nebo filozofické fakulty a k nim si doplní na DAMU magisterské studium dramatické výchovy.)

A až dostudujete, chcete se pedagogické práci věnovat?

Anne: Chtěla bych být učitelkou, ale naše škola nabízí absolventům široké pole uplatnění, takže ještě uvidím. Možná bych chtěla pracovat v kulturním sektoru.

Maria: Já bych učila ráda. Zajímají mě všechny předměty, které na škole studujeme.

Katharina: Chtěla bych učit výtvarnou výchovu a uvažuji o tom, že bych ji studovala ještě v magisterském programu. Naše škola se na výtvarku hodně specializuje. Platí za nejlepší výtvarnou školu v Norsku.

Christina: Chtěla bych rozhodně pracovat s dětmi. Nejblížeji je mi hudební a dramatická výchova.

Jaký je rozdíl v pojetí dramatické výchovy u vás a tím, co jste poznali zde?

U nás především neexistuje na školách samostatný předmět dramatická výchova. Používá se jenom jako soubor metod při výuce jiných školních předmětů. Absolventům oboru dramatická výchova pomáhají jejich znalosti obohatit práci při výuce jiných předmětů. Pracují ale jako běžní členové pedagogického sboru. Ne jako třeba v Holandsku, kde je učitel dramatické výchovy specialista, který přichází do školy s projekty sestavenými podle konkrétního požadavku.

Můžete srovnat práci, se kterou jste se setkaly tady, s prací na norských seminářích nebo u vás ve škole?

U vás se myslím o dost víc staví na teorii. V teoretické oblasti máte větší znalosti než naši učitelé dramatické výchovy. Možná se pak teorie také pevněji držíte a vaše lekce tak zůstávají malinko při zemi. Takový je náš dojem, ale zodpovědně to říct nemůžeme, protože českou dramatickou výchovu známe jen z několika zážitků.

V čem se liší dětská divadelní představení, která jste viděli v rámci Dětské scény, od představení norských?

V Norsku je divadlo hrané dětmi rozšířené stejně jako u vás. Máme taky podobné přehlídky, jako je Dětská scéna.

Největší rozdíl, o kterém jsme už mezi sebou mluvili, je, že u vás děti často do určité míry spolupracují na tvorbě scénáře. Vaše představení jsou v této oblasti invenčnější.

Co se předloh týče, pracuje se u nás se hodně se známými látkami typu Dickense a úplně nejvíc snad s Norskými pohádkami. Bývají to buď hotové scénáře od autorů specializujících se na divadlo hrané dětmi, nebo dramati-zace vedoucího souboru. Hodně záleží na typu a velikosti skupiny. Velké soubory spíš tihnou k prvnímu, malé ke druhému. Že by se děti účastnily tvorby scénáře, to se děje jenom ojediněle.

Velké soubory také nevyprodukují tolik představení. Pracují na rozsáhlejších tvarech a vystoupení pak mají obvykle před Vánoci. Jsou třeba soubory, které mají i sto padesát členů, a při představení se na jevišti pohybuje okolo padesáti dětí.

Děkuji za rozhovor

Tonda

DNES JSME SI VŠIMLI...

SEMINÁŘE A

SEMINÁŘE B

SEMINÁŘE C

DNES JSME SI VŠIMLI...

... že škola je v Evropě, bar v Jižní Americe, banka v Kanadě a nikdo nemá na velkého Gigarina

...že v rodinách některých dospělých seminaristů vloni také Vánoce nechtěly být

...že Věrka nechce na zemědělkou, přestože bude mít na

češtinu nepochybně redaktorku Jindřišku a ačkoliv se šéfredaktorka Iva vůbec nestydí za své úplně střední zemědělské vzdělání

...že Deník Dětské scény včera konečně vstoupil na jeviště kina Vesmír v představení Sakí

...že pes už dávno není nic přírodního

...že kameramanka dnes na sobě měla zahraniční barevnou kombinaci – už za hranici jemnocitu, zato Zdeňce ze Vsetína zelenožlutá kombinace moc slušela, módní policie ji hodnotí známkou výborný

...že na dopolední představení se chodí až po začátku.

...že paní učitelky nerozeznají, že se děti v publiku smějí, a do jejich hlasitých reakcí, které herci bezesporu vítají, volají: „Psst! Pššš! Ticho!“.

... že někteří účastníci DS nebyli označeni příslušnou barevnou kartičkou, i když ji mít měli.

... že dnes bylo tak krásně (oproti jiným dnům), že někteří spatřili na obzoru nějaké kopce – patrně jsou tam vždycky.

...že vedle ZUŠ je muzeum, v něm milá průvodkyně, která zpřístupnila nepřístupnou sbírku hodin nadšené sběratelce

Ztráty a nálezy

Hledá se mužský prsten z chirurgické oceli. Ztratil se pravděpodobně na pánských toaletách v ZŠ na ulici R. Frimla, kde jsou ubytovány zúčastněné soubory. Nálezce prosíme, aby prsten odevzdal v redakci Deníku Dětské scény v Národním domě, případně přímo do rukou někomu z organizátorů přehlídky. Děkujeme.

DNES JSME SI VŠIMLI...

SEBEVRAŽNÝCH SLADKÝCH SKLONŮ

DNEŠNÍ PROGRAM - STŘEDA 18.6.

8.30 - 12.00

8.30 - 12.30

14.00 - 16.00

kino

dílky pro děti ze souborů

semináře A, B, C, D pro dospělé

5. blok vystoupení souborů**HOLUBI s.r.o.**, CETKA a spol., ZUŠ Brandýs nad Labem**Pět minut v Africe**, ZŠ Na Stráni, Děčín VI**Noční můry**, kuk! ZUŠ Biskupská, Praha 1**Coolparta**, Coolparta, Soukromá MŠ a ZŠ Rozmarýnová Brno

16.30 - 17.30

16.45 - 18.15

17.00 - 17.45

18.00 - 19.30

diskusní kluby seminaristů

dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 5. bloku

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 5. bloku

seminář k inscenacím 5. bloku

BLAŽKOVÁ - DÍL 6. - VE DVĚ...

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 5.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 18.6.2008 ve 1.00. Vychází 18.6.2008 v 10.00 . Náklad – 400 ks.

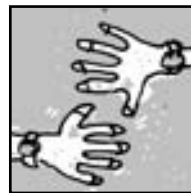
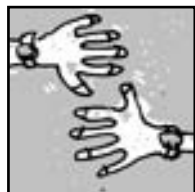
DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 6.

ČTVRTEK 19. ČERVNA 2008

JEDEN DEN SE SOUBOREM COOLPARTA, SOUKROMÁ ZŠ A MŠ ROZMARÝNOVÁ, BRNO

Už když jsem v úterý večer oslovovala několik dětí z Coolparty a žádala jsem je jako redaktorka Deníku Dětské scény o možnost strávit s nimi příští den, odpověděl mi pohotově a nad očekávání kultivovaně asi

dvanactiletý Filip: „Samozřejmě, jsme vám plně k dispozici.“ Okamžitě mě představili Tereze Vyvíjalové, svému pedagogickému doprovodu a dohlídli na to, jestli se na zítřek domluvíme. Už podle těchto prvních dojmů jsem byla na druhý den připravena jako na vydatný den, přišla ale přímo energická smřšť.

Protože předchozí den byl v redakci náročný až moc, musel mě ráno zaskočit náš fotograf Michal. Když jsem ho přišla vystřídat, abych si děti přebrala, našla jsem ho v Kině svět v obležení celé Coolparty a měla jsem pocit, že z něj teď ty děti prostě neodlepím. Zrovna mu vysvětlovaly, co je cool, co je in, co je out...

Deset členů souboru pracuje pod vedením paní učitelky Ilony Šumné. Ta s nimi ale do Trutnova nemohla přijet, protože měla sama premiéru v divadle, takže jí povinnosti prostě nedovolily s dětmi odcestovat. Tereza se o skupinu postarala a patří jí můj obdiv, protože Coolparta je parta s energií bez hranic. Nejstarší dívka Lence je 12 let a chodí do šesté třídy, dvěma nejmladším dívkám, Aničce a Pavlínce, je devět let a chodí do třetí třídy. V souboru jsou dva kluci a osm holek. Celá skupina pracuje v dramafáku na soukromé základní škole Rozmarýnová v Brně.

Co je eMBéčko?

Seznámila jsem se s dětmi a už při představování jsem byla zasvěcena do systému přezdívek, kterými se parta oslovuje a v nichž se bez problémů vyzná. Děti se jednak oslovují normálně jmény, např. Filipe, Terezko, Lindo, Aničko, nebo mají přezdívky, např. Arnoštovi se říká Ernie, Lence Shreck atd.

Tereza se mi představila jako Tereza, případně TB, jako Tereza Bretfeldová. A spustila se lavina – všichni se občas oslovují TK, TB, LP, MS, FS atd. Dá se říkat i Té Káčko, Té Béčko, eL Píčko, eM eSko (někdy i eMeMeSka) atd. Michal se děti okamžitě ptal, jestli vědí, co je to eMBéčko, a když nevěděly, vzal si tuhle zkratku na sebe, i když by zkratka z jeho jména správně byla eMDéčko. Když jsem prozradila, že jsem G eS, okamžitě si mě děti zaškatulkovaly na Mr. GS. Chtěla jsem usmlouvat alespoň Mr. na miss, děti udělaly kompromis na Mistryně G eS.

Úvodník

Milí čtenáři,

Dětská scéna je u konce a Vy držíte v rukou poslední číslo 37. ročníku Deníku Dětské scény. Snažili jsme se, ostatně jako každý rok, ze všech sil, abychom pro Vás přinášeli zprávy o dění na přehlídce ucelené a přehledně, abychom Vás tu a

tam rozesmáli, tu a tam potěšili připomenutím něčeho, čeho jste sami byli účastní, tu a tam informovali o tom, co se do Vašeho programu nevešlo.

Věříme, že jste ocenili naše úsilí dát v Deníku více prostoru dětem, přinést nejen jejich vlastní představní příspěvky, ale i rozsáhlejší reportáže z celodenního pobytu s dětmi z vybraných souborů, předložit vám více fotografií, zachovat recenze jednotlivých představení z pera odborníků, každodenní střípky z přehlídkového dění, záznamy dílen pro dospělé účastníky i pro děti z dílen, diskusních klubů a seminářů...

Jménem celé redakce i všech ostatních, kteří psali, i když jim čas nestačil a nestačil, Vám děkujeme za Vaši přízeň a těšíme se na setkání prostřednictvím Deníku zase za rok.

Gábina

Naprostu mě okouzlo jméno Jihen [žihen] Sameťová, jméno arabského původu, jméno jako z pohádky, jméno jako z Harryho Pottera. Jihen své jméno za neobvyklé nepovažuje, ale má zkušenost s tím, že si ho lidé obvykle pamatují teprve na poněkolkáté.

Müsli tyčinky jsou out

A jací coolparťáci jsou? Veselá parta a rozhodně parta, která nenechá nic kolem projít bez drobného policie specializované na otázky toho, co je in a co out. Jejich slovník je těmito slovy protkáán a kdo viděl jejich představení s totožným názvem jako je název souboru, Coolparta, asi se musí ptát, jestli představení vznikalo z jejich slovníku, nebo zda slovník scénáře převzali do své běžné mluvy, potažmo i chování.

Především večer si udělali chipsy párty. Michal se okamžitě trochu provokativně zeptal: „Já jsem včera jedl tyčinky, tak to jsem byl in, že jo?“ – Coolparta: „Podle toho jaký, protože müsli tyčinky jsou out.“ – Michal: „Jedl jsem ty hubený se solí.“ – Coolparta: „Tak to už je taky out. Nejlepší jsou chipsy, ale Lays, Bohemia už je taky out. Nebo vůbec nejlepší jsou Bake rolls, ty jsou in, ty jsou hafo dobrý.“ – Michal: „Co to je hafo?“ – Coolparta: „To je jako tutti frutti dobrý. Hafo, to je jako hustý.“ – Michal: „To znamená jako super?“ Coolparta: „Tutti frutti máme z představení Aha!, ale připadá nám to in. To teprve bude in. Teď jsou in lebky. Třeba na trikách, na tašce...“ – Michal: „A když mám na triku třeba žabu?“ Coolparta: „Tak to je out teda pěkně. To je teda hustě out. Lebky jsou in, hele (vzouvají si boty, aby je Michalovi ukázali). To jsou heelysky [hlísky].“ (Michal fotí jejich boty a ptá se dál.) – Michal: „A víte, co jsou to jarmilky?“ – Ticho. – Coolparta: „Já jo, já taky. Takový ty cvičky. Do tělocviku jsem je měla. Já jsem chodila do baletu.“

Vy jste jedinej takhle starej člověk, co s náma jí Tang z ruky

A výklad, co je cool, in a out pokračoval. Naši rodiče jsou out. Děti jsou in. Z tohoto tvrzení podle dětí vznikalo i představení, které s sebou do Trutnova přivezly. Když jsme se přesunuli do sálu kina, abychom se společně koukali na představení dalších souborů, nasypali si všichni do ruky Tang a lízali ho, jako se kdy-

si lízal Vitacit nebo šumák. Vysvětlili mi, že právě tohle je in a já jsem si uvědomila, že zcela náhodou mám v tašce jeden Tang hrozený, protože si neustále slibuji, že si vodu ochutím broskvovou příchutí. Vytáhla jsem Tang z kapsy a děti byly ohromené. A když jsem si s nimi sladký prášek nasypala do dlaně a jala se lízat, prohlásila Jihen: „Vy jste jedinej takhle starej člověk, co s náma jí Tang z ruky.“ Tak jsme lízali a holky neustále štěbetaly o tom, jak od té doby, co lížou Tang, přibraly tak tři kila (smích). Filip mi nabídl šumák, čímž ohromil zase on mě, protože jsem netušila, že šumák ještě existuje. Ještě mi stačili říct pár slov o tom, jakou mají rádi hudbu a za favorita označily písničku Kanikuli od skupiny Tatoo a já jsem ji znala, takže jsem v kriteriích in či out obstála velmi dobře.

Základním měřítkem je být in

Potom začala představení, mezi kterými jsme vždycky prohodili jen pár slov, potom byl oběd, po obědě Coolparta plnila redakční úkol, a to představení souboru pro čtenáře Deníku Dětské scény, a potom už se zase hrála odpolední představení. Po nich byla diskuse v Nivách s ostatními soubory, které dnes hrály, takže prostoru k nějaké kontinuální komunikaci bylo málo. Přesto jsem si Coolpartu užila a po celou společně strávenou dobu se jen potvrzoval můj základní dojem z nich. Je to parta s nevyčerpatelnou energií, jejímž základním měřítkem je být in.

Pro ty, kdo v současném světě dětí tápou, přikládáme srovnávací in/out tabulku a stručný slovníček. Nutno ovšem doplnit, že ne všechny děti hrají představení na toto téma, a tudíž ne všechny děti jsou tak intenzivně vnořené do tohoto slangu.

Co je podle Coolparty IN?	Co je podle Coolparty OUT?
Mít Heelysky	Mít tenisky bez koleček
Bake rolls (chipsy Lays)	Křupky
Lízat Tang (výjimečně šumák)	Lízat Vitacit
Mít na botách nebo na oblečení lebku	Mít na botách nebo na oblečení např. žabu
Hrát basketbal	Nesportovat
Být dítětem	Být rodičem
Skupina Tatoo	/
Tyčinky Bohemia	Müsli tyčinky
Tutti frutti	Dobrý
Tetování, piercing, náušnice	Mít neozdobené tělo
Atd.	Atd.

Heelysky – boty, které mají v zadní části podrážky kolečka

Cool – skvělé

Hustý – skvělé

In – moderní

Out – nemoderní

Tang – Vitacit v novém obalu

SLOVNÍČEK:

Gábina a Michal

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY PRO DĚTI

Letošní Deník dětské scény se pokusil otevřít mnohem více než v předešlých letech dětem. Ostatně Dětská scéna je přehlídkou dětského divadla, dětské recitace a Deník této přehlídky by měl patřit také dětem.

V průběhu celé přehlídky jste se mohli seznámit se všemi sedmnácti soubory a s recitátory tří kategorií. Ti všichni pro vás sami připravili představení sebe samých. Měli vždy na výběr tři možnosti, jak se čtenářům představit, jak po sobě zanechat nějakou stopu, jak se vyjádřit k dění v Trutnově v probíhajících dnech.

První možností bylo psaní a kreslení. Výtvary tohoto typu jste viděli jako nasazené kreslené nebo ručně psané obrázky. Druhou možností bylo pořízení maximálně pětiminutové nahrávky na diktafon, kterou jste poté četli v podobě přepsaného textu. První dvě možnosti byly zpravidla doplněny ilustrační fotkou, pro připomenutí tváří. Třetí možností potom bylo focení a vytváření komiksových bublin do fotografie. Všechny tři možnosti byly soubory volené přibližně stejně často, děti se jich zhostily zodpovědně a snad jste i vy sledovali tyto výstupy s chutí.

Práce v redakci byla, jako už ostatně každý rok, velmi náročná a ani tento rok jsme se neubránili chybám, které na naší redakci zaútočily vždy nad rámem, kdy byla naše pozornost ve značném oslabení. Proto bychom ještě rádi rozmotali několik informací, které se nám propletly snad ve snaze naznačit, že Dětská scéna soubory spojuje...

Tedy:

Při představování souborů ZUŠ Veselí nad Moravou a Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí došlo k záměně fotografií. Souborům se ještě jednou omlouváme a děkujeme za jejich shovívavost. Správné označení je tedy následovné:

ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

VESELÉ ZRCADLO, GYMNAZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Při představování souboru Někdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř se ke dvěma členům souboru vloudil text, který patřil k souboru ZUŠ Valašské Meziříčí. Také klukům ze souboru Někdo děkujeme za shovívavost. Nešťastná náhoda však vedla k tomu, že jsme ještě jednou spočinuli v přátelském rozhovoru a chceme se o něj s Vámi podělit:

Řekli o sobě Jakub a Pavel, Někdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Jak se vám líbilo v Trutnově?

Jakub: Ubytování bylo pěkné, spali jsme dokonce i na postelích, sprchy byly čisté. Paní uklízečka nám ráno vynesla koš. Představení docela ušly a možná dnes ještě ujdou.

Jaký máš pocit z reakcí publika?

Jakub: Publikum mě neklamalo, publikum reagovalo dobře a za to jsem rád. Ale staly se mi takové věci, jako že se mi utrhla raketa, ptákoví upadl ocas, spadl, kdo neměl. A rád bych teda zdůraznil prosbu, aby se v Divadélku Trdýlku uklízelo, protože jsem při představení šlápnul na připínák, ale o tom se už psalo.

Máte v představení nějaké místo, na které se těšíte, na které jste hrdí?

Jakub: Když Pavel čte zprávu z novin a já zezadu lepím ty baráky a zeměkoule je oblepená téma panelákama, tak na to jsem fakt hrdej, protože těch paneláků je asi šedesát a dalo to strašnou práci a strašně jsem se přemlouval, abych to dodělal.

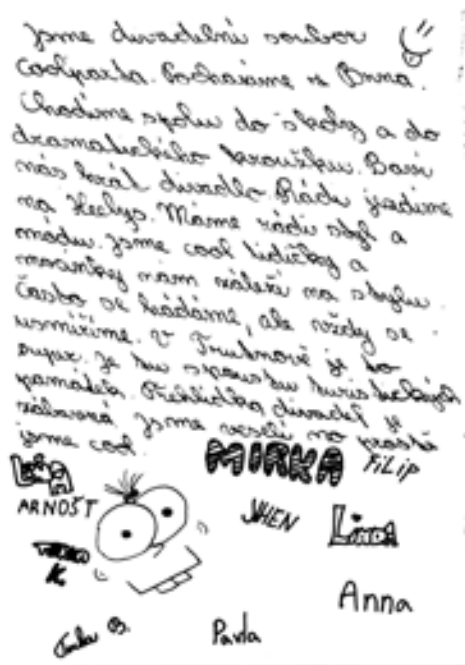
Které místo máš, Pavle, v představení rád ty? Na které místo se těšíš?

Pavel: Já myslím, že to jsou ty noviny. Na to se vždycky těším a snažím se, aby byli lidi mrtví smíchy. Pak se mi líbí místo, kdy spadnu z kola, protože to nikdo nečeká.

A funguje to tak, že koukáš do zrcátka, jak máš šlapat rychle a tak?

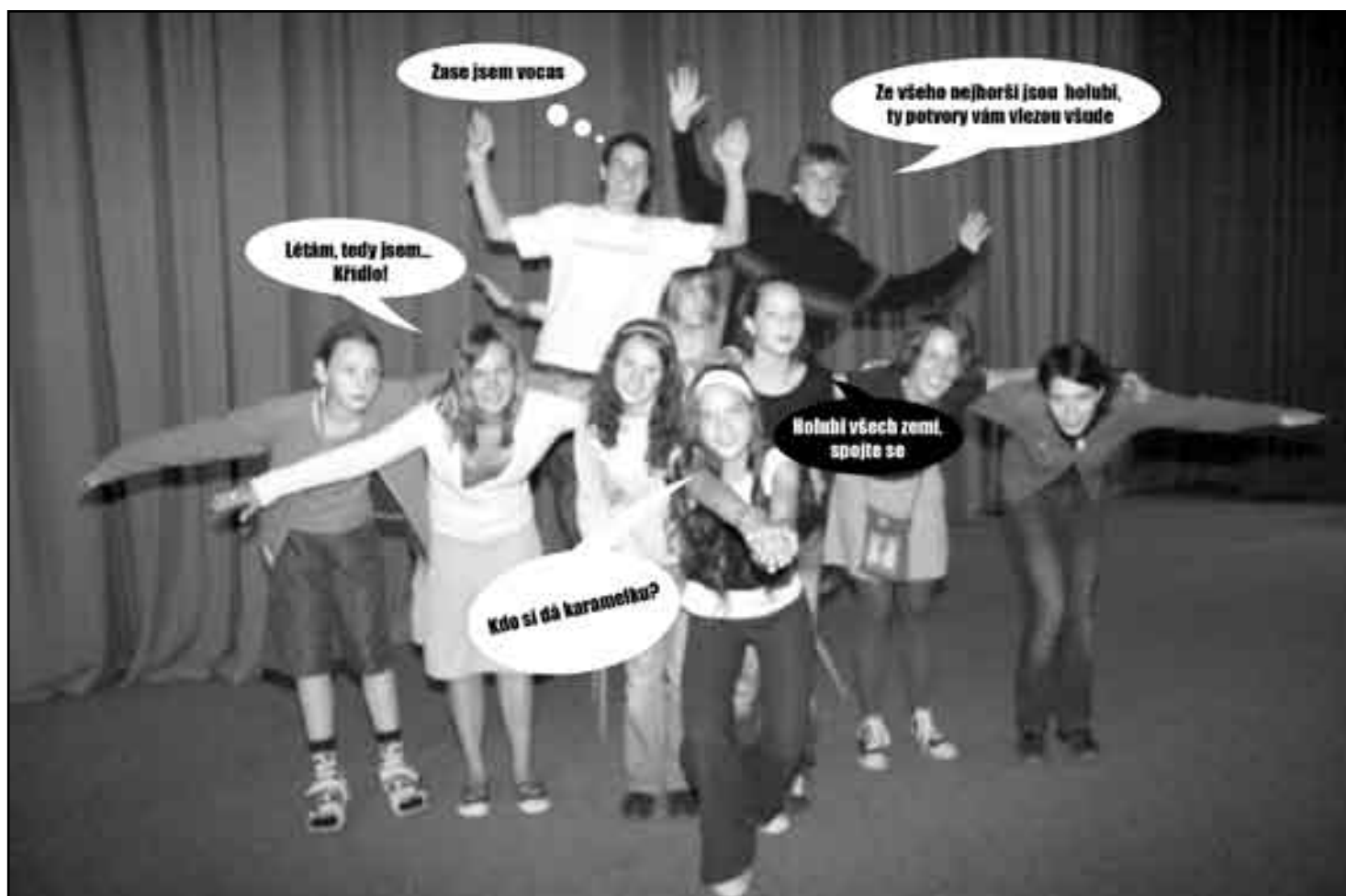
Pavel: Jo. Má to teda i své nevýhody, protože jak to vidím furt zrcadlově obráceně, tak jsem si i ve škole začal plíst východ se západem. Takže při zeměpisu ukazuju západ opačně.

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR COOLPARTA, SOUKROMÁ ZŠ A MŠ ROZMARÝNOVÁ, BRNO

A do třetice – v záznamu dětského diskusního klubu, kde se diskutovalo o inscenaci Aha! olomouckého souboru Charmsovy bublinky, bylo chybně zařazeno hodnocení dětí role Jessicy. Otiskované hodnocení vyznělo jako záporné, děti však herecký výkon Jessicy hodnotily naopak jako jeden z výrazných kladů inscenace. Zdravíme tímto Klárku z Charmsových bublinek z Olomouce, omlouváme se jí a přejeme hodně zdaru při práci na příštích rolích.

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR CETKA A SPOL., ZUŠ BRANDÝS NAD LABEM

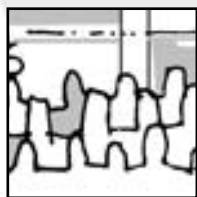

PŘEDSTAVUJE SE SOUBOR ZŠ NA STRÁNI, DĚČÍN

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA ÚTERNÍ PŘEDSTAVENÍ

Holubi s.r.o.

Divadelní soubor Cetka a spol. z Brandýsa nad Labem pod vedením Iriny Ulrychové vycházel při tvorbě inscenace z poměrně rozsáhlé literární předlohy autora C. D. Payneho Holubí mambo v překladu Tamary Váňové. Tuto předlohu lektorský sbor označil za velmi vhodně vybranou vzhledem k věku účinkujících.

Tri holubice a tři holubi žijí v laboratoři doktorky Milbrenové. Jsou jejím chováním mystifikováni a domnívají se, že jsou lidmi, neboť mají jména, a pomáhají doktorce s výzkumem tím, že na sebe nechávají aplikovat stravovací návyky a závislosti lidí. Jeden z holubů ji dokonce tajně miluje. Tato skupina holubů je unesena ochránci zvířat, a tak se dostává do reálného světa lidí. Stále v přesvědčení, že jsou lidmi, se pokoušejí v lidském světě zorientovat, zajistit si obživu. Vstupují do různých situací s lidmi a nechápou, proč se k nim chovají jako k holubům. Díky tomuto nedorozumění se stávají pro lidi nebezpečnými a ti počnou tuto holubí skupinu pronásledovat. V nouzi se pak samci a závislejší část holubího hejna vrací do výzkumného ústavu, kde se dozvídají od doktorky Milbrenové, že jsou holuby, což způsobí jejich deziluzi. Doktorka je hodlá zlikvidovat, protože holubi se stali díky způsobeným skandálům společensky nepřijatelnými. Zbývá část hejna, která zůstala na svobodě, je v poslední chvíli zachráněna a holubi, jelikož se od papouška Ana Dulky naučili létat, nebezpečí likvidace unikají.

Šťastní a na svobodě si sdělí, že doktorka je oklamala, a že nejsou lidmi, nýbrž a skutečně holuby. Hlad je donutí pojídat chlupaté brouky, kteří zamořili město, ve kterém byli uvrženi v nemilost. Stávají se z nich hrdinové a osoboditelé města, ctění a hrdí holubi.

Představení tohoto mírně nonsensového příběhu je naplněné vyspělými hereckými výkony, adekvátní náznakovou scénografií i hudbou.

Z diskuse lektorském sboru vzniklo několik otázek, které se samozřejmě objevily i na semináři k inscenaci.

Rozdělení světa lidí a světa zvířat bylo pro mnohé nečitelné, což někteří považovali za zajímavé, jiní za zavádějící a zbytečné. Odvádělo je to od samotného příběhu.

Někteří si to vysvětlovali rozpory v replikách lidí a holubů, nedostatečným rozlišením obou světů kostýmy a pohybovou stylizací, neopodstatněným užíváním reálných a zástupných rekvizit...

Někteří si to vysvětlovali nepotřebovali.

V rozhovoru s vedoucí souboru například vyplynulo, že to, že dva z holubů, samců, hrají dívky nebyl záměr, ale důsledek aktuálního početního zastoupení mužů v souboru. Že pohybovou stylizaci řešili, ale nenašli klíč a v konečném důsledku energii a čas na hledání. Vzhledem k rozsáhlosti inscenace je to pochopitelné. Že některé rozpočtové výkony jsou spojeny s osobnostními vlastnostmi herců, u druhého představení i únavou.

Vznikla pozoruhodná inscenace a děkujeme za ni.

Tomáš Volkmer a Hana Galetková

Coolparta

Na rozdíl od ostatních představení letošní Dětské scény neměl v případě Coolparty lektorský sbor bohužel příležitost setkat se s vedoucí souboru (do Trutnova se souborem vůbec nepříjela). A tak byl odkázaný pouze na to, co vypořádal se dvěma včerejšími představeními, aniž mohl nahlédnout do procesu a zákulisí vzniku inscenace - což je ovšem v dětském divadle velmi podstatné. Z dlouhé diskuse po dopoledním představení a po kratší, ale neméně spletné diskusi po odpoledním představení tedy jen stručné résumé:

- Coolparta začíná a končí divadelně zajímavým ztvárněním odosobněného učitele pomocí hlasu z reproduktoru.
- Zdá se, že tématem inscenace je šikana, tedy téma mimořádně aktuální. Ale je tomu tak opravdu? Nebo ještě jinak: Nabízí soubor a jeho vedoucí materiál (příběh a jeho traktování, divadelní prostředky), které toto téma skutečně sděluje?
- Inscenace je poznamenána mnoha nedůslednostmi, někdy až nahodilostmi ve vedení příběhu (řídký příběh, schematičnost, nelogičnost, nejasné motivace jednání postav...), v práci s postavami a situacemi (kdo je vlastně hlavní postavou, jejíž příběh máme sledovat? jaké vztahy vlastně vládnou v partě a jaké vztahy mají mezi sebou děti ve třídě? co znamená a jak probíhá „konkurz“ do party? na základě čeho dojde k přijetí původně odvržené dívky do party?...), v práci s prostředním i v práci s rekvizitami (např. proč je panenka někdy imaginární a někdy reálná?).
- Jakou funkci mají v inscenaci naddimenzované hudební a taneční vstupy?
- Co se při práci na této inscenaci děti naučily nebo co se dozvěděly (o divadle, o sobě, o problému šikany)? A do jaké míry se pracovalo na jejich dovednostech a vybavenosti nezbytné pro divadelní práci?

Jaroslav Provazník

Noční mýry

Deset dětí ze souboru kuk! vytvořilo pod vedením Ivany Sobkové autorskou inscenaci, v níž můžeme vidět jednoduchými prostředky zachycené noční mýry, hororové či bizarně laděné vize dětí. Jen s pomocí pohybového jednání, mírně stylizované akce a stručných dialogů děti ztvárňují situace, často končící smrtí nebo aspoň utrpením hrdiny - např. když je slečna, která se ráda zhlíží v zrcadle, jedním zrcadlem navždy „vcucnuta“ či epizoda, kdy je při táboráku svými kamarády opečen a konzumován jiný chlapec. Snové hrůzy jsou našťastí v inscenaci orámovány jinou situací (první noc skupiny dětí na škole v přírodě) - ta však není úplně čitelná. Rozehrávání devíti nočních mýr má v rámcové situaci, někdy jen v přehlednější slovní informaci, svůj předobraz, bez jehož důkladného zapamatování uniká divákovi význam situací a přestává se orientovat (např. u mýry s bombónem, která je otevřena zvuky vrzající skříně, z níž má chlapec strach).

Oceňuji a zároveň mne velmi těší, že jde o autorskou práci dětí, které ve hře působí přirozeně a energicky, navzájem se vnímají a většinou přesně pohybově jednají (výjimkou je např. oblékání či čištění zubů). Pointa této v podstatě zdívalněné anekdoty je dobře načasovaná a zahrnaná, i když by asi zkrácení pasáže s rozehráváním devíti „mýr“ inscenaci ještě pomohlo. Vytykána nepřehlednost snové pasáže by mohla být vyřešena uplatněním stylizovanějšího, fantasknějšího pohybu v přechodech mezi spaním a rozzitím mýry (aby divák pochopil, že dívka, která se v noci jde napít, vlastně stále sní). Nezdopovězenou otázkou zůstává, či noční mýra je zobrazena u táboráku - jde o mýru toho snědeného nebo toho, kdo situaci uvozuje?

Inscenace dokazuje, že prožitky a fantazie dětí mohou být zajímavým, vzrušujícím materiálem pro divadelní

práci (připomínám např. inscenaci Studia Dům „Sny“), který je ale nutné citlivě zpracovávat a strukturovat. Prvotním úkolem pro děti při tvorbě této inscenace bylo pokusit se ztvárnit noční mýry; tento úkol se souboru podařilo naplnit, takže ve výsledku tolerujeme občasnou nesrozumitelnost v mluvě, povšechnost jednání či nejasné proměny prostoru děje (společenská místnost, ložnice, koupelna?). Za divadelní zážitek a promyšlené názory při dětské diskusi děkuje

Eva Brhelová

Pět minut v Africe, ZŠ Na stráni, Děčín VI

Vedoucí souboru Jana Štrbová je zkušená a známá svými skvělými inscenacemi z minulých let, kdy pracovala na ZUŠ v Děčíně se skupinou vybraných dětí. Po svém nástupu na Základní školu Děčín VI, v září roku 2007, připravila v hodinách hudební výchovy s dětmi druhých tříd vystoupení s názvem „Pět minut v Africe“, které na letošní Dětské scéně diváky doslova omráčilo, mnohé dojalo.

I když bylo na jevišti dohromady třicet sedm dětí, nejednalo se o spartakiádní secvičení pohybů, gest a naučeného jednání. Děti byly na jevišti velmi přirozené, své a naprosto soustředěné, při věci, udržely napětí a věděly co divákovi sdělují a také to sdělovaly. Vnímaly se navzájem, vnímaly prostor, hudbu, vedoucí, která s nimi byla na jevišti. Její „role“ však nebyla dominantní a ve vztahu k dětem řídící, nýbrž jako muzikant jevištní akce dětí hudebně doprovázela na akordeon.

V rozhovoru s vedoucí jsme především vyzvídalý figle, jak tohoto působivého jevištního tvaru s tolika tak malými dětmi dosáhnout.

S trochu nadšázky je možné napsat, že vám předkládáme recept „Jak na to?“:

- řešení vystoupení jako hudební skladby
- práce s kontrasty (živost X klid, hlasitost X ztišení)
- hledání nepopisného jednání ve vztahu ke slovu
- temporytmus představení (rychlé akce X pomalé)
- kontrast pedagog X děti (mluvený vstup pedagoga mezi sborové zpěvy a texty dětí)
- práce s dvěma třídami dětí, s každou třídou zvlášť
- půdenní soustředění s jádrem 25- ti dětí a důsledné tvarování a fixace jevištního tvaru
- nesoustředěné a negativistické děti nemusely vystupovat, když nechtěly hrát a chtěly zlobit (kdo zlobí, nehraje)
- motivace k přirozenému jednání dětí na jevišti
- trpělivý a geniální pedagog a divadelník v jedné osobě

Děkujeme za představení!

Ema Zámečnicková a Hana Galetková

VIDĚLI JSME

Holubi s.r.o.

STŘEDA OČIMA MATKY BLAŽKOVÉ

Tak poslední den divadel byl pro mě hodně těžký. Hlavně pak ten úklid po tolika lidech. To sem si teda nemyslela, že se tak nadřu.

Těm holubům, těm sem se divila, že si jako mysleli, že jsou lidi. Copak se nepodívali do

zrcadla, aby si všimli, že jsou fakt holubi? Ale ty červené punčocháče musím svým holkám taky koupit, když jsou teď v módě. Jinak by je všechny ty holky na jevišti určitě na nohách neměly. A taky sem byla ráda, že to o těch holubech bylo o lásce, i když ten holub byl natvrdelej, tak si nakonec asi to hnízdo spolu založili. To se mi líbilo, že to vede k dětem, protože děti je třeba mít, to bysme jinak vyhnuli. Ale to se nedělá, aby herci ukazovali na lidi do publika a smáli se jim. Já jsem si tu lišku kolem krku vzala, abych v divadle byla nobl. A oni se mi pošklebují přímo herci, to je nehoráznost.

Druhý divadlo o partě ve škole bylo taky výchovný. Že jako se nemají dělat ty party, když to není spravedlivý. K té holčičce a klukovi nebyli hodný, a tak si to ta zlá holka zasloužila, aby s ní přestali kamarádit. Ale když ji pak zase vzali mezi sebe, tak to je třeba zdůraznit, že nebyli takoví jako ona, že jí odpustili. Ale některým slovům jsem nerozuměla. Hlavně si už nepamatuju, jak se jmenujou ty boty s kolečkama. To bylo takový zvláštní slovo.

A to divadlo o zlých snech bylo taky výchovný. Ty děti určitě před spaním jedly, protože když jde člověk do postele s plným žaludkem, tak se mu potom zdají ošklivé sny. Jako tomu klukovi, co ho pronásledoval bonbón a nebo tomu, kterého ve snu snědli kamarádi. Z toho zrcadla, jak vtahovalo děti, taky šel strach. Doufám, že další den už těm chudinkám dětem na noc jíst nedali. A navíc by se u divadla nemělo hrát na klavír, když ta klavíristka umí jen předeheru. Holka zapoměla, jak je to dál, tak to mastila furt dokola. Možná měla trému. Já jsem jí nemohla poradit, protože tuhle písničku já neznám.

Ale jak tam v posledním divadle bylo tolik dětí najednou s tou paní učitelkou s harmonikou, to bylo! Něco takovýho jsem naposled viděla, když tady byli Alexandrovci, a to je už pěkně dávno. Je vidět, že i kultura se dá dělat masově a divadlo s dětma taky. Já jsem si spočítala, že těch děcek bylo 37. To je jako ročníků těch setkání divadel. Tak jestli to jako ta paní učitelka nevymslela schválně, aby si šplhla a někdo si toho všiml. Ale to mě jen tak napadlo. Asi ale to tak nebylo, protože kdyby ta paní učitelka měla těch dětí ve škole třeba 40, tak by jich určitě hrálo 40. Tak to byla jen taková pěkná náhoda.

Ale je to škoda, že už to byl poslední den. Tak jsem si na to zvykla, že už se mi nechce ke kýblu zpátky. No, zkusím zítra říct tomu hlavnímu pánovi, aby mě vzali taky do Prahy s sebou.

Nezávislá Blažková

VIDĚLI JSME

Coolparta

Noční můry

Pět minut v Africe

ZÁZNAM ZE SEMINÁŘE K INSCENACÍM 5. BLOKU

Nonsensové holubí hledání identity, parta na heelys-kách, anekdota o vyplněných snech a výlet do Afriky – taková byla dnešní představení. V němčem některá ohromila, v němčem potěšila, v němčem by potřebovala zpřesnit a v němčem se možná spleť.

Holubi s.r.o. - Cetka a spol., ZUŠ Brandýs nad Labem

Seminář A:

Vcelku přiměřené vzhledem k jejich věku, ale některé z nás rušily role kluků, které hrály holky. Obecně jsme se však shodli, že při nedostatku kluků v souboru, je nahrazení dívkami přijatelné, aby se v inscenaci objevila rovnoměrně témata mužských versus ženských hrdinů.

Celkově nás hra překvapila svou novostí; tím, že děti zvládly zůstat v roli a hra už vypadala činoherní, až na nejasné chvíle utáhly děti tah příběhu.

Jinak hudba nám navozovala grotesku a až na Mozartův pochod byla vybraná vhodně. Co do tematiky: právě rozeznání grotesky nám narušilo vcelku seriózní (ne "nad věcí") hlavně počáteční chování holubů.

Líbil se nám vývoj postav, který byl znatelný u milostného páru holubů. Dále kostýmy: punčochy, čepice (kšiltovky jsme pochopili jako zobáky, ale vzhledem k tomu, že při jídle si housenky strkaly stejně do pusy, tak nebyly nutné; nebylo jim vidět do tváře).

An Dudce nebylo rozumět – škoda. Hlavního chlapcekého hrdinu – holuba, a chlapce, který hrál např. doktorského asistenta, bychom prohodili, protože se nám pro hlavní roli zdál výraznější (hodně svoje role pozvedl).

Lektorský sbor - T. Volkmer a E. Polzerová:

Ocenili jsme zdařilou dramatizaci vycházející z poměrně rozsáhlé předlohy. Text byl přiměřený věku i souboru. Je to zvláštní nonsens o hledání identity holubů. Některé znaky u lidí a holubů jsou nejasné. Doktorka například s holuby na začátku normálně komunikuje, později ale jejich řeči nikdo z lidí nerozumí (pozn. red.: posléze se v diskusi ukázalo, že doktorka s holuby nevedla dialog – šlo jen o špatnou práci na jevišti). Nejasně působí holub se sluchátky na uších... Nejasný byl také jazyk v rekvizitách: buď mají být reálné, nebo ne. Líbila se nám scénografie – dobrá, variabilní a nepopisná. Zdařilé byly klipy dynamizující inscenaci. Příliš hbitá byla proměna holubovy lásky k doktorce. Dobré bylo závěrečné „uvědomění“ holubů parodizujících lidská hesla – povýšilo ho závěrečné kočičí „mňau“.

Další diskuse:

M. Poesová: Dobrá byla muzika v proměnách i v jiných místech. V úvodu by chtělo zpřesnit „ptačí taneček“ v bedýnce – měl by být víc ptačí. Více rytmu a ozvláštnění by také sneslo holubí učení se létání.

H. Galetková: Neznám předlohu, a tak mě zajímalo rozuzlení – nakonec mi ale nestačilo. Zejména pokud jde o hranici mezi holubem a člověkem v experimentu. U holubů mě mátlý znaky lidského světa (žvýkačka, sluchátka).

E. Zámečníková: Oceňuju použití hudby. Vyjma Pět minut v Africe jsou v tom Holubi nejdál ze všech představení, co jsme viděli. Zdůraznit bych chtěla, že přestavba, je-li přiznaná, je součástí představení. Problém jsem měla s diskotékou na začátku. Vadila mi taky špatná mluva u některých postav.

Z. Švejda: Povedlo se dobře odstínit části vážné a části groteskní (např. učení se létat).

Coolparta - Coolparta, Soukromá ZŠ a MŠ Rozmarýnová, Brno

Seminář C záznam nedoručil...

Z. Švejda a H. Pranclová za seminář C: Bylo vidět, že to děti baví. Problémem byly nedohrané, pouze nastolené situace. Nedotažená byla práce s imaginárním prostředím, a střídání hry s imaginární a reálnou rekvizitou. Problematický byl vztah šéfa gangu s partou – jeho vyloučení a znovupřijetí bylo „hrc-prc“. Pokládali jsme si otázku, není-li hudby moc a vychází-li z dětí. Příběh byl prvoplánový. Napětí se objevilo v situaci, kdy se rozhodovali, jestli budou nebo nebudou kouřit – jinde bohužel ne. Jaktože panenka byla chvíli imaginární a chvíli reálná? Zajímalo by nás, jak námět představení souvisí s kolektivem souboru – jeho jméno je shodné s názvem inscenace, postavy se oslovují reálnými jmény dětí.

J. Hulák: Jak inscenace vznikla nevíme, protože na přehlídku nedorazila vedoucí souboru.

J. Provazník: Téma vypadá aktuálně – je ale aktuální pro členy souboru? Základ pro inscenaci vytvořily děti nejspíš při improvizacích. Z toho se pak představení složilo. Příběh je tak řídký a nelogický. Jak se dostala do své outsiderské pozice dívka, která později ukradla panenku? Proč ji ukradla? Jak dojde k přijetí šikanované dívky do kolektivu? Je to jen schématicky naznačeno, nevychází to z logiky děje. Schématická povaha postav přináší to, že nelze rozehrávat situace, nemůže mezi postavami vzniknout puvčina vztahů. Zmatek byl také v prostředí: Kde se co odehrává? Jakou mají funkci hudba a pohybová složka představení? Ta se nám navíc zdá být za hranicí vkusu. Zarážející bylo, že představení bylo především o komunikaci, ale přitom mezi sebou děti na scéně nekomunikovaly.

M. Poesová: V představení nejde o šikanu, jak se nejdřív zdálo – jde o vyloučení z kolektivu. Řada věcí je nevyjasněná: Proč je pozdější zlodějka panenky vyloučená z kolektivu? Proč panenku ukradne? Proč se převlékla, když šla ke konkurzu? Jakto, že ji do party původně nechtěli, když má samé oceňované vlastnosti? Proč se nová dívka v kolektivu stává na konci novým bossem? Snad protože parta potřebuje despoticke vedení?

H. Galetková: V představení se pracovalo ledabyle se znaky. Málo třeba, že mladší sestřičku hrála stejná dívka, která byla jednou z členek party.

E. Zámečníková: Zásadní byl problém uvěření: Abych s představou šla, musím věřit dění na jevišti. Nevěřila jsem třeba nešťastnému smutku nové dívky, který by měl mít příčinu jenom v tom, že si s ní ostatní nechtějí povídat. Dobře byl použitý hlas učitele z nahrávky.

J. Hulák: V představení chybí hlavní hrdina.

Z. Švejda za seminář C: Proč dívka ukradla panenku? Pro partu? Proč by pak šla ke konkurzu?

E. Polzerová: Zarážející bylo, že děti nechtěly kouřit. Přitom uměly rapovat a sprejovat, ale za nic na světě nechtějí vzít do pusy cigaretu.

M. Maxa: Děti nemají nad tématem nadhled. Je to pak jenom ukazování. Představení znamenalo trochu pohybový zmatek. Zdálo se, že děti už neukazují příběh, ale jen se předvádějí v činnostech.

M. Poesová: Je to problém režie – nelze nechat děti řídit na jevišti na úkor příběhu.

J. Provazník: Možná to zní jedovatě – ale co se na tom děti naučily, jak se posunuly dál?!

Noční mýry - kukl, ZUŠ Biskupská, Praha 1

Seminář D záznam nedoručil...

Z mých zápisků: Není jasné, na jakém místě se to odehrává. Vadila nám židle, která byla nejdřív počítačem

VIDĚLI JSME

Holubi s.r.o.

a pak zůstala celou dobu na stejném místě. Děti vstávaly na jiných místech, než večer usínaly. Dobře byla zahrána postava učitelky, výborně byl udělaný výtah, vydařený byl razantní konec.

M. Poesová a J. Provazník: Nebylo patrné, kde se to odehrává. Ne všechny noční můry vycházejí z toho, co se stalo v realitě před spaním – něco jsme si prostě nepropojili. Snová část byla dlouhá. Oproti verzi z krajského kola ztratilo představení temporytmus. Humorné, bizarní zakončení nevyznělo, spíš působilo jako horor. U některých snů jsme si museli s vedoucí zpřesnit, co tím bylo myšleno. Výrazně jsme o tom diskutovali v porotě. Soubor kuk! se hodně zabývá pohybem – průběh pohybového vyjádření byl bezchybný.

J. Provazník: Je to čistě autorské představení. Zajímavé je, že je to vedlejší produkt jiné práce, která se snů týkala. Představení je stavěné jako anekdota – u kratší verze byl lepší, rezolutnější konec.

Další diskuse

H. Galetková: Když děti usnou, začnou se hned odehrávat sny – chtělo by to pauzičku. To samé platí pro konec.

M. Poesová: Když dívka reálně vstane se slovy „mám žízeň, jdu se napít“, nevypadá to jako sen.

J. Hulák: Musím říct, že tomuhle představení značně

ubližil prostor kina.

L. Richter: Vadí mi, že pointa je odpovědí jen na jeden sen.

I. Ulrychová: Konec byl naznačení typu „část za celek“.

J. Hulák: Já jsem si teda spojil pointu s tím, že co se zdá první den, se vyplní.

I. Ulrychová: Musím říct, že jsem Noční můry viděla počtvrté a čím dál víc mě to baví.

M. Maxa: Hudba použitá během snů by mohla být dynamičtější. I to zapříčinilo pád anekdoty a pocit, že to bylo dlouhé.

Za seminář D: Herecké nároky byly vysoké – vedoucí ale ví, že si to může dovolit, protože má soubor dobře vybavený.

J. Brůček: V úvodní části jsem ledascemus nerozuměl, protože jsem neslyšel, co děti říkají.

Pět minut v Africe - Základní škola Na Stráni Děčín VI.

Seminář B:

Temporytmus, dramatický oblouk, téma, scéna... Takovými pojmy jsme se během Dětské scény zabývali a používali je. Na semináři jsme se díky představení Pět minut v Africe více než kdy jindy dostali k něčemu, co stojí za tím vším. Možná se to dá vyjádřit banálními slovy zánícení, radost, vztah k dětem, víra v jejich schopnosti.

V představení jsme toto všechno viděli v každém okamžiku, možná proto některé z nás až dojalo. Přes čtyřicet sehraných a soustředěných dětí, které dobře věděly, co mají dělat. V pozadí, vedle nich, a především s nimi jejich vedoucí. To pro nás bylo kromě radosti z předvedení ohromnou inspirací a povzbuzením.

E. Zámečníková a H. Galetková: Dopoledne, když se děti nahruly na jeviště, vydávala jsem jen nadšené neartikulované zvuky. (E. Zámečníková) Vedoucí je pedagogický a vlastně i umělecký génius. Snažili jsme se objevit, jakou „technologií“ to Jana dokázala. Schválně: Co si myslíte vy?

Další diskuse:

L. Korbelt: Je za tím šamanství v dobrém slova smyslu, které dokáže děti hypnotizovat. Zkrátka osobnost vedoucí.

E. Zámečníková: Nebyla na tom znát ani stopa „spartakiády“. Práce byla plná uvolněnosti a zároveň soustředění. Na jevišti byl každý „ve věci“.

H. Galetková: Výsledný tvar bych připodobnila k hudební skladbě.

Z. Švejda: Zaujetí dětí bylo docíleno nnutím mezi dvěma rovinami, v jakých na jevišti fungovala Jana Štrbová: Jednak tam byla v roli pedagožky, která práci vede, jednak v roli příslušného zvířete, třeba žirafy, ke kterému se děti v rolích vymezují. Nikdo z dětí se jenom tak nevezl.

T. Volkmer: To je tím, že je to bavilo.

H. Galetková: Obdivuhodné bylo, jak se masa dětí na jevišti vnímala, jak děti zvládaly prostor.

E. Zámečníková: Oni totiž ten text žili, neodříkávali jenom.

J. Provazník: Šikovné bylo, že to Jana vystavěla na dialogích. V něm se děti učí sdělovat konkrétně někomu něco.

L. Richter: Otázka ale stojí, jak s padesáti dětmi jít na začátek práce na divadelním tvaru. Doteď jsme mluvili jenom o výsledku. Jak přiměju tolik dětí k práci na obrazech? – jsou to v podstatě, v dobrém smyslu řečeno, ilustrace. Dostávají ale rozměr metafory (např. žirafa).

J. Hulák: Zcela výjimečně bych dnes vyběhl vedoucí, aby nám odkryla genezi představení.

J. Štrbová: V září jsem začala učit na ZŠ. Dvě třídy jsem dostala na hudební výchovu. Vedení školy mě požádalo, abych s žáky připravila vystoupení pro školní akademii. Nejdřív jsem pracovala v obou třídách v hodinách hudební výchovy samostatně. Zpočátku jsem nevěděla, jak text udělat. První nápad byly plošné loutky, ale když jsem si představila, jak vyrábím pro padesát dětí loutky, zvolila jsem jiný klíč. Přišla jsem na to, jak udělat dromedára, pak jsme na ten způsob vytvořili i další postavy. Nejdřív jsem pracovala ve dvou třídách paralelně. Když to začalo vypadat slibně, zeptala jsem se dětí, jestli by s tím nechtěly vyrazit na přehlídku. Chtěly, a tak jsme udělali víkendové soustředění. Poslední hodiny jsem už pracovala se všemi najednou v tělocvičně. A pak už to bylo.

Zapsal Tonda

VIDĚLI JSME

Coolparta

Noční můry

Pět minut v Africe

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

HORKÉ ZPRÁVY SE SLADKOU PŘÍCHUTÍ

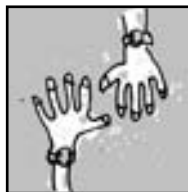
Jímá nás nostalgie... dnes naposledy se na Nivách diskutovalo. Abychom to oslavily, dovolily jsme dětem nechat si boty a na protest proti konci Dětské scény se nevzout. Rázem nebylo po nivové „vůni“ ani památky! Celou noc nás děsily noční můry, ve kterých jsme tonuly v záplavě 85 včera hrajících dětí. Pořád lepší děti, než dromedáři, holubi či obří želatinový bonbón, i když – ten by se Miládce možná líbil, obzvlášť medvídky má moc ráda. Nakonec jsme to všichni zvládli, jsme přeci cool parta, ale řekněme si to otevřeně – největší cool parta je z Děčína, ti se totiž rozhodli na diskuzi nejít (asi už letěli do Afriky), a tak se naše noční můra nenaplnila. Nezapomněly jsme však na ně a i jejich představení s ostatními řádně prodiskutovaly. Tady to máte, vychutnejte si závěry poslední debaty nivní a my se jdeme přidat do nějaké té pivní.

Loučí se s vámi, milá děťátka,

Horká Zorka i Sladká Miládka.

Zdar a sílu najdeš v syru,

Nivám třikrát ZDAR, ZDAR, ZDAR !!!

HOLUBI s.r.o.

Líbilo se: vtipné; běhavé; dobrá hudba; lepší, než obvykle; přízeň publika; nebylo to smutné; rekvizity; kostýmy; žvýkačka; zajímavý příběh vytvořený z románu; dobrá pohybová vybavenost; citlivé; akční; honička s policisty; dobrá doktorka; hustý; šikovné děti; dobré zkratky v ději; pokrok od okresního kola; podali skvělý výkon

Nelíbilo se: pro lidi moc malá žvejka, rozdílné disproporce všeobecně; občas jsme nevěřili; holubům se přece nevejde láhev do ruky; papouškova mluva;

Jiné poznámky: diskuze o tom, zda holubi rozumějí lidem a naopak – holubi lidem ano, lidé holubům ne, doktorka zapisovala svá pozorování podle vrkání, rozčepýřenosti; tvor se sluchátky byl holub; odted se už na holuby budeme koukat jinak; hudbu vybíral Filip; paní učitelka zrovna četla knihu Holubi mambo, jim se moc líbilo, příběh je sice upraven, ale podstata zůstala stejná; 50 minut rychle uteklo; název Holubi s.r.o. je kvůli autorským právům a taky kvůli názvu souboru Cetka a spol.; „Jak si mohli myslet, že jsou holuby, když holuby jsou o tolik menší?“, „občas jsem měla pocit, že čtete scénář“;

PĚT MINUT V AFRICĚ

Líbilo se: sešranost; hezký zpěv; skvělé lvice; skvělí dromedáři; dobré zakončení; budík; dobré taneční kreace; „na váš věk je to dobré!“; „skvělé, bylo vás strašně moc, ale bylo to krásné“; „super, děti byly mega roztomilé a šikovné“; „tleskám, super!“; „krátký, ale hezký zpívání“

Nelíbilo se: nejasnost – paní učitelka byla žirafa nebo jen vypravěč?; žirafa – nejasná gesta; „jde to, ale divadlo to nebylo“

Jiné poznámky: „Jak dlouho jste to zkoušeli?“; „Jak to paní učitelka zvládá s tolika dětmi?“; „Kde jste to zkoušeli – ve škole, ve třídě nebo na letišti?“

NOČNÍ MŮRY

Líbilo se: muzika měla dobrou výdrž a uměla hrát poslepu; na to, kolik jich bylo, měl každý svou roli; dobrá návaznost; výslovnost; skvěle vyřešený konec; výtah a skříň z vlastních těl; holčička, která si vzala prášek a následně jej zase vyplivla; málo rekvizit; fakt good; „super, ale furt se to vopakovalo“; od minula se hodně zlepšilo; originální

Nelíbilo se: občas přeci jen nebylo rozumět, někdy chaotické, nebylo jasné, čím to je (matoucí pyžama – pamatovali jsme si děti díky barvě oblečení, najednou se všechny oblékly a nastal zmatek); moc příběhů; drastické propíchnutí ruky; zrcadlo zmatečné a zdlouhavé, stačila snad jen 1 osoba, která by prolezla vnitřkem; nepochopený pupínek pod nosem; nejasnost v prostředí, ve kterém se nacházíme (společenská místnost, noclehárna, počítač, koupelna...?)

Jiné poznámky: vraťte Schmitzera!!!; skříň vám nějak moc vrzala, doporučení pro příště: kupte novou; vedoucí něco vymyslela sama, někdy dala jen impuls, navázalo se brainstormingem, poté se to dalo dohromady z našich opravdových nočních můr nebo toho, čeho se bojíme; Míša se doopravdy želatinového bonbónu nebojí; bylo to ve škole v přírodě; některé věci jsme pochopili až po druhém shlédnutí

COOLPARTA

Líbilo se: nasazení; poznali jsme, že jim sedí téma a že příběh hrají rádi; neskákali si do řeči; písničky; tanec; hlas učitele; rituály uvnitř party (vytlačení člena, čekání na bosse...); konkurz

Nelíbilo se: imaginární rekvizity někdy byly, někdy nedůsledná práce s nimi (driblování, jídla, knihy...), někdy se z imaginárních staly konkrétní (panenka) a pak zase imaginární; hudba; stromy v parku – v jiných scénách nebylo prostředí určeno takovýmito prostředky, tak proč tam? (timpádem jsme na hřišti mohli postrádat basketbalový koš)

Jiné poznámky: příběh vznikl z osnovy bodů a situací, které byly zadány, z nich se pak improvizovalo; až na poslední chvíli se dozvěděli, jakou roli budou hrát; Linda byla od začátku ostrakovaná, aby dala najevo, že do party nemůže každý; panenku Linda ukradla, aby se blýskla před partou, že krade; boty heesky byly v představení náhodou, zrovna si je všichni ve škole koupili; rychlý převrat, stačila jen 1 záminka k tomu, aby bosse přestali uctívat, ale pak moc rychle zapomněli na to, že je zradila; Opravdu tuto hudbu posloucháte?“ – „Jo! Uctíváme, uznáváme a zbožňujeme ji!“; stylizace „videoklipu“ až moc americká, ale na této škole v Brně to tak opravdu funguje (soukromá ZŠ); hudba s Eminemem: „to je jako kdyby si motorkáři pustili Krtečka! To, co se děje na jevišti, je v té chvíli slabší.“; „promiňte, já to moc nevzala“; „Proč museli kouřit?“; „Moc se mi líbilo vaše přetavění“; „Rap je nic moc (spíš nic, než moc“; „Jako písničky byly good, ale bylo to divný“; Bylo to dobrý a ze života“

Zorka Horká a Miládka Sladká

DNES JSME SI VŠIMLI...

DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

JASANKY KAJMANOVÉ

ZINÝ RÝGROVÉ

JEDEN DEN SE SOŇOU DEMJANOVIČOVOU A MARIOU VESTRE

Pošmourné ráno. Připínám si modrou kartičku, aby byla alespoň nějaká barva. To jsem ještě netušila, že dílna, na kterou dnes směřuji, bude barevná množstvím zážitků. Ale ještě tam nejsem. Ještě chvat, běh, spěch. Rychle, rychle. Tentokrát jdu na jistotu. Kde je ZUŠ, vím. Víím dokonce, že si cestu mohu zkrátit spojovací uličkou – a taky že jsem si ji zkrátila. Je 8. 30 a děti se pomalu scházejí. Lektori pobíhají se seznamy a shánějí svou skupinu. Soňa říká, že mohou jít nahoru, že norská lektorka Maria tam už je. Že bych zase vyzkoušela mimoverbální komunikaci v cizím jazyce? Raději jsem počkala na Soňu. Celá dílna je koncipována jako cesta do Norska a děti jsou postupně uváděny do děje, postupně se, „buduje víra“. V dílně je použita paleta (abych zůstala

u těch barev) prostředků a možností, metod, které nabízí dramatická výchova. Ale zase předbím. Už úvodní činnosti navozují, i když si to děti ani neuvědomují, atmosféru cizí země.

Seznamování

Soňa vyzvala děti, aby si sedly do kruhu a řekly své jméno. Jako diskusní předmět sloužila plyšová figurka, které Soňa říkala losík.

Následovala další hra. Děti si přes kruh házely losíka a říkaly znovu svá jména, pozdravily toho, komu losíka hodily a jeho jméno zopakovaly.

Pak se Soňa zeptala, jestli si pamatují, komu losíka hodily naposled. A vše se opakovalo, retrospektivně.

Děti pořád sedly v kruhu, ale při další činnosti je, tentokrát Maria, vyzvala, aby si stoupily, vytvořily dvojice, které by se postavily tak, aby vyplnily celý prostor. Jeden z dvojice bude PÍP a druhý UÁ (tento zvuk budou pak i vydávat). Maria všechny vyzvala, aby se posadili, pouze jednu dvojici vybrala. UÁ honí PÍP, které se může zachránit tím, že si přisedne k některé dvojici a řekne jméno jednoho člena. Ten se stane UÁ. Maria vše předvádí. Jestli vás zajímá, jak děti rozuměly, co Maria říká, tak docela dobře. Soňa překládala a také vyzvala zúčastněné, aby ti, kteří jsou znalí angličtiny, tlumočili ostatním. Fungovalo to báječně po celou dobu dílny. Rozpaky z jazykové bariéry nebyly, protože nebyla ani bariéra.

Po honičce následovalo zase trochu zklidnění. Soňa je vyzvala, aby se procházeli prostorem, rytmus jim udávala bubínkem. Když řekla jméno, oslovený se začal pomalu sunout k zemi a ostatní k němu měli běžet a zachránit ho před pádem. Na závěr měli všichni říct jména těch, kteří nebyli během hry zachraňováni.

Prázdninové činnosti

Nejprve se opět chodí prostorem. Pak Soňa řekla číslo a všichni rychle vytvářeli molekuly o příslušném počtu atomů. Tak vznikly skupiny, jejichž členové se měli dohodnout, kterou činnost by o prázdninách nejraději dělali, a vytvořit živý obraz. Při prezentaci jsme viděli: spaní, pozorování hvězd, plavání, jízdu na lodi. Hra se ještě jednou opakovala. Děti by chtěly o prázdninách mít táborák, vyvolávat duchy, hrát hry na počítači.

Pak Soňa požádala, aby si sedli do kruhu a dohodli se na činnosti, kterou by rádi dělali všichni. A výsledek? Povídat si s přáteli. Živý obraz už vlastně měli hotový, jen trochu upravit, aby spolu opravdu komunikovali, a zůstat ve štronzu.

Cestovní kancelář

Soňa přibíhá s fixy a samolepícími papírky ve tvaru lidské stopy. Soňa má na hlavě oranžový kšilt a na sobě oranžové tričko. Je v roli průvodce cestovní kanceláře Keep smiling. Vysvětluje, že zjišťuje zájem, kam by chtěli lidé s cestovkou jet. Pak už mimo roli žádá, aby každý napsal na stopu své jméno a stopu umístil na mapu Evropy, která už byla připravená na stěně. Největší zájem byl o Francii.

Co si sbalit na cestu

Opět kruh. Každý řekl, co by si vzal na cestu. Další zopakoval předcházející věci a přidal svou. Zároveň (kvůli Marii) měli předměty předvést pohybem. Účastníci by si s sebou vzali různé věci: kšilt, foťák, plavky, kartáč na vlasy, kontaktní čočky, peníze, spodní prádlo, mobil, knížku, pyžamo, boty, ponožky, míč, kartáček na zuby, notebook, MP3.

Soňa nabízí další variantu hry – opět se vrací zpátky, ale jen pořadí účastníků, věci jsou jmenovány ve stejném sledu. Každý pak přidá další věc. Hra je ztižena tím, že je tentokrát „na vypadávání“ – kdo si nevzpomene, vypadne.

Letiště

Soňa posunuje činnost dál: „Sbaleno máte. Dostáváte se na letiště.“ Pokyn zní: postavit se v naprosté tichosti do kruhu, stát s rukama připaženými. Každý z hráčů je letadlo. Když trochu zvedne paže – křídla – přeletí přes střed kruhu, postaví se na nové místo. Ve vzduchu může být pouze jedno letadlo, jinak se „srazí“. Když vyletí dvě (a stačí jen náznak zvednutí křídel), jdou k zemi – jejich představitelé vypadávají ze hry, zůstanou v kruhu, ale sednou si.

A protože soustředění je veliké a let vyčerpává, následuje přestávka.

Letadlo

Po přestávce Soňa vysvětluje dětem, jak ze svých těl udělají letadlo, a upozorňuje, že v té pozici budou delší dobu. Účastníci se celá skupina. Maria pak předvádí, jaké zvuky jednotlivé části letadla vydávají: Zadní skupina „zapíná motor“ – rrrm, prostřední – ti v kabině, zvoní na stevarda – clink, clink, skupina vpředu – posádka – kap spílnk (a drží si nos, aby vydávali deformovaný zvuk). Ostatní říkají uuuuúú. Maria udává rytmus, Soňa řídí intenzitu a už se letí.

Nouzové přistání v Norsku

Soňa opět posouvá příběh a sděluje, že se letadlo dostalo do mlhy (letělo původně do Londýna) a musí nouzově přistát – všechny zvuky se postupně ztišují. Soňa už má zase kšilt, to znamená, že je v roli: „Rychle vystupte, držte se pohromadě. Běžte dál od letadla. Je tu sníh a zima, jdu pro pomoc.“ Odbíhá a děti skandují to, co slyšely v jednom představení „zima a chlad, zima a chlad“. Přichází Maria – na sobě má bundu a na hlavě čepici – je také v roli. Mluví norský. Trosečníci se s ní snaží domluvit. Zjišťují, kde jsou. Přichází Soňa. Trosečníci se bouří, Soňa je uklidňuje: „Keep smiling. Vše se vyřeší.“ Nakonec je Maria zve k sobě do chaty – je to obrys chalupy namalovaný na balicím papíru na stěně. Povídají si o Norsku.

Soňa navrhuje, aby si skupiny promyslely a předvedly – nejprve živý obraz, který krátce rozehrají, čím by se mohli trosečníci v Norsku zabavit a trochu si ten pobyt i užít: bruslení, být u ohně v chatě, ulovit si a ochočít zvířátko. Ale hlavně se chtějí vrátit.

Trosečníci se ptají, jak by jim mohla Maria pomoci k záchraně. Nakonec vyměňují věci z kufru za něco teplého na sebe. Začala to Soňa, která si s Mariou vyměnila kšilt a čepici.

Cesta přes ledovec

Všichni si „obují“ speciální boty a vydají se s Mariou přes ledovec. Napodobují její pohyby, skáčí přes průrvy, opatrně postupují vpřed. Nakonec uvidí stádo sobů. Maria rozptýlí obavy turistů – sobi nejsou nebezpeční, naopak mohou urychlit cestu za záchranou. Každý si uloví soba – opět napodobují Mariiny pohyby. Následuje cesta na saních. Má formu soutěže, jejíž pravidla vysvětluje Soňa. Nejprve se opět rozdělí do skupin. Tentokrát mají účastníci mlčky vytvořit řadu od největšího po nejmenšího rozpočítat se 1,2,3,4. Stejná čísla tvoří skupinu. Dostanou deku – sáně. Úkolem je přemístit se z jednoho konce tělocvičny na druhý tak, aby každý ze skupiny byl minimálně jednou losem a cestovatelem. Vzdálenost se má překonat šestkrát. Nejprve dává Soňa čas na promyšlení taktiky a pak se závodí, kdo cestu zvládne nejrychleji. „Ať rychlost není na úkor saní (některé deky patrně jsou saněmi již dlouho) a dejte taky pozor na bezpečnost jezdce.“ Závodů na saních se všechny skupiny účastní s plným nasazením.

Jak sehnat jídlo

Soňa pokračuje ve vyprávění: „Cestovatelé se dostali do lesa: Co myslíte, jaké tam mohli sehnat jídlo? Jaká zvířata v takovém lese žijí?“

Účastníci vytvořili kruh a ptají se na to Marii. Jak je to v norském lese. Získání potravy má zase formu hry. Tři děti představují nebezpečná zvířata – medvěda, vlka a rysa. Stojí rozkročení (nohy nesmějí zvednout ze země) na jednom konci místnosti. Úkolem cestovatelů je projít radou těchto „zvířat“, aniž by se jich hráči, kteří je představují, dotkli. Pokud by se tak stalo, musel se cestovatel vrátit na začátek a cestu nesměl opakovat. To se dětem moc líbilo a žádaly opakování hry, ale

Soňa znovu zve účastníky do kruhu a každý říká, co sehnal k jídlu.

Jak přelstít trolla

Doprostřed kruhu položila Soňa obrovskou stopu, kterou prý našla v lese a obkreslila. Čí asi je? Nakonec se zjistilo, že je to stopa trolla. Děti se ptají, jak vypadá troll a Maria předvádí. Všichni opakují po ní – dupe, má ohnutá záda, klátí rukama, dívá se jedním okem, má

natočenou hlavu a mručí. Všichni tak chodí po místnosti.

Troll je také nebezpečný – žere lidi. Je také hloupý. Maria (chlapec) se Soňou (trolley) předvádějí scénku: Chlapec, aby se zachránil, uzavře s trolley sázku, kdo je větší jedlík. Jedli rýžový nákyp, ale chlapec si ho ukládal do batohu, který měl na břiše. Troll prohrál, tak chtěl, aby mu chlapec poradil, jak se stát větším jedlíkem. "Rozpářej si břicho." A rozpárá si batoh plný nákypu a dá trollu nůž. Hloupý troll si rozpárá vlastní břicho.

A úkol pro skupiny: vymyslet způsoby, jak trolla přelstít. Při prezentaci mají ostatní vymyslet název etudy. Řešení byla různá, např. při honičce nalákat trolla, aby spadl ze skály, při sázce - kdo víc zaře - mu zavázat oči a ucpat uši a zmizet atd.

Spánek

A znovu se vracíme k trosečníkům, kteří usínají v jeskyni a něco se jim zdá. Soňa je žádá, aby když se jich dotkne, řekli jedno slovo ze svého snu. A takové to byly představy: tuleň, beru trollův kabát, troll v chatě, teplo, jídlo, led, holky, pití, Londýn, no ták.

Domů

Soňa pomalu uzavírá příběh: „Svítá. Skupina se probouzí a díky svému průvodci se dostali na letiště až do hlavního města Norska – Osla, kde nasedli do letadla.“ Opět se vytváří letadlo. Maria připomíná zvuky. A přistávají na Ruzyni.

Děti se ještě dotazují, jestli turistům cestovní kancelář vrátila peníze, jestli zkrachovala a proč letí do Prahy, když turisté chtěli do Londýna.

Reflexe

Dopoledne uběhlo „letadlovou“ rychlostí, takže ve zbývajících chvílích se mohly děti ptát na to, co je zajímavé o Norsku, ale hlavně o Marii. Dozvěděli se, má bratra, kterému je 24 let, tedy je o rok starší než Maria, a sedmnáctiletou sestru, černou kočku (u té věk neuváděla), že studuje, chce být učitelkou. Všichni chtěli vidět místo, kde bydlí a studuje. Ukazuje jim to na mapě – je to blízko Osla. Do Čech by se chtěla vrátit. Kromě jiného se jí líbí zdejší staré budovy. Děti se ptají, jak se řekne norský na shledanou. Maria odpovídá a zní to jako ha -de . Děti se loučí, ale je vidět, že se jim moc nechce a že výlet do Norska, i když původně plánovaly Londýn, stál zato.

A já pokračuji v kladení otázek, které začali už účastníci dílny. Ptám se obou lektorek.

Co si z trutnovského pobytu budete nejvíce pamatovat?

Maria: Všechny děti, samozřejmě. Zaujala mne představení. Co všechno děti umí. Líbila se jí kuráž, se kterou jsou na jevišti.

Soňa: Budu si pamatovat práci s odlišnými věkovými skupinami a sdílení s norskou lektorkou. Pak také pohostinství s dlouhým čekáním na velmi dobré jídlo.

Jaká byla vaše česko – norská spolupráce?

Maria: Často jsme myslely na stejné řešení, ale cesta k domluvě byla delší kvůli jazykovým rozdílům.

Soňa: Jsme na stejné vlně. Pocity máme stejné. Jde jen o to najít, jak budeme pádlovat - sladit se.

Jaké měly představy o práci a jak se naplnily?

Maria: Nevěděla jsem, co mám čekat, nikdy jsem nepracovala na takové dílně. Očekávala jsem spoustu her, ale líbí se mi, že nejsou oddělené, ale spojené jedním tématem. Je velký rozdíl v tom, že v Česku je někdy i na nižších školách drama jako předmět. To v Norsku není. České děti jsou odvážnější v dramatických aktivitách.

I povídání s lektorkami bylo příjemné, stejně jako jejich dílna, která byla plná radosti a sdílení. Lektorky nabídly dobrodružství a kaleidoskop činností a děti to ochotně přijaly. Myslím, že kdyby i na konci měli účastníci dávat barevné stopy na mapu Evropy a vyjádřit tak, kam by se chtěli podívat, Norsko by tam už určitě nechybělo.

Jindřiška

ODPOVĚDĚL NÁM JAKUB HULÁK

Jakube, jak by ses představil někomu, kdo přijede na Dětskou scénu poprvé a nic o Tobě neví?

Jako ten, kdo se tu přehlídku s přispěním mnoha přátel pokouší organizovat. Kdyby snad stál o to poznat mě víc, zašel bych s ním k Trutovi na skleničku.

Jaké mouchy měla letošní Dětská scéna z Tvého pohledu?

Nepodařilo se nám program přehlídky nafouknout tak, aby se sem vešly všechny inscenace, které se letos povedly. Některé jsem viděl na postupových přehlídkách a moc jsem se těšil, že je uvidím i v Trutnově. To je ale vlastně „pozitivní moucha“, že bylo letos hodně kvalitního dětského divadla.

Co se Dětské scéně letos povedlo?

Vstřícně a konstruktivně hodnotit vystoupení recitátorů i souborů. Tak to aspoň cítím. A to hlavně díky tomu, že se podařilo dát dohromady dvě party odborně fundovaných a zároveň mimořádně příjemných a vůbec skvělých lidí – mám na mysli lektorské sbory obou částí přehlídky.

Přinesla letošní Dětská scéna něco mimořádného?

Možná mě ještě leccos napadne až s odstupem. Překvapila mě ale inscenace, která sice postoupila z obvodního kola do krajského, ale s mnoha zásadními výhradami, s menšími výhradami pak překvapivě postoupila ještě dál a nakonec patřila k vrcholům celostátní přehlídky. Je to povzbudivá zpráva o tom, kam až se dají i problematičtější věci dotahovat.

Co bys na přehlídce Dětská scéna změnil pro příští léta?

Vím, že to asi bude neřešitelné, ale hrací prostory. Většinou souborů nejvíc vyhovuje kino, ale na to, že jde o celostátní přehlídku, má příliš mnoho problémů. Nemluvě o Divadelku Trdýlku, kde dobře vidí jen diváci v první řadě, ale i ti se nakonec udusí ve vydýchaném vzduchu. Nic lepšího ale nemáme.

Na co bychom se Tě měli zeptat a nenapadlo nás to?

Třeba jestli mě po deseti letech v Artamé pořád ještě baví přehlídku organizovat. Baví. Ale jsem si vědom mnoha věcí, které bych mohl dělat líp.

Jakuba se ptala Iva

VIDĚLI JSME

Jak se odpoutat od země? S Pepou Brůčkem jednoduše. Stačí dostat se na jeviště nebo ještě lépe na prakták, který je na jevišti v Národním domě a vytašit se s ukázkou ze semináře. Kdo dorazil, mohl vidět, jak by si šest skupin poradilo s inscenováním pohádky Kuřátko a obilí od Františka Hrubína.

Jak to bylo pohádko? Zabloudilo kuřátko?

Poprvé zabloudil rohlík a ptal se housek. A vánočky tam byl také kousek.

Podruhé papírové kuřátko potkalo cestou klasy, papírová slepice čekala na konci trasy.

Potřetí černobílé kuře mlčí, bublina mu od zobáku trčí.

Podle šipek k cíli frčí.

Počtvrté mezi flaškami ztracená láhev vratná, její snaha o záchranu je prd platná.

Popáté neptej se po mamince kuřátko. V KFC skončí každá slípka zakrátko.

Jak to tedy bylo pohádko?

Po šesté nezabloudilo kuřátko, protože se ani nenarodilo.

Co seminář dal a vzal

Dal mi toho spoustu a vzal mi pár dní ve škole – obojí bylo velice kladné

Nedá se to popsat, je toho strašně moc

Vzal moji mamce peníze a jinak dal hrozně moc.

Naučil mě žít se do předmětu.

Ještě nikdy takhle neodvázala.

Otevřel mi nové možnosti, co se týká práce s rekvizitou, loutkou, papírem, barvou, různým materiálem, protože se k tomu ve škole tolik nedostaneme.

Zážitky formou hry.

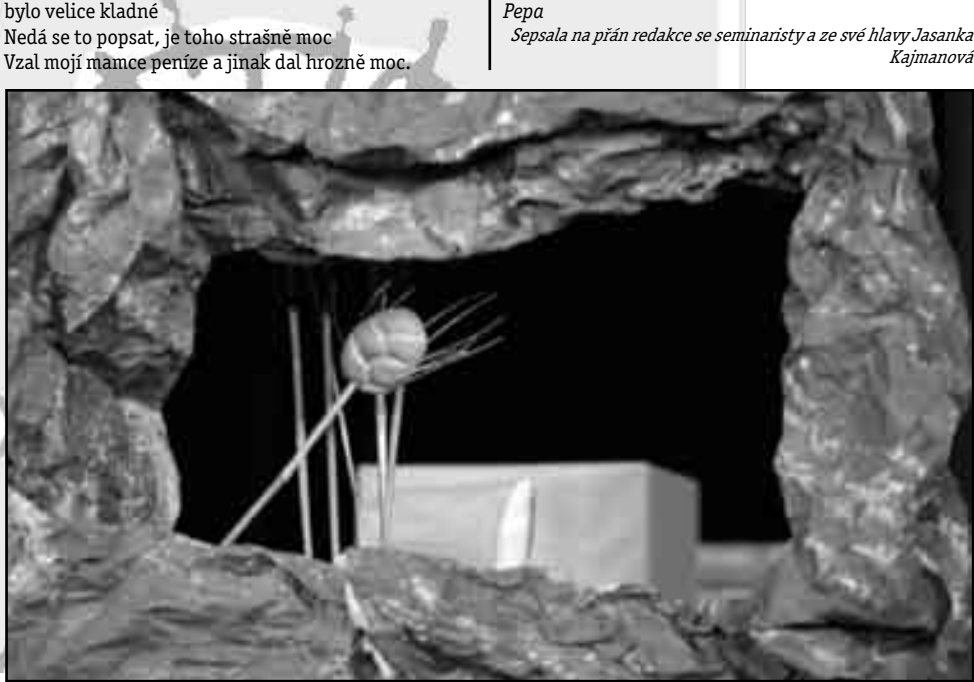
Nic mi nevzal, tedy to se ukáže, ale pevně v to doufám.

Co mě dal se teprve také ukáže. Z bezprostředních dojmů – vznesl jsem se skutečně od země. Také jsem vděčný za lidi, s kterými jsem se setkal a budu rád za budoucí spolupráci.

Pepa z nás dostal to, co jsme si mysleli, že tam ani není.

Pepa Brůček = loutkář, sluníčko, obrovská energie, dobrosrdečný medvěd, botanik-vědec, hodnej děda, skvělej chlap, sice sklerotickém, ale fajn, náplň dne, Brůček Pepa

Sepsala na přán redakce se seminaristy a ze své hlavy Jasanka Kajmanová

ŘEKLI O SOBĚ

Co mi řekli seminaristé třídy B o dílně Joanny Parkesové

Před koncem týdenních dílen jsem se vydal za Joanninými seminaristy, abych jim položil následující otázky: Proč jste se přihlásili na dílnu? V čem vás oslovilo? V čem se liší od jiných? Některé seminaristé nebyli ze začátku úplně spokojeni, změnilo se to nějak?

Andrea Štefková (čerstvá absolventka vychovatelství na PedF v Ostravě, učitelka LDO ZUŠ a vedoucí dramatického souboru)

Původně jsem chtěla na seminář Jany Machalíkové, ale pak jsem se přihlásila k Joanně, protože od září nastupuji na základní školu a její seminář nabízí hodně o dramatické výchově na základních školách.

Práce na semináři mě oslovily, stejně jako Joannina osobnost, která je pro mě fascinující. Joanna mi úplně padla do noty. Seminář byl o tom, co mě zrovna nejvíce zajímá. Znamenal pro mě inspiraci a nasměrování v mé budoucí práci.

Vyhovovalo mi tématické uspořádání, to že jsme pracovali v blocích, že jsme vytvářeli projekty. Původně jsem očekávala, že si odtud odnesu větší zásobu různých cvičení. Ale nevádí mi, že jich Joanna tolik nepřišla. Líbilo se mi, že šlo v semináři hodně o vzájemné obohacování, že jsem jenom nebrala, ale taky mohla dávat, že jsme se tu dělili o své zkušenosti.

Pokud jde o atmosféru práce, tak na prvních lekcích nebyli někteří seminaristé úplně spokojeni. Myslím že je to tím, že zkušenější z nich čekali více nových věcí, chtěli načerpat nové podněty ze zahraničí. Překvapilo je pak, že Joanna pracuje podobným způsobem, jaký známe u nás.

Neznamenalo to, že by ale bylo při práci cítit nějaké napětí. Navíc se ve druhé polovině hodin atmosféra zlepšila, takže teď to byla už naprosto příjemná práce.

Milan Čuban (pracovník DDM Most, realizuje dramaticko-výchovné projekty pro MŠ a ZŠ)

Seminář jsem si vybral, abych načerpal nové podněty pro svoji práci s dětmi. Z projektů, na kterých jsme tady pracovali, využiju ledacos.

Oproti jiným dílnám, které jsem dosud navštívil, se Joannina liší tím, že je hodně založená na volnosti, na prostoru pro vymýšlení. Je tu volnější pracovní rytmus, někdy máme třeba i dvě, tři hodiny pro samostatnou práci.

Pokud jde o počáteční nespokojenost některých z nás, byla asi zapříčiněna jinými očekáváními. Později jsme ale o tom společně mluvili a ledacos si vysvětlili. Uvědomili jsme si, že když je něco nejasné nebo nedořešené, musíme se ptát. Vzhledem k jazykové bariéře na to lektorka nemůže jinak přijít.

Veronika Krátká (studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, učitelka)

O semináři jsem měla původně trochu jiné představy. S něčím jsem nejdřív nebyla úplně spokojená. Ledacos se ale postupně změnilo a také jsem zjistila, že řadu svízeli s sebou nese jazyková bariéra. Další potíž se odvíjela od toho, že jsme pracovali s lekcemi určenými pro docela malé děti a jako dospělí je vnímáme v mnohém jinak. Později jsme s Joannou o některých věcech mluvili a ledacos jsme si vzájemně ujasnili. Začali jsme používat více technik, při práci některé aktivity tolik nerozváděli, víc jsme se ptali a řadu věcí nám pak Joanna dovysvětlila.

Joannina práce myslím není specifická v technikách, spíš v tématech. Joanna má vystudovanou vedle dramatické výchovy také sociologii. Často se tak v její práci objevuje tematika občanské výchovy,

hodně pracuje s problematikou komunity (s tématem místa jednotlivce v komunitě, s příchodem do nového prostředí...).

V koncepci hodin byla patrná výhodně použitá kombinace dvou cílů: seznámit seminaristy s postupy práce v dramatické výchově a přiblížit jim irskou historii. Pracovali jsme s irskou pohádkou, se staroirskými pověstmi, s staroirským klášterem, s otázkou migrace Irů před sto lety...

Petra Kunčíková (tlumočnice Joanniny dílny; absolventka katedry výchovné dramatiky DAMU, učitelka angličtiny, překladatelka)

Během práce s Joannou jsem si uvědomila, jak je pro lektora těžké vést dílnu pro seminaristy, kteří mluví jiným jazykem. I když překládám všechno, co je možné, to, co si třeba povídají hráči ve skupinkách při hře v rolích, se Joanna nedozví. Vidí například, že si v roli povídají a že je práce baví, ale už nepozná, jestli instrukci pochopili zcela správně, jestli se baví vážně, nebo jestli si trochu dělají legraci. Proto mi často říká: „Běž se tam podívat.“, „Kontroluj to.“, „Hoď tam nějakou vhodnou větu.“

I když Joanna dělala, co mohla, tak tím, že veškerá komunikace probíhá prostřednictvím tlumočnicka, stojí do značné míry vně činnosti. Některé věci tak těžko odhaduje, nebo vůbec nemá šanci pochytit.

Tonda

Střední soubory

Dnes jsme se ptali souborů hned po jejich dopoledních představeních. Jedno vystoupení měli tedy ještě před sebou.

Cetka a spol., ZUŠ Brandýs nad Labem

Jaký máte první pocit z toho, jak se vám hrálo?

Skvělý, skvělý. Tady se hrálo hrozně dobře. Výbor-ny, no. Skvělý publikum.

Co máte na svém představení nejradši?

Litání.

Kdo vám vymýšlel kostýmy?

Sami, každý vzal něco. A paní učitelka vymyslela ty červený punčochy.

Máte už něco, co se vám vždycky spojí s Trutnovem?

To nechtějte vědět.

Jaký je zatím váš nejhezčí zážitek z Dětské scény?

Bára: Dnešní představení.

Veronika: Mě tady dnes přes poledne omylem zamkli. A potom, když jsem tu seděla mezi téma židličkami, tak tady byly nějaký paní, trochu nás pomlouvaly nebo spíš o nás něco říkaly a ta jedna povídá: „Doufám, že nás tady někdo neposlouchá.“ A ta druhá říká: „Ale ne, vždyť je zamčeno.“

Jakub: Jsme hezky ubytovaní. Je to takové randovní. **Filipína:** Dnes jsem si dala na hlavu takovej zelenej polštář a dělala jsem pana Vocho-murku, ale to asi nikdo nepochopí.

Jak se vám do Trutnova cestovalo?

Jakub: Skvěle. Zpívali jsme sprostónárodní písničky.

ZŠ Na Strání, Děčín VI.

Jak dlouho jste připravovali tohle představení?

Bára: Asi tak 6 nebo 7 měsíců.

Co tě na představení nejvíce baví? Co na něm máte nejraději?

Bára: Že hrajeme zvířata.

Kuba: Nosorožec.

Dominik: Dromedára.

Jakub: Ten nosorožec, protože ho hrajou.

Michelle: Slony. Protože jsou takoví.

Magdalena: Lvy. Líbí se mi.

A co vaše paní učitelka, je na vás hodná?

Bára: Je!

Michelle: Hodná. Učí nás zpívat, hrát, tancovat, tak

různě.

Magdalena: Je moc hodná.

Zažili jste něco hezkého v Trutnově za tu dobu, co tu jste?

Bára: Byli jsme v zoologický.

Kuba: Jak jsme spali v chatce a povídali jsme si horory a vtipy.

Magdalena: Že jsme byli v zoologický.

Máte místo v představení, kde třeba máte strach, že si nevzpomenete, kde si nejste jisti?

Kuba: Ne.

kuk! ZUŠ Biskupská, Praha 1

Jak se vám teď hrálo?

Aneta: Dobře, ale myslím, že odpoledne to bude lepší.

Jak se vám hraje s malými dětmi?

Klára: Je to něco jiného než s velkým souborem. Začíná se odznova, ale jsou hodně dobří.

Jak se ti hrálo?

Tom: Myslím, že to mělo úspěch a doufám, že bude i odpoledne.

Michal: Skvěle!

Co se ti nejvíce líbí na vašem představení?

Tom: Ani nevím, nemám žádnou oblíbenou situaci.

Michal: Couvání před tím bombónem.

Kuba: Ze svojí role zrcadlo, protože jsem ho mohl vymyslet sám. A z ostatních pak role Lucky, která může porazit Martina, kterej porazí mě v počítačový hře.

Natálka: Paní učitelka.

A jaká je vaše paní učitelka?

Kuba: Hodná, ale přísná.

Máte nějaký důležitý zážitek z Trutnova?

Natálka: Dílny.

Martina: Někdy ty hry v dílnách. A byli jsme v parku.

Coolparta, Soukromá ZŠ a MŠ Rozmarýnová, Brno

Jaký máte pocit z dopoledního představení?

Filip: Docela dobrej, ale občas jsme měli nějaký výkyvy.

Jak vznikalo vaše představení?

Filip: My jsme řekli návrh na příběh. My jsme si ho vytvářeli sami. Vymysleli jsme situaci, třeba tu první, diktát ve škole. Pak jsme si to připravili a ukázali paní učitelce a postupně ty nejlepší nápady jsme vybírali a pak jsme to postupně dali dohromady.

Co máš nejraději na vašem představení?

Arnošt: Mám rád celý představení. Možná když tam přijdeme na schůzku dřív.

Lenka: Videoklipy, ty jsou prostě nejlepší.

Anička: Těším se na tu poslední část. Nevím proč, ale hrozně mě to baví.

Jak jste si vybírali hudbu k představení?

Mirka: Vybírali jsme si hlavně moderní hudbu, která se nám na to zalíbila.

Máte z Trutnova nějaké silné zážitky?

Terka: Líbily se nám představení, moc víc jsme nestihli.

Zažili jste něco, co úplně nesouvisí s Dětskou scénou, ale souvisí s Trutnovem?

Linda: Byli jsme na náměstí a tam se nám to líbilo. Našli jsme si nový kamarádky. Byla tady sranda. Dobrý to bylo.

Co byste si přáli na odpoledne zlepšit?

Pavla: Palmy. Když jsme mluvili, tak jsme vynechávali kousky.

Jihen, hraješ bosse v partě. Sama sis postavila takhle roli? Nebo jste ji vymýšleli společně?

Jihen: Společně.

Kde jste našli inspiraci pro tenhle příběh?

Nám napsal jeden kamarád paní učitelky takových deset bodů a my jsme si je sami rozvíjeli.

Máš něco společného s tvou postavou?

No, ani ne. Trochu. Baví mě to hrát.

Ptala se Gábina, přepisovala Iva

ODPOVĚĎELI NÁM...

Letošní Dětská scéna se uzavírá... Proto jsem zformuloval několik otázek týkajících se toho jaká byla, co přinesla a na co upozornila. O odpovědi jsem poprosil Jaroslava Provazníka a tam, kde se týkaly recitace, Janu Machalíkovou.

Jaroslave, na Dětskou scénu jezdíš už dlouhá léta. Byl něčím letošní ročník jiný? Překvapilo tě letos něco?

To nejdůležitější, s čím z letošní Dětské scény odjízďím, je příjemný pocit, že se tu objevilo několik opravdu kvalitních nebo – v tom nejlepším slova smyslu – ambiciózních představení, z nichž některá vnesla podle mého do obrazu dětského divadla něco nového nebo podnětného. Nemyslím jen na Rybáře a jeho ženu, Brémské muzikanty, Pět minut v Africe nebo třeba Noční múry, ale také na Aha! a Holubi s.r.o. Dlouho se volalo po tom, že v posledních letech v dětském divadle poněkud chybějí větší inscenace, že se vedoucí spokojují jen s drobníčkami. A letošní ročník nabídl hned dvě velké inscenace. A další, „velký kus“ byl navržen do širšího výběru, ale nakonec se na program Dětské scény nedostal – mám na mysli inscenaci Případ svěťte Davidovi českobudějovického Růžku. To mně připomíná, že mě letošní ročník příjemně překvapil i tím, kolik zajímavých inscenací bylo z krajů doporučeno do širšího výběru. Když si zalistuji v programové brožůře Dětské scény, zjistíš, že jich bylo dokonce šestnáct! To je signál, že se zvedá úroveň nejen té „špičky“, která se dostala na celostátní přehlídku, ale že se počet kvalitních vedoucích – a to nejen učitelů ZUŠ – opravdu rozšiřuje. (Ostatně konstatovali i někteří referenti na loňské konferenci o dramatické výchově, která se konala v Praze na DAMU.) Na letošní Dětské scéně mě taky velmi příjemně překvapily vstupy seminaristů na podvečerních seminářích o inscenacích. Byla na nich vidět poučenost, schopnost postřehnout podstatné věci, výstižně je zformulovat. Často jsme jako lektorský sbor mohli jen souhlasit s tím, co seminaristé před námi výstižně pojmenovali. A pak ještě jedna věc: Osobně mě moc potěšilo, že jsem měl příležitost setkat se v lektorském sboru s Hankou Galetkovou a Tomášem Volknerem, kteří byli na Dětské scéně vůbec poprvé, s kterými se mně nejen výborně spolupracovalo, ale kteří do práce lektorského sboru vnášeli nové pohledy a výborné postřehy.

Když přehlídneš několik posledních ročníků, jakým směrem se Dětská scéna vyvíjí?

Občas zaslechnu, že se na Dětské scéně málo chválí, že se tu příliš diskutuje o problémech, že je Dětská scéna málo „svátek“, který by si všichni mohli hlavně užívat. Ale já si myslím, že je to dobře. Když se ohlédnu za těmi triatřiceti ročníky přehlídek dětského divadla, co jsem od roku 1975 absolvoval, jsem přesvědčen o tom, že právě to, že je už v samém počátku nastavila Eva Machková jako akce v první řadě vzdělávací a že si tento charakter podržely, mělo a má blahodárný vliv na vývoj celého oboru. Celostátní přehlídky dětského divadla – od těch kaplických, přes prachatické a ústeckoorlické a jednu zábrzežskou až po ty trutnovské – výrazně ovlivňují podobu dětského divadla právě proto, že jsou pracovními setkáními, že reflektují, co daný rok přinesl podnětného nebo sporného a co dál. V tom, myslím si, významnou roli sehrávají i ty mnohokrát pomlouvané veřejné diskuse a odborné reflexe. A také zpravodaje, které při přehlídkách vycházejí, tedy dnes Deník Dětské scény. Ještě k tomu vývoji Dětské scény: Jak známo, dramatická výchova má dvě hlavní směřování: Interní dramatickou výchovu, která zůstává ve školní třídě (ať už jde o dramatickou výchovu jako samostatný předmět, nebo o dramatickovýchovné metody aplikované v jiných předmětech), a dramatickou výchovu, v níž se programově pracuje s jevištním tvarem (divadelním i přednesovým). Tím, že se od poloviny 90. let podařilo založit tradici zářijových celostátních dílen Dramatická výchova ve škole, které se konají v Jičíně, uvolnily se ruce Dětské scéně, která se mohla vyprofilovat jako dílna, kde se systematicky sledují divadelní aspekty dramatickovýchovné práce. A to je podle mého moc dobře.

Co ti na Dětské scéně chybí?

Především čas. Ale to už tak na těchto akcích, na nichž se děje tolik zajímavých věcí, bývá. Ale abych neutekl od tvé otázky: Myslím, že by bylo výborné, kdyby se podařilo najít na Dětské scéně prostor také pro pár středoškolských souborů. A taky by bylo skvělé, kdyby se na Dětské scéně po letech otevřela zase dílna pro zahraniční účastníky vedená českým lektorem. Nejen já jsem přesvědčen o tom, že zahraničním učitelům dramatické výchovy máme co nabídnout. A ještě jedna věc mě napadá: Co v Trutnově chybí, je podle mého klub v Národním domě, který by byl každý večer otevřen účastníkům Dětské scény. Myslím, že by to pomohlo i redakci Deníku Dětské scény, která by byla blíž „hnutí“ a nemusela by spotřebovávat tolik energie na odchytávání přispěvatelů z řad účastníků.

Když si vzpomeneš na představení, která jsme tu viděli, spatřuješ mezi nimi nějaké společné jmenovatele? Lze z toho usuzovat na nějaké dlouhodobější tendence, nějaký vývoj?

Z posledních ročníků Dětské scény je možné podle mého vysledovat dost výraznou tendenci pokoušet se o závažnější témata. Z letošních sedmnácti inscenací to byla téměř polovina. S tím souvisí také další tendence – pouštět se do odvážnějších divadelních řešení, jak jsme to viděli v případech inscenací Aha! a Holubi s.r.o. Na druhé straně se mně zdá, že se v posledních letech vyskytuje na celostátních přehlídkách velmi málo recitačních pásem nebo montáží. Já vím, že jsou to inscenace zpravidla méně efektní. Ale vůbec bych je nepodceňoval. Ostatně zrovna včera jsme takovou jednoduchou recitační montáž (Pět minut v Africe) viděli – a myslím, že její kvality a podnětnost jsou zřejmé.

Upozornila letošní Dětská scéna na některé metodické nedostatky učitelů?

To bychom podle mého museli vzít v úvahu hlavně nižší kola Dětské scény – krajské nebo oblastní přehlídky, kde se mnohdy setkáváme stále ještě s elementárními problémy v metodice dramatickovýchovné práce, o specifické divadelní práci ani nemluví. Stále ještě se setkáváme s vedoucími divadelních souborů, kteří snad nikdy v divadle nebyli a dělají divadlo s dětmi jen na základě vzpomínek na to, co kdysi jako děti zažili. Nebo – a to je snad ještě horší – co vidí v trapných televizních pohádkách nebo estrádách. Jiným problémem, který se projevil i na letošní Dětské scéně, je ledabylost v přístupu k divadelní práci s dětmi, která někdy hraničí až s nezodpovědností. Dělat divadlo s dětmi není totéž jako dělat ochotnické divadlo s dospělými. Dospělý se může sám rozhodnout, jestli ho ten či onen styl práce baví. Ale dítě může nekvalitní, ležerní nebo dokonce nevkusnou práci v divadelním souboru nebo v hodinách dramatické výchovy být ovlivněno na dlouhou dobu a někdy i na celý život.

Protože Jaroslav Provazník se neúčastnil všech vystoupení recitátorů, položil jsem otázky, které se týkají recitační části přehlídky Janě Machlíkové.

Jano, nacházela jsi mezi recitačními vystoupeními, která se na Dětské scéně letos objevila, nějaké společné jmenovatele?

Společným problémem bylo, že zejména ve druhé kategorii děti neprijaly text za vlastní. Nesdělovaly, co chtějí říci a proč recituji. Často byl jejich projev „kultivovaně prázdný“. Hodně jsme mluvili o tom, jak stále přetrvává mýtus recitace jako něčeho přestetizovaného, překultivovaného, a tím vlastně nepřírodního. Moc jsme oceňovali, když se někde objevila přirozenost. Zajímalo nás poznat osobnost recitátora, přes text, který interpretoval. Všiml jsem si, že si recitátoři ze dvojice textů vybírali často ten vtipnější. Přičítali jsme to prostoru, ve kterém se recituje, atmosféře, která byla nastolena.

Je to součástí nějaké dlouhodobější tendence?

Byla bych ráda, kdyby recitace zaznamenala nějaké tendence, ale bohužel tak daleko nejsme. Pořád ještě je to na úrovni toho, že pedagogům znovu a znovu oznamujeme, že přednes neznamená nazpaměť se něco naučit a pak to přehrát. Mrzí mě, že se tyto informace učitelé často dozvídají až na úrovni celostátní přehlídky. Těžiště tohoto vzdělávání by přitom mělo být v obvodních a krajských kolech, jejiž nedílnou součástí by měly být vzdělávací semináře pro učitele.

Za rozhovory děkuje a otázky kladl Tonda

PŘEDSTAVUJÍ SE

PAVLA O ZDEŇCE TRÁVNÍČKOVÉ ALIAS ZORCE HORKÉ

Zorka je horká do poznávání všech možných i nemožných záležitostí, možností a vášnivosti celého světa, zcestovala již mnoho horkých i chladných koutů, Budějovicemi počínaje, Brnem a Londýnem konče.

Hoří pro divadlo a vše kolem něj, sama je úspěšnou herečkou a je horká i do herců, naše Zorka.

Když Zorka zapěje, tvoří se závěje, každý se zachvěje a Miládka okřeje. Je to zkrátka borka, tahle Zorka. Přestože nemá norka a není Norka ani Polka, je to holka. Se vším všudy, i se smyslem pro tenhle nesmysl.

ZDEŇKA O PAVLE SLIŽOVÉ ALIAS MILÁDCE SLADKÉ

Miládka je sladký tvor, srší smyslem pro humor.

Ráda jí, ráda spí, každého hned okouzlí. Pod zlatými loknami úsměv od ucha k uchu má, je upřímná a veselá a s dětmi si ráda hra. Píše všemi deseti, pro děti i neděti, všechno ví, i když spí. Český Tešín rodiště, Trinec její bydliště, Brno nyní útočiště a DiFa JAMU tvořiště, schodiště, na hřiště, pro klíště, od sviště...uáááa pro příště už žádné VERŠE!!! Ach, ta Miládka, je tady od pátká...a DOST!!!

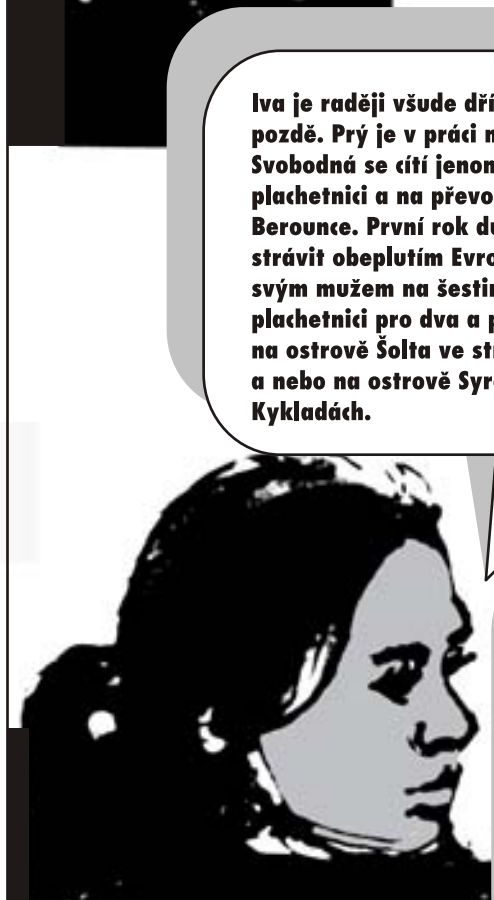
PŘEDSTAVUJE SE REDAKCE

Michal má rád loutkové divadlo a hrozně rád cestuje. Nejradši po České republice. Fotografování je mu koníčkem a momentálně sbírá materiál pro knihu o koňských vytrvalostních závodech. Když má všeho plné zuby uklidňuje se sekáním zahrady nebo jízdou na kole. Je trochu puntíkář na pořádek a jako správný Blíženec je neustále ve spěchu.

Jindřiška není moc dochvilná, tak možná udiví, že sbírá hodiny. Ovšem hlavně staré – lidové – tzv. schwarzwaldky a ty vlastně taky nejdou úplně přesně. Taky občas dělá něco z hlíny, např. hodiny, třeba čínský budík ve tvaru draka. V Trutnově si to dost užila – hodin v muzeu – a drak je tu taky. Taky se jí stává, že když nemá čas, jsou pak některé věci na draka.

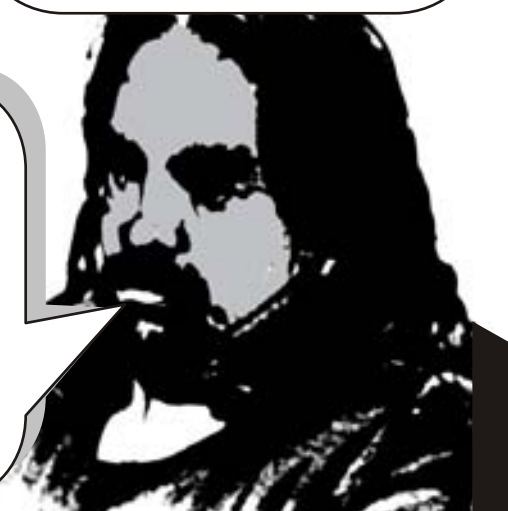
Iva je raději všude dřív, než aby přišla pozdě. Prý je v práci maximalistka. Svobodná se cítí jenom na moři na plachetnici a na převoznické lodi na Berounce. První rok důchodu chce strávit obeplutím Evropy společně se svým mužem na šestimetrové plachetnici pro dva a pak se chce usadit na ostrově Šolta ve střední Dalmácii a nebo na ostrově Syros v řeckých Kykladách.

Pavel za jedinou smysluplnou barvu považuje černou, i když ho jeho malá šestiletá dcera Anna občas přesvědčuje o opaku. Jezdí se svým věrným společníkem psem Matějem. Má rád krvavé stejky, komiksy a organizovaný nepořádek, o čemž všechny na Dětské scéně přesvědčuje. Sbírá fotky a plány námořních majáků a na stará kolena bude na jednom v Bretani žít.

Tonda má patriotický vztah k svému rodišti Hradci Králové, je zaníceným pěstitelům prapodivného stromu, kterému říká jeřáb oskeruše a o kterém vykládá spoustu nevěrohodných věcí, je nadšeným truhlářem amatérem – vyrábí repliky kubistického nábytku, má bratra, s nímž si ho lidé běžně pletou, a kamarády, se kterými si vzájemně říkají zpustlíci.

Gábina je ráda barevná, má barevné kamarádky a barevné sny. Je majitelkou bílého píána s bílou židličkou, jazzové trubky, šestistrunné kytary, zlatého maracas a didgeridoo z jasanového dřeva vyrobeného na objednávku. Nedávno jí kamarád řekl, že by se mohla živit hubou. V koutku duše zadoufala, že přeslechla D, ale ve skutečnosti ví, že to, co slyšela, je přesnější. Poznávací znamení na Dětské scéně: koloběžka.

DNES JSME SI VŠIMLI...

...že někteří budou posílat pohlednici z Trutnova až z místa svého bydliště.

...že je tu Dračí ulička.

...že včerejší číslo se nějak vymklo redakci z rukou – na titulní straně jste si mohli přečíst, že je úterý 17. 6., ačkoliv byla středa 18. 6. a Josef Brůček byl jednou uveden správně s č ve jméně a podruhé chybně s ž; souvislost s tím, že redakci navštívil Miloš Maxa, je čistě náhodná a s chybami v čísle to nijak nespojuje.

...že děti z Děčína bylo na jevišti přesně 37, stejně jako je ročníků přehlídky Dětská scéna.

...že v redakci máme holubičku s červenými nožkami.

...že na blahobyt se lehce zvykne.

...že jediný správný úhel pohledu na realitu všedního dne je krasohledem.

...že žonglovat se dá i potmě.

...že technik Pepa je vždycky, kde má být – zkrátka muž na pravém místě.

...že na Dětské scéně vznikají nová kamarádství, přátelství i lásky.

...že Dětská scéna je u konce.

DNES JSME SI VŠIMLI...

TECHNIKA PEPEY NĚMCE

DNEŠNÍ PROGRAM - ČTVRTEK 19.6.

Ukázka práce seminární třídy A – Přednes a interpretace se koná ve čtvrtek v 9.00 v místnosti pod střešou v Národním domě. Do místnosti se vejde maximálně 30 diváků.

Jana Machalíková dva dny se svými svěřenci pracovala na textech k knížce básní Modlitby z archy Carmen Bernos de Gastold. Ukázka práce předcházely rozboru textů a práce na interpretaci. Nejde o hotové dílo.

Přesto Jana a její seminaristé dávají svoji kůži vřan předvedením.

Modlitba kačenek

Pane, dej nám hodně vody shůry, ať naprší dnes, zítra i napřesrok. Dopřej nám hojnost vodních červů a sešli samé dobré věci do zobáku. Ochraňuj svůj věrný národ žlutonohých i všechny, které jsi učil plavat. Amen.

Iva

BLAŽKOVÁ - DÍL 7. - ZÁVĚR

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 19.6.2008 v 0.15. Vychází 19.6.2008 v 9.00. Náklad – 300 ks.